

فهرست

سخن آغازین: پذیرش مسئولیت در قبال مردم	۵
پرونده: آغازی دوباره	۷
اجلاس نمادین نیست	۸
قطعنامه ۲۲	۹
مطالبات گام هشتم	۱۶
قانون و انتخابات هشتم	۲۲
چشم انداز هشتم	۲۴
عملکردهفتم	۲۷
رویداد ویژه: داستان ارجاع	۳۹
ارجاعی که داستان ارجاع شد...	۴۰
ارجاع در یک نگاه	۴۶
حق نظارت، رأی دیوان	۴۹
حقوق و شئونات مهندسی	۵۵
جهل به قانون رافع مسئولیت مهندسان نیست	۵۶
بازخوانی یک پرونده	۵۷

شناسنامه

مدیر هنری: قادر دولتزاده
طراحان گرافیک: علی شهبابی
ویراستار صوتی و زبانی: زهرا موسی‌خانی
لیتوگرافی، چاپ و صحافی: رنگین گستر (بیطرفان)
نشانی: تهران، بالاتراز میدان ونک، خیابان شهید خدای،
خیابان تک شمالی، پلاک ۱، شورای مرکزی سازمان نظام‌مهندسی
ساختمان، طبقه اول
صندوق پستی: ۵۸۸-۱۹۹۳۵
تلفن: ۰۲۱-۴۲۶۰۵۰۰۰ (داخلی ۱۰۹)
نمابر: ۰۲۱-۸۸۸۷۷۷۱۵

آموزشی، خبری، تحلیلی
صاحب امتیاز: شورای مرکزی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان
شورای سیاست‌گذاری: منصور بهادری، علیرضا مجری‌کرمانی،
حسن مجتبی‌زاده، مهدی شایان، عبدالله امراللهی
سر دبیر: زکریا سلیمانی
مدیر اجرایی: زهرا موسی‌خانی
هیئت تحریریه: ایرج پورنصیری، اصغر شیرازی‌پور، عباس صنیع‌زاده،
احمدرضا طاهری‌اصل، سعید عباسی، عمران کهزادی‌سیف‌آباد،
ساعد معارفی، شمس نوبخت‌دودران، رسول وظیفه‌شناس
همکاران: سمانه سالاری، کرامت‌اله دشتی‌زاد، مانده نصر

گامی بزرگ، اما نیازمند بازنگری	۵۹
گزیده‌ها	۶۵
دغدغه‌های حرفه‌ای	۶۶
اخبار شورای مرکزی	۶۹
اخبار استان‌ها	۷۷
مدیریت شهری	۸۰
گروه‌های تخصصی و کمیسیون‌ها	۸۹
زیر آسمان جهان / آلمان	۹۳
یک ساختمان / مرکز همایش‌های بین‌المللی اصفهان	۹۵
یک رخداد / چهارمین همایش زلزله، مدیریت بحران و دورنمای آینده	۱۰۲
یک مبحث / ایمنی و حفاظت کار در حین اجرا	۱۰۶
یک طرح، یک نگاه	۱۱۰
ضرورتی به نام «آئین‌نامه کنترل شهرسازی»	۱۱۱
اکوسیستم نوآوری در صنعت ساختمان	۱۱۵
تازه‌های مهندسی	۱۱۸
بخش انگلیسی	۱۲۱

چاپ مقالات، پیشنهادات و نظرات در **شمس**، الزاماً بیانگر دیدگاه‌های رسمی شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان نیست و مسئولیت مندرجات هر مقاله با نویسنده آن است.

● به منظور صرفه‌جویی در مصرف کاغذ، کمک به حفظ محیط زیست و همچنین نیاز برخی از مطالب به ارائه صوت و تصویر جهت تکمیل محتوا، قسمت‌هایی از نشریه به صورت کدهای الکترونیکی (QR CODE) ارائه می‌گردد. برای استفاده کافی است کد مورد نظر را با استفاده از نرم‌افزارهای بارکدخوان موجود در دستگاه‌های هوشمند خود اسکن نمایید.

مخاطبان مجله **شمس** می‌توانند دیدگاه‌ها و نظرات خود را از طریق پست الکترونیک و یا سایت نشریه با ما در میان بگذارند.

پست الکترونیک:

shamss.mag@gmail.com

آدرس سایت:

www.shamsmag.ir

«ملت ایران در مواجهه با موج تبلیغاتی گسترده، عظیم و عمیق دشمن علیه کشور و مقدسات در حال تصمیم‌گیری است، البته در مقابل این امواج غالباً پنهان و زیرزمینی که گاهی در گوشه‌های از کشور نیز خود را نشان می‌دهد، دستگاه‌های مختلف هوشیار هستند، اما مهم نقش مردم است. عزم، تصمیم، بصیرت و ایمان مردم می‌تواند کشور را به نقطه مطلوب برساند و بر همین اساس است که مکرراً بر جدی‌گرفتن ظرفیت‌های داخلی در همه بخش‌های فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و امنیتی تأکید و تکیه می‌کنیم. در بخش تولید، غفلت‌ها و کوتاهی‌هایی وجود داشته است، اما حرکت‌های خوبی به سمت اهداف مطلوب در جریان است که ان‌شاء‌الله مردم آثار آن را خواهند دید. به بیگانه نباید نگاه کرد، به فلان دولت و فلان دولت نباید امید بست، به نشست‌وبرخاست با دیگران نباید اتکال کرد. البته این حرف به معنای بستن باب مراوده با دولت‌های عالم نیست؛ ما اهل مراوده، گفت‌وگو و نشست‌وبرخاست هستیم، اما نباید کارهای کشور را به نشست‌وبرخاست با دیگران موکول کرد. هر چه می‌توانید از امکانات دنیا استفاده کنید اما علاج در داخل کشور و حل مشکلات به دست خود مردم است.»

(بیانات مقام معظم رهبری در ابتدای جلسه درس خارج فقه - ۲۶ شهریور ۱۳۹۸)

«باتوجه به شرایط تحریم، مردم با مشکلاتی مواجه‌اند و وظیفه مسئولان و به‌ویژه استانداران این است که در کنار مردم باشند و برای حل مشکلات آن‌ها برنامه‌ریزی و تلاش کنند. استانداران باید در حمایت از تولید، در مسیر رفع مشکلات بنگاه‌های اقتصادی و افزایش میزان اشتغال بیش از پیش بکوشند. دولت الکترونیک سریع‌تر باید کامل شود تا روند امور و رفع مشکلات مردم سرعت بیشتری یابد. موضوع ساخت مسکن و اصلاح بافت‌های فرسوده یکی از سیاست‌های اصلی دولت است و این طرح باید در استان‌ها مورد توجه قرار گیرد و زمین‌های دولتی باید در پیشبرد این طرح مورد استفاده قرار گیرند. همچنین محیط‌زیست در تمام کشور و به‌ویژه شهرهای بزرگ از جمله تهران بسیار مهم است و در همین موضوع پسماند و فاضلاب تهران باید هر چه سریع‌تر ساماندهی شود.»

(بیانات رئیس‌جمهور در دیدار استانداران تهران، قم و البرز - ۱۵ مهر ۱۳۹۸)

اگر ما بتوانیم، براساس مأموریت‌های تعریف‌شده در کتاب قانون، هماهنگی بین اهداف و عملکرد سازمان با تحولات بیرونی برقرار کنیم، سازمان در مسیر تعالی و رشد قرار خواهد گرفت.

سخن‌آغازین

پذیرش مسئولیت در قبال مردم

فرج‌اله رجبی، رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان

سال‌هاست در حوزه اداره مملکت و مشخصاً در اتفاقات ناگواری از جمله زلزله که در کشور اتفاق می‌افتد در موضع انتقاد هستیم و مسئول ماجرا، که به نوعی خود ما هستیم، پیدا نیست. ما باید به حوزه‌های مربوط به مهندسی جدی‌تر و مسئولانه‌تر وارد شویم.

نکته جالبی در بازدید از دو ساختمان مجاور هم در زلزله میانه، در استان آذربایجان شرقی، متوجه شدم. یکی از ساختمان‌ها یک شناژ زیر سقف ایجاد کرده بود و پابرجا باقی مانده بود و ساختمان دیگری که چنین عنصری نداشت فرو ریخته بود. در خانه‌های قدیمی آنجا چیزی شبیه وال پست مشاهده کردم؛ عناصر چوبی قائمی که دیوارهای با عرض زیاد را پوشش داده بود. نه اینکه فکر کنیم ساختمان‌های برجامانده استاندارد بوده‌اند، بلکه حداقل شاخص‌های مهندسی در آن‌ها رعایت شده بود. یعنی با ایجاد همین تفاوت‌ها، در یک زلزله ۵/۶ یا ۵/۷ ریشتری، ساختمان‌هایی پابرجا مانده بودند ولی ساختمان‌های دیگر دچار مشکلات جدی شده بودند. معتقدم که باید این مسائل را به نحو شایسته‌ای در جامعه منعکس کنیم.

چقدر خوب است به این باور برسیم که برای مثال ساختمان‌های با ارتفاع بیش از سه طبقه دست‌ساز نباشد و صنعتی‌ساز باشد. تا کی باید درگیر ضخامت و بعد جوش باشیم؟ هیچ‌کس هم بیکار نخواهد شد. در این شرایط کسی که سنتی‌سازی می‌کند برای کارخانه صنعتی کار خواهد کرد. باید قبول کنیم همان سیستمی که به آن ایراد می‌گیریم اگر در جایی به صورت صنعتی ساخته شود، حتماً ضایعات را کمتر خواهد کرد. به یاد داریم زمانی که قرار بود بتن آماده

اجباری شود در مورد این خراطه‌های بتن دست‌ساز چه غوغایی داشتیم؟ اما الآن استفاده از بتن آماده جا افتاده است. پذیرفتیم که دانه‌بندی بتن مهم است. پذیرفتیم که جنس مواد سنگی بتن مهم است. لذا باید در حوزه مربوط به ساختمان‌های فلزی به این نتیجه برسیم که از یک ارتفاعی بالاتر سازه صنعتی‌ساز باشد و آن را ابلاغ کنیم که دیگر ناظران ما غیرصنعتی‌ساز را نپذیرند. امروز درباره تأثیرات مثبت وال پست‌ها صحبت می‌کنیم، اما من زمانی را به خاطر دارم ناظرانی را که اجازه وال پست داده بودند به شورای انتظامی معرفی می‌کردند.

یک بحث اصلی‌تری هم هست که ما در قرن ۲۱،

**مهندسان باید
پذیرند در قبال
مردم مسئولیت
دارند و مسئولیت
دفاع و صیانت از
مهندسان متعهد
نیز با ماست.**

این سازمان باعث ارتقاء کیفیت ساختمان‌ها شده است، اما از طرف دیگر ایراداتی هم وجود دارد که باید با تعامل سازنده حل بشود.

در مملکتی که هزینه‌های طراحی و ساخت کمتر از ۲ درصد هزینه‌های فروش است، اجازه می‌دهیم افراد غیرذی‌صلاح برای ما ساختمان بسازند و این موضوع پذیرفته‌شده نیست. در تهران که این مقدار خیلی کمتر است، تهرانی که متوسط هزینه فروش متری دوازده میلیون تومان است و هزینه‌های طراحی، نظارت و اجرا از متری دویست هزار تومان فراتر نمی‌رود.

به نظر من کار ما مهندسان قطعاً مؤثر است. ما مسئول موضوعات فنی هستیم و چون مسئول هستیم دیگران، در هر سطحی، باید حرف ما را گوش کنند و عمل کنند. مهندسان باید بپذیرند در قبال مردم مسئولیت دارند و مسئولیت دفاع و صیانت از مهندسان متعهد نیز با ماست. همان‌طور که پیش از این نیز اعلام کردم باید از توصیه و نصیحت خارج شویم. اگر لازم باشد، ساختار و فرایند تعریف کنیم. سیستم‌های آموزشی را متحول کنیم و سیستم‌های کنترلی جدی را مستقر کنیم.

در راستای گسترش روابط و همکاری‌های سازنده باید با مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی ارتباط تنگاتنگی داشته باشیم. آن‌ها از ما انتقاد کنند، ما از آن‌ها انتقاد کنیم تا به نقاط مثبت مشترکی برسیم. ما برای تقابل نیامده‌ایم و اساس کار ما بر مبنای تعامل است. رابطه میان وزارت راه و شهرسازی با سازمان نظام‌مهندسی ساختمان، در حال حاضر، بر اساس تعاملات سازنده است. به عقیده من در هر موضوعی باید مقررات مد نظر قرار گیرد که در این صورت مورد تأیید سازمان نظام‌مهندسی ساختمان نیز خواهد بود. دوره مسئولیت من رو به اتمام است و چیزی که برای من به عنوان حسرت برجای ماند این است که بسیاری از مطالبی که امروز گفتم از ابتدای دوره در دستور کار من بوده است. به عنوان مثال خاطرتان هست که در اولین ماه‌های حضور من از اساتید معماری دانشگاه‌های کشور دعوت گرفتم که در خدمتشان باشیم. تعدادی آمدند و تعدادی نیامدند. آنقدر باید به سراغ آن‌هایی که نیامده‌اند رفت که بپذیرند اینجا خانه خودشان است. همین‌طور در مورد تحولات پرشتاب فناوری در

صنایع مختلف، سازمان نظام‌مهندسی ساختمان باید به بخش‌های فناوری اطلاعات و فناوری‌های نوین ورود کند تا از حالت جزیره‌ای خارج شود و پایه‌های تحولات بیرونی رشد کند. اگر ما بتوانیم، براساس مأموریت‌های تعریف‌شده در کتاب قانون، هماهنگی بین اهداف و عملکرد سازمان با تحولات بیرونی برقرار کنیم، سازمان در مسیر تعالی و رشد قرار خواهد گرفت. با جداماندن سازمان نظام‌مهندسی ساختمان از تحولات پرشتاب فناوری در صنایع مختلف کارایی اساسی این سازمان از دست خواهد رفت که خوشبختانه در همین دوره گام‌های عملی برای تحقق این موضوع برداشته شده و کار شروع شده است.

با این وجود زندگی جریان دارد. همکاران دیگری خواهند آمد و این امور را پیگیری خواهند کرد. این پیگیری‌ها باید به عنوان یک وظیفه سازمانی و از موضع مسئولیت‌پذیری تلقی شود. همان‌طور که می‌دانید ما با سه شعار انضباط تشکیلاتی، شفافیت مالی و ارتقاء خدمات مهندسی کار خود را آغاز کردیم. این سه شعار چراغ‌های راهنمایی هستند که هر کدامشان مسیر را برای ادامه راه روشن می‌کند. تحقق این امور باعث می‌شود که مردم به راحتی به سازمان نظام‌مهندسی ساختمان اعتماد کنند و کارشان را به دست مهندسان بسپارند.

در حقیقت، این سازمان باعث ارتقاء کیفیت ساختمان‌ها شده است، اما از طرف دیگر ایراداتی هم وجود دارد که باید با تعامل سازنده حل بشود. سازمان نظام‌مهندسی ساختمان به این درک رسیده است که باید برای منافع ملی کارهایی انجام بدهد و این نقطه اعتلا برای سازمان است. بدون احیای سرمایه‌های اجتماعی نمی‌توانیم رویکرد خوبی داشته باشیم. مردم باید بتوانند ما را به عنوان کسانی ببینند که از منظر منافع آن‌ها به مسائل نگاه می‌کنیم تا به ما اعتماد بیشتری کنند. این موضوع باید در دستور کار شورای مرکزی و سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها قرار گیرد. و نهایتاً باید تلاش کنیم که با رویکردی واقع‌بینانه سازمان‌ها را در یک قاعده درست هدایت کنیم.

بدون احیای سرمایه‌های اجتماعی نمی‌توانیم رویکرد خوبی داشته باشیم. مردم باید بتوانند ما را به عنوان کسانی ببینند که از منظر منافع آن‌ها به مسائل نگاه می‌کنیم تا به ما اعتماد بیشتری کنند

پرونده

موسسه عالی
فنی و حرفه‌ای

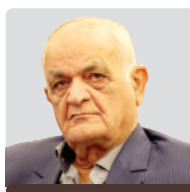
هیأت عمومی سازمان نظام مهندسی ساختمان

۲۵ الی ۲۷ تیرماه یکپزار و بیستونصد و هشت

آغازی دوباره

تهران |

اجلاس نمادین نیست

محمد مصطفوی
رئیس
دبیرخانه دائمی
اجلاس هیئت عمومی

علاوه بر موارد بالا، موارد دیگری از اهداف سازمانی در نظر گرفته شده است که در صحن شورا باید مورد نقد و بررسی قرار بگیرد و در پایان هر اجلاس نظرات و پیشنهادات گروه‌ها و کمیسیون‌های تخصصی شورا به شکل قطعنامه جمع‌بندی می‌شود و به‌عنوان نقشه راه مطرح می‌شود.

سازمان در مدت عمر کوتاه خود با توفیقاتی نیز روبه‌رو بوده است ضمن اینکه باید گفت عبور از یک مرحله سنگین و دسترسی به یک وضعیت ایده‌آل همواره با چالش‌هایی هم روبه‌روست. امید بهبود با حضور منتخبان دوره هشتم و توانمندی که در اعضای برگزیده این دوره وجود دارد همچنان هست. آن‌ها باید به‌عنوان یک بازوی مشورتی نسبت به رفع مشکلات، با جلب اعتماد وزارت متبوع، قدم‌های مؤثری برای نیل به اهداف متعالی سازمان بردارند و بدین ترتیب شاهد تحقق اهداف بزرگ‌ترین تشکل حرفه‌ای کشور باشیم. مرحله بعدی که در روز دوم برگزاری اجلاس عینیت پیدا کرد انتخابات هشتمین دوره شورای مرکزی بود که، طبق برنامه‌ریزی قبلی، در پژوهشگاه صنعت نفت برگزار شد. در این مراسم ابتداء، کاندیداها به معرفی خود و گوشه‌ای از احوال کاری خود پرداختند و پس از آن انتخابات در فضایی سالم و در نهایت آرامش برگزار شد. بدین ترتیب از بین ۹۶ نفر کاندیدا ۶۶ نفر حائزین شرایط، که همپوشانی آرایبی نیز وجود داشت، انتخاب شدند و برای تعیین ۲۵ نفر عضو اصلی و ۷ نفر عضو علی‌البدل دوره هشتم، کتبا، به وزارت راه و شهرسازی معرفی شدند.

در روز پایانی نیز پس از جمع‌بندی کلی، قطعنامه اجلاس در ۲۲ ماده تعیین و اعلام شد.

امسال نیز به حول و قوه الهی، بیست‌ودومین اجلاس هیئت عمومی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان همزمان با هشتمین دوره انتخابات شورای مرکزی برگزار شد. اینکه مجدداً و برای دومین سال متوالی افتخار خدمتگزاری نصیب شد خدا را شاکرم. در ابتداء، بر خود لازم می‌دانم از کلیه عزیزانی که، با صرف ساعت‌ها نشست و همدلی، اینجانب را در بهتر برگزار کردن اجلاس یاری دادند تشکر و قدردانی کنم و برای این عزیزان آرزوی سلامتی و توفیق داشته باشم.

اجلاسی که پشت سر گذاشتیم مشابه سال‌های پیش با حضور اعضای محترم شورای مرکزی و اعضای هیئت‌مدیره

۳۱ استان، که نمایندگی جمعیت پانصد هزار نفری اعضای سازمان نظام‌مهندسی ساختمان کشور را عهده‌دار بودند، در شهر تهران و با حضور ۳۷۶ نفر اعضای هیئت‌مدیره استان‌ها طی روزهای ۲۵، ۲۶ و ۲۷ تیرماه در دو محل هتل پارسیان آزادی و پژوهشگاه صنعت نفت برگزار شد. حضور پرشور اعضا در روز افتتاحیه و عزیزان دیگر بر غنای جلسه افزود.

برگزاری اجلاس یک حرکت نمادین نیست بلکه در این مراسم وظایفی برعهده هیئت عمومی اجلاس گذاشته شده است که عبارت‌اند از:

- انتخاب افراد واجد شرایط عضویت در شورای مرکزی در زمان مقرر.
- استماع گزارش سالانه شورای مرکزی.
- بررسی و تصویب ترازنامه شورای مرکزی.
- ارائه عملکرد شورای مرکزی.
- بررسی و تصویب خط‌مشی عمومی و پیشنهادی شورای مرکزی.
- استماع گزارش عملکرد سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها.

پیشنهادهای

- نگاه کارشناسی به بازار کار که دغدغه آن در حال حاضر مشهود است.
- تعیین تکلیف و تفکیک انتخاب اعضای اصلی و علی‌البدل و جداسازی آن ۵۰ نفر اصلی و ۱۴ نفر علی‌البدل.
- جداسازی وظایف رکن اجرایی از رکن مشورتی (نظام‌مهندسی ساختمان - شورای مرکزی) برای داشتن خروجی‌های بهتر.

- اجرای مفاد قطعنامه اجلاس ۲۲ و اجلاس‌های سنوات قبل که تاکنون مغفول مانده‌اند، با فعال نگه‌داشتن دبیرخانه دائمی هیئت عمومی براساس قانون.
- وحدت رویه در اداره سازمان.

قطعنامه ۲۲

مروری بر قطعنامه پایانی اجلاس بیست و دوم هیئت عمومی

مقدمه

در مراسم اختتامیه بیست و دومین اجلاس هیئت عمومی سازمان نظام مهندسی ساختمان که در روزهای بیست و پنجم تا بیست و هفتم تیرماه سال جاری در محل سالن اجتماعات هتل آزادی تهران برگزار شد، قطعنامه‌ای در ۲۲ بند قرائت و به تأیید شرکت کنندگان در اجلاس رسید. باتوجه به اهمیت مفاد قطعنامه که در واقع عصاره خواسته‌های هیئت عمومی در اجلاس بیست و دوم است، مرور و تحلیل مختصری بر این قطعنامه و مفاد آن صورت می‌پذیرد.

قطعنامه بیست و دوم به اختصار

مفاد بندهای قطعنامه بیست و دوم به اختصار در جدول زیر آورده شده است. در این جدول موضوع هر بند، متولی و

عباس صنیع زاده

دکتری شهرسازی،
سردبیر ماهنامه
دانش نما و عضو گروه
تخصصی شهرسازی
شورای مرکزی

عمران کبزادی

سیف‌آباد

عضو هیئت علمی و
عضو سازمان نظام
مهندسی ساختمان
استان کهگیلویه و
بویراحمد

یا مخاطب مورد نظر برای تحقق مفاد آن، به تفکیک، آورده شده است.

رزیایی قطعنامه بیست و دوم

بررسی و ارزیابی قطعنامه را می‌توان در دو بخش «شکلی» و «محتوایی» انجام داد.

الف. چارچوب «شکلی» قطعنامه

در باره چارچوب شکلی قطعنامه، موارد زیر قابل ذکر است:
۱- قطعنامه بیست و دوم یکی از مفصل ترین قطعنامه‌های هیئت عمومی است که در ۲۲ بند تنظیم شده است.
۲- مفاد بندهای قطعنامه به لحاظ ادبی نسبتاً خوب و گویا تنظیم شده است اگر چه می‌توانست بهتر هم باشد.

جدول ۱: مفاد قطعنامه پایانی بیست و دوم به اختصار به تفکیک موضوع و مخاطب

ردیف بند	موضوع بند	متولی یا مخاطب
۱	تحقق کامل قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان	وزارت راه و شهرسازی سازمان نظام مهندسی ساختمان
۲	اجرای کامل مباحث مختلف مقررات ملی ساختمان	وزارت راه و شهرسازی سازمان نظام مهندسی ساختمان
۳	اصلاح و ویرایش مبحث ۲۲ مقررات ملی ساختمان	وزارت راه و شهرسازی سازمان نظام مهندسی ساختمان
۴	تهیه و ابلاغ نظام نامه موضوع بند «ف» ماده ۱۱۴ آئین نامه اجرایی قانون	سازمان نظام مهندسی ساختمان شورای مرکزی سازمان
۵	تعمیم خدمات آزمایشگاهی به همه زمینه‌ها و تجهیزات ساختمان	مسئولان ذی ربط
۶	تدوین و ابلاغ الزامات شهرسازی، ترافیکی و نقشه برداری ذیل مقررات ملی ساختمان	شورای تدوین مقررات ملی ساختمان
۷	تعیین مبنای قیمت گذاری خدمات مهندسی بر پایه شرح خدمات هر رشته	وزارت راه و شهرسازی سازمان نظام مهندسی ساختمان
۸	ضرورت برگزاری دوره‌های آموزشی مهارتی برای اعضای سازمان	شورای مرکزی سازمان وزارت راه و شهرسازی
۹	تربیت مدرس برای دوره‌های اخلاق حرفه‌ای، ممیزی و ارزیاب انرژی و سایر صلاحیت‌های مورد نیاز	-
۱۰	اجرای سیاست‌های کلی نظام در بخش شهرسازی	وزارت راه و شهرسازی سازمان نظام مهندسی ساختمان
۱۱	بومی سازی مقررات ملی ساختمان و واگذاری اختیار تعیین ظرفیت اشتغال به استان‌ها	-

جدول ۱: مفاد قطعنامه پایانی بیست و دوم به اختصار به تفکیک موضوع و مخاطب

ردیف بند	موضوع بند	متولی یا مخاطب
۱۲	تعیین نحوه طراحی، اجرا و نظارت بر ساختمان‌ها در مناطق آزاد کشور	وزارت راه و شهرسازی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان
۱۳	تسهیل بهره‌مندی مهندسان از خدمات بیمه تأمین اجتماعی و بیمه تضمین کیفیت ساختمان	شورای مرکزی سازمان
۱۴	پیگیری برای استانداردهای کلیه مصالح و تجهیزات ساختمانی	سازمان نظام‌مهندسی ساختمان
۱۵	تشکیل دبیرخانه مشترک نشان‌دهنده کیفیت ساختمان و ساختمان سبز	وزارت راه و شهرسازی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان
۱۶	اعطای صلاحیت اجرای تأسیسات و آزمایشگاهی به مهندسان برق و مکانیک	-
۱۷	تعیین مدت زمان مسئولیت مهندسان در مقوله‌های طراحی، اجرا و نظارت	وزارت راه و شهرسازی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان
۱۸	ایجاد پایگاه اطلاع‌رسانی فراگیر	سازمان نظام‌مهندسی ساختمان
۱۹	تشکیل دادسرای عمومی ساختمان	سازمان نظام‌مهندسی ساختمان
۲۰	جلوگیری از تریبیت‌های مازاد بر نیاز بعضی از رشته‌های مهندسی ساختمان	وزارت راه و شهرسازی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان
۲۱	استفاده از تکنولوژی‌های نوین صنعت ساختمان و بهره‌گیری از اطلاعات مکانی سه‌بعدی	وزارت راه و شهرسازی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان
۲۲	راه‌اندازی شبکه نوآوری صنعت ساختمان کشور	شورای مرکزی سازمان وزارت راه و شهرسازی

همچون هیئت عمومی، شورای مرکزی، سازمان‌های استان‌ها و ... است. بهتر بود در متن قطعنامه به صراحت به رکن مورد نظر سازمان در هر بند اشاره می‌شد.

۸- در بعضی از بندها موضوعات خیلی «کلی» و در بعضی دیگر درخواست‌های نسبتاً «جزئی» مطرح شده است.

۹- مفاد بعضی از بندهای قطعنامه با بندهای قطعنامه‌های قبلی هیئت عمومی مشابه است و در واقع بعضی از موضوع‌ها به صورت تکراری مطرح شده است.

**تدوین و ابلاغ
مباحث جدید در
هر هفت رشته
مهندسی ساختمان
لازم و ضروری
به نظر می‌رسد
و به روزرسانی
مباحث قبلی نیز
یکی از انتظارات
است و اعضای
شرکت‌کننده نیز بر
آن تأکید داشته‌اند.**

۳- در تنظیم بندهای قطعنامه، رعایت اولویت و اهمیت موضوعات نشده است. قاعدتاً بندهای با اهمیت‌تر باید در صدر بندهای قطعنامه قرار می‌گرفت. مثلاً موضوع مهمی مثل ضرورت اجرای سیاست‌های کلی نظام در بخش شهرسازی در بند دهم قطعنامه قرار گرفته است در حالی که موضوع کم‌اهمیت‌تری مثل ضرورت اصلاح و ویرایش مبحث ۲۲ در بند سوم آمده است.

۴- مخاطبان بندهای قطعنامه اکثراً به صورت مشترک وزارت راه و شهرسازی و سازمان نظام‌مهندسی ساختمان هستند که این موضوع می‌توانست در مقدمه قطعنامه ذکر شود و از تکرار آن‌ها در بندهای مختلف جلوگیری شود.

۵- در تعدادی از بندهای قطعنامه، متولی یا مسئول اجرای درخواست ذکر نشده است.

۶- بعضی از بندهای قطعنامه که دارای موضوعات نسبتاً مرتبطی هستند می‌توانست در هم ادغام شود و از تطویل شماره بندهای قطعنامه جلوگیری شود. مثلاً موضوع بندهای ۲۱ و ۲۲ و یا بندهای ۲ و ۳ کاملاً به هم مرتبط بوده و می‌توانست در قالب یک بند آورده شود.

۷- سازمان نظام‌مهندسی ساختمان دارای ارکان مختلفی

ب. مرور محتوایی قطعنامه
بررسی محتوایی هر یک از بندهای قطعنامه را می‌توان به صورت مفصل و مشروح انجام داد که البته ممکن است مطالعه آن از حوصله خواننده ارجمند خارج شود. لذا در ادامه، توضیح و تحلیل کوتاهی در مورد هر یک از بندهای قطعنامه مطرح می‌شود.

بند ۱: تحقق کامل قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان
اجرای کردن تمامی اهداف قانون نظام‌مهندسی و کنترل

بند ۴: تهیه و ابلاغ نظام‌نامه موضوع بند «ف» ماده ۱۱۴ آئین‌نامه اجرایی

شرکت‌کنندگان در اجلاس خواهان یک نظام‌نامه منظم و واحد بوده‌اند تا شاهد یک وحدت رویه در زمینه انجام خدمات مهندسی و تعیین حق الزحمه خدمات مهندسی هفت رشته مهندسی ساختمان در سطح کشور باشند. از آنجاکه در حال حاضر وحدت رویه خاصی در مورد ارائه خدمات مهندسی و حق الزحمه این نوع خدمات در سطح کشور وجود ندارد، بسیاری از استان‌ها به‌ویژه استان‌های کوچک درباره ارائه خدمات و تعرفه‌ها دارای مشکل هستند و بسیاری از خدمات به‌ویژه در زمینه شهرسازی، نقشه‌برداری و ترافیک هنوز اجرایی نشده است و این خود مشکلات زیادی را برای شهرها، نقش و عملکرد آن‌ها به وجود آورده است. گفتنی است بسیاری از بخشنامه‌های قبلی و حتی بعضی از مباحث مقررات ملی ساختمان به جای پرداخت به هفت رشته مهندسی ساختمان، بیشتر از چهار رشته ساختمانی (عمران، معماری، برق و مکانیک) نام برده است و جا دارد که هر چه زودتر در جهت ساخت زیستگاه‌های زیست‌پذیر، تاب‌آور و ساخت ساختمان‌های استاندارد و پایدار نسبت به ویرایش مباحث چندگانه و همچنین نظام‌نامه‌های واحد اقدام شود.

بند ۵: تعمیم خدمات آزمایشگاهی به همه زمین‌ها و تجهیزاتی ساختمان

با ورود بخشی از مصالح ساختمانی غیراستاندارد

شرکت‌کنندگان در اجلاس خواهان یک نظام‌نامه منظم و واحد با موضوع بند «ف» ماده ۱۱۴ آئین‌نامه اجرایی بوده‌اند تا شاهد یک وحدت رویه در زمینه انجام خدمات مهندسی و تعیین حق الزحمه خدمات مهندسی هفت رشته مهندسی ساختمان در سطح کشور باشند.

ساختمان و به‌خصوص مفاد مربوط به آن درباره هفت رشته مهندسی ساختمان از خواسته‌های هیئت عمومی است که به نظر می‌رسد تاکنون بسیاری از آن‌ها عقیم مانده است و زیرساخت‌های لازم برای اجرایی کردن آن‌ها فراهم نشده است. در این خصوص، به نظر می‌رسد هنوز ضمانت اجرایی و متولی خاصی برای تمامی مفاد قانون وجود نداشته است و در بسیاری از موارد کاستی‌های زیادی به چشم می‌خورد. به‌طور نمونه می‌توان به مفاد ماده ۳ آئین‌نامه اجرایی قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان و عدم رعایت آن توسط شهرداری‌ها و دیگر مراجع و مراکز صدور پروانه ساخت درباره پذیرش نقشه‌ها و طرح‌های تفکیک اراضی توسط مهندسان ذی‌صلاح با رعایت صلاحیت و ظرفیت اشاره کرد.

بند ۲: اجرای کامل مقررات ملی ساختمان

اجرایی کردن مفاد مباحث ۲۲ گانه مقررات ملی ساختمان از دیگر خواسته‌های هیئت عمومی بوده است که به نظر می‌رسد تاکنون به‌صورت جدی عملیاتی نشده و هنوز بخش‌های مهمی از آن‌ها مغفول مانده است. تدوین و ابلاغ مباحث جدید در هر هفت رشته مهندسی ساختمان لازم و ضروری به نظر می‌رسد و به‌روز رسانی مباحث قبلی نیز یکی از انتظارات است و اعضای شرکت‌کننده نیز بر آن تأکید داشته‌اند.

بند ۳: اصلاح میحث ۲۲ مقررات ملی ساختمان

عدم توجه خاص به رعایت مصرف انرژی به ویژه انرژی‌های تجدیدناپذیر و عدم توجه به رابطه اکولوژیکی محیط با توسعه پایدار توسط بسیاری از مدیران شهری و روستایی و به‌طور کلی مجموعه دستگاه‌های اداری انتفاعی و غیرانتفاعی مرتبط با زیستگاه‌های انسانی، جانوری، گیاهی و... موجب گردیده تا منابع طبیعی و انسانی در شرایط خطر و گاهی بحرانی قرار گیرد. از جمله راه‌حل‌های مؤثر می‌تواند توجه به مباحث علمی-تجربی به‌روز شده و اجرایی نمودن آن‌ها باشد. لذا خواسته مهندسان در رابطه با ویرایش، اصلاح، به‌روزرساندن و اجرایی کردن میحث ۲۲ مقررات ملی ساختمان با تأکید بر این رویکرد بوده و لازم و ضروری به نظر می‌رسد.

بند ۷: تعیین مبنای قیمت گذاری خدمات مهندسی بر پایه شرح خدمات هر رشته

هیئت عمومی از وزارت راه و شهرسازی و سازمان نظام مهندسی ساختمان خواهان میناقراردادن شرح خدمات به جای قیمت گذاری بر پایه قیمت تمام شده ساختمان شده‌اند. از آنجاکه در حال حاضر قیمت گذاری خدمات مهندسی بر پایه قیمت تمام شده ساختمان تنها برای چهار رشته در نظر گرفته شده است، نه تنها خود می تواند موجب عدم انگیزه و عدم مسئولیت پذیری متخصصان دیگر رشته های مهندسی ساختمان شود، بلکه نمی توان انتظار یک ساختمان استاندارد با برند سبز مهندسی را داشت. میناقراردادن قیمت گذاری بر پایه شرح خدمات و جزئیات در هفت رشته مهندسی ساختمان، رویکرد عدالت محور دارد و می تواند رضایت بخشی بیشتری را به دنبال داشته باشد.

بند ۸: ضرورت برگزاری دوره های آموزشی مهارتی برای اعضای سازمان

گذراندن دوره های آموزش های مهارتی توسط اعضا و کلیه عوامل اجرایی قبل از ورود به حرفه از جمله مطالبات اعضای هیئت عمومی بوده است. امروزه رشد تکنولوژی، صنعت و همچنین نیازسنجی های موجود و آینده و تأثیر آنها در صنعت ساختمان (مصالح جدید، مقاوم سازی و سبک سازی مصالح و ...)، برنامه ریزی و طراحی شهری (شهرسازی) و صنعت حمل و نقل شهری و روستایی از جمله مواردی هستند که نیاز به آموزش و پژوهش متخصصان را دوچندان کرده است و از آنجاکه بسیاری از دانشگاه های کشور تنها رویکرد آموزش محور دارند، گذراندن دوره های آموزش های مهارتی-تجربی الزامی است و خود می تواند موجب ساخت ساختمان ها و محیط های خلاق و زیست پذیر باشد.

بند ۹: تربیت مدرس برای دوره های اخلاق حرفه ای، ممیزی و ارزیابی انرژی و سایر صلاحیت های مورد نیاز هیئت عمومی خواستار تربیت مدرس و برگزاری دوره های آموزشی برای مدرسان بعضی از دوره های

به صنعت ساختمان و دیگر فعالیت های عمرانی و همچنین عدم بررسی و برخورد به موقع و قاطعانه دستگاه های ذی ربط به تولید، توزیع و اجراکنندگان مصالح غیراستاندارد، ارائه خدمات آزمایشگاهی توسط مهندسان ذی صلاح برای انجام کنترل های لازم معقولانه بوده است و این خود می تواند جایگاه و نقش سازمان های نظام مهندسی ساختمان در سطح کشور را پررنگ تر و کارآمدتر کند.

بند ۶: تدوین و ابلاغ الزامات شهرسازی، ترافیکی و نقشه برداری ذیل مقررات ملی ساختمان

از دیرباز این موضوع قابل لمس بوده است که جدید و انگیزه لازم درباره تدوین الزامات شهرسازی، نقشه برداری و ترافیک در قالب مباحث جداگانه مقررات ملی ساختمان توسط تصمیم گیرندگان و سیاست گذاران ذی ربط وجود نداشت و یا اگر وجود داشت کمرنگ بود و احتمالاً حمایت های دلسوزانه ای نداشته است. از این رو با توجه به موارد فوق و به وجود آمدن مشکلات و معضلات موجود ناشی از عدم توجه به ارائه خدمات از قبیل طراحی و نظارت توسط مهندسان ذی صلاح سه رشته فوق در ساختمان ها، اعضای هیئت عمومی از شورای تدوین مقررات ملی ساختمان خواهان تدوین، تصویب و ابلاغ مباحث تخصصی در زمینه سه رشته فوق الذکر شده اند.

ارتقاء اخلاق حرفه‌ای، ممیزی، بازرسی و ارزیاب انرژی و سایر صلاحیت‌های موردنیاز است و در این مورد نیز تأکید داشته‌اند. در حال حاضر تعداد مدرسان دوره‌های فوق‌الذکر در سطح کشور انگشت‌شمار است و بسیاری از سازمان‌های استان‌ها برای برگزاری چنین دوره‌هایی با مشکلاتی مواجه هستند. به نظر می‌رسد بخش زیادی از پرونده‌های موجود در شوراهای انتظامی استان‌ها به دلیل عدم دانش کافی، عدم تجربه کافی و عدم آشنایی با اخلاق حرفه‌ای به‌ویژه حرفه مهندسی مهندسان با پایه‌های مختلف اشتغال‌اند که توجه به این بند بیانیه می‌تواند تعداد این پرونده‌ها را به حداقل برساند.

بند ۱۰: اجرای سیاست‌های کلی نظام در بخش شهرسازی

از جمله موضوعاتی که در بیانیه‌های اجلاس‌های قبلی به صورت مکرر قید شده است و متأسفانه تاکنون اقدامات خاصی توسط شورای مرکزی سازمان و وزارت محترم راه و شهرسازی و دیگر وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های مربوط به آن به‌ویژه مدیران شهری در سطح خرد و کلان صورت نپذیرفته است، اجرایی کردن سیاست‌های کلی نظام در بخش شهرسازی است که تاکنون زیرساخت‌های لازم برای اجرای آن‌ها فراهم نشده است. از آنجاکه خلق شهرهای اسلامی مدرن با تأکید بر شهرسازی ایرانی-اسلامی، عدالت‌محوری، رعایت مؤلفه‌های توسعه پایدار، پدافند غیر عامل و ... از جمله سیاست‌های مدنظر رهبر معظم انقلاب اسلامی است ضرورت اجرایی کردن این سیاست‌ها قطعی است.

بند ۱۱: بومی‌سازی مقررات ملی ساختمان و واگذاری اختیار تعیین ظرفیت اشتغال به استان‌ها

بومی کردن بخشی از مقررات ملی ساختمان به منظور ایجاد و فراهم‌سازی ظرفیت اشتغال بیشتر برای جامعه مهندسان از دیگر خواسته‌های هیئت عمومی بوده است. از آنجاکه مقررات ملی ساختمان همانند بسیاری از قوانین و بخشنامه‌ها و آئین‌نامه‌ها با رویکرد برنامه‌ریزی عمودی یعنی تصمیم‌گیری از بالا به پایین انجام گرفته

است، اجرایی کردن مفاد آن‌ها در بسیاری از استان‌ها به دلیل عدم زمینه‌گرا بودن آن‌ها نه تنها به صورت وحدت‌رویه امکان‌پذیر نیست بلکه تأثیرات چندانی نیز در افزایش ظرفیت اشتغال مهندسان به صورت مستقیم و یا غیرمستقیم نداشته است. لذا به نظر می‌رسد این پیشنهاد هیئت عمومی می‌تواند منجر به استفاده بهینه از ظرفیت‌های استانی شده است و اشتغال مستقیم و غیرمستقیم بیشتری را برای جامعه مهندسان به همراه خود داشته باشد.

بند ۱۲: تعیین نحوه طراحی، اجرا و نظارت بر ساختمان‌ها در مناطق آزاد کشور

در چند دهه اخیر به دلیل سیاست‌گذاری‌های چندگانه در زمینه توسعه در ابعاد و رویکردهای مختلف تصمیم به افزایش شهرها، بنادر و مناطقی در قالب مناطق آزاد با نقش‌ها و عملکردهای مختلفی شده است که خود از جمله مرزها و دروازه‌های صادرات و واردات کشور قلمداد می‌شوند. تعیین نحوه طراحی، اجرا و نظارت بر اجرای ساختمان‌ها در مناطق آزاد بسیار ضروری است و این خود می‌تواند رویکرد پایداری، شهرسازی مشارکتی-بوکالتی و رعایت پدافند غیرعامل در صنعت ساختمان در مناطق آزاد را در جهت ایجاد یک محیط امن، ایمن، مطلوب و خوشایند به همراه داشته باشد.

از آنجاکه بسیاری از دانشگاه‌های کشور تنها رویکرد آموزش محور دارند، گذراندن دوره‌های آموزش‌های مهارتی-تجربی الزامی است و خود می‌تواند موجب ساخت ساختمان‌ها و محیط‌های خلاق و زیست‌پذیر باشد.

استانداردسازی مصالح و تجهیزات ساختمانی توسط تولید و توزیع کنندگان و موظف کردن مالک و یا مجریان ساخت برای استفاده از این گونه مصالح و تجهیزات با هماهنگی و نظارت مستمر ناظران از جمله الزامات و اقداماتی است که پایداری ساختمان‌ها را تضمین می‌کند.

را در جهت استانداردسازی مصالح و تجهیزات ساختمانی برداشته است و همچنین سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها تدابیر جدیدتر و الزام‌آورتری را در جهت موظف کردن هر چه بیشتر ناظران خود در جهت استفاده از مصالح و تجهیزات استاندارد در تمامی مراحل ساخت‌وساز به کار بگیرند.

بند ۱۵: تشکیل دبیرخانه مشترک تعالی کیفیت ساختمان و ساختمان سبز

امروزه در بسیاری از کشورهای جهان کیفیت ساختمان و به‌طور کلی صنعت ساختمان به‌عنوان یکی از نیازهای اصلی و اساسی انسان مدنظر سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیرندگان خرد و کلان است و در همین راستا برای افزایش انگیزه متقاضیان و سازندگان واحدها و مجتمع‌های مسکونی و همچنین برای ارج گذاشتن به حقوق مدنی شهروندان به‌ویژه خریداران مسکن نشان کیفیت ساختمان از عالی تا ضعیف اعطا می‌کنند که این خود می‌تواند اطمینان و امنیت خاطر متقاضیان و یا ساکنین را از روند شکل‌گیری ساختمان با خبر سازد.

بند ۱۶: اعطای صلاحیت اجرای تأسیسات و آزمایشگاهی به مهندسان برق و مکانیک

هیئت عمومی درخواست داشته‌اند که صلاحیت اجرای تأسیسات و راه‌اندازی آزمایشگاه‌های مربوط به خدمات ساختمان، از طریق آزمون، به مهندسان برق و مکانیک اعطا شود. به‌نظر می‌رسد در حال حاضر این خدمات بعضاً توسط افرادی ارائه می‌شود که صلاحیت‌های لازم را ندارند.

بند ۱۷: تعیین مدت زمان مسئولیت مهندسان در مقوله‌های طراحی، اجرا و نظارت

نامحدود بودن مسئولیت‌های مهندسان درباره ارائه خدمات طراحی، اجرا و نظارت از جمله مشکلاتی است که بعضاً موجب بروز اختلاف بین مهندس و کارفرما می‌شود. تعیین مدت زمان مشخص برای هر یک از خدمات مهندسی باعث خواهد شد تا مسئولیت‌ها مشخص شود و از بروز اختلاف نظرها جلوگیری کند.

بند ۱۳: تسهیل بهره‌مندی مهندسان از خدمات بیمه تأمین اجتماعی و بیمه تضمین کیفیت ساختمان

از آنجا که بیمه به معنی ضمانت، تضمین، اطمینان، داشتن پشتیبان و... است، بهره‌مندی و برخورداری از خدمات بیمه‌ای می‌تواند انگیزه انسان‌ها را تحت تأثیر خود قرار می‌دهد و خود مشوقی برای ارائه خدمات بهتر توسط استفاده‌کننده از آن باشد. بهره‌مندی مهندسان از بیمه و خدمات مربوط به آن از جمله سرمایه‌های پشتیبانی است که در صورت داشتن یک نظام‌نامه مدون و مصوب نه‌تنها فرد مهندس بلکه خانواده آن نیز می‌توانند از آن برخوردار شوند و جدای از اطمینان خاطر در زمان حال بلکه آینده روشن و پرامیدی را برای خود رقم بزنند. از طرف دیگر بیمه تضمین کیفیت ساختمان از جمله نیازها و مؤلفه‌هایی است که خود منجر به ارتقای کیفیت ساخت و ساختمان می‌شود و برخورداری از آن نه‌تنها تضمین‌کننده زندگی ایمن برای مالک ساختمان و اعضای خانواده آن است بلکه اعتماد و جسارت مهندسان مجری و ناظر ساختمان را بالا می‌برد و همچنین خود می‌تواند احترام به حقوق مدنی کسانی باشد که ممکن است در آینده مالک و یا ساکن در ساختمان شوند.

بند ۱۴: پیگیری برای استانداردسازی کلیه مصالح و تجهیزات ساختمانی

از جمله متغیرها و یافاکتورهایی که در صنعت ساختمان در جهان امروزی توسط کارشناسان، ناظران و مجریان ساختمان مورد توجه ویژه قرار گرفته است، استانداردسازی مصالح و تجهیزات ساختمان از طریق مبانی قانونی و اداری خود است و مراکز تحقیقاتی و دانشگاهی زیادی در این امر مأموریت و مشغول به کار هستند. استانداردسازی مصالح و تجهیزات ساختمانی توسط تولید و توزیع کنندگان و موظف کردن مالک و یا مجریان ساخت در جهت استفاده از این گونه مصالح و تجهیزات با هماهنگی و نظارت مستمر ناظران از جمله الزامات و اقداماتی است که پایداری ساختمان‌ها را تضمین می‌کند و می‌تواند ساختمان‌ها را از گزند بسیاری از حوادث و خسارات طبیعی و انسانی در امان نگاه دارد. سازمان ملی استاندارد، تحقیقات صنعتی و همچنین مراکز آموزشی باید گام‌های استوارتر و به‌روزتری

بومی کردن بخشی از مقررات ملی ساختمان به منظور ایجاد و فراهم‌سازی ظرفیت اشتغال بیشتر برای جامعه مهندسان از دیگر خواسته‌های هیئت عمومی بوده است.

به نظر می‌رسد بخش زیادی از پرونده‌های موجود در شوراهای انتظامی استان‌ها به دلیل عدم دانش کافی، عدم تجربه کافی و عدم آشنایی با اخلاق حرفه‌ای به‌ویژه حرفه مهندسی مهندسان با پایه‌های مختلف اشتغال‌اند که توجه به امر تربیت مدرس و برگزاری دوره‌های آموزشی برای مدرسان می‌تواند تعداد این پرونده‌ها را به حداقل برساند.

و مصالح و تجهیزات آن‌ها، پس از پایان عمر بهره‌برداری، قابل استفاده مجدد هستند. به‌روزرسانی تکنولوژی‌های ساختمانی در کشورمان از دیگر درخواست‌های هیئت عمومی بود که بسیار خواسته منطقی و درستی است.

بند ۲۲: راه‌اندازی شبکه نوآوری صنعت ساختمان کشور

برای استفاده از تکنولوژی‌های جدید، ابتدا لازم است که مهندسان ساختمان در کشورمان با این تکنولوژی‌ها آشنا و کاربرد آن‌ها را در مراحل طراحی و اجرای ساختمان‌ها بیاموزند. راه‌اندازی شبکه نوآوری صنعت ساختمان در کشور از نیازهای کاملاً ضروری است که مورد درخواست هیئت عمومی سازمان نظام مهندسی بوده است.

جمع‌بندی

در یک جمع‌بندی کلی، می‌توان گفت قطعنامه اجلاس بیست‌ودوم اگرچه هم به لحاظ شکلی و هم به لحاظ محتوایی نسبتاً خوب تنظیم شده است ولی زیاد بودن بندهای قطعنامه، تکرار مکرر مخاطب یا متولی در هر یک از بندها و عدم رعایت اولویت‌ها در تنظیم بندها از نقاط ضعف «شکلی» قطعنامه و جدید بودن بعضی از خواسته‌ها و انتظارات مطرح‌شده در قطعنامه از نقاط قوت در ابعاد «محتوایی» این قطعنامه است.

درخواست هیئت عمومی جلوگیری از تربیت مازاد بر نیاز بعضی از رشته‌های مهندسی ساختمان و ایجاد تعادل بین عرضه و تقاضاست.

بند ۱۸: ایجاد پایگاه اطلاع‌رسانی فراگیر

سازمان نظام مهندسی ساختمان نیازمند این است که با ایجاد یک پایگاه اطلاع‌رسانی مستقل، دیدگاه‌ها و نقطه‌نظرات تخصصی خود را در زمینه‌های فنی و مهندسی مرتبط به صنعت ساختمان به اطلاع مردم و مدیران برساند. جای این پایگاه عجلتاً خالی است و سازمان نظام مهندسی ساختمان فاقد بلندگوی مستقل برای اعلام نظرهای فنی و تخصصی خود است.

بند ۱۹: تشکیل دادرسی عمومی ساختمان

جامعه مهندسان ساختمان یک جامعه کاملاً تخصصی است که رسیدگی به دعاوی مطرح‌شده بر علیه آن‌ها نیازمند تخصص‌های لازم نزد قضات ذی‌ربط است. درخواست تشکیل دادرسی عمومی ساختمان از طرف هیئت عمومی با این هدف صورت گرفت که نسبت به رفع این خلأ اقدام شود. با تشکیل دادرسی عمومی ساختمان، موارد مورد اختلاف مهندسان و کارفرمایان در یک مرجع قضایی تخصصی مورد بررسی و تصمیم‌گیری قرار می‌گیرد.

بند ۲۰: جلوگیری از تربیت مازاد بر نیاز بعضی از رشته‌های مهندسی ساختمان

در سال‌های اخیر با افزایش فارغ‌التحصیلان در بعضی از رشته‌های مهندسی ساختمان، تعداد متقاضیان کار در این عرصه به نحو چشمگیری افزایش یافته است؛ در شرایطی که میزان ساخت‌وساز در کشور به همین میزان افزایش نیافته است. درخواست هیئت عمومی برای جلوگیری از تربیت مازاد بر نیاز بعضی از رشته‌های مهندسی ساختمان، ایجاد تعادل بین عرضه و تقاضا می‌باشد.

بند ۲۱: استفاده از تکنولوژی‌های نوین صنعت ساختمان و بهره‌گیری از اطلاعات مکانی سه بعدی

تکنولوژی‌های جدید در زمینه ساختمان‌سازی روز به روز در حال توسعه و پیشرفت است. امروزه با وجود تکنولوژی‌های جدید، ساختمان‌ها بسیار سبک‌تر و در زمان کوتاه‌تری ساخته و پرداخته می‌شوند. با محیط زیست سازگارترند

مطالبات گام هشتم

در این بخش شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان طی یک نامه رسمی و همچنین از طریق ارتباط تلفنی با رؤسای وقت ۳۱ استان درخواست کرد تا هیئت مدیره استان‌ها مطالبات خود را از شورای مرکزی دوره هشتم و یا آسیب شناسی خود را از دوره هفتم شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان اعلام کنند تا از این طریق بتوان برنامه ریزی بهتر و مؤثرتری برای آینده سازمان انجام داد. در ادامه نظرات استان‌هایی که در این مورد مشارکت کرده‌اند آورده می‌شود:

اصفهان

غلامحسین
عسکری

مستند به بندهای «ت» و «ث» از ماده ۱۱۴ آئین نامه اجرایی قانون مبنی بر «حل و فصل اختلافات بین ارکان داخلی نظام مهندسی استان‌ها یا بین نظام مهندسی استان‌ها با یکدیگر یا بین اعضای نظام مهندسی استان‌ها با نظام مهندسی استان خود از طریق داوری» و «همکاری با وزارت مسکن و شهرسازی (وقت) در امر نظارت بر عملکرد نظام مهندسی استان‌ها و اصلاح خط مشی نظام مهندسی استان‌ها از طریق مذاکره و ابلاغ دستورالعمل‌ها»، در شرح اهم وظایف و اختیارات شورای مرکزی و با امان نظر به بند هشت و نه از قطعنامه اجلاس بیست و یکم هیئت عمومی، رویکرد شورای محترم مرکزی سازمان، به عنوان یکی از ارکان سازمان و در بردارنده نقش نظارتی، باید برای تأمین مصادیق صدرالذکر و به منظور قرار گرفتن سازمان استان‌ها در فضای امن فنی و فارغ از هرگونه حاشیه پردازی‌های کاذب که پیامدی جز هدررفت سرمایه‌های مهندسی و متعاقب آن انزوای جامعه نظام مهندسی ساختمان در عرصه کشور نخواهد داشت، باشد که متأسفانه به دلایل متعدد و به ویژه رخداد اختلافات در بدنه شورای محترم مرکزی، اهداف مذکور نه تنها به نحو شایسته حاصل نشد، بلکه تبعات اتخاذ این گونه رویکردها به سازمان‌های نظام مهندسی ساختمان استان‌ها نیز تسری یافت.

لذا انتظار می‌رود، به ویژه، در مورد پیگیری مفاد قطعنامه اجلاس بیست و دوم هیئت عمومی توسط اعضای محترم شورای مرکزی در دوره هشتم، اهتمام و عزم متعهدانه‌تری درباره اصلاح ساختارهای تضعیف شده و آسیب دیده برای تأمین حقوق حداکثری آحاد اعضای سازمان نظام مهندسی ساختمان صورت پذیرد.

با استناد به بند «ل» از ماده ۱۱۴ آئین نامه اجرایی قانون و همان گونه که مستحضرید «حمایت اجتماعی از اعضای سازمان‌های استان و دفاع از حیثیت و حقوق حقه آن‌ها و همچنین دفاع از حقوق متقابل جامعه به عنوان و اختیارات شورای مرکزی بر شمرده شده است و این مهم در سایر بندهای قطعنامه اجلاس بیست و یکم، با تکیه بر تأمین موارد ذکر شده، مورد تأکید قرار گرفته است. لذا نظر به گذار بیش از دو دهه از تصویب قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و ضرورت ارتقا و اعتلای سطوح ارائه خدمات مهندسی به بهره‌برداران از ساختمان‌ها و تجلی و بازتاب در خور فعالیت‌های حرفه‌ای و خدمات اعضای

سازمان‌های نظام‌مهندسی ساختمان بر سیمای صنعت ساخت‌وساز در عرصه کشور، عنایت ویژه به تحقق اهداف صدرالذکر و بهره‌گیری از سایر پتانسیل‌های موجود از طریق همکاری با مراجع دست‌اندر کار، به ویژه وزارت محترم راه و شهرسازی و مراجع صدور پروانه ساختمان، را اقتضا دارد و می‌بایست گام‌های مؤثرتری در این راستا از سوی شورای محترم مرکزی برداشته شود.

در پایان با سپاس از تلاش‌های صورت‌گرفته توسط اعضای محترم شورای مرکزی و ضمن پیشنهاد برگزاری جلسات ویژه پردازش عملکرد شورای محترم مرکزی در ادوار گذشته و آسیب‌شناسی امور، به‌عنوان چراغ راه اعضای محترم در دوره هشتم، با حضور نمایندگان سازمان استان‌ها امید آن دارد که با بهره‌گیری از تجارب گذشته و اصلاح فرایندهای جاری، زمینه حصول اهداف قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان فراهم شود.

اردبیل

فرید صالحی عالی

انتظار می‌رود شورای مرکزی دوره هشتم در راستای تقویت قدرت نظارتی و اجرایی اعضای سازمان نظام‌مهندسی ساختمان، برای بهبود کیفیت ساخت‌وساز با عزم دستگاه‌های اجرایی، تلاش کند. همچنین دستورالعمل فرهنگ‌سازی مؤثر قوانین و مقررات ملی ساختمان در سطح ملی را تدوین کند. باید به حوزه بهداشت، ایمنی، محیط‌زیست، انرژی، مصالح، فناوری‌های نوین ساختمانی و سایر مقررات ملی ساختمان توجه ویژه داشته باشد. در راستای حذف افراد فاقد صلاحیت در حوزه ساخت‌وساز با برقراری ارتباط مؤثر با دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط قدم بردارد. کارگروهی تشکیل شود که برای تشخیص سازمانی در راستای ترمیم نقاط ضعف و همچنین تقویت نقاط قوت سازمان نظام‌مهندسی ساختمان با جلب مشارکت حرفه‌ای مهندسان باشد. شورای مرکزی مبانی قیمت‌گذاری خدمات مهندسی و تدوین راهکارهای مناسب جهت اجرای واقعی تعرفه‌های خدمات مهندسی را تهیه و تنظیم کند.

بوشهر

علیرضا دشتی

اولین موضوع در مورد عملکرد دوره هفتم، ضمن احترام به کلیه اعضای شورا در این دوره، واگرایی شدید و عدم تشکیل جلسات به صورت منظم بود که باتوجه به تنش‌های به وجود آمده در روابط وزارت راه و شهرسازی و شورا باعث شد بند ه ماده ۲۱ مغفول بماند و استان‌ها در سردرگمی شدید قرار بگیرند. عدم انعکاس فعالیت‌های

گروه‌های تخصصی به سازمان استان‌ها، عدم اشتراک مؤثر سازمان‌ها در این برهه زمانی، که سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها در خط مقدم مشکلات به وجود آمده از نظر مالی و شرح وظایف قرار گرفته بودند، نیز از دیگر موارد بوده است. عدم تعیین تکلیف و فعالیت مناسب صندوق مشترک سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها و تعریف مسیرهای درآمدزایی برای سازمان از مشکلات این دوره بوده است. نبود فعالیت مؤثر در اجرایی‌شدن مجریان ذی‌صلاح در سطح کشور که شاید بتوان گفت مهم‌ترین موضوع مطرح در نظامات مهندسی باشد. از جمله موارد دیگر ثابت‌ماندن تعرفه خدمات مهندسی در دو سال پیاپی و مشکلات به وجود آمده و نهایتاً لزوم تعریف مناسب از استقلال سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان‌هاست که مطمئناً باعث تقویت آن‌ها شده و مجال برای شورای مرکزی خواهد بود که به مدیریت کلان و کشوری بپردازد. نبود راهکار مناسب جهت برگزاری انتخابات شورا به نحوی که موارد مشاهده شده منفی در حین آن کاهش یافته و تعامل بیشتری برقرار شود نیز بخش دیگری از ضعف‌های این دوره بوده است. در آخر ضمن تشکر از اعضای شورا بدیهی است چون در این کوتاه‌سخن آسیب‌شناسی مدنظر بود مجال بیان نقاط مثبت و ابراز آن را به آینده موکول می‌کنیم.

خراسان جنوبی

حسین عباسی

آنچه که ما از دوره هشتم انتظار داریم به این شرح است: حداقل ۷۰ درصد جلسات گروه‌های تخصصی و کمیسیون‌ها به صورت ویدیو کنفرانس برگزار شود که از این طریق در وقت و هزینه صرفه‌جویی شود. در مورد اصلاح قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان نظرات استان‌ها نیز خواسته شود و پس از آن پیگیری شود تا نتیجه موردنظر حاصل شود. بهتر است حداقل یک جلسه شورای مرکزی، در دوره‌های سه‌ماهه، با دستور کار بررسی و حل مشکلات امور جاری سازمان‌ها برنامه‌ریزی شود. در مورد رفع ابهامات در بخشنامه‌های صادره دو سال اخیر از طریق وزارت راه و شهرسازی پیگیری شود. باید برای ترویج مقررات ملی به‌صورت متمرکز از طریق رسانه ملی و وزارت آموزش و پرورش اقدام شود. موضوع اجرایی‌کردن مباحث مقررات ملی ساختمان پیگیری شود. پیشنهاد می‌شود شورای مرکزی مصاحبه نمایندگان هیئت‌مدیره استان‌ها با مهندسان را علاوه بر دوره‌های آموزشی الزامی کند. بازخوردها و مشکلات نظامنامه‌های صادره قبلی شورای مرکزی از سازمان استان‌ها دریافت و جمع‌بندی شود و از این طریق برای ایجاد وحدت رویه در اداره سازمان استان بازنگری و ابلاغ شود.

پیشنهاد می‌شود مصوبه‌های گروه‌ها و کمیسیون‌های دوره‌های قبل پیش از تشکیل گروه و کمیسیون جدید بررسی و پایش شود.

خوزستان

کمال
دویده

پیگیری مؤثر در اصلاح قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان برای حفظ و ارتقاء جایگاه سازمان نظام‌مهندسی ساختمان با هدف پیشرفت و اعتلای مهندسی در کشور از جمله انتظاراتی است که از شورای مرکزی دوره هشتم داریم. شورای مرکزی باید برای ایجاد و برقراری فضای تعامل و سازنده مجموعه و سایر ارگان‌های ذی‌ربط تلاش کند اهداف مندرج در قانون و ارتقاء جایگاه و شأن مهندسان عضو حاصل شود. ساماندهی امور خدمات مهندسی در زمینه‌های مختلف و حمایت از ارائه پیشنهادات سازنده به شورای مرکزی برای جلب مشارکت اعضا و سامان‌بخشی به امور مهندسان ناظر و تکريم ارباب رجوع نیز از دیگر مواردی است که باید مورد توجه قرار گیرد.

همچنین از ظرفیت و قابلیت‌های شورای مرکزی برای پشتیبانی و جلب مشارکت حداکثری و بهره‌گیری از امکانات و تجارب فاخر و گران‌بهای سازمان‌های استانی و هم‌افزایی در پیشبرد اهداف قانون باید استفاده شود. شورای مرکزی باید برای ایجاد جامعه حرفه‌مند و مولد ثروت و رفاه و هم‌افزایی دانش و هنر مهندسی بین اعضای خانواده بزرگ سازمان نظام‌مهندسی ساختمان تلاش کند. پیشنهاد می‌شود پیگیری مستمر و حمایت از نوآوری در صنعت ساختمان و ایجاد بسترهای مناسب و پشتیبانی از رقابت‌های بین‌المللی و منطقه‌ای اعضا و صادرات خدمات مهندسی در برنامه‌ریزی‌های دوره هشتم شورای مرکزی مورد توجه قرار گیرد.

برای استقرار مهندسان مجرب و متخصص عضو سازمان در رأس هرم سازندگی و ارتقاء جایگاه صاحبان مهارت‌های فنی در سطوح مختلف و تسريع در تربیت کارگران ماهر و به‌کارگیری آن‌ها در صنعت ساختمان تلاش شود.

برای حفظ محیط‌زیست و مراقبت از ایمنی، بهداشت و آسایش در محیط‌های شهری و مدیریت خردمندان در فضاهای سالم زیستی با استفاده از مهندسان طراح و ناظر عضو سازمان نظام‌مهندسی ساختمان برنامه‌ریزی شود.

موضوع ترویج مقررات ملی، ارتقاء سیما و منظر شهری و اخلاق حرفه‌ای از طریق برنامه‌ریزی و اشاعه مقررات ملی و حقوق شهروندی و برگزاری دوره‌های آموزشی، همایش‌ها، کنفرانس‌ها برای به‌روزرسانی و ارتقاء دانش فنی مهندسان عضو پیگیری شود.

در نهایت، شورای هشتم برای ایجاد بسترهای مناسب برای پژوهش‌های بنیادی و ارزشمند اعضا و حمایت از سایر فعالیت‌های با ارزش و برگزاری مسابقات سراسری برنامه‌ریزی مدون داشته باشد.

زنجان

یحیی
نصیرا

قانون مداربودن و اجرای درست آن توسط شورای مرکزی از مطالباتی است که مورد نظر ماست. شورای مرکزی باید از ظرفیت بانک‌ها استفاده بهینه کند. شورای مرکزی دوره هشتم برنامه‌های مشخص داشته باشد. نظارت بهتر شورای مرکزی بر استان‌ها و تعامل سازنده با وزارت راه و شهرسازی از دیگر مواردی است که باید مد نظر قرار بگیرد. پیشنهاد می‌شود مصوبه‌های گروه‌ها و کمیسیون‌های دوره‌های قبل پیش از تشکیل گروه و کمیسیون جدید بررسی و پایش شود.

فارس

مرتضی
سیف‌زاده

شورای مرکزی باید برای حل مشکل مجریان ذی‌صلاح اقدام کند. شناسه ملی سازمان‌های نظام‌مهندسی ساختمان باید پیگیری شود. موضوع دیگر تعرفه خدمات مهندسی است که باید اعلام شود. در نهایت، شورای مرکزی اصلاح قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان را با جدیت پیگیری کند.

قزوین

کاظم
مجابی

مواردی که به عنوان مطالبات از شورای مرکزی انتظار داریم عبارت‌اند از: تقویت بخش هماهنگی میان استان‌ها، کمک‌رسانی شورای مرکزی درباره خدمات مهندسی باتوجه به ظرفیت استان‌ها، پیگیری و توجه ویژه به اصلاح قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان، اعطای حکم به هیئت‌مدیره استان‌ها از سوی شورای مرکزی، افزایش اختیارات شورای مرکزی باتوجه به اینکه حکم رئیس سازمان نظام‌مهندسی ساختمان توسط رئیس‌جمهور امضا می‌شود. در حال حاضر متأسفانه اختیارات رئیس سازمان به مراتب از اختیارات رئیس سازمان استان نیز کمتر است، پرنرنگ‌تر کردن نقش سازمان نظام‌مهندسی ساختمان در صنعت ساختمان، تعیین نقش و سهم شورای مرکزی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان در موضوع بازنگری مباحث مقررات ملی ساختمان، پیگیری تخصصی کردن مقررات ملی ساختمان توسط شورای مرکزی، پیگیری تعرفه خدمات مهندسی و کاهش حجم‌های موجود باتوجه به اینکه در وضعیت موجود کیفیت ساختمان در تعیین شاخص‌های تعرفه خدمات مهندسی لحاظ نشده است، شناسنامه فنی و ملکی باید به‌عنوان یکی از اسناد تخصصی و فنی برای تعیین قیمت‌گذاری مدنظر قرار بگیرد، تبدیل نظارت‌های عالی به نظارت‌های مقیم، کاهش مداخله افراد غیر حرفه‌ای

در صنعت ساختمان با توجه به نص صریح قانون، تغییر دوره‌های آموزشی آکادمیک به دوره‌های آموزشی مهارت‌محور، بازنگری در مورد ظرفیت پذیرش دانشجویان رشته مهندسی، پررنگ کردن نقش مهندسان در بخش نگهداری ساختمان‌ها، وارد کردن صنعت بیمه در بخش ساختمان.

م

امین مقومی

انتظارات ماز شورای مرکزی به این شرح است: سرلوحه قراردادن برنامه محوری در شورای مرکزی دوره هشتم، حرکت به سمت تقویت جایگاه مرجعیت فنی-تخصصی شورای مرکزی در جامعه، تلاش برای اعتلای مهندسی کشور و احیای اعتماد عمومی به جامعه مهندسی، ایجاد اعتماد و اطمینان برای دستگاه‌های اجرایی به منظور برون سپاری خدمات و تدوین مقررات ملی ساختمان، غنیمت شمردن فرصت کوتاه خدمات مسئولیت شورای مرکزی و کمک به افزایش رضایتمندی مردم و جامعه، تلاش برای اصلاح قانون با محوریت سازمان نظام مهندسی ساختمان و اجرای حداکثری قانون فعلی، تلاش برای اصلاح آئین‌نامه‌های اجرایی قانون متناسب با شرایط روز با محوریت سازمان نظام مهندسی ساختمان، تلاش در جهت هدفمند کردن پذیرش دانشجویان رشته مهندسی در دانشگاه‌ها و ارتقای کیفیت فارغ‌التحصیلان دانشگاهی، دوری از سیاسی کاری و توجه به اصول، اهداف و وظایف قانونی شورای مرکزی به جای پرداختن به حاشیه‌ها، تلاش برای ایجاد وحدت رویه در استان‌ها ضمن حفظ استقلال سازمان نظام مهندسی ساختمان استان‌ها و توجه به شرایط متفاوت آن‌ها، کاربردی کردن مفاد قطعنامه هیئت عمومی و تعیین تکلیف قطعنامه سال‌های گذشته، استفاده مناسب از ظرفیت عظیم مهندسی کشور برای ارائه خدمات جمعی عمومی و تخصصی مانند رفاه و بیمه، تقویت جایگاه صندوق مشترک استان‌ها و شفاف‌سازی کارکردهای آن، بازنگری نظام‌نامه‌های ساختاری ابلاغ شده با توجه به تغییر شرایط و ضرورت توجه به تفاوت استان‌ها، ارائه راهکار برای تعیین تکلیف دوره مسئولیت مهندسان و پیگیری جدی بیمه تضمین کیفیت ساخت، بازنگری مستمر شرح خدمات هفت رشته و تدوین مبانی قیمت‌گذاری خدمات مهندسی.

وحدت رویه در اجرای خدمات مهندسی در کلیه استان‌ها از انتظارات دیگر ماست. بررسی مشکلات استان‌ها و بازدید از کلیه استان‌ها باید در برنامه‌های شورای مرکزی باشد. موضوع به‌روز کردن بحث آموزش‌های مهندسی مورد توجه قرار گیرد. با وزارخانه‌ها در مورد پذیرش برخی رشته‌ها تعامل صورت گیرد. و در نهایت، با متولیان امر ساخت‌وساز نیز ارتباط برقرار شود.

کهگیلویه و بویر احمد

احمدرضا خورشیدی

تلاش در جهت یکسان‌سازی و وحدت رویه عملکرد سازمان‌ها و جلوگیری از تصمیمات و اقدامات سلیقه‌ای از جمله مطالبات ما از شورای مرکزی است. ساماندهی و ارتقاء سطح خدمات مهندسی با تبیین دستورالعمل‌ها و شرح وظایف مشخص برای کلیه رشته‌ها و برگزاری دوره‌های آموزشی و تخصصی باید در برنامه‌های شورای مرکزی لحاظ شود. موضوع افزایش اعتماد عمومی به جامعه مهندسی و سازمان نظام مهندسی ساختمان به عنوان جامعه و سازمانی متخصص در ارائه خدمات تخصصی ساختمان در راستای نیل به اهداف مورد نظر قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان پیگیری شود. شورای مرکزی باید برای افزایش توان تخصصی و به‌روز کردن علم مهندسان از طریق انعقاد تفاهم‌نامه‌های آموزشی با وزارخانه‌ها، دانشگاه‌ها و مراکز آموزش‌های تخصصی ساختمان و برگزاری دوره‌های آموزشی، همایش‌ها و سمینارهای تخصصی ساختمان، بازدیدهای میدانی داخل و خارج از کشور و برگزاری نمایندگان ساختمان گام بردارد. الزام جامعه مهندسی به ارائه خدمات مهندسی و پذیرش مسئولیت بیشتر و تعهدات خود و تأمین امنیت حرفه‌ای و اجتماعی مهندسان از طریق تبیین دوره تضمین مشخص، بیمه نامه مسئولیت مدنی و راهکاری جهت پوشش جامعه مهندسی فاقد شغل جهت تحت پوشش قرار گرفتن خدمات بیمه تأمین اجتماعی از مواردی است که شورای مرکزی باید پیگیری کند.

تعامل سازنده و استفاده از توان و پتانسیل دیگر وزارخانه‌ها و سازمان‌های مرتبط با صنعت ساختمان و تشکیل کمیته مشورتی با حضور نمایندگان وزارخانه‌های مرتبط با امر ساخت‌وساز مدنظر قرار گیرد.

مشارکت و تعامل حداکثری با وزارت راه و شهرسازی و استفاده از اختیارات قانونی آن وزارخانه در صیانت از جایگاه مهندسی و ارتقاء آن در راستای نیل به اهداف مورد نظر قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و لزوم تمکین به رعایت مفاد مقررات ملی ساختمان به عنوان اصول حاکم بر ساخت‌وساز نیز باید مورد توجه ویژه شورای مرکزی دوره هشتم باشد.

کرمانشاه

حسن شریفی

شورای مرکزی باید برای استقلال سازمان نظام مهندسی ساختمان تلاش کند. نگاه کلی، ملی، استانی و سپس شهری اعضای شورای مرکزی باید در اولویت قرار بگیرد. شورای مرکزی باید از حقوق مهندسان دفاع کند و این موضوع را مدیریت کند.

گیلان

عبدالرضا
قاسمیان لنگرودی

باتوجه به اینکه وظیفه شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان برنامه ریزی و فراهم آوردن زمینه اجرای اهداف و خط‌مشی‌های قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان با مشارکت سازمان استان هاست انتظار می‌رود شورای مرکزی دوره هشتم جهت یکسان‌سازی عملکرد سازمان‌ها، با در نظر گرفتن شرایط منطقه، راهکاری ارائه دهد تا در زمینه مالی و خدمات مهندسی شاهد عملکرد جزیره‌ای استان‌ها نباشیم. همچنین نظارت مستمر بر عملکرد استان‌ها می‌تواند این مهم را پیش کند. جدیدت بیشتر در رایزنی با وزارت راه و شهرسازی در وصول هزینه‌های شناسنامه فنی و ملکی از مطالبات مهم سازمان هاست که می‌تواند انگیزه لازم برای اجرای دقیق شناسنامه فنی و ملکی را تأمین کند. پیگیری تفاهم‌نامه اصلاحی بیمه تأمین اجتماعی مهندسان و ارائه تسهیلات مناسب‌تر از طریق رایزنی با سازمان تأمین اجتماعی کشور می‌تواند در زمینه امنیت شغلی مهندسان راهگشا باشد و در آخر تدوین نظام‌نامه واحد در استان‌ها در بحث ارجاع نظارت، سازندگان، کارشناسان رسمی سازمان (موضوع ماده ۲۷ قانون)، دفاتر مهندسی از دیگر مواردی است که انتظار می‌رود شورای مرکزی در صدر فعالیت‌های خود قرار دهد تا حرفه مهندسی به جایگاه اصلی خود در جامعه نائل شود.

مازندران

فرشیدرضا
حقیقی

انتظار می‌رود که شورای مرکزی دوره هشتم موضوع بیمه تأمین اجتماعی مهندسان کشور را پیگیری کند. پیشنهاد می‌شود مرکز آموزشی-فاهی-تفریحی مهندسان کشور در ساحل دریای مازندران راه‌اندازی شود و هتل-آپارتمان در شهر مشهد مقدس برای استفاده مهندسان زائر کشور خریداری شود. صدور پروانه اشتغال به کار پایه ارشد در استان‌ها انجام شود. به بخشنامه‌های متعدد و بعضاً متناقض وزارتخانه و شورا رسیدگی شود. ایجاد ارتباط دوسویه مداوم با استان‌ها از دیگر مواردی است که باید مورد نظر قرار گیرد. شناسه ملی استان‌ها و تقویت ارتباطات بین رشته‌ای نیز باید در برنامه‌های شورای مرکزی دوره هشتم باشد. باتوجه به اینکه مطابق قانون یکی از وظایف هیئت‌مدیره استان‌ها تنسيق امور حرفه‌ای صاحبان حرف مهندسی است، میزان محدوده این تنسيق تعیین شود، زیرا وزارتخانه بدون تنظیم آئین‌نامه‌ای در این خصوص، هرگونه تصمیم هیئت مدیره استان‌ها را خارج از اختیار ایشان می‌داند؛ به‌ویژه در بحث ظرفیت و صلاحیت پیگیری مجدانه شورای مرکزی در اجرایی کردن ماده ۴ آئین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان لازم است.

لرستان

حسین
رضایی

اصولاً پیشنهادات یا مطالبات از شورای مرکزی باید منطبق بر وظایف و اختیاراتی باشد که قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان به شورای مرکزی محول کرده است. باتوجه به مشخص بودن اهداف و خط‌مشی مسیر قانون، شورای مرکزی باید تمرکز، تلاش و اهمیت خود را در این راستا برای پیشبرد اهداف مشروح در قانون و وظایف محوله به کار گیرد. بدین ترتیب می‌توان به اهم موارد مورد نظر اشاره کرد: ارائه برنامه جهت بررسی مسائل مشترک سازمان نظام مهندسی ساختمان استان‌ها و تعیین خط‌مشی در کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت در چارچوب قانون، مقررات و مصوبات هیئت عمومی و ابلاغ آن‌ها. همکاری با وزارت راه و شهرسازی و سایر دستگاه‌های اجرایی در زمینه تدوین مقررات ملی ساختمان و ترویج، کنترل و اجرای آن. تلاش در جهت جلب مشارکت و تشویق به سرمایه‌گذاری اشخاص و مؤسسات در طرح‌های مسکن، حمایت اجتماعی از اعضای سازمان نظام مهندسی ساختمان استان‌ها و دفاع از حیثیت و حقوق حق آن‌ها و همچنین دفاع از حقوق متقابل جامعه به عنوان مصرف‌کننده محصولات، تولیدات و خدمات مهندسی در مشاغل مهندسی و حرفه‌های ساختمان، عمران و شهرسازی.

یزد

مهدي
سالاری

همان‌گونه که مستحضرد، براساس ماده ۱۹ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و فصل هفتم آئین‌نامه اجرایی آن، هیئت عمومی از جایگاه ویژه‌ای در ساختار سازمان نظام مهندسی ساختمان برخوردار است. در این راستا، هیئت عمومی وظیفه «بررسی و تصویب خط‌مشی عمومی و پیشنهادی شورای مرکزی» را بر عهده دارد که چنین به نظر می‌رسد این امر از طریق قطعنامه‌های پایانی اجلاس نمود یافته است. لیکن بررسی قطعنامه‌های سالیان گذشته هیئت عمومی نشان از آن دارد که متأسفانه بسیاری از موارد ذکر شده در آن‌ها، که بعضاً در چندین دوره تکرار شده، به اجرا در نیامده است. از عمده دلایل عدم تحقق مفاد قطعنامه‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

الف. برخی از بندهای قطعنامه‌ها بدون توجه به واقعیت‌های موجود سازمان‌های نظام مهندسی ساختمان تدوین شده است. برای مثال در بند سه قطعنامه اجلاس ۲۱ در شرایطی که هنوز در بسیاری از استان‌ها صدور شناسنامه فنی و ملکی براساس قوانین موجود اتفاق نیفتاده پیشنهاد اصلاح و بازبینی در مفاد مندرج در آن ارائه شده است یا در بند پنج و در حالی که مباحث مقررات ملی ساختمان با وضعیت موجود به طور کامل اجرایی نشده، پیشنهاد

پیشنهاد می‌شود دبیرخانه دائمی اجلاس به‌عنوان متولی اصلی پیگیری تحقق بندهای قطعنامه تعیین شود و پس از ابلاغ هر یک از بندها به مرجع مربوط به آن، در بازه‌های زمانی مشخص تحقق آن‌ها را پیگیری و مطالبه کند.

اهم مطالبات استان‌ها از شورای مرکزی

مشارکت و تعامل حداکثری با وزارت راه و شهرسازی

حذف افراد فاقد صلاحیت و غیر حرفه‌ای در حوزه ساخت‌وساز

تهیه و اعلام تعرفه‌های خدمات مهندسی

تأکید بر استقلال سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها

پیگیری مجدانه اصلاح قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان

پیگیری موضوع اجرایی‌کردن مباحث مقررات ملی ساختمان

تلاش برای ایجاد وحدت رویه در اداره سازمان استان‌ها

تعامل سازنده با وزارت راه و شهرسازی

پیگیری شناسه ملی سازمان‌های نظام‌مهندسی ساختمان

مدنظر قراردادن شناسنامه فنی و ملکی به‌عنوان یکی از اسناد تخصصی و فنی برای تعیین قیمت‌گذاری

سرلوحه قرارداد دادن برنامه‌محوری در شورای مرکزی

بررسی مشکلات استان‌ها و بازدید از کلیه استان‌ها

افزایش اعتماد عمومی به جامعه مهندسی و سازمان نظام‌مهندسی ساختمان

برگزاری دوره‌های آموزشی، همایش‌ها، نمایشگاه‌ها و سمینارهای تخصصی ساختمان

پیگیری مستمر دبیرخانه دائمی اجلاس در مورد اجرایی‌شدن بندهای قطعنامه

پیگیری تفاهم‌نامه اصلاحی بیمه تأمین اجتماعی مهندسان

تبدیل آن به مقررات ساخت‌وساز بین‌المللی ارائه شده است. ب. به‌نظر می‌رسد در تدوین مفاد قطعنامه اجلاس می‌بایست با در نظر گرفتن ظرفیت و توانمندی‌های شورای مرکزی و سازمان‌های نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها اقدام نمود. اینکه برخی از بندهای قطعنامه‌ها تکالیفی را برای وزارت راه و شهرسازی، مجلس شورای اسلامی و دولت تعیین نموده، عدم تحقق آن‌ها را از پیش معلوم نموده است. به عنوان مثال بندهای یک و شش قطعنامه اجلاس ۲۱.

ج. عدم وجود متولی خاص جهت اجرایی نمودن مفاد قطعنامه‌ها، مهم‌ترین معضل آن‌هاست. در این راستا پس از پایان اجلاس هیئت عمومی، پیگیری خاصی جهت اجرای آن به عمل نمی‌آید و این موضوع مرتباً تکرار می‌شود.

پیشنهاد

به‌منظور عملیاتی‌شدن هر چه بهتر قطعنامه‌های اجلاس، پیشنهاد می‌شود دبیرخانه دائمی اجلاس در زمان تدوین قطعنامه، با تشکیل هیئت کارشناسی و پس از نظرخواهی از سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها و ارزیابی نقاط قوت و ضعف و تنها با تکیه بر توانمندی‌ها و ظرفیت‌های قانونی نسبت به تنظیم قطعنامه اقدام نموده و براساس ساختارهای موجود، برای اجرای هر کدام از آن‌ها مرجعی را پیشنهاد نماید تا پس از پایان اجلاس، بندهای قطعنامه توسط رئیس شورای مرکزی به مرجع مشخص شده ابلاغ شود. برای مثال در مورد قطعنامه اجلاس بیست‌ودوم بندهشت به کمیسیون، آموزش پژوهش، آزمون و انتشارات و بند نه به کمیسیون‌های پایش اخلاق حرفه‌ای و انرژی و محیط زیست ابلاغ شود.

دبیرخانه دائمی اجلاس به‌عنوان متولی اصلی پیگیری تحقق بندهای قطعنامه تعیین و پس از ابلاغ هر یک از بندها به مرجع مربوطه، در بازه‌های زمانی مشخص جهت تحقق آن‌ها پیگیری و مطالبه‌گری کند و به‌صورت فصلی گزارش اقدامات صورت گرفته را به رئیس شورای مرکزی جهت تصمیم‌گیری‌های بعدی ارائه کند. همچنین دبیرخانه موظف شود، در هر اجلاس، گزارش اقدامات انجام‌شده در قطعنامه سال قبل را ارائه و در آن بندهای تحقق نیافته و اجرانشده (به همراه دلایل و موانع عدم اجرای آن‌ها) را مطرح و در صورت صلاحدید هیئت عمومی تا زمان تحقق مجدداً تکرار شود.

قانون و انتخابات هشتم

مقدمه

برگزاری انتخابات هشتمین دوره شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان در بیست و دومین اجلاس هیئت عمومی مرا بر آن داشت تا جهت اظهار نظر خوانندگان نشریه نکاتی را در مورد قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و آئین‌نامه اجرایی در مورد انتخابات اخیر اعضای شورای مرکزی به اطلاع برسانم.

طبق ماده ۱۹ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان یکی از وظایف هیئت عمومی، پس از انتخابات، عیناً آورده می‌شود:

الف- انتخاب افراد واجد شرایط عضویت در شورای مرکزی به میزان حداقل دو برابر تعداد مورد نیاز در هر رشته (با قید اصلی و علی‌البدل) جهت معرفی به وزیر مسکن و شهرسازی (وزارت راه و شهرسازی) برای انتخاب اعضای اصلی و علی‌البدل شورای یاد شده از میان آن‌ها.

به نظر نویسنده قانونی که اجرا نمی‌شود دلیل بر بدبودن آن نیست، در حالی که قانون مذکور صراحت و شفافیت لازم را دارد و اجرای آن کار سختی نیست، از این رو طبق بند الف ماده ۱۹ که در بالا ذکر شد، هیچ ارگان یا مقامی حتی با تدوین، تصویب یا ابلاغ نظام‌نامه نمی‌تواند مغایر قانون اعمال نظر کند و چگونگی اجرای این ماده قانونی راه که شفافیت لازم را دارد، تفسیر کند و اگر بدین ترتیب عمل شود، محل ایراد است.

صراحت قانونی بند الف ماده ۱۹ بر این است که هیئت

اصغر شیرازیور

عضو هیئت مدیره و هیئت رئیسه دوره سوم سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران

عمومی باید انتخابات را انجام دهد و به تعداد ۶۴ نفر به صورت دو برابر ۲۵ نفر اعضای اصلی و دو برابر ۷ نفر اعضای علی‌البدل، مجموعاً ۶۴ نفر، را به تفکیک اعضای اصلی و علی‌البدل به وزیر راه و شهرسازی معرفی کند تا اینکه وزیر، از میان ۵۰ نفر عضو اصلی معرفی شده، ۲۵ نفر را به عنوان عضو اصلی و از میان ۱۴ نفر بعدی تعداد ۷ نفر را به عنوان عضو علی‌البدل انتخاب و برای آن‌ها اعتبارنامه صادر کند.

اما اتفاقی که در اجلاس بیست و دوم هیئت عمومی افتاد دور از ذهن بود که وزارتخانه بر پایه استعلامی غیر ضروری برای هیئت عمومی تعیین تکلیف و ابلاغ کند که اعضای هیئت عمومی به ۳۲ نفر از کاندیداها رأی دهند و هیئت رئیسه هیئت عمومی ۶۴ نفر را، حسب ترتیب آراء، به وزیر معرفی کند. اینجاست که باید تأکید کرد اگر قانونی اجرا نشود و یا به غلط اجرا شود دلیلی بر بدبودن آن نیست.

برای کندوکاو بیشتر به آئین‌نامه اجرایی قانون مذکور مراجعه می‌کنیم. در ماده ۱۰۷ آئین‌نامه آورده شده است: بند الف: «انتخاب افراد واجد شرایط عضویت در شورای مرکزی به میزان حداقل دو برابر تعداد مورد نیاز در هر رشته با قید اصلی و علی‌البدل و معرفی به وزیر مسکن و شهرسازی به منظور انتخاب اعضای اصلی و علی‌البدل». همان‌طور که ملاحظه می‌کنید ماده ۱۹ قانون آن قدر صراحت دارد که در آئین‌نامه تکرار شده است. بنابراین

که در این دوره این ماده قانونی در آئین‌نامه اجرایی لحاظ نشده است.

نتیجه

عدم اجرای متن صریح قانون، استعلام‌های غیر ضروری در مورد نحوه اجرای قانون و تفسیرهای نابه‌جای قانون و آئین‌نامه اجرایی آن باعث به‌وجود آمدن این گونه مشکلات می‌شود و این در حالی است که تفسیر قانون فقط با تصویب‌کننده آن یعنی مجلس شورای اسلامی است و تفسیر آئین‌نامه اجرایی با هیئت دولت. همچنین طبق فرایند خاص در ماده ۱۲۳، آن هم با تأکید در مواد سکوت و یا ابهام در نحوه اجرا یا اعمال مواد آئین‌نامه یا دستورالعمل‌های مربوط، طبق نظر وزیر راه و شهرسازی عمل خواهد شد که خوشبختانه در این مورد در مواد (۱۰۷ و ۱۰۸ آئین‌نامه اجرایی قانون) ابهام یا سکوتی وجود ندارد و اگر هم داشت، باید طبق فرایند ماده ۱۲۳ ابلاغ می‌شد.

اگر قانونی اجرا نشود و یا به غلط اجرا شود دلیلی بر بدبودن آن نیست.

معرفی ۵۰ نفر اصلی و ۱۴ نفر عضو علی‌البدل به تفکیک محرز است و اینجا صراحت دارد که تعداد رأی هر نفر برای قرارگرفتن در ردیف ۶۴ نفر قابل محاسبه است، اما برای انتخاب عضو اصلی است. معنایش این است که وزیر نمی‌تواند عضوی را به عنوان عضو اصلی از فهرست ۱۴ نفر علی‌البدل و یا عضوی را از فهرست ۵۰ نفر اول به‌عنوان عضو اصلی انتخاب کند؛ پس نتیجه می‌گیریم سقف انتخاب اعضای اصلی شورای مرکزی تعداد رأی نفر اول و کف انتخاب اعضای اصلی نفر پنجاهمی باشد و همین‌طور سقف انتخاب اعضای علی‌البدل نفر ۵۱ فهرست اعلام‌شده از سوی هیئت عمومی و کف انتخاب برای عضویت علی‌البدل نفر ۶۴ فهرست است که در فهرست انتخابی باطل شده، از سوی وزیر، این اختیار فراتر از مواد قانونی مذکور تفسیر شده بود؛ یعنی، حدود انتخاب اعضای اصلی و علی‌البدل از بین ۶۶ نفر (نفرات ۶۵ و ۶۶) که هم‌رأی بودند، نه به تفکیک اصلی و نه به تفکیک علی‌البدل اعمال شد که امیدوارم این صراحت قانونی مدنظر قرار گیرد.

اما در تبصره ماده ۱۰۸ آئین‌نامه اجرایی، مطلب چالشی خوبی وجود دارد و آن جدول تعداد اعضای اصلی و علی‌البدل شورای مرکزی است. یادمان نرود که حق انتخاب اعضای اصلی از ۵۰ نفر اول و اعضای علی‌البدل از بین ۱۴ نفر آخر با وزیر است و می‌تواند از این جدول نیز استفاده کند. بدین ترتیب که اعضای شورای مرکزی را به سه گروه تقسیم کرده است (عمران - تأسیسات - معماری و شهرسازی) و تأکید دارد از هر رشته یک نفر عضو اصلی و یک نفر عضو علی‌البدل باید در این ترکیب حضور داشته باشند و بقیه می‌تواند، تا سقف تعیین شده، از رشته‌های دیگر گروه باشند و این از اختیارات محرز وزیر است. برای مثال از بین ۵۰ نفر اول در گروه عمران یک نفر عضو اصلی و یک نفر عضو علی‌البدل از هر رشته (عمران - نقشه‌برداری - ترافیک) و ۹ نفر باقی‌مانده را از سه رشته و یا یک رشته از رشته‌های گروه مندرج در جدول مذکور انتخاب کند. بنابراین اگر وزیر تشخیص دهد می‌تواند به همین ترتیب برای انتخاب اعضای اصلی گروه‌های تأسیسات و معماری و شهرسازی هم عمل کند

چشم‌انداز هشتم

نقطه‌نظرهای جمعی از کاندیداهای انتخابات دوره هشتم شورای مرکزی به‌عنوان یک نمونه آماری از جامعه متخصصان هفت رشته مهندسی ساختمان درباره اهداف و چشم‌انداز آتی آن‌ها جمع‌آوری و خلاصه آن به شرح زیر آورده می‌شود. اگرچه می‌توان گفت خواسته و انتظار ۸۰ درصد مصاحبه‌شوندگان در مورد مباحث تخصصی در یک راستا بوده است اما همه آن‌ها خواهان استقلال سازمان، حرکت به سوی تعالی و همچنین عزت و اقتدار سازمان استان‌ها و جامعه مهندسی ساختمان به‌عنوان مهندسی ارزشی بوده است. به طور کلی از جمله باورهای عمومی که با اظهارات علی رفیعی و سلیمان شیرزادی از متخصصان برق و علی اکبر رضانی در رشته عمران بیان شد، بازنگری قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان با تأکید بر رعایت آسیب‌شناسی و نیازسنجی‌های کاربردی و همچنین فراهم‌نمودن بسترهای لازم برای ارتباط هر چه بیشتر سازمان نظام‌مهندسی ساختمان با دستگاه‌های دولتی و خصوصی داخلی و خارجی به همراه رویکرد تصمیم‌گیری، کنترل و نظارت بوده است. ایجاد وحدت رویه

تنظیم و تحلیل:

عمران
کبهزادی سیف‌آباد

گردآورنده:
کرامت‌اله دشتی‌زاد

با رعایت مهندسی زمینه‌گرا، بوم‌گرا و همچنین ارج گذاشتن به اقدامات قبلی و اصلاح نقاط ضعف از خواسته‌های محسن قربانی متخصص عمران و علیرضا قزوینی پورا کبری متخصص مکانیک و همچنین اغلب این مهندسان بوده است. می‌توان گفت خرد جمعی و استفاده از خدمات مهندسی در هفت رشته مهندسی ساختمان پیشنهاد عمومی بوده است و اغلب عدم توجه به آن را یک آسیب جدی در بدنه سازمان‌ها دانسته‌اند به طوری که غلامرضا رفیعی، بهروز فرح شیرازی در رشته عمران و کامبیز رضوی، جمال قناعت و کامران زندی از مهندسان رشته ترافیک بیان کردند الزامات ترافیکی، شهرسازی و نقشه‌برداری در شمول مقررات ملی ساختمان است و عدم توجه به آن‌ها و عدم به‌کارگیری مهندسان و متخصصان مربوط به آن در کنترل و نظارت ساختمانی در کنار رشته‌های دیگر به معنی عدم توجه به ایمنی و امنیت در زندگی شهری و حتی روستایی خواهد بود. جمال قناعت خواهان توجه هر چه بیشتر به اخلاق حرفه‌ای و همچنین خواستار انتخاب اصلح در انتخابات سازمان نظام‌مهندسی ساختمان و شورای مرکزی شد. هوشنگ کاتب‌احدی و عباس وثیق‌نیا از متخصصان شهرسازی بر این باور بودند که ساختمان از دو بخش جسم و روح تشکیل می‌شود؛ اگر مهندسان عمران، معماری، برق، مکانیک و خدمات آن‌ها را جسم ساختمان بدانیم، یقیناً شهرسازی، ترافیک، نقشه‌برداری و خدمات آن‌ها روح یک ساختمان است و جسم بدون روح مرده‌ای بیش نخواهد بود. در این راستا از دیدگاه سید مسعود موسوی، سید فؤاد مرعشی و همچنین ابراهیم زادتوت آغاز از مهندسان شهرساز هر عضو سازمان در هر رشته‌ای یک سرمایه سازمانی است و توجه به خدمات آن‌ها اقتدار و عزت خود سازمان را رقم خواهد زد.

خرد جمعی و استفاده از خدمات مهندسی ساختمان پیشنهاد عمومی است و عدم توجه به آن یک آسیب جدی در بدنه سازمان‌هاست.

راستا حمزه شکیب از متخصصان عمران نیز تغییر و تحول در شورای مرکزی را امری اساسی دانست. همچنین حمزه شکیب و مهیار فرنیبا توجه به ماده ۱۱۴ قانون را ضروری دانستند و خواهان تدوین مبانی قیمت‌گذاری خدمات مهندسی بر اساس قیمت مسکن شدند.

احمدرضا طاهری اصل از متخصصان مکانیک از جمله کسانی است که گسترش آموزش‌های بنیادی، کشوری و بین‌المللی را ضروری و حرفه‌مندبودن را لازمه اقدامات پایه‌ای دانست. وی همگرایی و اتحاد هفت رشته مهندسی ساختمان را امری ضروری تلقی کرد و ارتقای علوم آکادمیکی و تجربی مهندسان را در توان رتبه‌بندی ساختمان‌ها، قدرت تعیین کیفیت ساختمان و بیان مباحث مختلف شهرسازی و امور فنی ساخت‌وساز را کارآمد شمرد. در این راستا سیفاله علی‌نیا از دیگر متخصصان مکانیک اظهار کرد ظرفیت‌ها شناخته شده‌اند، اما نیاز بیشتری به همدلی و اتحاد درونی و بیرونی وجود دارد و با تعامل سازنده می‌توان آن‌ها را متجلی ساخت. غلامحسین عسکری و محمدخسرو کندی از دیگر مهندسان عمران بوده‌اند که تعامل و ارائه راهکارهای نوین به سوی استقلال سازمان نظام‌مهندسی ساختمان را لازم و ضروری دانستند. از دیدگاه آن‌ها سازمان نظام‌مهندسی ساختمان می‌تواند با همکاری دفتر تدوین مقررات ملی می‌تواند متولی کدنویسی در کشور باشد و به مباحث پژوهشی مهندسی در کشور رونق و چالاک‌ی بخشند.

تعامل بیشتر شورای مرکزی با سازمان استان‌ها، بررسی موارد مغفول‌مانده از قانون، توجه به بندهای قانونی ماده ۲۱ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان، ایجاد مشارکت فارغ

توجه بیشتر شورای مرکزی و سازمان استان‌ها به شهرسازی و شرح خدمات مربوط به آن و هم‌افزایی رشته‌های هفت‌گانه قدرت نظارتی و کنترلی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان را افزایش می‌دهد و تخلفات در ساخت‌وساز را کاهش خواهد داد. علی‌اصغر زحمتکش متخصص در رشته مکانیک از جمله کسانی بود که عدم توجه لازم به جوانان، کار و اشتغال آن‌ها را در بخشنامه‌ها، آئین‌نامه‌ها و به طور کلی مکاتبات اداری مطرح کرد. زحمتکش بر گزاری دوره‌های کاربردی و توجه ویژه به دوره کارآموزی را لازم و ضروری دانست و کاستی و عدم توجه به آن‌ها را در حال حاضر معضلی برای مهندسان جوان دانست. در همین راستا مهدی سالاری به دلیل حضور مهندسان جوان ظرفیت سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها را بسیار بالا و نیروهای جوان را سرمایه‌های سازمانی دانست. سالاری همچنین گفت سازمان نیاز به یک تفکر، دیدگاه و اکوسیستم جدید دارد و شورای مرکزی دوره هشتم می‌تواند معمار این اکوسیستم جدید باشد.

سید رضا سرافرازی از متخصصان عمران، پرویز سیروسی و مهران فرصت در رشته معماری، علیرضا سنایی دشتی از رشته برق و کاظم شاکری از متخصصان عمران بر این باورند که امروزه کار تیمی در دنیای آکادمیکی یک تئوری است و شورای مرکزی باید زمینه این امر را فراهم کند. توجه به مؤلفه‌های توسعه پایدار در ارائه خدمات مهندسی و همچنین توجه به مجریان ذی‌صلاح از دیگر خواسته‌ها و نقطه‌نظراتی بود که این متخصصان آن‌ها را موجب ارتقای جایگاه مهندسان و به تبع آن ارتقای جایگاه سازمان می‌دانند و این امر را توجه به حقوق شهروندی در نظر می‌گیرند.

مهدی شایان از متخصصان برق، با بیان اینکه خیلی زود دبر می‌شود، اظهار کرد که شورای مرکزی باید تیزفکر، شجاع و مبتکر در علم ساختمان باشد و همانند عقاب در آسمان نه تنها سازمان بلکه مهندسی ساختمان را نظاره‌گر باشد. فردین یزدان‌پناه، مهرداد موحدپور و داریوش دیودیده از متخصصان برق تغییر در تصمیم‌گیری‌ها را از اقدامات لازم و فوری دانستند و خواهان مرزبندی‌های معقول، منطقی و علمی میان شورای مرکزی و سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان شدند به طوری که مرز خرد جمعی با ناسازگاری‌ها و تزاخم در تصمیم‌گیری‌ها مشخص و شفاف شود. در این

اعضای شورای مرکزی باید حرف دل جامعه مهندسان استان‌ها را به شورای مرکزی انتقال دهند و اعضا و به ویژه هیئت‌رئیس شورا باید توجه خاصی به این‌گونه خواسته‌ها داشته باشند.

مرکزی دوره هشتم قرار بگیرد سخنان مهدی میان‌آبادی، علیرضا میرجعفری، کاوه نوری کوپایی، حسین ویزواری، تورج نائیچ‌پور، یحیی نصیرا، مهدی نوری، عباس وثیق‌نیا و جعفر هاشم‌زاده است. این متخصصان بر این باورند که اعضای شورای مرکزی باید حرف دل جامعه مهندسان استان‌ها را به شورای مرکزی انتقال دهند و اعضا و به ویژه هیئت‌رئیس شورا باید توجه خاصی به این گونه خواسته‌ها داشته باشند. اصلاح و ابلاغ به موقع تعرفه‌های خدمات مهندسی در هفت رشته مهندسی ساختمان، کاهش دوره مسئولیت ناظران در امر ساخت‌وساز، اجرایی ساختن مبحث ۲۲، تقویت نهادهای صنفی و مدنی، شفاف‌سازی عملکرد شورا، تشکیل تشکل‌ها و ستادهای بحران‌های غیر مترقبه، حمایت شورا از سیاست‌های وزارت راه و شهرسازی درباره بازآفرینی شهری و جلوگیری از ورود غیر متخصصان به حرفه مهندسی ساختمان از دیگر خواسته‌ها و پیشنهادات آن‌ها بوده است.

گسترش سفره مهندسان از طریق افزایش صادرات خدمات مهندسی، رعایت حقوق شهروندی از طریق تدوین مبحثی به نام مدیریت بحران، توجه به مقوله بافت به جای تک بنا در مبحث ۲۲، توجه بیشتر به مهندسان جوان، برگزاری دوره‌های آموزشی کاربردی برای تقویت توانمندی مهندسان و ایجاد تعامل با قوای سه گانه از جمله خواسته‌ها و پیشنهاداتی بود که مدنظر بسیاری از مهندسان و متخصصان باتجربه‌ای همچون طاهره نصر، سید محمد هاشمی، مجید ثاقبی، مجتبی احمدزاده، علی‌اکبر بنی‌ئی، سید محمدجعفر نقیبی و ابوذر ورزنده بوده است.

از نگاه رشته‌های، تأکید بر روحیه مشورتی به جای تک‌روی، فرهنگ‌سازی برای حقوق شهروندی، شهرگرایی و شهرسازی از خانواده تا آموزش و پرورش، ایجاد یک پایگاه داده مهندسی روزآمد، ایجاد نرم‌افزار واحد و کارآمد، تلاش برای صادرات خدمات مهندسی، برگزاری جشنواره‌ها و همایش‌های ساختمانی، انتخاب و استفاده از نیروهای جوان در انتخابات شورای مرکزی در کنار متخصصان با تجربه، رعایت صلاحیت و ظرفیت در ارائه خدمات مهندسی، با هم بودن، با هم ماندن و با هم کار کردن و تعامل بیشتر سازمان با وزارت راه و شهرسازی، وزارت کشور و دیگر دستگاه‌های مرتبط با مدیریت شهری و روستایی از دیگر موضوعات و مباحثی بوده‌اند که عیسی شهمت از متخصصان نقشه‌برداری؛ احمدرضا خورشیدی، مسعود مصفا، امین مقومی، حسن مجتبی‌زاده، حمیدرضا کارگر، سید مجتبی موسوی و علی محمدپناه از مهندسان عمران؛ معصومه کیانپور، طاهر کیافر، سودابه مهری، مهرا کوهی کمالی و احد محمدی از متخصصان معماری؛ سید کاظم مجابی، فردین یزدان‌پناه و سید مجتبی مزینانی از متخصصان برق مطالبه‌گر و پیشنهاددهنده آن‌ها بودند.

از جمله مباحثی که مورد توجه متخصصانی چون بهمن مؤمنی‌مقدم، سعید یزدانی، عبدالرضا ابوقدره و مهدی میان‌آبادی قرار گرفت ایجاد هماهنگی هر چه بیشتر میان متولیان ساخت‌وساز، صنایع ساختمانی و مراکز دانشگاهی بود و این اقدام را گام مؤثری برای شورای هشتم دانسته‌اند. سخن دیگری که به نظر می‌رسد باید مورد توجه ویژه شورای

عملکرد هفتم در بخش گروه‌های تخصصی

گزارش گروه تخصصی برق

شورای مرکز دوره هفتم

۶ (۶) تدوین میانی قیمت گذاری خدمات مهندسی برق در صنعت ساختمان (در حال انجام)

۷ (۷) تدوین سرفصل های آموزشی رشته تخصصی برق در حوزه های ارتقای پایه و ورود به حرفه

۸ (۸) برنامه ریزی جهت اقدام در خصوص اجرایی شدن صلاحیت مجری تاسیسات برق و مکانیک ساختمان

۹ (۹) گزارش مطالعه تطبیقی ویرایش جدید مبحث ۱۳ مقررات ملی ساختمان و تفاهم نامه سه جانبه

۱۰ (۱۰) برنامه ریزی و اقدامات لازم به منظور تعریف صلاحیت فنی آزمایشگاه تاسیسات برقی ساختمان

۱۱ (۱۱) عارضه یابی و برایش جدید مبحث ۱۵ مقررات ملی ساختمان و انجام اقدامات لازم به منظور اصلاح آن.

۱ (۱) برنامه ریزی به منظور عملیاتی شدن خدمات مهندسی طراحی و نظارت تاسیسات برقی در کلیه گروه های ساختمانی (تیمبره ماده ۲۴)

۲ (۲) تنظیم تفاهم نامه و شیوه نامه اجرایی FTTH با شرکت مخابرات ایران و انجام اقدامات لازم به منظور پیاده سازی آن در کل کشور

۳ (۳) برنامه ریزی به منظور تفاهم لازم با شرکت توانیر در خصوص کارشناسی نیروگاه های برق

۴ (۴) توسعه تفاهم نامه سه جانبه نظارت بر اجرای استاندارد تاسیسات برق اماکن

۵ (۵) بازنگری شرح خدمات مهندسی برق جهت ارسال به دفتر مقررات ملی ساختمان

۴ (۴) تدوین میانی قیمت گذاری خدمات مهندسی ترافیک در بخش ساختمان

۵ (۵) تعامل مشترک با گروه های نقشه برداری و شهرسازی به منظور ارتقاء جایگاه رشته در صنعت ساختمان (در دست اقدام)

۶ (۶) تدوین میانی آموزشی الزامات ترافیک در خصوص ارتقای پایه اعضا (در دست اقدام)

۷ (۷) به روز رسانی الزامات ایمنی ترافیک کارگاه های ساختمانی (در حال اقدام)

گزارش گروه تخصصی ترافیک

شورای مرکز دوره هفتم

۱ (۱) تعامل و مذاکره با متخصصین ترافیک استان ها به منظور انتشار و عملیاتی نمودن مبحث ۲۳ (الزامات ترافیکی در ساختمان ها)

۲ (۲) برنامه ریزی جهت توسعه فرهنگ ترافیکی و تبیین لزوم اجرایی نمودن مبحث ۲۳

۳ (۳) تدوین شرح خدمات جامع مهندسی ترافیک در بخش ساختمان (در تعامل با تمامی رشته ها) (در دست اقدام)

گزارش گروه تخصصی شهرسازی

شورای مرکز دوره هفتم

۸ (۸) تدوین گزارش آسیب شناسی در خصوص زلزله غرب کشور

۹ (۹) مطالعه در خصوص نقش کارشناسی متخصصین گروه شهرسازی در موضوع بافت فرسوده شهری

۱۰ (۱۰) مطالعه و بررسی در خصوص اصلاح قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان در جهت شناسایی و رفع ابهامات

۱۱ (۱۱) تدوین پیش نویس شیوه نامه نحوه فعالیت مهندسان شهرساز دارای پروانه اشتغال

۱۲ (۱۲) برنامه ریزی جهت تعریف جایگاه کارشناس رسمی دادگستری در رشته تخصصی شهرسازی و به روزرسانی صلاحیت آن

۱۳ (۱۳) تنظیم شرح خدمات اصلاحی مهندسی شهرسازی

۱۴ (۱۴) تدوین مبانی شاخص های قیمت گذاری خدمات مهندسان شهرسازی (در حال انجام)

۱۵ (۱۵) برنامه ریزی جهت تفاهم در حوزه شرح خدمات مهندسین شهرسازی با سازمان پدافند غیرعامل

۱ (۱) برنامه ریزی به منظور جمع آوری اطلاعات حرفه ای اعضای شهرسازی در کل کشور

۲ (۲) مطالعه ضوابط شهرسازی در سایر کشورها در جهت شناسایی کشور منتخب

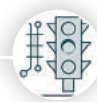
۳ (۳) برگزاری سمینار و کارگاه آموزشی چیدمان فضا در تهران

۴ (۴) تدوین شاخص در خصوص پایش تحقق سیاست های کلی شهرسازی

۵ (۵) تعامل به منظور تدوین سرفصل های آموزشی و عناوین در خصوص دوره بازآفرینی شهری

۶ (۶) تعامل با گروه های تخصصی نقشه برداری و ترافیک به منظور ارتقای سطح خدمات در حوزه های نظام مهندسی

۷ (۷) تدوین پیش نویس ۱۲ سرفصل از الزامات عمومی شهرسازی (مبحث ۲۵)

گزارش گروه تخصصی عمران

شورای مرکز دوره هفتم

۸ تنظیم گزارش از روند بازسازی ساختمان‌های زلزله‌زده استان کرمانشاه

۹ برنامه ریزی جهت برگزاری دوره‌های آموزشی مربوط به بتن سبک اتوکلاو در استان‌ها

۱۰ تنظیم شرح خدمات مهندسی در رشته عمران جهت ارسال به دفتر مقررات ملی ساختمان

۱۱ بررسی مباحث ۷، ۸، ۹ و ۱۰ مقررات ملی ساختمان و اخذ نقطه نظرات فنی لازم از کلیه استان‌ها و تهیه گزارش جمع‌بندی به منظور ارسال به دفتر مقررات ملی ساختمان

۱۲ بررسی شیوه ارجاع کار و دریافت حق الزحمه مهندسان ناظر در جهت تنسيق امور و ایجاد وحدت رویه

۱۳ تهیه گزارش از مناطق زلزله‌زده در خصوص رعایت الزامات مورد نظر جهت جلوگیری از تخریب و آسیب ساختمان‌های مشابه در سنوات آتی

۱۴ تدوین شیوه‌نامه مجریان ذیصلاح و ارسال به وزارت راه و شهرسازی

۱ بررسی و جمع‌بندی چک لیست‌های کنترل کلیه رشته‌ها در بخش‌های طراحی و نظارت استان‌ها

۲ تدوین نظامنامه ایمنی (HSE کل ساختمان) و ارسال به وزارت راه و شهرسازی

۳ تدوین نظامنامه اجرای ساختمان و ارسال به وزارت راه و شهرسازی

۴ تدوین نظامنامه ارزیابی و بهسازی لرزه‌ای ساختمان‌ها و ارسال به وزارت راه و شهرسازی

۵ تنظیم گزارش تصویری در خصوص زلزله کرمانشاه

۶ تدوین دستورالعمل در خصوص ایجاد محل‌های اسکان موقت در تمامی استان‌ها برای سوانح طبیعی (در حال انجام)

۷ مطالعه در خصوص منافع حاصل از پیاده‌سازی مبحث ۲۲ در کشور

گزارش گروه تخصصی معماری

شورای مرکز دوره هفتم

۸ بازنگری و تنظیم سرفصل های آموزشی رشته معماری در ورود به حرفه ، بازآموزی و ارتقای پایه

۱ تعریف چشم انداز و سیاست های حوزه معماری

۹ برنامه ریزی جهت ایجاد بانک اطلاعات معماری در راستای تحقق برنامه اطلاعات جامع مهندسين (در حال انجام)

۲ برگزاری جلسات عارضه یابی به منظور ارائه راهکارهای پیشنهادی به استان ها

۱۰ ترجمه و انتشار "تجربیات جهانی در خصوص مقررات ملی ساختمان در معماری، تجربه کشور آلمان"

۳ برنامه ریزی جهت به روز کردن مبحث ۴ مقررات ملی ساختمان با بهره گیری از راهنمای تصویری

۱۱ تدوین دستورالعمل پیشنهادی اجرایی مبحث ۲۲ مقررات ملی ساختمان در بخش معماری (چک لیست های کنترل معماری)

۴ بازنگری شرح خدمات مهندسين معماری جهت ارسال به دفتر مقررات ملی ساختمان

۱۲ تدوین نظامنامه پیشنهادی طراحی نما و سیمای ساختمان ها

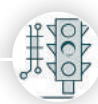
۵ تدوین میانی قیمت گذاری خدمات مهندسين معماری در صنعت ساختمان جهت ارسال به دفتر مقررات ملی ساختمان

۱۳ مطالعه نحوه محاسبه حق الزحمه و کسر از ظرفیت نقشه های اصلاحی معماری (در حال انجام)

۶ عارضه یابی مغفول ماندن جایگاه نظارت معماری با توجه به آسیب شناسی زلزله غرب کشور

۱۴ آسیب شناسی ابلاغیه تعداد کار با مترائز تا ۴۰۰ مترمربع و تنظیم پیشنهاد جایگزین به شورای مرکزی

۷ مطالعه ی آسیب شناسی مغفول ماندن ماده ۱۲ تبصره ۲ آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی ساختمان

گزارش گروه تخصصی مکانیک

شورای مرکز ۷ دوره هفتم

۴ بازنگری شرح خدمات ابلاغی سال ۱۳۷۸ در خصوص مهندسين مکانیک

۵ بازنگری شیوه نامه گاز فشار ضعیف و ارسال به وزارتخانه

۶ بازنگری شیوه نامه گاز فشار قوی و ارسال به وزارتخانه

۷ بازنگری در شیوه نامه آبفا و ارسال به وزارتخانه

۱ مطالعه در خصوص تعیین مبنای حق الزحمه خدمات مهندسی

۲ بازنگری سرفصل های آموزشی ورود به حرفه، تمدید و ارتقای پایه مهندسين مکانیک

۳ برگزاری دوره آموزشی تربیت مدرس گاز فشار قوی

گزارش گروه تخصصی نقشه برداری

شورای مرکز ۷ دوره هفتم

۳ بازنگری و تنظیم سرفصل های آموزشی ارتقاء پایه رشته نقشه برداری جهت ارسال به دفتر مقررات ملی ساختمان

۴ بازنگری شرح خدمات رشته مهندسی نقشه برداری جهت ارسال به دفتر مقررات ملی ساختمان

۵ کنترل و نظارت بر نحوه اجرای تفاهم نامه با سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

۱ تدوین مبنای قیمت گذاری مهندسی نقشه برداری جهت ارسال به دفتر مقررات ملی ساختمان

۲ تدوین شیوه نامه تهیه نقشه های تفکیکی آپارتمان ها (در حال انجام)

کمیسیون‌های شورای مرکزی

گزارش کمیسیون فرهنگ، اجتماعی و پیش‌اخلاق حرفه‌ای

شورای مرکز ۷ دوره هفتم

۱

تحلیل مبانی اخلاق حرفه‌ای با مشارکت اعضای کمیسیون و اساتید دانشگاهی

۲

برنامه‌ریزی و تعامل جهت برگزاری اولین همایش ملی اخلاق مهندسی در صنعت ساختمان

۳

تعامل در خصوص برگزاری کارگاه آموزش اخلاق حرفه‌ای

۴

تدوین نظام نامه نحوه تشکیل و اداره جلسات کارگروه‌های پیش‌اخلاق حرفه‌ای استان‌ها

۵

مطالعه در خصوص شناسایی ظرفیت‌های آموزشی و پژوهشی استان‌ها در حوزه اخلاق حرفه‌ای (در دست اقدام).

۶

برنامه‌ریزی به منظور شکل‌دهی کارگروه پایه اخلاق حرفه‌ای در استان‌ها (در دست اقدام).

گزارش کمیسیون خدمات مهندسی واشتغال

شورای مرکز ۷ دوره هفتم

۱

برنامه‌ریزی در خصوص بازنگری شرح خدمات مهندسان در رشته‌های هفتگانه مهندسی

۲

برنامه‌ریزی به منظور توسعه صادرات خدمات فنی و مهندسی (در حال انجام)

۳

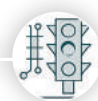
تدوین گزارش‌های کارشناسی در خصوص اصلاح پیش‌نویس آیین‌نامه کنترل ساختمان.

۴

تدوین پیش‌نویس ۲ دستورالعمل ناظر مقیم (ناظر کارگاهی) (در حال انجام)

۵

تدوین گزارش‌های کارشناسی در خصوص شاخص‌ها و مبانی قیمت‌گذاری خدمات مهندسی

گزارش کمیسیون آموزش، پژوهش، آزمون و انتشارات

شورای مرکز ۷ دوره هفتم

۹ بازنگری و تدوین شیوه نامه اعطای صلاحیت آموزش و ارسال آن به وزارت محترم راه و شهرسازی

۱۰ بازنگری شیوه نامه صدور فعالیت مجری آموزشی و ارایه پیشنهاد به وزارت محترم راه و شهرسازی

۱۱ برنامه ریزی جهت برگزاری سمینار آموزشی با محتوای ایمنی و زلزله در روز زلزله

۱۲ تنظیم پروپوزال طرح پژوهشی با موضوع زلزله

۱۳ تدوین نظامنامه یادگیری الکترونیکی و ارسال به وزارت محترم راه و شهرسازی

۱۴ تدوین نظامنامه راهبردی آموزش مستمر به عنوان یک برنامه جامع آموزشی با رویکرد کاربردی

۱۵ تدوین پیش نویس شیوه نامه آزمون الکترونیک پایان دوره ها

۱۶ تنظیم پیش نویس دستورالعمل مصاحبه حضوری اعضای بالای ۷۰ سال برای تمدید پروانه

۱ تدوین نظامنامه آموزش همگانی

۲ تدوین نظامنامه پژوهش (در حال اقدام)

۳ برگزاری دوره آموزشی تربیت مدرس گاز فشار قوی

۴ مشارکت در دوره های آموزشی توسعه صدور خدمات مهندسی

۵ بازنگری دوره های ارتقای پایه (در دست اقدام)

۶ تعریف دوره های آموزشی جهت مهندسان پایه یک با هدف آموزش مستمر (در دست اقدام)

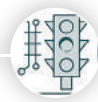
۷ تهیه نظامنامه دوره کارآموزی قبل از ورود به حرفه مهندسی

۸ بازنگری شیوه نامه صدور تمدید و ارتقاء پایه مهندسی و ارایه آن به عنوان پیشنهاد به وزارت محترم راه و شهرسازی

گزارش کمیسیون انرژی، استاندارد مصالح و محیط زیست

شورای مرکز دوره هفتم

- ۱ تدوین نظامنامه کمیسیون انرژی استاندارد مصالح و محیط زیست استان ها
- ۲ تدوین دستورالعمل نحوه راه اندازی دفاتر انرژی و کنترل استاندارد مصالح و ابلاغ آن به سازمان استان ها جهت اجرایی شدن
- ۳ تدوین شیوه نامه تشکیل ساختار راهبردی و اداری استانداردهای مصالح ساختمانی و ساختمان به منظور پیاده سازی در کل کشور
- ۴ برنامه ریزی برگزاری دوره آموزش تربیت مدرس انرژی (در حال اقدام)
- ۵ تدوین سرفصل های دوره آموزشی تربیت معیار انرژی و عملیاتی نمودن آن در استان ها
- ۶ تدوین شیوه نامه اعطای صلاحیت ممیزی و بازرسی انرژی (ماده ۱۸ قانون اصلاح الگوی مصرف) (در دست اقدام)
- ۷ تدوین پیش نویس چگونگی مدل سازی انرژی در ساختمان ها در راستای بند (۴) قطعنامه اجلاس ۲۱ هیات عمومی
- ۸ تنظیم پیش نویس تفاهم نامه همکاری ۵ جانبه با محوریت بهینه سازی مصرف انرژی و آب در ساختمان های کشور
- ۹ مطالعه در جهت تدوین مباحث الگوسازی ساختمان سبز (هفت مبحث) (در حال انجام)
- ۱۰ برنامه ریزی جهت راه اندازی دبیرخانه نشان تعالی ساختمان سبز
- ۱۱ مطالعه در خصوص برجسب انرژی در ساختمان های مسکونی و غیرمسکونی با توجه به استانداردهای ۱۴۲۵۳ و ۱۴۲۵۴ (در حال انجام)
- ۱۲ مطالعه در خصوص استانداردهای ۱۶۰۰۰ (معیانه فنی موتورخانه) استانداردهای ISO ۵۰۰۰۱ مدیریت انرژی در سازمان ها (در حال انجام)
- ۱۳ مشارکت در مطالعه و اجرای پروژه بهینه سازی مصرف انرژی ساختمان ها با سرمایه گذاری سازمان ملل UNDP
- ۱۴ تدوین سرفصل های آموزشی مربوط به مباحث انرژی برای دوره های ارتقاء پایه، ورود به حرفه و تمدید پروانه
- ۱۵ بازنگری و به روز رسانی مقررات ملی ساختمان در راستای ممیزی انرژی، تعیین سامانه های کنترل و رده بندی انرژی ساختمان ها مطابق با آیین نامه اجرایی بهینه سازی مصرف انرژی در ساختمان ها و ارسال آن به وزارت محترم راه و شهرسازی

گزارش کمیسیون بانک، بیمه، تضمین کیفیت، بازررے فنے ومالیات

شوراءے مرکزے دوره هفتم

۴ مطالعه در خصوص شناسایی مصادیق ارائه تسهیلات بانکی و خدمات رفاهی یکپارچه در سطح کشور

۵ تدوین فرمت یکسان برای بیمه مسئولیت اعضای حقیقی و حقوقی

۶ مطالعه شناسایی روش بهینه اعطای تسهیلات ساخت در سیستم بانکی در تعامل با وزارت محترم راه و شهرسازی و شورای پول و اعتبار (در حال انجام)

۷ تلاش در راستای ایجاد کارگزاری بیمه مهندسیین و تدوین شرح خدمات یکپارچه بیمه ها

۱ برگزاری دوره های آموزش توجیبهی در خصوص مباحث بیمه و مالیات توسط متخصصین امر

۲ بازنگری تفاهم نامه بین تامین اجتماعی و ارائه پیشنهادات جدید

۳ تعریف الزامات وحدت رویه برای تکالیف مالیاتی سازمان ها و اعضا

۴ مطالعه مغایرت های آیین نامه و بخشنامه های ابلاغی وزارتخانه با قانون نظام مهندسی و مقررات ملی ساختمان

۵ مطالعه مغایرت های نظام نامه و ارسال نتایج و نقطه نظرات کمیسیون به هیات رئیسه شورای مرکزی

۶ بررسی و اظهار نظر و اصلاح نظام نامه نحوه اداره جلسات هیات مدیره و ارسال به هیات رئیسه شورای مرکزی

۷ عارضه یابی و اصلاح آیین نامه اجرایی ماده ۲۷ جهت ارسال به دفتر مقررات ملی ساختمان (در حال اقدام)

گزارش کمیسیون حقوقی، لوایح، شیوه نامه ها وماده ۲۷

شوراءے مرکزے دوره هفتم

۱ تنظیم تقویم برگزاری آزمون کارشناسان ماده ۲۷

۲ برنامه ریزی و انجام اقدامات لازم جهت انتخاب هیات علمی و تدوین بانک سوال آزمون ماده ۲۷

۳ بروز آوری نظام نامه اداره جلسات هیات عمومی و ارایه راهکارهای لازم به منظور افزایش مشارکت

گزارش کمیسیون نظام فنی و اجرایی و کنترل

شورای مرکز دوره هفتم

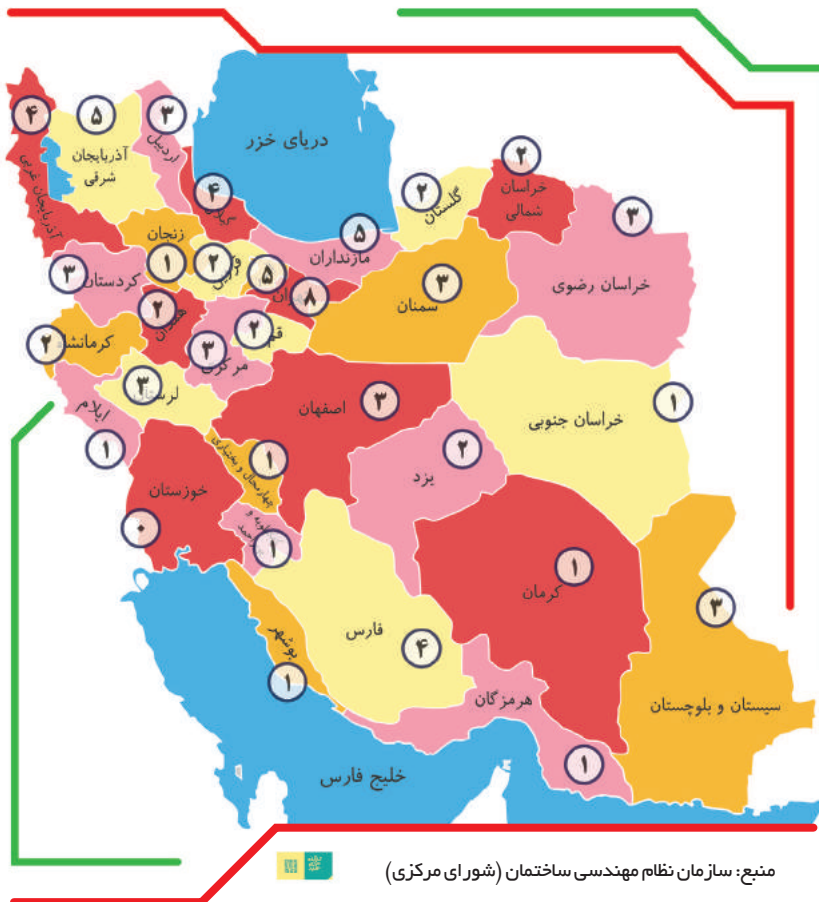
۱

مطالعه در خصوص جایگاه نظام مهندسی کشور در نظام فنی و اجرایی کشور

۲

بررسی (با نگاه اصلاحی) در خصوص مبحث دوم جدید الی اشاره در آیین نامه کنترل ساختمان

جمع بندی گروه ها و کمیسیون ها

دوره هفتم

فراوانی اعضای گروه های تخصصی شورای مرکزی در استان ها

۴: فارس	۵: آذربایجان شرقی
۲: قزوین	۴: آذربایجان غربی
۲: قم	۳: اردبیل
۳: کردستان	۳: اصفهان
۱: کرمان	۵: البرز
۲: کرمانشاه	۱: ایلام
۱: کهگیلویه و بویراحمد	۱: بوشهر
۲: گلستان	۸: تهران
۴: گیلان	۱: چهارمحال و بختیاری
۳: لرستان	۱: خراسان جنوبی
۵: مازندران	۳: خراسان رضوی
۳: مرکزی	۲: خراسان شمالی
۱: هرمزگان	۰: خوزستان
۲: همدان	۱: زنجان
۲: یزد	۳: سمنان
	۳: سیستان و بلوچستان

مجله شمس

ارتقای کیفی محتوایی بر مبنای مسائل و نیازهای روز سازمان نظام مهندسی ساختمان

به منظور دستیابی به اهداف مذکور

بهرگیری از توان علمی و افزایش تعامل با نشریات سازمان نظام مهندسی ساختمان استان‌ها

درگام نخست طی برگزاری جلساتی به بررسی و آسیب‌شناسی شماره‌های قبلی نشریه، استخراج موارد و رویکردهای مثبت و تمرکز بر محتوای مطالب و اثربخشی آنان در صنعت حرفه‌ای ساختمان و ارتباطشان با موضوعات موجود در شرح وظایف سازمان پرداخته شد.

در بعد فنی، مصوب شد که مجله در شش قسمت اصلی با عناوین ذیل منتشر شود:

رویداد ویژه

با هدف پوشش مهم‌ترین اتفاق مرتبط با سازمان در بازه زمانی هر شماره از نشریه

پرونده

به منظور تحلیل و پرداخت مفصل یکی از موضوعات مطرح‌شده در حیطه رشته‌ها و فعالیت‌های سازمان

حقوق مهندسان

به منظور به‌روز کردن دانش حقوقی مهندسان عضو و مسائل مرتبط با شوراهای انتظامی

گزیده‌ها

با هدف پوشش اخبار استان‌ها، اخبار شورای مرکزی و بخش‌های ثابتی با عناوین: دغدغه‌های حرفه‌ای، گروه‌های تخصصی و کمیسیون‌ها، یک ساختمان، یک میحث، یک رخداد، یک طرح، یک نگاه، یک فیلم، تازه‌های مهندسی و کتاب‌ها

مجله مجازی

با هدف طرح مطالبی به صورت کدهای QR

بخش انگلیسی

به منظور هم‌افزایی و ایجاد تعامل با نشریات سازمان‌های نظام مهندسی ساختمان استان‌ها

به صورت مکتوب فراخوانی به تمامی استان‌ها ارسال شد و طی جلسات مستمر درباره موضوعات، نقاط مثبت و منفی و راهکارهای ارتقای محتوایی و فنی نشریه شمس بحث و تبادل نظر صورت گرفت و مقرر شد پژوهشگران علاقه‌مند به همکاری در استان‌های مختلف کشور در جلسات آماده‌سازی نشریه مشارکت کنند.

www.shamsmag.ir

ماهنامه فنی مهندسی شمس در یک نگاه

رویداد ویژه

داستان ارجاع

توجه به این نکته نیز حائز اهمیت است که انتخاب ناظر در پروژه‌های انبوه‌سازی توسط سازندگان در تضاد با منافع و حقوق بهره‌برداران خواهد بود و انتخاب ناظر توسط انبوه‌سازان موجب لطمه به سرمایه‌های ملی و بروز آسیب‌های جبران‌ناپذیر مادی و معنوی، در زمان وقوع حوادث غیرمترقبه از جمله زلزله، سیل و ... خواهد شد.

ارجاعی که داستان شد ...

مقدمه

موضوع ارجاع کار نظارت ساختمان مدتی است که به‌عنوان موضوع اصلی محافل مهندسی مطرح می‌شود. موضوعی که نص صریح قانون ماده ۳۷ و ماده ۱۱۳ آئین‌نامه اجرایی آن سال‌ها به‌عنوان یک راهبرد، در جهت اجرای قانون و ساماندهی امر نظارت ساختمان در سازمان‌های نظام‌مهندسی ساختمان، اجرایی شده و مورد اقبال عموم دست‌اندرکاران قرار گرفته بود، اما این موضوع مدتی است که محل مناقشه جناح‌های مختلف قرار گرفته تا آنجا که به سیستم‌های قضایی و دولتی نیز ارجاع شده است و همچنان مورد بحث و درگیری مهندسی است. در پیشگفتار مبحث دوم مقررات ملی ساختمان آمده است: «مقررات ملی ساختمان در تمامی کشورها قواعدی هستند که به‌نحوی اجرای آن‌ها توسط شهروندان الزام قانونی پیدا می‌کند. ادراک مشترک کلیه عوامل و عناصر مرتبط - اعم از دولت، دولت‌های محلی، مردم و مهندسان - موجب می‌شود منافع ملی ناشی از حفظ و افزایش بهره‌وری سرمایه‌گذاری‌های ملی و همچنین حفظ جان و منافع عمومی بهره‌برداران ساختمان‌ها بر منافع سازمانی دستگاه‌های اجرایی و یا منافع دولت‌های محلی و همچنین منافع فوری سرمایه‌گذاران ترجیح داده شود. بدیهی است توافق و التزام بر این دسته از منافع و خواسته‌ها در قالب برنامه توسعه نظام ملی ساخت‌وساز تحقق می‌یابد.

با این مقدمه و نظر به اهمیت این موضوع و به دور

تهیه و تنظیم:
ساعد معارفی
هاجر ترکمن
روزنامه‌نگار

از پیش‌داوری و نتیجه‌گیری، به‌صورت مستند به سیر مراحل وقایع اخیر در این حوزه کاری خواهیم پرداخت. در ابتدا و جهت یادآوری، به چگونگی نحوه دستورالعمل ارجاع کار نظارت ساختمان به ناظران حقیقی و حقوقی مندرج در مبحث دوم مقررات ملی ساختمان می‌پردازیم و سپس به مکاتبات و نظرات مراجع مختلف و مرتبط با این موضوع خواهیم پرداخت و قضاوت و نتیجه‌گیری را به شما خواننده محترم واگذار خواهیم کرد.

نگاهی به مبحث دوم مقررات ملی ساختمان

۱-۱۶ نحوه ارجاع کار نظارت ساختمان به ناظران حقیقی و حقوقی

۱-۱۶-۱ سازمان استان به‌منظور تعیین ناظران حقیقی و حقوقی دارای صلاحیت از وزارت مسکن و شهرسازی، که مایل‌اند در زمینه کارهای نظارت ساختمان فعالیت نمایند، طبق اطلاعیه‌های مناسب موضوع نام‌نویسی از آنان را آگهی نموده و متعاقباً فهرست ناظران را به تفکیک رشته پروانه اشتغال تهیه و نسبت به امضای کاربرگ همکاری با سازمان استان اقدام می‌نماید.

۱-۱۶-۲ اولویت‌بندی ارجاع کار نظارت ساختمان به ناظران حقیقی و حقوقی و نحوه اجرای آن طبق نظام‌نامه‌ای است که توسط شورای مرکزی سازمان به سازمان‌های استان‌ها ابلاغ خواهد شد.

۱-۱۶-۳ گردش کار معرفی ناظران به صاحب‌کاران و شهرداری

۱-۱۶-۴ صاحب‌کار ساختمان، پس از مراجعه

به مرجع صدور پروانه ساختمان و تشکیل پرونده ساختمان و دریافت دستور نقشه (مجوز تهیه نقشه) و مراجعه به طراح و تهیه طرح اولیه و اخذ تأییدیه طرح به لحاظ رعایت ضوابط شهرسازی از مرجع صدور پروانه ساختمان، با در دست داشتن دفتر اطلاعات ساختمان تکمیل شده توسط طراح به همراه یک سری نقشه‌های اجرایی کامل، به سازمان استان مراجعه و ضمن معرفی مجری مورد نظر خود درخواست معرفی ناظران مربوط به ساختمان خود را می‌نماید.

۲-۲-۱۶ سازمان استان پس از کنترل صلاحیت و ثبت ظرفیت اشتغال طراح و مجری در دفاتر مربوط به آن و کنترل نقشه‌های تهیه شده به صورت کامل و همچنین بازبینی دفترچه اطلاعات ساختمان ارائه شده توسط طراح، باتوجه به ماده ۳۷ قانون و تبصره ۲ ماده ۲۴ آئین نامه ماده ۳۳، حق الزحمه نظارت ناظران، ناظر هماهنگ کننده و تهیه و صدور شناسنامه فنی و ملکی ساختمان، حسب گروه ساختمان براساس قیمت‌های مندرج در جدول شماره ده فصل پنجم این مجموعه شیوه نامه را محاسبه و به صاحب کار اعلام می‌نماید.

۲-۲-۱۶ صاحب کار مبلغ مربوط به حق الزحمه فوق را در وجه سازمان استان واریز نموده و رسیدهای مربوط به آن را به سازمان استان تسلیم می‌نماید (نحوه محاسبه حق الزحمه نظارت و تهیه و صدور شناسنامه فنی و ملکی در فصل پنجم این مجموعه شیوه نامه اعلام گردیده است)، سازمان استان نیز پس از دریافت رسیدهای فوق نسبت به معرفی ناظران و تعیین ناظر هماهنگ کننده ساختمان به مرجع صدور پروانه ساختمان و صاحب کار اقدام می‌نماید.

۲-۲-۱۶ صاحب کار با در دست داشتن معرفی نامه مربوط به ناظران و ناظر هماهنگ کننده و مجری به همراه نقشه‌های اجرایی

کنترل شده توسط سازمان استان جهت اخذ پروانه ساختمان به مرجع صدور پروانه ساختمان مراجعه می‌نماید.

۲-۱۶-۵ ادامه مراحل صدور شناسنامه فنی و ملکی توسط سازمان استان و سپس صدور پایان کار ساختمانی از طرف شهرداری در فصل ششم این مجموعه شیوه نامه ذکر شده است.

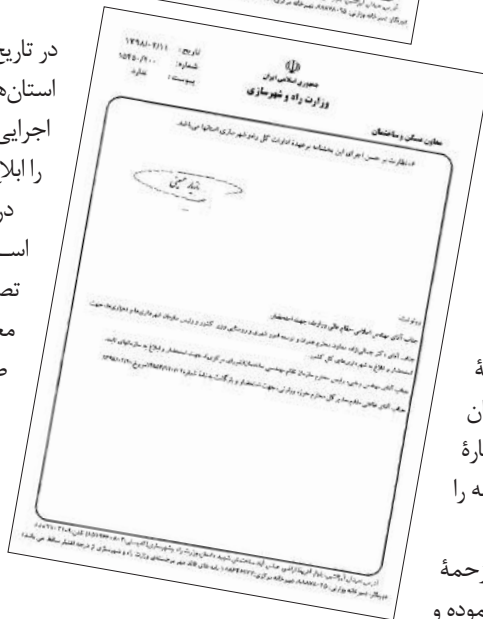
آغاز داستان

مازیار حسینی، معاون سابق مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی، طی نامه‌ای در تاریخ ۱۳۹۸/۰۲/۱۱ به مدیران کل راه و شهرسازی استان‌ها اصلاحیه شیوه نامه تبصره ۲ ماده ۲۴ آئین نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان را ابلاغ کرد.

در این نامه خطاب به مدیران کل راه و شهرسازی استان‌ها، با اشاره به موافقت وزیر راه و شهرسازی تصریح شده است: «از تاریخ این ابلاغ، ارجاع کار معرفی مهندسان ناظر به شهرداری‌ها و سایر مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان منحصراً توسط سازمان نظام مهندسی ساختمان استان انجام می‌شود.»

در این نامه آمده است: «سازمان‌های نظام مهندسی ساختمان موظف به واگذاری یک کار به افراد حقیقی و حقوقی متناسب با حدود صلاحیت آن‌ها می‌باشند. در صورت وجود تقاضا در بازار، واگذاری کارهای بعدی به همین ترتیب می‌بایست انجام پذیرد.»

در بند سوم نامه ابلاغ معاون مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی آمده است: «به جهت اطمینان از صحت نحوه ارجاع کار و رعایت اصول عدالت و شفافیت، کلیه سازمان‌های نظام مهندسی ساختمان استان‌های کشور می‌بایست از تاریخ این ابلاغ حداکثر ظرف مدت سه ماه کلیه فرایند ارجاع را از طریق نصب یک نرم افزار واحد که توسط شورای مرکزی سازمان تهیه و به تأیید دفتر توسعه مهندسی ساختمان این معاونت می‌رسد به انجام رسانند.»

به نظر می‌رسد روشننگری در این زمینه به‌خصوص توسط رسانه ملی و با کمک اصحاب رسانه، در ارتقای کارآمدی نظام مهندسی به‌عنوان یکی از سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی، ارتقای کیفیت ساخت‌وساز، حفظ سرمایه‌های ملی و رعایت حقوق شهروندی مؤثر خواهد بود.

رویداد ویژه

شیوه‌نامه تبصره ۲ ماده ۲۴ آئین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و ابلاغ مجدد حق انتخاب و ارجاع نظارت توسط سازمان نظام مهندسی، مراتب ذیل را به استحضار می‌رساند:

تعیین تکلیف عدم تدوین آئین‌نامه اجرایی ماده ۲۹ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان موضوع نظام صنفی صنوف ساختمانی پس از گذشت ۲۳ سال از عمر قانون چه خواهد شد؟!

سازمان‌های نظام مهندسی که طبق ماده ۳ قانون جهت انتظام امور حرفه‌ای مهندسان همچنین امور انتظامی، آموزش، ارتقاء و ... اشخاص حقیقی صاحب صلاحیت حرفه‌ای طبق ماده ۴ ق.ن.م می‌باشند با مجوز و به استناد چه قانونی بیش از دو دهه در امور اشخاص حقوقی و امور صنفی اشخاص حقیقی مداخله می‌نمایند؟

باتوجه به جلسه مشترک بعد از انتصاب جناب عالی که با حضور ۲۵ نفر از رؤسای انجمن‌های انبوه‌سازی کشور برگزار گردید و جناب عالی خواستار رفع موانع تولید و عرضه

همچنین تصریح شده است: «تا زمان عملیاتی شدن نرم‌افزار واحد موضوع بند سه فوق‌الذکر، سازمان‌های نظام مهندسی ساختمان استان‌ها موظف خواهند بود فایل گزارش کارهای ارجاع شده به مهندسان را به صورت ماهانه به اداره کل راه و شهرسازی استان‌ها ارسال نمایند.»

در بند پایانی ابلاغیه تصریح شده است: «هرگونه ارجاع کار به شیوه‌ای غیر از روش‌های مندرج در این ابلاغیه ممنوع و موجب ضمان است و نظارت بر حسن اجرای این بخشنامه بر عهده ادارات کل راه و شهرسازی استان‌هاست.»

ادامه ماجرا

کانون انبوه‌سازان طی نامه‌ای سرگشاده به وزیر راه و شهرسازی خواستار توجه به مقوله انتخاب و ارجاع نظارت شدند

متن نامه به شرح زیر است:

«باعنایت به ابلاغیه‌های اخیر جناب آقای دکتر حسینی معاون محترم مسکن و ساختمان، پیرامون اصلاحیه

مقررات ملی ساختمان در تمامی کشورها قواعدی هستند که به‌نحوی اجرای آن‌ها توسط شهروندان الزام قانونی پیدا می‌کند.

رأی دیوان عدالت اداری دربارهٔ ارجاع کار براساس شکایت وارد

مسکن و ساختمان و همچنین اصرار بر اجرای کامل قوانین و مصوبات لازم‌الاجرا داشتید و علی‌رغم تأکید جنابعالی بر اجرای کامل قانون ساماندهی تولید و عرضهٔ مسکن و ساختمان، تصویب‌نامهٔ هیئت وزیران در خصوص سیاست‌ها و خط‌مشی‌های سازماندهی و حمایت و نظارت بر تولید و عرضهٔ مسکن و ساختمان و قانون نظام‌مهندسی، متأسفانه مشاهده می‌گردد هیچ‌گونه اقدام روشن و آشکاری جهت رفع موانع تولید مسکن انجام نگرفته و هیچ‌گونه بهبودی در فضای کسب‌وکار بخش خصوصی صورت نپذیرفته است، کما اینکه ابلاغیهٔ اخیر معاونت محترم مسکن و ساختمان مانع دیگری بر فعالیت صنوف ساختمانی (مهندسیین مشاور، انبوه‌سازان، توسعه‌گران و پیمانکاران) در سالی که مزین به نام «روتق تولید» است ایجاد خواهد نمود.

بنابراین آنچه به‌نظر می‌رسد در شرایط خاص اقتصادی کشور، امکان فعالیت اعضاء این کانون و توسعه‌گران مسکن و ساختمان کشور در چارچوب سیاست‌های کلان حوزهٔ مسکن و شهرسازی به‌ویژه طرح‌های بازآفرینی و توانمندسازی شهری و احداث ۴۰۰ هزار واحد اعلامی توسط وزارت راه و شهرسازی عملاً سلب گردیده است. به همین سبب در جهت صیانت و پاسداری از تلاش‌های صورت‌گرفته در سال‌های اخیر که مبارزه‌ای هدفمند در مسیر مبارزه با قانون‌گریزی و نفی سیستم کویپ‌فروشی و مفسده‌انگیز ارجاع، همچنین جهت جلوگیری از ایجاد شائبهٔ بخشی‌نگری و سیاست‌های یک‌سونگرانه که باعث انفعال هر چه بیشتر انبوه‌سازان و توسعه‌گران مسکن و ساختمان کشور است، کانون سراسری انبوه‌سازان ایران به‌عنوان تنها متولی تشکل‌های صنفی و حرفه‌ای در بخش خصوصی تولید و عرضهٔ مسکن، خواستار تجدیدنظر در ابلاغ بخشنامهٔ شیوه‌نامهٔ حق انتخاب و نظارت بر ارجاع کار توسط سازمان نظام‌مهندسی می‌باشد. امید است در شرایطی که بحران رکود تورمی نفس و توان انبوه‌سازان و توسعه‌گران مسکن و ساختمان را بریده، باری از دوش انبوه‌سازان و توسعه‌گران توسط معاونت محترم مربوطه برداشته شود نه آنکه خدای‌ناکرده با ابلاغ چنین بخشنامه‌هایی بر دشواری‌های متعدد حوزهٔ تولید مسکن و ساختمان افزوده گردد.»

 <p>«رَبَّنَا تَبَيَّنْ لَنَا الْهُدَىٰ أَنْ تَعْلَمَ نَا»</p>	<p>شماره دادنامه: 98099/0903001270 تاریخ تنظیم: 1398/05/07 شماره پرونده: 98099/090300135 شماره بایگانی شعبه: 980993</p>
<p>دیوان عدالت اداری</p>	
<p>دادنامه</p>	
<p>شماره دادنامه: 1270/12 مرجع رسیدگی: شعبه 12 دیوان عدالت اداری</p>	
<p>شاکی: کانون سراسری انجمن‌های صنفی کارفرمای انبوه سازان مسکن و ساختمان ایران - جمشید بزرگ با وکالت خانم سارا اشرف کاشانی فرزند محمود به نشانی تهران - میدان شیخ بهایی - خیابان ونک - جنب کلانتری ونک - پلاک 57 - طبقه پنجم - واحد 23</p> <p>طرف شکایت: معاون امور مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی</p> <p>موضوع شکایت و خواسته: دستورموقت توقف بخشنامه های شماره 15450/400 مورخ 1398/2/11 و 15493/400 مورخ 1398/2/11 معاون امور مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی</p> <p>گردشکار: شاکی طی دادخواست تقدیمی که به کلاسه فوق ثبت این شعبه اعلام نموده است؛ که بخشنامه های مذکور مغایرت های متعدد و آشکاری با قوانین مختلف دانسته و خارج از حدود وظایف و اختیارات وزارت خانه بخصوص معاون وزیر صادر و ابلاغ گردیده است. اینک شعبه 12 دیوان عدالت اداری در راستای فرآیند ماده 36 قانون تشکیلات واین دادرسی دیوان عدالت اداری به شرح ذیل مبادرت به صدورقرار می نماید</p> <p style="text-align: right;">«رای دیوان»</p> <p>نظر به اینکه اولاً حدود اختیار وزارت راه و شهرسازی طبق بند ب فصل دوم این نامه اجرایی قانون نظام مهندسی وکنترل ساختمان (مواد 11 به بعد) تعیین صلاحیت و طرفیت اشتغال دارندگان بر پایه فعالیت مهندسی است وعلی القاعده بنا بر اصل تسلط واصل آزادی قراردادها اینجاب شخص حقیقی با حقوقی ناظر از میان اشخاص واجد صلاحیت وادارای طرفیت جزو حقوق مالک وکارفرمای پرونده است وهمین معیار نیز در شیوه نامه تبصره 2 ماده 24 این نامه اجرایی ماده 33 قانون نظام مهندسی وکنترل ساختمان مصوب 96/12/22 واصلاحی 97/5/2 طی بندهای ب و پ ماده 2 رعایت گردیده است و تبصره 2 ماده 24 این نامه مرقوم تهیه دستورالعمل مربوط به نحوه ارجاع کار را به وزارت راه و شهرسازی سپرده است نه تعیین مهندس مرجوع الیه را به جای کارفرما بنابراین الزام سازمان نظام مهندسی به واگذاری یک کار به افراد حقیقی و حقوقی طی بخشنامه شماره 15450/400 ویرجلاف بخشنامه سابق مطابقتی با موازین قانونی ندارد تأیید براساس بندهای د و ج ماده 9 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان تصویب بوجه سازمان ونحوه تأمین آن جزو وظایف و اختیارات مجمع عمومی سازمان بوده و تعیین سقف و اعلام موجبات ضمان در صورت عدم رعایت آن توسط وزارت راه و شهرسازی خارج از حدود اختیارات وزارت خانه موصوف است لذا بخشنامه شماره 15493/400 مورخ 1398/2/11 نیز مطابق با موازین قانونی نیست بنا به جمع جهات فوق نقضای صدور دستورموقت را با توجه به آثار اجرایی بخشنامه ها موجه دانسته و با احراز فوریت دستور توقف اجرای آنها تا تعیین تکلیف شکایت توسط هیات عمومی دیوان عدالت اداری مستنداً به مواد 36و35و34 قانون تشکیلات واین دادرسی دیوان عدالت اداری صادر واعلام می دارد 25/</p> <p style="text-align: center;">رئیس شعبه 12 دیوان عدالت اداری-شهریار قلعه</p> <p style="text-align: right;">امضاء صادرکننده</p> <p style="text-align: center;">کانون سراسری انجمن های صنفی کارفرمای انبوه سازان مسکن و ساختمان ایران</p> <p>نشانی: تهران - بریکراه سراسری - بلوار شهید مجری - پیش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری</p>	

به نظر می‌رسد ریشه این اختلاف‌نظرها به یک ابهام اساسی در متن قانون موضوع این بحث برمی‌گردد. و این ابهام محتوایی باعث ایجاد دو برداشت متفاوت برای تعیین مرجع انتخاب مهندس ناظر شده است.

رویداد ویژه

ساختمان دانسته و مخالفت خود را با این موضوع اعلام می‌نمایند.

بر اساس متن صریح ماده ۲۴ آئین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان مصوب هیئت وزیران، انتخاب و معرفی مهندسان ناظر به شهرداری‌ها و سایر مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان توسط سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان صورت گرفته است و برخلاف دستور موقت شعبه دیوان عدالت اداری، مصوبه هیئت وزیران برای همه دستگاه‌های مرتبط از جمله وزارت راه و شهرسازی و تمامی شعب دیوان قبل از ابطال مصوبه هیئت وزیران لازم‌الاجراست.

توجه به این نکته نیز حائز اهمیت است که انتخاب ناظر در پروژه‌های انبوه‌سازی توسط سازندگان از آنجاکه براساس تصریح قانون، ناظران وظیفه حاکمیتی دارند تا از این طریق ساخت‌وسازها براساس قوانین و مقررات ملی ساختمان مورد کنترل قرار گیرند، در تضاد با منافع و حقوق بهره‌برداران خواهد بود و انتخاب ناظر توسط انبوه‌سازان ضمن کاهش کیفیت ساخت‌وساز و عمر مفید ساختمان‌ها در کشور، موجب لطمه به سرمایه‌های ملی و بروز آسیب‌های جبران‌ناپذیر مادی و معنوی، در زمان وقوع حوادث غیرمترقبه از جمله زلزله، سیل و ... خواهد شد.

اشاره ریاست محترم مجلس شورای اسلامی مبنی بر منطقی نبودن انتخاب ناظر توسط انبوه‌سازان در راستای حفظ منافع بهره‌برداران، ضمن تأکید بر روان‌سازی کارهای مردم نیز خود گواه بر این مدعاست. امید است همه با هم در اجرای قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان که فقط متعلق به سازمان‌های نظام‌مهندسی نبوده و یکی از مترقی‌ترین قوانین پس از انقلاب و به‌عنوان یکی از دستاوردهای آن تلقی می‌گردد، تلاش مضاعف به کار گیریم و به جای طرح مسائل بدون اولویت و حاشیه‌ای که مسئولان را از وقت‌گذاری در موضوعات اصلی باز می‌دارد، در جهت کمک به رفع مشکلات مردم به‌عنوان ولی نعمتمان گام برداریم.

صدور بیانیه رؤسای سازمان نظام‌مهندسی

ساختمان استان‌ها در مورد رای دیوان عدالت اداری

با دستور موقت یکی از شعب دیوان عدالت اداری درباره توقف اجرای بخشنامه معاون مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی با موضوع نحوه ارجاع نظارت توسط سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها، رؤسای سازمان‌های نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها طی بیانیه‌ای، ضمن حمایت از اقدام در چارچوب قانون وزارت راه و شهرسازی، این دستور موقت را مخالف با قانون و آئین‌نامه‌های اجرایی قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان دانستند و مخالفت خود را با این موضوع اعلام کردند.

متن بیانیه چنین است:

«بسمه تعالی»

از آنجاکه اخیراً یکی از شعب دیوان عدالت اداری دستور موقتی در خصوص توقف اجرای بخشنامه معاون محترم مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی به شماره ۱۵۴۵۰/۴۰۰ مورخ ۱۱/۲/۹۸ در موضوع نحوه ارجاع نظارت توسط سازمان‌های نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها صادر کرده است، رؤسای سازمان‌های نظام‌مهندسی ساختمان ضمن حمایت از اقدام در چارچوب قانون وزارت راه و شهرسازی، این دستور موقت را مخالف با قانون و آئین‌نامه‌های اجرایی قانون نظام‌مهندسی و کنترل

رؤسای سازمان‌های نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها طی بیانیه‌ای این دستور موقت را مخالف با قانون و آئین‌نامه‌های اجرایی قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان دانستند و مخالفت خود را با این موضوع اعلام کردند.

الزامی شدن این مسئله را در شورای عالی استان‌ها و یا در وزارت کشور دنبال کنیم.»
لاریجانی مورد لایحه اصلاح ماده ۱۰۰ شهرداری نیز گفت: «تصمیم حذف اصل جرائم ماده ۱۰۰ خوب است و ساخت‌وسازها باید براساس ضوابط باشد که در صورت اجرایی شدن این موضوع تخلفات ساختمانی هم کاهش خواهد یافت.» رئیس مجلس شورای اسلامی همچنین با اشاره به منطقی نبودن انتخاب ناظر توسط انبوه‌سازان در راستای حفظ منافع بهره‌برداران، ضمن صدور دستور پیگیری موضوع، از رئیس سازمان نظام‌مهندسی ساختمان خواست تا مستندات قانونی خود را طی نامه‌ای به ایشان، علاوه بر رئیس قوه قضائیه، جهت انجام بررسی‌ها و پیگیری‌های لازم ارسال کند.

نتیجه‌گیری

به نظر می‌رسد ریشه این اختلاف‌نظرها به یک ابهام اساسی در متن قانون موضوع این بحث برمی‌گردد. براساس ماده ۲۴ آئین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان، برای صدور پروانه ساختمان، مهندس ناظر توسط سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان انتخاب می‌شود، اما در تبصره ۲ ذیل همین ماده آمده است دستورالعمل مربوط به نحوه ارجاع کار، نظارت، میزان حق‌الزحمه و نحوه دریافت و پرداخت آن و همچنین رفع اختلاف‌نظر بین ناظر و مجری توسط وزارت مسکن و شهرسازی تهیه و ابلاغ می‌شود. و این ابهام محتوایی باعث ایجاد دو برداشت متفاوت برای تعیین مرجع انتخاب مهندس ناظر شده است. بدیهی است برای از بین بردن این گونه دوگانگی‌ها و آشفتگی‌های معنایی صدور بخشنامه‌های موقت کاری از پیش نمی‌برد بلکه برای حل این مشکل باید مسئولان ذی‌صلاح بخش مسکن به همراه نمایندگان مجلس یک‌بار برای همیشه محتوای قانون موجود را اصلاح کنند تا دیگر امکان برداشت‌های متفاوت از یک قانون واحد پیش نیاید.

رؤسای سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها ضمن حمایت از اجرای قانون، اعلام اینکه بخشنامه اخیر وزارت راه و شهرسازی که در چارچوب متن صریح قانون و آئین‌نامه اجرایی قانون ابلاغ گردیده، با اسناد بالادستی و قوانین مغایرت داشته را قابل تأمل دانسته؛ همچنین مخالفت با قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی و ذکر قوانین به‌عنوان موانع بهبود فضای کسب‌وکار در افکار عمومی را نیازمند بازنگری جدی می‌دانند.

به نظر می‌رسد روشنگری در این زمینه به‌خصوص توسط رسانه ملی و با کمک اصحاب رسانه، در ارتقای کارآمدی نظام‌مهندسی به‌عنوان یکی از سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی، ارتقای کیفیت ساخت‌وساز، حفظ سرمایه‌های ملی و رعایت حقوق شهروندی مؤثر خواهد بود.

پاسخ به این سؤال که آیا با انتخاب ناظر (کنترل‌کننده) توسط سازنده یا کارفرما (ذی‌نفع)، می‌توان حقوق بهره‌برداران را تأمین نمود؛ گویای مسائلی است که شاید در فضاسازی‌های رسانه‌ای به شیوه دیگری جلوه‌گر شده باشد و قطعاً رسانه‌های دلسوز در تنویر افکار عمومی مؤثر خواهند بود.
در پایان ضمن تقدیر از رویکرد جدید رئیس محترم قوه قضائیه، اعمال مقررات قانونی و حاکم‌نمودن اصول قضایی و دادرسی عادلانه را با اتخاذ تصمیمات شایسته تقاضای نمایم.»

(رؤسای سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها- ۲۷ مرداد ۱۳۹۸)

اشاره ریاست
محترم مجلس
شورای اسلامی
مبنی بر
منطقی نبودن
انتخاب ناظر
توسط انبوه‌سازان
در راستای حفظ
منافع بهره‌برداران،
ضمن تأکید بر
روان‌سازی کارهای
مردم، نیز خود گواه
بر این مدعا است.

دستور پیگیری رئیس مجلس درباره رای موقت دیوان

رئیس مجلس شورای اسلامی خواستار پیگیری‌های لازم در زمینه دستور موقت دیوان در مورد ارجاع نظارت با توجه به طرح مغایرت‌های قانونی در این زمینه شد. علی لاریجانی در این باره گفت: «به نظر می‌رسد حضور یک سازنده متخصص و دارای صلاحیت‌های لازم در ساخت‌وسازها منطقی باشد که می‌بایست

ابلاغ اصلاحیه شیوه‌نامه تبصره ۲ ماده ۲۴ آیین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، به مدیران کل راه و شهرسازی استان‌ها، طی نامه شماره ۹۸/۰۲/۱۱ مورخ ۱۵۴۵۰/۴۰۰

تاریخ: ۱۳۹۸/۰۲/۱۱
شماره: ۱۵۴۵۰/۴۰۰
پیوست: ندارد

جمهوری اسلامی ایران
وزارت راه و شهرسازی

معاون مسکن و ساختمان

موضوع: ابلاغ اصلاحیه شیوه‌نامه تبصره ۲ ماده ۲۴ آیین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، به مدیران کل راه و شهرسازی استان‌ها، طی نامه شماره ۹۸/۰۲/۱۱ مورخ ۱۵۴۵۰/۴۰۰

محل: استان تهران، تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۰، طبقه ۱۰، واحد ۱۰

تاریخ: ۱۳۹۸/۰۲/۱۱
شماره: ۱۵۴۵۰/۴۰۰
پیوست: ندارد

جمهوری اسلامی ایران
وزارت راه و شهرسازی

معاون مسکن و ساختمان

موضوع: ابلاغ اصلاحیه شیوه‌نامه تبصره ۲ ماده ۲۴ آیین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، به مدیران کل راه و شهرسازی استان‌ها، طی نامه شماره ۹۸/۰۲/۱۱ مورخ ۱۵۴۵۰/۴۰۰

محل: استان تهران، تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۰، طبقه ۱۰، واحد ۱۰

تاریخ: ۱۳۹۸/۰۲/۱۱
شماره: ۱۵۴۵۰/۴۰۰
پیوست: ندارد

جمهوری اسلامی ایران
وزارت راه و شهرسازی

معاون مسکن و ساختمان

موضوع: ابلاغ اصلاحیه شیوه‌نامه تبصره ۲ ماده ۲۴ آیین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، به مدیران کل راه و شهرسازی استان‌ها، طی نامه شماره ۹۸/۰۲/۱۱ مورخ ۱۵۴۵۰/۴۰۰

محل: استان تهران، تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۰، طبقه ۱۰، واحد ۱۰

تاریخ: ۱۳۹۸/۰۲/۱۱
شماره: ۱۵۴۵۰/۴۰۰
پیوست: ندارد

جمهوری اسلامی ایران
وزارت راه و شهرسازی

معاون مسکن و ساختمان

موضوع: ابلاغ اصلاحیه شیوه‌نامه تبصره ۲ ماده ۲۴ آیین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، به مدیران کل راه و شهرسازی استان‌ها، طی نامه شماره ۹۸/۰۲/۱۱ مورخ ۱۵۴۵۰/۴۰۰

محل: استان تهران، تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۰، طبقه ۱۰، واحد ۱۰

نامه اعتراضی انبوه‌سازان به وزیر راه و شهرسازی؛ لزوم بازنگری در شیوه انتخاب مهندس ناظر و ارجاع کار

رای دیوان عدالت اداری در ارتباط با ارجاع کار بر اساس شکایت وارده

صدور بیانیه رؤسای سازمان‌های نظام مهندسی ساختمان کشور در مورد رأی دیوان عدالت اداری

دستور پیگیری رئیس مجلس شورای اسلامی در خصوص رأی موقت دیوان بابت ارجاع نظارت

تحلیل موضوع ارجاع کار نظارت از دیدگاه برخی خبرگزاری‌ها و جرید

«حق انتخاب» دوباره به سازنده‌ها احیای رقابت ساختمانی با فرمان قضایی

نظام مهندسی از ارجاع کار منع شد.

دیوان عدالت اداری اجرای دو بخشنامه وزارت راه را متوقف کرد.

مهندسان حقیقی: حذف ارجاع نظارت، ظلم به مهندسان است.
مهندسان حقوقی: حذف ارجاع نظارت کمک بزرگی به مهندسان است.

مراحل اقدامات انجام شده با موضوع ارجاع نظارت

شورای مرکزی و ارجاع نظارت

پس از ابلاغ نامه شماره ۱۵۴۵۰/۴۰۰ مورخ ۹۸/۰۲/۱۱ معاون وقت مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی، که در تاریخ ۹۸/۰۲/۱۵ توسط شورای مرکزی به کلیه استان ها نیز ابلاغ شد، که طبق آن نحوه ارجاع کار نظارت توسط سازمان های نظام مهندسی ساختمان، موضوع تبصره ۲ ماده ۲۴ آئین نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، ابلاغ شد. نظر به مصوبه شورای مرکزی در مورد تشکیل کمیته فنی و کارشناسی برای تهیه نظام نامه سیستم ارجاع نظارت و از طرفی باتوجه به اینکه مطابق بند ۳ ابلاغیه معاون وقت وزیر تأکید شده بود از تاریخ ابلاغ حداکثر ظرف مدت سه ماه کلیه فرایندها از طریق نصب یک نرم افزار واحد که توسط شورای مرکزی سازمان تهیه شود و به تأیید دفتر توسعه مهندسی ساختمان برسد؛ لذا نخستین نشست کارگروه فنی و کارشناسی سیستم ارجاع نظارت در اردیبهشت ماه با ریاست احمد خرم و دبیری احمد رضا طاهری اصل، هیئت رئیسه شورای مرکزی و مدیران انفورماتیک و خدمات مهندسی استان های تهران، خراسان رضوی، اصفهان، فارس، البرز، قم، مازندران، لرستان، آذربایجان شرقی و گیلان برگزار شد. در این جلسات، سیستم ها و روش های ارجاع نظارت استان های یادشده مورد نقد و بررسی قرار گرفت. سپس مقرر شد ضمن التزام به تحقق مفاد ابلاغیه صادره و با در نظر گرفتن شرایط متفاوت استانی از جمله تعداد کار، گروه ساختمانی، وجود یا عدم وجود شرکت های حقوقی، سوابق کاری، برش زمانی و ارتباط سامانه با سایر سامانه ها و در نظر گرفتن مباحث خدمات مهندسی استان ها و سایر موارد یک الگوریتم جامع تهیه شود که در انطباق حداکثری با مصوبات شورای مرکزی، ابلاغیه وزارت راه و شهرسازی و شرایط استانی باشد.

احداث ساختمان‌ها، رعایت الزامات قانونی در ساخت‌وسازها، افزایش کیفیت نحوه و ارائه خدمات مهندسی، تنسيق امور مربوط به مهندسی در بخش‌های مختلف ساختمان‌سازی، ایمن‌سازی و مقاوم‌سازی ساختمان‌ها و ... نیازمند تدوین قوانین، آئین‌نامه‌ها و مقررات لازم است.

حق نظارت، رأی دیوان

مروری بر قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان، معرفی مهندس ناظر و وظایف سازمان‌ها مطابق قانون مزبور و آئین‌نامه‌های مربوط به آن و آراء دیوان عدالت اداری

مقدمه

باتوجه‌به گسترش شهرها، افزایش مهاجرت به آن‌ها و تراکم بالای جمعیت اهمیت و لزوم ساماندهی ساخت‌وسازها و کنترل آن‌ها، به دلیل حفظ حقوق شهروندی، بیش از پیش مشهود است. احداث ساختمان‌ها، رعایت الزامات قانونی در ساخت‌وسازها، افزایش کیفیت نحوه و ارائه خدمات مهندسی، تنسيق امور مربوط به مهندسی در بخش‌های مختلف ساختمان‌سازی، ایمن‌سازی و مقاوم‌سازی ساختمان‌ها، استفاده از دانش و تکنولوژی روز و احداث مهندسی‌سازها و مواردی از این قبیل، همگی، نیازمند تدوین قوانین، آئین‌نامه‌ها و مقررات لازم است تا با رعایت آن اصول فنی در طراحی و ساخت ساختمان‌ها مانع از هدررفتن سرمایه ملی و حفظ حقوق شهروندی شود. بر این اساس قانون نظام معماری و ساختمانی در سال ۱۳۵۲ به تصویب مجلس شورای ملی رسید. در متن اصلاح‌شده آن در سال ۱۳۵۶ تأسیس دو سازمان نظام مهندسان معمار و شهرسازی و سازمان نظام مهندسان ساختمان و تأسیسات پیش‌بینی شده بود. پس از پیروزی انقلاب اسلامی قانون آزمایشی نظام‌مهندسی ساختمان در تاریخ ۱۳۷۱/۳/۲۶ برای مدت دو سال

محمد خردرنجبر

عضوهیئت‌علمی
دانشگاه

دیوان عدالت
اداری وظیفه
خطیر رسیدگی به
شکایات و تظلمات
مردم در مورد
تصمیمات و اعمال
سازمان‌های اداری
و دولتی را بر عهده
دارد.

به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. هدف از وضع این مقررات تأمین موجبات رشد، اعتلاء و تنسيق امور مهندسی ساختمان و ارتقاء دانش فنی و کیفیت کار صاحبان حرف مهندسی ساختمان و ایجاد مکانیسم‌های مناسب، جهت اعمال نظارت مراجع ذی‌ربط بر نحوه انجام خدمات در این زمینه، با استفاده از همکاری مهندسان بوده است و در آن مقرر شد، به جای دو سازمان مذکور در قانون ۱۳۵۶، یک سازمان واحد با عنوان سازمان نظام‌مهندسی ساختمان تأسیس شود.

قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان

قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان در سال ۱۳۷۴ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. وزارت راه و شهرسازی بهمن‌ماه ۱۳۷۵ آئین‌نامه اجرایی آن را تهیه کرد که به تصویب هیئت وزیران رسید. کلیات طرح اصلاح موادی از قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان در سال ۱۳۹۴ در دستور کار مجلس شورای اسلامی قرار گرفت که پس از رأی‌گیری و مخالفت نمایندگان با این طرح از دستور کار مجلس خارج شد. آئین‌نامه اجرایی قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان بارها اصلاح شد و موارد اصلاحیه، پس از

یا مرتبط می‌توانند با تقاضای صدور پروانه اشتغال به کار مهندسی - باتوجه به مدرک تحصیلی، سابقه کار و تجربه در یک یا چند زمینه خدمات مهندسی از قبیل طراحی، محاسبه، نظارت، اجرا، بهره‌برداری، نگهداری، کنترل و بازرسی امور آزمایشگاهی، مدیریت ساخت و تولید، نصب، آموزش و تحقیق - درخواست تشخیص صلاحیت بدهند. گفتنی است در مورد پروانه اشتغال بازرسی صرفاً بخشنامه‌های نسبت به چگونگی صدور پروانه اشتغال اشخاص حقوقی، توسط وزارت راه و شهرسازی، صادر شده است و در مورد اشخاص حقیقی هیچ‌گونه دستورالعملی صادر نشده است. در نهایت، وفق بند (الف) ماده ۲۹ آئین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون نظارت بر حسن انجام خدمات مهندسی که توسط اعضای آن سازمان انجام می‌شود، کنترل‌های لازم به صورت کامل یا موردی از وظایف سازمان‌هاست؛ لذا به نظر می‌رسد این نهاد برای نظارت بر عملکرد اعضای خود، اعم از طراح، ناظر و مجری، باید روند عملیات ساختمانی را بررسی نماید تا در صورت عدم رعایت مقررات ملی و حسن اجرای عملیات ساختمانی برابر بند (ب) همین ماده نسبت به تعقیب اعضای متخلف از طریق شورای انتظامی و مراجع قانونی ذی‌صلاح اقدام کند. همچنین، برابر بند (ت) همین ماده، ارجاع مناسب کارها به افراد صلاحیت‌دار حرفه‌ای و جلوگیری از مداخله اشخاص فاقد صلاحیت حرفه‌ای در امور ساخت‌وساز از وظایف سازمان‌هاست.

از سال ۱۳۹۲ تاکنون، می‌توان گفت بیشترین دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌ها مرتبط با این قانون تنظیم و صادر شده است که پر حاشیه‌ترین آن دستورالعمل تبصره ۲ ماده ۲۴ آئین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان، در بحث نحوه معرفی مهندس ناظر و نحوه انتخاب و تفکیک نظارت و بازرسی و شرح تعاریف مربوط به آن، است. همان‌طور که در نص ماده ۳۳ قانون مذکور ذکر شده است، آئین‌نامه اجرایی این ماده توسط وزرای محترم راه و شهرسازی و کشور تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد. و برابر نص تبصره ۲ ماده ۲۴ آئین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون «دستورالعمل مربوط به نحوه ارجاع کار، نظارت، میزان حق‌الزحمه و

تصویب هیئت محترم وزیران، جهت اجرا ابلاغ شد؛ لیکن در آخرین مورد، اصلاحیه آئین‌نامه اجرایی قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۲ به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی، که به تصویب هیئت محترم وزیران رسیده است، در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۵ جهت اجرا ابلاغ شده است.

از اهداف و خط‌مشی سازمان، که در ماده ۲ قانون مذکور بیان شده، می‌توان به تنسيق امور مربوط به مشاغل و حرفه‌های فنی و مهندسی در بخش‌های ساختمان و شهرسازی، بالابردن کیفیت خدمات مهندسی و نظارت بر حسن اجرای خدمات اشاره کرد. همچنین، برابر ماده ۴ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان، مرجع صدور پروانه اشتغال به کار مهندسان وزارت راه و شهرسازی مشخص شده است. براساس ماده ۳۰ قانون فوق شهرداری و سایر مراجع صدور پروانه برای صدور پروانه و سایر مجوزها تنها نقشه‌هایی را خواهند پذیرفت که توسط اشخاص حقیقی و حقوقی دارنده پروانه اشتغال به کار و در حدود صلاحیت مربوط امضاء شده باشد و برای انجام فعالیت‌های کنترل و نظارت از خدمات این اشخاص، در حدود صلاحیت مربوط، استفاده نمایند. وفق ماده ۲ آئین‌نامه اجرایی قانون فوق - اشتغال اشخاص حقیقی و حقوقی برای امور طراحی، محاسبه، نظارت، اجرا و سایر خدمات فنی در بخش‌های مهندسی ساختمان در محل‌هایی که تاکنون در اجرای قوانین قبلی توسط وزارتخانه‌های مسکن و شهرسازی و کشور تعیین و اعلام شده است و همچنین در شهرها، شهرستان‌ها و محل‌هایی که توسط وزارت مسکن و شهرسازی با کسب نظر از وزارت کشور مشخص و آگهی خواهد شد - داشتن مدرک صلاحیت حرفه‌ای ضروری است. همچنین، در ماده ۳ آئین‌نامه اجرایی قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان، شهرداری‌ها و مراجع صدور پروانه ساختمان مکلفاند برای انجام فعالیت‌های کنترل و نظارت نیز فقط از خدمات این اشخاص، در حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال آن‌ها، استفاده کنند. مطابق ماده ۴ آئین‌نامه اجرایی قانون، دارندگان مدرک تحصیلی کارشناسی و بالاتر در هر یک از رشته‌های اصلی

از جمله

- پرحاشیه‌ترین دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌ها مربوط به دستورالعمل تبصره ۲ ماده ۲۴ آئین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان است که در بحث نحوه معرفی مهندس ناظر و نحوه انتخاب و تفکیک نظارت و بازرسی و شرح تعاریف مربوط به آن است.

از اهداف و خطمشی سازمان می‌توان به تنسيق امور مربوط به مشاغل و حرفه‌های فنی و مهندسی در بخش‌های ساختمان و شهرسازی، بالابردن کیفیت خدمات مهندسی و نظارت بر حسن اجرای خدمات اشاره کرد.

تصمیمات و اعمال سازمان‌های اداری و دولتی را بر عهده دارد. وفق ماده ۲ قانون تشکیلات و آئین دادرسی، دیوان عدالت اداری متشکل از شعب بدوی، تجدیدنظر، هیئت عمومی و هیئت‌های تخصصی است.

هیئت‌های تخصصی

اموری که مطابق قانون در صلاحیت هیئت عمومی دیوان است ابتدا به هیئت‌های تخصصی ارجاع می‌شود. الف- در صورتی که نظر اکثریت مطلق هیئت تخصصی بر قبول شکایت و ابطال مصوبه باشد، پرونده به همراه نظریه هیئت جهت اتخاذ تصمیم به هیئت عمومی ارسال می‌شود. ب- در صورتی که نظر سه چهارم اعضای هیئت تخصصی بر رد شکایت باشد، رأی به رد شکایت صادر می‌کند. این رأی، ظرف بیست روز از تاریخ صدور، از سوی رئیس دیوان یا ده نفر از قضات دیوان قابل اعتراض است. در صورت اعتراض و یا در صورتی که نظر اکثریت کمتر از سه چهارم اعضا بر رد شکایت باشد، پرونده به شرح بند (الف) در هیئت عمومی مطرح و اتخاذ تصمیم می‌شود.

هیئت عمومی

هرگاه در موارد مشابه آراء متعارض از یک یا چند

برابر ماده ۲۴ آئین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون، انتخاب مهندس ناظر در اختیار سازمان‌ها قرار گرفته است؛
باین حال برابر تبصره ماده ۲۴ آن، دستورالعمل مربوط به نحوه این ارجاع در اختیار وزارت راه و شهرسازی است.

نحوه دریافت و پرداخت آن و همچنین رفع اختلاف نظر بین ناظر و مجری، توسط وزارت مسکن و شهرسازی تهیه و ابلاغ خواهد شد.

معرفی مهندس ناظر، از ابتدای تصویب این قانون و آئین‌نامه‌های مرتبط با آن، از موضوعات مناقشه‌برانگیز بین نهادهای مختلف از جمله شهرداری‌ها، وزارت راه و شهرسازی و سازمان نظام مهندسی ساختمان و کارفرمایان حقیقی و حقوقی بوده و هر بخش خود را ذی‌حق در این موضوع می‌دانسته است. حتی در بسیاری از موارد نهادهای حاکمیتی و اشخاص حقیقی و حقوقی در این باره اظهار نظر کرده‌اند و در برخی اوقات نیز موجب اختلاف و طرح دعوی در مراجع ذی‌صلاح شده است. برابر ماده ۲۴ آئین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون، انتخاب مهندس ناظر در اختیار سازمان‌ها قرار گرفته است؛ باین حال برابر تبصره ماده ۲۴ آن، دستورالعمل مربوط به نحوه این ارجاع در اختیار وزارت راه و شهرسازی است که بر این اساس وزارت راه و شهرسازی دستورالعمل فوق را تهیه و تنظیم کرد که موجب اختلاف و اظهار نظرهای موافق و مخالف بسیاری شد؛ تا آنجا که معاون محترم حقوقی رئیس‌جمهور نیز در این باره نظر خود را اعلام کرد و در نهایت موضوع در دیوان عدالت اداری مطرح شد. در این دستورالعمل، انتخاب و معرفی ناظر به کارفرما واگذار شد و سازمان‌ها از ارجاع کار منع شدند. همچنین با ایجاد تغییرات در مدیریت وزارت راه و شهرسازی در سال ۹۷ معاون مسکن و ساختمان، طی نامه شماره ۱۵۴۵۰/۴۰۰ مورخ ۹۸/۲/۱۱، اصلاحیه شیوه‌نامه تبصره ۲ ماده ۲۴ آئین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون را با موضوع ارجاع کار به شیوه خاص مجدداً در اختیار سازمان‌ها قرارداد.

دیوان عدالت اداری

براساس اصل ۱۷۳ قانون اساسی: «به منظور رسیدگی به شکایات، تظلمات و اعتراضات مردم نسبت به مأمورین یا واحدها یا آئین‌نامه‌های دولتی و احقاق حقوق آن‌ها، دیوانی به نام دیوان عدالت اداری زیر نظر رئیس‌جمهور قضائیه تأسیس می‌گردد.» دیوان عدالت اداری وظیفه خطیر رسیدگی به شکایات و تظلمات مردم در مورد

هدف از دستور موقت جلوگیری از عملی است که اجرای آن سبب ورود خسارتی می‌شود که جبران آن غیرممکن است و نیز ملزم کردن طرف شکایت به اقدامی است که در صورت عدم اجرای آن، ضرر غیرقابل جبرانی به شاکی وارد خواهد شد.

عدالت اداری را می‌توان ضمن دعوی اصلی یا پس از طرح شکایت اصلی و قبل از ختم رسیدگی مطرح نمود. بنابراین، تقاضای دستور موقت قبل از طرح شکایت اصلی امکان‌پذیر نیست. صدور یا رد دستور موقت تأثیری در اصل شکایت نخواهد داشت در صورتی که شعبه دیوان عدالت اداری دستور موقت صادر کند، باید نسبت به موضوع شکایت خارج از نوبت رسیدگی کند. باتوجه به اینکه صدور دستور موقت از مصادیق رأی، اعم از حکم یا قرار، قلمداد نمی‌شود بنابراین، صدور دستور موقت یا رد آن از سوی شعب بدوی، به تنهایی، قابل تجدیدنظر نیست؛ یعنی، حسب مورد، نه شاکی می‌تواند نسبت به رد دستور موقت اعتراض کند و نه طرف شکایت می‌تواند نسبت به صدور دستور موقت تجدیدنظرخواهی نماید، اما متقاضی می‌تواند ضمن تقاضای تجدیدنظرخواهی نسبت به اصل رأی راجع به قبول یا رد دستور موقت نیز اعتراض کند. البته مطابق ماده ۴۰ قانون تشکیلات و آیین دادرسی، دیوان عدالت اداری در صورت حصول دلایلی مبنی بر عدم ضرورت ادامه اجرای دستور موقت شعبه رسیدگی کننده آن دستور را لغو می‌کند.

استنکاف

استنکاف به فعل یا ترک فعل اطلاق می‌شود. انواع استنکاف عبارت‌اند از: استنکاف ضمنی، استنکاف عملی. سازمان‌ها، ادارات، هیئت‌ها و مأموران طرف شکایت پس از صدور و ابلاغ دستور موقت مکلف‌اند طبق آن اقدام کنند و در صورت استنکاف، شعبه صادرکننده دستور موقت متخلف را به انفصال از خدمت به مدت شش ماه تا یک سال و جبران خسارت وارده محکوم می‌کند. در صورت استنکاف شخص یا مرجع محکوم‌علیه از اجرای حکم قطعی، واحد اجرای احکام دیوان مراتب را به رئیس دیوان گزارش می‌دهد. رئیس دیوان بلافاصله پرونده را به شعبه صادرکننده رأی قطعی ارجاع می‌دهد. شعبه مذکور موظف است خارج از نوبت به موضوع استنکاف رسیدگی و رأی مقتضی صادر کند و پرونده را، جهت اقدامات بعدی، به واحد اجرای احکام دیوان بفرستد.

در یک

تقسیم‌بندی

می‌توان آراء دیوان

را شامل آراء

صادر از شعب

بدوی، تجدیدنظر،

هیئت‌های

تخصصی و

هیئت‌های عمومی

دانست.

شعبه دیوان صادر شده باشد، موضوع در هیئت عمومی دیوان مطرح می‌شود و هیئت عمومی پس از بررسی و احراز تعارض رأی صحیح را اعلام می‌کند. این رأی برای شعب دیوان و سایر مراجع اداری مربوط، در موارد مشابه، لازم‌الاتباع است. اثر آراء وحدت رویه مذکور نسبت به آینده است و موجب نقض آراء سابق نمی‌شود، اما در مورد احکامی که در هیئت عمومی مطرح می‌شود و غیرصحیح تشخیص داده شده است شخص ذی‌نفع، ظرف یک ماه از تاریخ درج رأی در روزنامه رسمی، حق تجدیدنظرخواهی را دارد. در این صورت، پرونده به شعبه تجدیدنظری که قبلاً در پرونده دخالت نداشته است ارجاع می‌شود و شعبه مذکور موظف به رسیدگی و صدور رأی طبق رأی مزبور است.

آراء دیوان عدالت اداری

در تعریف رأی قضایی آمده است: «نظری که در زمینه حل مجهول قضایی ابراز می‌شود». از نظر مقنن نیز، به موجب ماده ۲۹۹ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۹، چنانچه رأی دادگاه راجع به ماهیت دعوی و قاطع آن به‌طور کلی یا جزئی باشد، «حکم» و در غیر اینصورت «قرار» نامیده می‌شود. براین اساس، رأی قضایی دارای مفهوم حکم و قرار است و به تبع آن رأی دیوان نیز شامل حکم و قرار می‌شود. در تقسیم‌بندی دیگر می‌توان آراء دیوان را شامل آراء صادره از شعب بدوی، تجدیدنظر، هیئت‌های تخصصی و هیئت‌های عمومی دانست.

دستور موقت

موضوع صدور دستور موقت در دیوان عدالت اداری در مواد ۳۴ الی ۴۰ و نیز ماده ۷۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری بیان شده است. هدف از دستور موقت جلوگیری از عملی است که اجرای آن سبب ورود خسارتی می‌شود که جبران آن غیرممکن است و نیز ملزم کردن طرف شکایت به اقدامی است که در صورت عدم اجرای آن، ضرر غیرقابل جبرانی به شاکی وارد خواهد شد. تقاضای دستور موقت در دیوان

در رویه هیئت عمومی دیوان عدالت اداری، از تعارض آراء تعریفی داده نشده است و در نتیجه آنچه که از رویه هیئت عمومی آشکار می‌شود شرایط و کیفیت بروز تعارض بین آراء شعب است.

در مواردی که اجرای حکم مستلزم اتخاذ تصمیم توسط شورا، هیئت یا کمیسیون مرکب از دو یا چند نفر باشد و اعضاء آن‌ها از تبعیت حکم صادر شده استنکاف کنند، تمامی اعضاء مؤثر در مخالفت با حکم دیوان مستنکف شناخته می‌شوند. مرجع رسیدگی به استنکاف از رأی هیئت عمومی شعب تجدیدنظر دیوان است. در صورتی که محکوم علیه از اجرای رأی استنکاف نماید، با رأی شعبه صادر کننده حکم به انفصال موقت از خدمات دولتی تا پنج سال و جبران خسارت وارده محکوم می‌شود. رأی صادر شده ظرف بیست روز پس از ابلاغ قابل تجدیدنظر در شعبه تجدیدنظر دیوان است و در صورتی که رأی مذکور در شعبه تجدیدنظر صادر شده باشد، به شعبه هم‌عرض ارجاع می‌شود.

تعارض آراء

در شناخت مفهوم تعارض آراء، باتوجه به جایگاه این واژه در علم اصول و در باب تعارض ادله، تعریف اصولیون از آن را بیان می‌کنیم. شیخ انصاری در بیان مفهوم تعارض بیان داشته‌اند که تعارض در لغت از ریشه «عرض» به معنای اظهار نمودن است و غالباً در اصطلاحات اصولیون، به معنای ناسازگاری و غیرقابل جمع بودن، دو دلیل به اعتبار مدلول آن‌ها به کار برده می‌شود. ایشان در این باره اشاره به برخی اقوال قدما می‌کند مبنی بر اینکه تعارض، ناسازگاری مدلول و مضمون دو دلیل به صورت تناقض یا تضاد است. در مقابل، مرحوم آخوند خراسانی قائل به آن هستند که به مجرد ناسازگاری مدلول دو دلیل تعارض حاصل نمی‌شود؛ چراکه، ممکن است موارد جمع عرفی از قبیل ورود، حکومت، تخصیص، تخصص و تقييد آن‌ها را از شمول تعارض خارج کند. لذا ایشان، در تعریف تعارض، آن را تنافی و ناسازگاری دو دلیل یا ادله به حسب دلالت و مقام اثبات به صورت تناقض یا تضاد، چه به صورت حقیقی و چه به صورت عرضی، تعریف می‌کند؛ به گونه‌ای که غیر صحیح بودن یکی از دو دلیل اجمالاً معلوم و اجتماع آن‌ها اساساً ممتنع شود. در علم اصول، تعارض را به دو قسم کلی دسته‌بندی می‌کنند: الف- تعارض بدوی یا غیرمستقر به معنای تنافی و

ناسازگاری بین دو یا چند مدلول به گونه‌ای که اگر چه در بدو امر تعارض به نظر می‌رسد، اما با کمی دقت و از طریق جمع حرفی یعنی توسل به اسبابی همچون ورود، حکومت تخصیص و تقييد می‌توان آن را به آسانی مرتفع کرد.

ب- تعارض حقیقی یا مستقر به معنای تنافی میان دو یا چند دلیل به گونه‌ای که جمع عرفی بین آن‌ها ممکن نیست و تنافی میان آن‌ها ناشی از تنافی دلیل حجیت باشد.

باتوجه به موارد فوق، رویه دیوان عدالت اداری را در بحث تعارض بررسی می‌کنیم. در رویه هیئت عمومی دیوان عدالت اداری، از تعارض آراء تعریفی داده نشده است و در نتیجه آنچه که از رویه هیئت عمومی آشکار می‌شود شرایط و کیفیت بروز تعارض بین آراء شعب است. جهت بروز شرایط تعارض آراء شرایط ماهوی و شکلی متعددی لازم است.

الف- شرایط ماهوی: برای تشخیص و اثبات تعارض، باید نسبت به موضوع خواسته از سوی شعبی که آراء آن‌ها متعارض اعلام شده‌اند اساساً تصمیم‌گیری و تعیین تکلیف به عمل آمده باشد؛ باید استنباط‌های متفاوت از «حکم واحد قانونگذار» شکل گرفته باشد. تعارض در درک و استنباط از حکم قانونگذار باشد و مربوط به مقوله تشخیص قاضی از تناسب یا عدم تناسب تصمیم مرجع اداری با موضوع تصمیم نباشد. در مورد آراء موضوع اعلام تعارض، تفاوت در آراء مبتنی بر استنباط معارض از حکم قانونگذار در مورد موضوع واحد باشد و نه اینکه تفاوت آن‌ها در تعیین مصداق باشد. در مورد دو یا چند رأی، باید «تفاوت مدلول آن‌ها مبتنی بر استنباط معارض از حکم واحد قانونگذار» باشد و در آن‌ها «آراء اعلامی از حیث مفاد متضمن معنی واحد و یک سو» نباشند.

ب- شرایط شکلی: آراء متعارض باید توسط دیوان عدالت اداری صادر شده باشد. آراء موضوع تعارض باید توسط یک و یا چند شعبه دیوان صادر شده باشد. آراء موضوع اعلام تعارض باید قطعیت یافته باشند و تنها آراء قطعی متناقض صادره از شعب بدوی و تجدیدنظر دیوان قابل رسیدگی در هیئت عمومی دیوان است.

پس از طرح موضوع در یکی از شعب دیوان عدالت اداری تقاضای دستور موقت را موجه دانسته و با احراز فوریت، دستور توقف اجرای آن را تا تعیین تکلیف شکایت توسط هیئت عمومی دیوان عدالت اداری صادر نموده است.

در مقابل، در یک تعریف دیگر از تعارض، آن را تنافی و ناسازگاری دو دلیل یا ادله به حسب دلالت و مقام اثبات به صورت تناقض یا تضاد، چه به صورت حقیقی و چه به صورت عرضی، تعریف می‌کنند؛ به گونه‌ای که غیر صحیح بودن یکی از دو دلیل اجمالاً معلوم و اجتماع آن‌ها اساساً ممنوع شود.

اراء صادره از شعب دیوان در مورد معرفی ناظر

طی دادنامه شماره ۱۵۹۸/۰۹۰۳۰۰۹۴۰۹۹۷۰ مورخ ۱۳۹۴/۳/۳۰، آقای الف از شهرداری شهر ... با موضوع الزام شهرداری به رعایت قانون در مورد عدم ثبت مستقیم و تعیین مهندس ناظر، که طبق قانون و آئین‌نامه‌های اجرایی آن از اختیارات سازمان نظام‌مهندسی است، شکایت می‌کند و شعبی از دیوان عدالت اداری اقدام شهرداری را خلاف ضابطه و آئین‌نامه مربوط به آن تشخیص می‌دهند و حکم الزام شهرداری به رعایت قانون در مورد عدم ثبت مستقیم و تعیین مهندس ناظر صادر نموده است.

طی دادنامه شماره ۷۰-۱۰۰۶۰۹۹۷۰ مورخ ۹۸/۳/۸، آقای ب از وزارت راه و شهرسازی، در مورد شیوه‌نامه تبصره ۲ ماده ۲۴ آئین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان مصوب

در شناخت مفهوم تعارض آراء، غالباً در اصطلاحات اصولیون، به معنای ناسازگاری و غیر قابل جمع بودن، دو دلیل به اعتبار مدلول آن‌ها به کار برده می‌شود.

۱۳۸۳ به شماره ۳۰۰۸۰۱/۱۰۰/۰۲ مورخ ۹۶/۱۲/۲۳ صادره از سوی وزارت مذکور، شکایت می‌کند که موضوع در هیئت تخصصی اراضی و شهرسازی مطرح و شکایت شاکی رد شده است.

در دادنامه شماره ۹۸۰۹۹۷۰۹۰۳۸۰۱۲۷۰ مورخ ۹۸/۵/۷، شخص ج از معاون امور مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی شکایت می‌کند و درخواست صدور دستور موقت توقف بخشنامه‌های شماره ۱۵۴۵۰/۴۰۰ مورخ ۱۳۹۸/۲/۱۱ و ۱۵۴۹۳/۴۰۰ مورخ ۱۳۹۸/۲/۱۱ معاون امور مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی می‌دهد که پس از طرح موضوع در یکی از شعب دیوان عدالت اداری تقاضای دستور موقت را موجه دانسته و با احراز فوریت، دستور توقف اجرای آن را تا تعیین تکلیف شکایت توسط هیئت عمومی دیوان عدالت اداری صادر نموده است.

کتابنامه

- آخوند خراسانی، محمد کاظم بن حسین. آفایه الأصول، الطبعة الثانی، قم، مؤسسه آل‌البتیت (ع) لإحياء التراث ۱۴۱۷ ق، صص ۴۳۷-۴۳۹.
- انصاری، مرتضی. ان التعارض تنافی مدلولی الدلیلی علی وجه التناقض او التضاد، فرائد الاصول، مجلد الرابع، قم، مجمع الفکر الاسلامی، ۱۴۱۹ ق، ص. ۱۱.
- جعفری لنگرودی، محمد جعفر. دانشنامه حقوقی، چاپ پنجم امیر کبیر، ۱۳۷۶.
- جهانبگیر، منصور. قانون آئین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب، نشر دوران، ۱۳۹۵.
- دفتر مقررات ملی ساختمان، قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان و آئین‌نامه اجرایی آن، نشر توسعه ایران، ۱۳۹۰.
- رضائی زاده، محمدجواد. عبدالهی، حسین. استنکاف مقامات اداری از اجرای آرای شعب دیوان عدالت اداری، مجله حقوقی دادگستری، شماره ۸۱، ۱۳۹۲.
- سبحانی، جعفر. المحصول فی علم الاصول، الجزء الرابع، تقریر: سید محمود جلالی مازندرانی، قم، نشر مؤسسه الامام الصادق (ع)، ۱۴۱۵ ق، ص. ۴۳۷.
- صدر، سید محمدباقر، بحوث فی علم الاصول أمباحث الحجج والأصول العملية الجزء الرابع، الطبعة الخامسة، تقریر سید محمود هاشمی، قم، مرکز الغدیر للدراسات الاسلامیه، ۱۴۱۷ ق، ص. ۴۲.
- کامیار، غلامرضا. حقوق شهری و شهرسازی، مجد، ۱۳۹۵.
- محمدی، میرعلی. خردرنحبر، محمد. بررسی تغییرات و اصلاحات قوانین و آئین‌نامه‌های مرتبط با نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان، دومین کنفرانس بین‌المللی انسان، معماری، عمران و شهر، ۲۰۱۶.
- مشکینی، علی. اصطلاحات الاصول و معظم ایحاثها، الطبعة الخامسة، قم، المطبعة الهادی، ۱۴۱۳ ق، صص ۱۱۳-۱۱۲.
- مطهری، مرتضی. آشنایی با علوم اسلامی، جلد اول (منطق و فلسفه)، چاپ سی و یکم، قم، انتشارات صدرا، ۱۳۸۱، صص ۲۳-۴۳.
- معاونت آموزش و پژوهش دیوان عدالت اداری. قانون و تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری، جنگل جاودانه، ۱۳۹۲.
- میرداماد نجف آبادی، سیدعلی. صلاحیت و حدود اختیارات دیوان عدالت اداری، مجله معرفت حقوقی، سال اول، شماره اول، ۱۳۹۰، صفحه ۳۵-۶۶.
- نجابت خواه، مرتضی. شرایط و موجبات تعارض آراء با تکیه بر رویه هیئت عمومی دیوان عدالت اداری، عضو هیئت علمی دانشگاه مازندران، مجله حقوقی دادگستری، سال ۸۲، شماره ۱۰۲، ۱۳۹۷.
- هیئت وزیران، اصلاحیه آئین‌نامه اجرایی قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان، وزارت راه و شهرسازی، ۱۳۹۴.

حقوق و شئونات مهندسی

جهل به قانون رافع مسئولیت مهندسان نیست

یکی از اصول مسلم حقوقی در نظام قضایی ما این است که «جهل به قانون رافع مسئولیت نیست»، البته جهل به قانون را «جهل به حکم» نیز می‌گویند. مضمون این قاعده این است که چنین فرض می‌شود تمام افراد جامعه از قوانین آگاهی دارند. پس ادعای جهل نسبت به قانون از ناحیه هیچ‌کس پذیرفته نمی‌شود؛ یعنی، هیچ‌کس در مقام اثبات ادعای خود نمی‌تواند بگوید که در مورد این قانون و حکم آن آگاهی نداشته است.

این مهم به‌عنوان یکی از اصول کلی حقوقی در تمام نظام‌های حقوقی وجود دارد. در نظام حقوقی کشور ما نیز یکی از موارد مهم که همواره مورد توجه بوده است و بر همین اساس، در قوانین و مقررات کشور، به اصل اطلاع‌رسانی عمومی قوانین و مقررات توجه خاصی شده است، به‌نحوی که در ماده ۴ قانون مدنی و سایر قوانین و مقررات مرتبط آمده است که اثر قانون نسبت به آتیه است مگر اینکه در خود قانون ترتیب خاصی مقرر شده باشد و از طرف دیگر قوانین و مقررات ظرف مدت پانزده روز، پس از انتشار در روزنامه رسمی، لازم‌الاجرا هستند مگر اینکه در خود قانون ترتیب خاصی مقرر شده باشد.

باعنایت به مراتب فوق، ملاحظه و استنباط می‌شود که قانونگذار ما از انتشار قانون در روزنامه رسمی سخن گفته است لذا اولاً، مقنن به انتشار، قانون در روزنامه رسمی نگاه خاص و ویژه‌ای داشته است به‌نحوی که نشر بایستی علاوه بر چاپ، توزیع فیزیکی و دیجیتال امروزه حتماً در روزنامه رسمی به‌عنوان مرجع اختصاصی و انحصاری نشر قوانین صورت پذیرد. نکته مهم و حائز اهمیت این است که قانونگذار از قانون سخن گفته است و مرجع وضع قانون مجلس شورای اسلامی است. حال آنکه امروزه به لحاظ اقتضائات، ضرورت‌ها و نیز تفویض‌های قانونی متأثر از قانون اساسی بسیاری

از مقررات به صورت آئین‌نامه‌ها و مصوبات هیئت وزیران هستند که این مصوبات در راستای قوانین موضوعه ایجادکننده حق و تکلیف هستند. در بحث سازمان نظام‌مهندسی ساختمان، اساساً قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان به مباحث اولیه و تأسیسی پرداخته است و در ارتباط با سایر مباحث، شیوه‌ها و فرایندها و نیز نظام مبتنی بر تلفات انتظامی، مجازات‌ها و شیوه دادرسی و... مباحث در آئین‌نامه اجرایی تعیین تکلیف شده است و در الحاقات و اصلاحیه‌های بعدی نیز این مهم در آئین‌نامه‌های مصوب هیئت وزیران تصویب و در مرحله اجرا قرار گرفته‌اند. از طرف دیگر مقررات ملی ساختمان از حیث تصویب در همین فرایند است و موارد منظور مقنن از قانون عموم و اطلاق مقررات یا به تعبیری صحیح‌تر مقررات ایجادکننده حق و تکلیف می‌باشد که یا قانون بوده و توسط مجلس تصویب یا به‌عنوان مقررات توسط هیئت وزیران در حدود صلاحیت‌های قانونی تفویض شده، اجرایی و یا مستقل مصوب و با ابلاغ آن توسط رئیس جمهور در روزنامه رسمی و انتشار در روزنامه رسمی و انقضای مهلت پانزده روزه پس از انتشار لازم‌الاجرا می‌شوند. لهذا بنا به مراتب مذکور در مورد قوانین و مصوبات هیئت وزیران که سازوکار قانونی و فرایندهای آن مشخص و تعریف شده هستند و واضح و مسلم است که جهل به این قوانین و مقررات اساساً مسموع نیست، لیکن نکته حائز اهمیت این است که تصمیمات وزارت راه و شهرسازی و سایر مراجع ذیصلاح مرتبط مانند اداره کل تشکل‌های حرفه‌ای، شورای مرکزی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان که اساساً در فرایند نشر روزنامه رسمی قرار نمی‌گیرند در چه وضعیتی قرار می‌گیرند؟ آیا ادعای جهل به این تصمیم‌نامه‌ها مسموع است یا خیر؟ در شماره بعدی به این سؤال پاسخ داده می‌شود.

ذبیح‌اله حبیبی

مشهود خدوردی

عباسعلی فریمانی

یوسف باقری

اعضای شعبه دوم
شورای انتظامی بدوی
هم‌عرض شورای
مرکزی سازمان
نظام‌مهندسی
ساختمان

ادعای جهل نسبت

به قانون از ناحیه

هیچ‌کس پذیرفته

نمی‌شود؛ یعنی،

هیچ‌کس در

مقام اثبات ادعا

نمی‌تواند بگوید که

در مورد این قانون

و حکم آن آگاهی

نداشته است.

بازخوانی یک پرونده

نمونه رأی قطعی صادره از شورای انتظامی

پرونده اول

به تاریخ ... هجری شمسی در وقت فوق العاده، جلسه رسیدگی شورای انتظامی استان به تصدی امضاکنندگان ذیل تشکیل است و پرونده کلاسه ... تحت نظر قرار دارد. با عنایت به مجموع محتویات پرونده، سرانجام، ختم رسیدگی را اعلام و با استعانت از خداوند متعال به شرح آتی مبادرت به صدور رأی می نماید:

رای شورا

در مورد گزارش شماره ... مورخ ... ریاست محترم سازمان نظام مهندسی ساختمان استان ... علیه ... مبنی بر پذیرش مسئولیت طراحی و نظارت کل پروژه شرکت ... برخلاف صلاحیت و خارج از ظرفیت اشتغال با عنایت به گزارش مزبور و دفاعیات بلا وجه مدیر عامل شرکت مزبور به موجب صورت جلسه تاریخ ... این شورا و باتوجه به اینکه به موجب ماده ۲ شیوه نامه تعیین حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال اشخاص حقوقی موضوع تبصره ۴ ماده ۱۱ آئین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان از جمله شرایط لازم برای تعیین حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال به کار اشخاص حقوقی عضویت شخص حقوقی در سازمان نظام مهندسی ساختمان استان است و از مدارک مورد نیاز برای صدور پروانه صلاحیت تصویر کارت عضویت معتبر در سازمان نظام مهندسی ساختمان استان است و با امعان نظر به مواد ۵-۷ همین شیوه نامه در خصوص ظرفیت اشتغال اشخاص حقوقی و اینکه حسب پاسخ استعلام به عمل آمده از شهرداری منطقه ... و تصویر

مدارک موجود در پرونده مربوط به پروژه تحت نظارت مهندسان مشاور ... از جمله مدارک مورد نیاز برای احراز صلاحیت این شرکت تصویر پروانه اشتغال به کار مهندسی شرکت مزبور است که از اداره کل راه و شهرسازی مطالبه و به موجب نامه شماره ... آن اداره کل عطف به استعلام شماره ... شهرداری منطقه ... این مدرک به آن شهرداری ارسال شده است و همچنین با عنایت به اینکه پروژه مزبور نیز غیر دولتی است و نمی تواند از میزان کار ظرفیت تعیین شده در گواهینامه تشخیص صلاحیت استفاده کند و باید ظرفیت اشتغال به کار مهندسی در پروژه های غیر دولتی را رعایت کند که علی رغم دفاعیات مشارالیه، تصویر صورت جلسه ... کمیته چهار نفره استان ... نیز مؤید این امر است و باتوجه به اینکه به موجب پروانه اشتغال به کار شرکت مزبور صلاحیت نظارت معماری «الف» تا «دال» و طراحی معماری «الف» تا «ج» را دارد لیکن اقدام به قبول مسئولیت طراحی و نظارت پروژه مزبور در کلیه رشته های برق، مکانیک، سازه و معماری، که از گروه «دال» است، نموده است بنابراین تخلف شرکت مزبور و مدیر عامل محترم این شرکت محرز است و با تطبیق تخلفات انتسابی به نامبردگان با بند ۴ از قسمت «الف» ماده ۹۱ آئین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و مستند به مواد ۹۰ همان آئین نامه و ۱۷ قانون مذکور حکم به محکومیت شرکت مزبور و مدیر عامل محترم آن به دو سال محرومیت از استفاده از پروانه اشتغال (مجازات انتظامی درجه چهار) و ضبط آن به همان مدت صادر و اعلام می نماید. بدیهی است در اجرای بند ۲ از شق

به دلیل پذیرش
مسئولیت طراحی
و نظارت کل پروژه
شرکت ... برخلاف
صلاحیت و خارج
از ظرفیت اشتغال
با عنایت به گزارش
مزبور و دفاعیات
بلا وجه مدیر عامل
شرکت مزبور
تخلف این شرکت
و مدیر عامل محترم
این شرکت محرز
است.

به دلیل عدم ارائه گزارش‌های مرحله‌ای، باتوجه به محتویات پرونده از جمله گزارش فوق‌الذکر و دفاعیات غیرموجه مشارالیه و با لحاظ اینکه گزارش مرحله دوم استنادی مشارالیه خارج از مهلت و بعد از بازدید ... ارائه شده است، تخلف انتسابی احراز می‌شود.

باعنایت به مجموع محتویات پرونده، سرانجام ختم رسیدگی را اعلام و با استعانت از خداوند متعال، به شرح آتی مبادرت به صدور رأی می‌نماید:

رای شورا

در خصوص گزارش شماره ... مورخ ... علیه خانم مهندس ... به شماره عضویت ... نظام مهندسی و شماره پروانه اشتغال ... به عنوان مهندس ناظر ... ساختمان ... مبنی بر عدم ارائه گزارش‌های مرحله‌ای، باتوجه به محتویات پرونده از جمله گزارش فوق‌الذکر و دفاعیات غیرموجه مشارالیه و با لحاظ اینکه گزارش مرحله دوم استنادی مشارالیه خارج از مهلت و بعد از بازدید ... ارائه شده است، تخلف انتسابی احراز می‌شود؛ بنابراین، شورا با تطبیق تخلف انتسابی با بند ۹ از شق «الف» ماده ۹۱ آئین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و مستنداً به ماده ۱۷ قانون مذکور و ماده ۹۰ همان آئین نامه، وی را به توبیخ کتبی با درج در پرونده عضویت سازمان نظام مهندسی ساختمان استان (مجازات انتظامی درجه دو) محکوم می‌نماید. رأی صادره حضوری محسوب و ظرف مهلت یک ماه از تاریخ ابلاغ، قابل تجدیدنظر خواهی در شورای انتظامی نظام مهندسی است.

«ب» ماده ۹۰ مذکور متخلف تا پنج سال بعد از قطعیت رأی از انتخاب شدن به سمت عضو هیئت مدیره سازمان و همچنین عضو شورای انتظامی و بازرس سازمان، شورای مرکزی و شورای انتظامی نظام مهندسی به مدت دو برابر محرومیت استفاده از پروانه اشتغال نیز محروم می‌شود و محکوم علیه مکلف است بلافاصله پس از ابلاغ رأی قطعی نسبت به تحویل پروانه اشتغال خود به سازمان نظام مهندسی ساختمان استان ... اقدام کند و در صورت عدم تحویل، مرجع صدور پروانه محکومیت وی را در پروانه درج و پروانه اشتغال بعدی را با تأخیری معادل دو برابر مدت محرومیت مذکور تمدید و تجدید می‌کند و مراتب را به کلیه شهرداری‌ها و مراجع ذی ربط اعلام می‌کند. این رأی حضوری محسوب و ظرف مهلت یک ماه از تاریخ ابلاغ در شورای انتظامی نظام مهندسی قابل تجدیدنظر خواهی است.

پرونده دوم

به تاریخ ... هجری شمسی در وقت فوق العاده، جلسه رسیدگی شورای انتظامی استان به تصدی امضاکنندگان ذیل تشکیل است و پرونده کلاسه ... تحت نظر قرار دارد.

گامی بزرگ اما نیازمند بازنگری

نقدی بر پیش‌نویس شرح خدمات مهندسان رشته‌های ساختمان از منظر حقوق و قانون

الف- اشکالات ساختاری

۱- همان‌گونه که از محتویات نوشتار مذکور به‌روشنی می‌توان دریافت و بررسی تمام ۷۹ صفحه آن نیز حکایت دارد، سند یادشده فقط در بردارنده انجام خدمات مهندسی ساختمان در امر طراحی و نظارت رشته‌های هفت‌گانه مهندسی ساختمان بر مبنای تعریف ماده ۶ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان مصوب ۱۳۷۴/۱۲/۲۲ است. بنابراین درج عبارت «لذا ساختار جدید باتوجه به طراحی، نظارت، اجرا، آزمایشگاه و تعمیر و نگهداری بسته به نیاز هر رشته مدنظر قرار گرفت»، در مقدمه پیش‌نویس پیشنهادی، منطبق با محتوا نبوده و نظر به اینکه تدوین سند مذکور در واقع نمایه‌ای از وضع قاعده و قانون به معنای عام کلمه است، لذا منطق و اصول اقتضا می‌کند که نه تنها نگارش مقدمه گفته‌شده تغییر یابد بلکه مهم‌تر از آن نام مصوبه نیز اصلاح گردد.

۲- اینکه در تنظیم هر نوشتاری بنا بر اختصار و خلاصه‌نویسی باشد، امری پذیرفته شده است ولیکن در تمامی امور زیننده و پسندیده نیست. درست است که باید به اصل اجمال و کوتاه‌نویسی پایبند بود اما این اصل همراه با اصل دیگری باید رعایت شود مبنی بر اینکه خلاصه‌نویسی موجب اخلال در هدف نوشتار نشود. در جایی که مصوبه باید مبنای انجام تکالیف حرفه‌ای شود و افزون بر آن حرفه‌مند مهندسی باید دست‌کم پاسخگوی اشخاصی از قبیل کارفرما یا صاحب‌کار، مرجع صدور پروانه ساختمانی، سازمان استان، شورای انتظامی استان، اداره کار و مهم‌تر از همه مرجع قضایی باشد منطقی نیست که با اجمال‌گزینی و کلی‌گویی زمینه ایجاد تکلیفی برای حرفه‌مند فراهم شود که مبتنی بر ابهامات اساسی بوده و نهایتاً مراجع انتظامی و قضایی برای برون‌رفت از وضعیت گفته‌شده و پایان دادن

شمس نوبخت‌دودران
حسن محمدحسن‌زاده

ده نفر از اعضای محترم شورای مرکزی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان، در مهرماه سال ۱۳۹۶، مبادرت به تدوین و تنظیم پیش‌نویسی با نام شرح خدمات مهندسان رشته‌های ساختمان کرده‌اند که در واقع اقدامی در راستای جبران نبود چنین مصوبه‌ای از سال ۱۳۸۰ به بعد بوده است. هر چند اصل تدوین شرح خدمات مهندسی

رشته‌های مهندسی ساختمان یک بایسته انکارناپذیر است، ولیکن شرح خدمات گفته‌شده باید به گونه‌ای تدوین شود که همه آثار حرفه‌ای، مالی و حقوقی راز جمیع جهات مورد توجه قرار دهد به‌طوری‌که نه از بار تعهد و خدمات حرفه‌ای هر حرفه‌مند بکاهد و نه موجب اعطای اختیار خارج از صلاحیت تخصصی و قانونی حرفه‌مندان بشود. واکاوی شرح خدمات پیشنهادی فوق‌الذکر اما حکایت از این دارد که اصل و قاعده گفته‌شده در مورد آن رعایت نشده است و اگر با همین سبک و سیاق مورد تصویب نمایندگان راه و شهرسازی قرار گیرد، قطعاً نه تنها موجب ایجاد اختلاف درون‌سازمانی بین اعضای سازمان استان‌ها به‌ویژه حرفه‌مند معماری با مهندسان رشته‌های دیگر خواهد شد بلکه مستمسکی در دست متقاضیان استفاده از خدمات مهندسی علیه حرفه‌مندان مذکور می‌شود و بی‌تردید بسترساز طرح ادعاهای انتظامی و قانونی اعم از مالی و کیفری توسط متقاضیان یادشده به طرفیت حرفه‌مندان در مراجع انتظامی و قضایی می‌شود. با این حال باتوجه به محدودیت نوشتاری، تلاش می‌شود برخی اشکالات وارد به پیش‌نویس یادشده در ابعاد ساختاری و قانونی مطرح شود تا چنانچه تصویب چنان سندی، به طور جدی، در دستور کار قرار گیرد دست‌کم با رعایت کمینه‌های لازم برای تدوین چنین مصوبه‌ای صورت پذیرد.

به دعوی مبادرت به مستندسازی قضاوت خود کنند و با تمسک به اصل تعهد به نتیجه مهندس، حکم به مسئولیت حرفه‌مند مذکور بدهند. به بیانی دیگر حال که قرار بر تدوین شرح خدمات مهندسی ساختمان است نباید اصل اختصار یا خلاصه‌نویسی را به‌طور مطلق و مجرد مبنا قرار داد بلکه ضروری است که آن قدر گسترده و مفصل به موضوع پرداخت که جای هیچ‌گونه اما و اگر، استنباط، تأویل و تفسیری باقی نماند.

۳- یکی از نکات اساسی، تعیین مشترکات خدمات مهندسی ساختمان برای رشته‌های مختلف است اما این مشترکات باید به گونه‌ای تدوین و تبیین شود که زمینه تداخل وظایف حرفه‌مندان را فراهم نکند و به تبع آن مسئولیت‌های انتظامی، مالی اعم از قراردادی، قهری و جزایی آنان را رقم زند و تحقق این منظور مستلزم آن است که مشترکات مذکور با دقت بالایی شناسایی و بیان شود. به رغم آنکه شاید در تدوین طرح پیشنهادی هدف این بوده اما متأسفانه در جای‌جای آن به حضور دانش‌آموخته معماری در اکثر تخصص‌ها اصرار ورزیده شده است. به‌عنوان نمونه تهیه نقشه اجرایی محوطه‌سازی و زهکشی مندرج در بند ۲-۲-۱۰-۲ صفحه ۱۸ به دانش‌آموخته معماری واگذار شده است که البته باید پس از دریافت نقشه‌های اجرایی آن از مهندس طراح، که مهندس عمران است، صورت پذیرد. این یعنی یک وظیفه خارج از صلاحیت تخصصی معمار توسط وی باید انجام شود. اگر قبول داریم که طراحی زهکشی یک سایت مبتنی بر مطالعات هیدرولوژیکی است که دانش آن در اختیار مهندس عمران است و به دنبال آن تهیه نقشه مربوط هم توسط مهندس مذکور انجام می‌گیرد دیگر چه لزومی دارد تکلیف شود که متخصص معماری مبادرت به تهیه نقشه اجرایی محوطه‌سازی و زهکشی کند؟ یا در بند ۲-۲-۵ ذیل بخش ۲-۲-۲ صفحه پانزده با عنوان تحلیل شاخص‌های بستر اجرای طرح، بررسی عمومی وضعیت زمین‌شناختی محل از جمله سوابق زلزله، وضعیت گسل‌ها و خاک محل به معمار محول شده است که مبنای تعیین چنین تکلیفی، برای متخصص مذکور، توجیه‌پذیر نیست و تأثیر آن در تهیه نقشه معماری یک ساختمان مشخص نیست و یا در بخش نظارت مهندس عمران تکالیفی برای معمار در مورد نظارت بر عملیات اجرایی تعریف شده است که اساساً در صلاحیت مهندس ناظر عمران بوده و دانش‌آموخته معماری دانش و صلاحیت علمی آن را ندارد. به عنوان مثال می‌توان به بند ۲-۳-۲-۳ صفحه ۵۳ اشاره کرد که این‌گونه نگارش شده است: «کنترل و تأیید دفترچه اطلاعات ساختمان مربوط به عملیات پی‌سازی براساس ترتیبات مقرر در نظام‌نامه‌های نظارت» از سوی دیگر اما در بند ۳-۳-۴-۷ صفحه ۵۹ یکی از وظایف مهندس ناظر عمران عبارت است از کنترل و تأیید دفترچه اطلاعات ساختمان مربوط به عملیات پی‌سازی براساس ترتیبات

مقرر در نظام‌نامه مصوب و یا در بند ۳-۲-۳-۱-۳ صفحه ۵۳ یکی از وظایف معمار کنترل ابعاد خاک‌برداری، محدوده پی‌کشی، کد ارتفاعی زیر و روی پی‌ها نسبت به نقطه پنج‌مارک و اعلام آن به مجری و کارفرما به منظور شروع عملیات پی‌سازی تعریف شده است و از سوی دیگر در بند ۳-۳-۴-۴ از صفحه ۷۴ یکی از وظایف مهندس نقشه‌بردار را کنترل رقوم زیرپی، شیب راه‌ها، کنترل استقرار پی‌ها و آکس‌بندی ستون‌ها بیان نموده است. حال این سؤال مطرح می‌شود که اگر در مورد کنترل عملیات پی‌سازی بین معمار و مهندس عمران اختلافی بروز کند، نظر کدام‌یک از آن دو صائب و قابل استناد است؟ نظر متخصص معماری که فقط دارای اطلاعات عمومی بسیار اندکی در حد اینکه اصطلاحات به کار گرفته شده توسط مهندس عمران را بفهمد باید ملاک باشد یا مهندس عمرانی که دروس مکانیک خاک و پی‌سازی را به‌طور مفصل و جداگانه در زمان دانشجویی فراگرفته و با تمامی زیربوم‌های آن به طور کلی آشنا بوده و اصطلاحاً با آن‌ها زندگی می‌کند؟ و یا اگر در مورد کنترل رقوم زیر پی‌ها، کنترل ابعاد خاک‌برداری، محدوده پی‌کشی، کد ارتفاعی زیر و روی پی‌ها نسبت به نقطه پنج‌مارک بین معمار و مهندس نقشه‌بردار اختلافی بروز کند، نظر کدام‌یک از این دو حرفه‌مند باید مورد استناد قرار گیرد؟ نظر معماری که بیشینه واحد نقشه‌برداری گذرانده‌شده در دوره کارشناسی وی دو واحد است یا نظر مهندس نقشه‌برداری که تمامی دروس اصلی مشارالیه واحدهای نقشه‌برداری است؟ همین تعداد مثال‌ها، که مشتقی از خروار است، به روشنی می‌نمایاند که اعضای دست‌اندرکار تدوین مصوبه وظایف و اختیاراتی برای دانش‌آموخته معماری تعریف کرده‌اند که نه تنها در صلاحیت و دانش تخصصی و حرفه‌ای وی نیست بلکه بستر ساز تداخلی خواهد شد که راه به ناکجاآباد می‌برد و نتیجه آن اخلال در انجام خدمات حرفه‌ای و آسیب‌دیدن معمار و مهندس متخصص در رشته مهندسی دیگر است.

۴- از اشکالات مهم و قابل توجه دیگر استناد به شیوه‌نامه‌های کتابچه نظامات اداری است که جای بحث و اما و اگر فراوان دارد. همان‌گونه که می‌دانیم کتابچه نظامات اداری در واقع دربردارنده آئین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان و شیوه‌نامه‌های پیوست آن مصوب ۱۳۸۳/۴/۱۷ است که، به نادرستی و برخلاف منطوق و بیان صریح ماده ۳۳ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان، تحت عنوان مبحث دوم مقررات ملی ساختمان نام برده می‌شود درحالی‌که به استناد ماده قانونی گفته‌شده واژه مبحث به اصول و قواعد فنی اطلاق می‌شود که رعایت آن‌ها در طراحی، محاسبه، اجرا، بهره‌برداری و نگهداری ساختمان‌ها به منظور اطمینان از ایمنی، بهداشت، بهره‌دهی مناسب، آسایش و صرفه اقتصادی ضروری است. اگر مندرجات کتابچه نظامات اداری با سنجش اصول و قواعد فنی سنجیده

یکی از نکات اساسی، تعیین مشترکات خدمات مهندسی ساختمان برای رشته‌های مختلف است اما این مشترکات باید به گونه‌ای تدوین شود که زمینه تداخل وظایف حرفه‌مندان را فراهم نکند و به تبع آن مسئولیت‌های انتظامی، مالی اعم از قراردادی، قهری و جزایی آنان را رقم نزند.

توجهی نشده است. علی‌هذا در بخش تعاریف واژه‌ها، منطق اقتضا می‌کند که تمامی بایسته‌های قانونی‌ای که در خصوص واژه مورد نظر وجود دارد مورد لحاظ قرار گیرد تا در آینده برای حرفه‌مند مهندسی و سایرین به‌ویژه مراجع قضاوتی و قضایی ایجاد اشکال نکند.

۶- یک اشکال اساسی مربوط به دوره نظارت است که در بند ۱-۲-۶ مندرج در صفحه یازده طرح پیشنهادی تعریف شده است مبنی بر اینکه دوره نظارت مدت زمانی (است) که از تاریخ صدور پروانه ساختمانی تا تحویل گزارش پایان کار ساختمان توسط ناظر هماهنگ‌کننده به شهرداری یا سایر مراجع صدور پروانه ساختمان به طول می‌انجامد. توضیح اینکه چون در قرارداد منعقد بین کارفرما یا صاحب کار با حرفه‌مند مورد نظر این حق برای هر دو طرف وجود دارد که آن را برای مدتی معین نافذ بدانند و این اختیار برگرفته از حاکمیت اصل آزادی اراده و اصل تسلیط است، که در مواد ۱۰، ۲۱۹ و ۲۳۱ قانون مدنی متبلور شده است، و باتوجه به اولویت نص قانون بر اسناد دیگر اگر دوره نظارت را آن‌گونه تعریف کنیم که در بند ۱-۲-۶ آمده است آنگاه لازم می‌آید که بین نص قانون و تعریف مندرج در شرح خدمات تضادی بروز کند که بی‌تردید موجب بلااثر شدن تعریف مذکور می‌شود و همین امر نه‌تنها باعث اختلاف بین صاحب کار و ناظر می‌شود بلکه چه بسا زمینه‌ساز طرح اختلاف نزد مراجع انتظامی و قضایی شود و به‌علاوه ممکن است مستمسکی برای سوء استفاده برخی اشخاص شود. بنابراین دوره نظارت باید به گونه‌ای کارشناسانه تعریف شود که با محذوبت‌ها و اشکالات گفته‌شده مواجه نشود.

۷- در جای‌جای شرح خدمات پیشنهادی مشاهده می‌شود که به نظام‌نامه‌های موضوع بند «ف» ماده ۱۱۴ آئین‌نامه اجرایی اصلاحی مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۳ اشاره و استناد شده است. برخلاف تصور تدوین‌کنندگان شرح خدمات پیشنهادی نظام‌نامه‌های مذکور نمی‌توانند موجب ایجاد تکلیف برای اعضای سازمان استان، در خصوص چگونگی انجام خدمات حرفه‌ای آنان، باشد چراکه حسب نص صریح ماده ۳۳ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان تنها مرجع صلاحیت‌دار وضع ضوابط تکلیفی برای حرفه‌مندان مهندسی ساختمان وزارت راه و شهرسازی است و این تکلیف قائم به شخص وزار تخانه موصوف می‌باشد و قابل تفویض به غیر نیست؛ لذا، چنانچه نظام‌نامه موضوع بند «ف» ماده ۱۱۴ آئین‌نامه اصلاحی وارد آن محدوده شود محکوم به رد است و قابلیت استناد ندارد. بنابراین مقتضی است در تهیه شرح خدمات جدید به این بایسته‌های قانونی کاملاً توجه شود.

۸- هرچند قانونگذار در ماده ۶ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان رشته‌های نقشه برداری، شهرسازی و ترافیک را هم جزء رشته‌های اصلی تعریف کرده است و به‌رغم آنکه رشته ژئوتکنیک بسیار مهم و حساس

شود درمی‌یابیم که مندرجات آن کتابچه در واقع شیوه‌ای از آئین‌نامه‌نویسی است که به استناد نص صریح ماده ۳۳ قانون، جزئی از مقررات ملی ساختمان به شمار می‌آید. با عنایت به توضیح داده شده، احراز می‌شود که متأسفانه وزارت راه و شهرسازی، در زمان تدوین این کتابچه، مرتکب اشتباه فاحشی شده و همین اشتباه مستمسکی شده است مبنی بر اینکه اگر هیئت عمومی دیوان عدالت اداری ماده یا بند یا تبصره‌ای از آئین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ یا شیوه‌نامه‌های پیوست آن را ابطال کند، پنداشته شود که جزئی از مقررات ملی ساختمان ابطال شده است که نمونه بارز آن دادنامه شماره ۹۹ مورخ ۱۳۹۴/۲/۱۴ هیئت عمومی دیوان عدالت اداری است که موجب تضعیف اصل قانونی الزام استفاده از مجری ذی‌صلاح برای مدتی بیش از دو سال شد و تصور غلط عمومی بر این بود که دادنامه موصوف بخشی از مقررات ملی ساختمان را ابطال کرده است درحالی‌که جنس مقررات ملی ساختمان از جنس آئین‌نامه نیست تا هیئت مذکور صلاحیت ورود در آن را داشته باشد و در واقع هیئت عمومی محترم دیوان عدالت اداری جزئی از زیر آئین‌نامه و نه حتی خود آئین‌نامه را ابطال کرده است. علی‌هذا و نظر به توضیحات مذکور و صرف نظر از اشکال و ایراد اساسی به نام کتابچه نظامات اداری همه به خوبی می‌دانیم که شیوه تدوین آئین‌نامه ماده ۳۳ و خصوصاً شیوه‌نامه‌های پیوست آن به قدری غیر کارشناسی، و حتی می‌توان گفت که ناشیانه، بوده است که نه‌تنها در راستای تضمین حقوق حرفه‌مندان مهندسی نیست بلکه بستر ساز تحقق ارتکاب تخلفات عديده‌ای هم شده است که مثال بارز آن بروز پدیده امضافروشی است. اگر منطق و اصول اقتضا می‌کند که خطای آزموده‌شده را نباید دوباره تکرار کرد چرا باید در تدوین سندی که قرار است به عنوان یک سند ماندگار به شمار آید از مبانی غلط و نادرست پیروی شود؟ چه اشکالی دارد که برای تهیه شرح خدماتی درخور و شایسته به مبانی اصیل و مورد قبول همه حرفه‌مندان هر رشته رجوع شده و با کمک گرفتن از دانایان فن، سندی تدارک دید که نه‌تنها همه جوانب حتی المقدور در آن لحاظ گردد و از تداخل وظایف و اختیارات پرهیز شده باشد بلکه بستر ساز ایجاد مسئولیت اضافی برای حرفه‌مند مهندسی نباشد؟ امری که کاملاً در تهیه و تدارک شرح خدمات پیشنهادی مغفول مانده و ضرورت دارد که بن‌مایه اصلی تدوین طرح جدید باشد.

۵- در بخش تعاریف نیز حق مطلب به‌درستی ادا نشده است. به‌عنوان مثال در تعریف کارفرما در بند ۱-۲-۲۱ صفحه دوازده تعریف قانون کار و نیز مبحث دوازدهم مقررات ملی ساختمان و یا در تعریف شناسنامه فنی و ملکی ساختمان مندرج در بند ۱-۲-۱۳ صفحه یازده به بند «د» ماده یک آئین‌نامه اجرایی قانون پیش‌فروش ساختمان مصوب ۱۳۹۳/۳/۷ ناظر به ماده ۲۲ قانون پیش‌فروش ساختمان مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۲ هیچ

حال که قرار بر تدوین شرح خدمات مهندسی ساختمان است نباید اصل اختصار یا خلاصه‌نویسی را به‌طور مطلق و مجرد مبنا قرار داد بلکه ضروری است که آن‌قدر گسترده و مفصل به موضوع پرداخت که جای هیچ‌گونه اما و اگر، استنباط، تاویل و تفسیری باقی نماند.

اجرائی وابسته به قوه مجریه است لذا مصوبات نهاد یادشده در ادبیات حقوقی نظامات دولتی تعریف و تبیین می‌شود. از سوی دیگر مقنن ایران، در منبع قانونی مهم، نادیده گرفتن نظامات دولتی را مستوجب مسئولیت و بازخواست شدن دانسته است که عبارت‌اند از:

۱- تبصره ذیل ماده ۱۴۵ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ که اعلام می‌دارد تقصیر اعم از بی‌احتیاطی و بی‌مبالاتی است. مسامحه، غفلت، عدم مهارت و عدم رعایت نظامات دولتی و مانند آن‌ها، حسب مورد، از مصادیق بی‌احتیاطی یا بی‌مبالاتی محسوب می‌شود.

۲- ماده یک قانون مسئولیت مدنی مصوب ۱۳۳۹/۲/۷ که بیان می‌دارد هر کس بدون مجوز قانونی عمداً یا در نتیجه بی‌احتیاطی به جان یا سلامتی یا مال یا آزادی یا حیثیت یا شهرت تجارتي یا به هر حق دیگر که به موجب قانون برای افراد ایجاد گردیده لطمه‌ای وارد نماید، که موجب ضرر مادی یا معنوی دیگری شود، مسئول جبران خسارت ناشی از عمل خود می‌باشد.

به بیانی دیگر اگر یک حرفه‌مند مهندسی ساختمان در انجام خدمات حرفه‌ای خود که در شرح خدمات مهندسی مصوب درج شده است مرتکب خطا یا اشتباه شود و یا در انجام آن خدمات استنکاف ورزیده یا تعلل و کوتاهی کند علاوه بر اینکه مرتکب تقصیر انتظامی شده است، و قاعدتاً حسب مواد ۹۰ و ۹۱ آئین‌نامه اجرایی اصلاحی سال ۱۳۹۴ مشمول مجازات انتظامی خواهد شد، بلکه اگر این تخلف وی منجر به خسارت مالی به اشخاص شود مرتکب تقصیر مدنی شده و باید حسب صریح ماده یک قانون مسئولیت مدنی تمامی خسارات وارده را جبران کند و مهم‌تر از آن چنانچه اقدام یا عدم اقدام نامبرده منجر به آسیب جانی شود در ادبیات حقوقی تقصیر جزائی تلقی می‌شود و به استناد ماده ۱۴۵ قانون مجازات اسلامی سال ۱۳۹۲ که اشعار می‌دارد تحقق جرائم غیر عمدی منوط به احراز تقصیر مرتکب است. در جنایات غیر عمدی اعم از شبه عمدی و خطای محض مقررات کتاب قصاص و دیات اعمال می‌شود، عملکرد حرفه‌مند یادشده غیر عمد نامیده شده و در نهایت به استناد نص صریح بند «ب» ماده ۲۹۱ همان قانون که اعلام می‌دارد هرگاه جنایت به سبب تقصیر مرتکب واقع شود شبه عمد می‌باشد، مشروط بر اینکه جنایت واقع شده مشمول تعریف جنایت عمدی نباشد، جرم ارتکابی شبه عمد محسوب می‌شود. حال اگر جرم شبه عمد گفته شده منجر به آسیب جانی غیر قتل شود، به استناد مواد کتاب چهارم قانون مجازات اسلامی مرتکب موصوف محکوم به پرداخت دیه و چه بسا جبران خسارت می‌شود اما اگر منجر به قتل شود نه تنها به میزان تأثیر در وقوع حادثه باید دیه بپردازد بلکه وفق نص صریح ماده ۶۱۶ قانون مجازات اسلامی بخش تعزیرات مصوب ۱۳۷۵/۳/۶ که اعلام می‌دارد در صورتی که قتل غیر عمد به واسطه بی‌احتیاطی یا بی‌مبالاتی یا اقدام به

است و تعداد قابل توجهی از حوادث ساختمانی در همین مرحله رخ داده و می‌دهد اما متأسفانه از دید قانونگذار مغفول مانده است. باین حال، به دلیل آنکه حضور دانش آموخته نقشه‌برداری در احداث یک بنا از ابتدا تا پایان آن همانند چهار رشته معماری، عمران، تأسیسات مکانیکی امری تردیدناپذیر و غیرقابل انکار است لذا مقتضی است به‌دقت و با ذکر جزئیات چگونگی نقش و تأثیر مستقیم دو رشته شهرسازی و ترافیک در طراحی و احداث یک ساختمان تعریف و تبیین شود؛ به بیانی دیگر، چون استفاده از خدمات پنج رشته معماری، عمران، تأسیسات مکانیکی، برقی و نقشه‌برداری در احداث یک ساختمان از همان ابتدا لازم و ضروری است لذا جای بحث و اما و اگر ندارد ولیکن دو رشته شهرسازی و ترافیک باید در دید کلان شهری مورد لحاظ قرار بگیرد و در مدیریت شهری از وجود حرفه‌مندان این دو رشته به‌طور اساسی و جدی استفاده شود اما در خصوص یک ساختمان یا مجتمع‌های ساختمانی باید تأثیر این دو رشته کاملاً شفاف‌سازی شود تا هم صاحب‌کار بفهمد که چرا باید از وجود مهندس شهرساز و ترافیک در احداث بنای خود استفاده کند و هم حرفه‌مندان این دو تخصص بدانند که دامنه تکالیف و وظایف آنان در چنان پروژه‌هایی تا چه میزان است.

ب- اشکالات قانونی

افزون بر اشکالات ساختاری که به اقتضای زمان و مکان نوشتاری فقط به بخش کوچکی از آن‌ها اشاره شد، و در واقع مشتی از خروار بود، اشکالات قانونی وارد بر شرح خدمات پیشنهادی است که در واقع به هیچ‌وجه مورد لحاظ تدوین‌کنندگان شرح مذکور نبوده و هر چند که مورد اشاره آنان قرار گرفته ولیکن کفایت نمی‌کند و شایسته بود که حتماً و حتماً نوشتار مذکور را گام‌به‌گام به رؤیت حرفه‌مندان حقوقی آشنا و آگاه به بایسته‌های مهندسی ساختمان می‌رساندند تا این‌گونه دچار اشکال و ایراد نشود. با عنایت به اینکه قانونگذار نصوص قانونی را حاکم بر هر گونه تصمیم متخذه توسط هر مرجعی دانسته است بنابراین می‌طلبد که شرح خدمات پیشنهادی با شاخصه‌های قانونی محک زده شود. از آنجایی که شرح خدمات مهندسی اعضای سازمان نظام مهندسی ساختمان استان‌ها در واقع سندی برای تعیین چارچوب خدماتی است که هر حرفه‌مند مهندسی ساختمان باید عهده‌دار شود و انجام بدهد و به تبع آن دارای مسئولیت‌های انتظامی و قانونی در دو بُعد مالی و کیفری خواهد بود پس باید توسط مرجعی که از طرف قانونگذار برای تدوین آن اختیار دارد تدوین و تصویب شود که، به استناد نص صریح ماده ۳۳ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، وزارت راه و شهرسازی است. نظر به اینکه وزارتخانه مذکور به استناد مواد ۱ و ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ از مصادیق دستگاه‌های

شرح خدمات مهندسی اعضای سازمان نظام مهندسی ساختمان استان‌ها در واقع سندی برای تعیین چارچوب خدماتی است که هر حرفه‌مند مهندسی ساختمان باید عهده‌دار شود و به تبع آن دارای مسئولیت‌های انتظامی و قانونی در دو بُعد مالی و کیفری خواهد بود.

مهندس خواهد بود. در جایی که یکی از شعبات دادگاه کیفری دو مهندس ناظری را که هیچ‌گونه نقش و تأثیر قانونی (آن‌گونه که در ماده ۵۰۶ قانون مجازات تعریف شده) در وقوع حادثه نداشته نداشته محکوم به تحمل چهار سال و نیم حبس می‌نماید و دادگاه تجدیدنظر استان در رسیدگی به اعتراض به رأی دادگاه بدوی یاد شده با استعلام نادرست و خلاف ضابطه از مرجعی که هیچ صلاحیت اظهار نظر در این خصوص را نداشته است مجازات مذکور را تأیید کرده و در واقع بر مهندس موصوف منت گذارده و به استناد بند «الف» ماده ۳۷ قانون مجازات اسلامی آن را به دوسال تقلیل داده و براساس ماده ۴۶ همان قانون یک سال و نیم آن را نیز معلق کرد ولیکن در هر حال نامبرده را به تحمل شش ماه حبس محکوم نمود. پر واضح است که اگر چنین سندی به نام شرح خدمات مهندسی آن هم با چنان مقدمه‌ای در اختیار داشته باشد، آسوده‌تر و با جدت بیشتری اعمال مجازات می‌کند که چه بسا شدیدتر خواهد بود. گفتنی است توضیح می‌دهد فقط از جنبه کیفری قضیه بوده است و اساساً به بُعد مالی آن پرداخته نشده و توضیح داده نشده است که تکالیف بیان شده در شرح خدمات مستمسک مؤثری در طرح ادعاها و دعاوی مالی علیه مهندس یا حرفه‌مند مورد نظر است که خود در بردارنده حدیث مفصل است. باین حال اینکه مسئولیت حرفه‌مند مهندسی چگونه تعریف و تبیین می‌شود یک امر کاملاً قضایی است و منطقی و معقول نیست که در سندی از نوع این شرح خدمات به آن تصریح شود.

۲- همان‌گونه که در بند سه بخش «الف» این نوشتار توضیح داده شد، سبک و سیاق شرح خدمات پیشنهادی حکایت از این دارد که تدوین‌کنندگان آن به نحو کاملاً محسوساً بسترساز حضور متخصص معماری در بسیاری از موارد و انجام خدمات شده‌اند. افزون بر اشکال ساختاری بر شمرده شده در بخش «الف» این نوشتار اگر بپذیریم که دخالت دانش آموخته مذکور به همین صورت باقی بماند، آنگاه بی‌تردید در تمامی حوادث منجر به خسارات مالی و نیز رخدادهایی با پیامدهای کیفری و نیز طرح دعوای صاحب‌کاران یا کارفرمایان، متخصص معماری هم باید پاسخگو باشد و در کنار مهندس طراح یا ناظر یا مجری نه تنها باید به سهم خود خسارات مالی را جبران کند بلکه باید متحمل مجازات کیفری هم شود، در حالی که به واقع در انجام خدمات مهندسی، مثلاً مربوط به گودبرداری و پی‌سازی، دانش و آگاهی تخصصی مربوط را نداشته تا بتواند اعمال نظر کارشناسانه نماید اما به لطف تدوین‌کنندگان شرح خدمات گفته شده مشارالیه محکوم به تحمل توفیق اجباری پرداخت خسارت و نیز مجازات حبس خواهد بود.

۳- یکی از اشکالات اساسی موجود در انجام خدمات مهندسی در رشته

امری که مرتکب در آن مهارت نداشته است یا به سبب عدم رعایت نظامات (دولتی) واقع شود مسبب به حبس از یک تا سه سال و نیز به پرداخت دیه در صورت مطالبه از ناحیه اولیای دم محکوم خواهد شد، مگر اینکه خطای محض باشد، محکوم به تحمل حبس به مدت مذکور در این ماده خواهد شد. از سوی دیگر قانونگذار در ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۱۳۹۲ اعلام می‌دارد در جرائم موجب تعزیر هر گاه جرائم ارتكابی بیش از سه جرم نباشد، دادگاه برای هر یک از آن جرائم حداکثر مجازات مقرر را حکم می‌کند و هر گاه جرائم ارتكابی بیش از سه جرم باشد، مجازات هر یک را بیش از حداکثر مجازات مقرر قانونی، مشروط به اینکه از حداکثر به اضافه نصف آن تجاوز نکنند، تعیین می‌نماید. در هر یک از موارد فوق فقط مجازات اشد قابل اجراست و اگر مجازات اشد به یکی از علل قانونی تقلیل یابد یا تبدیل یا غیرقابل اجرا شود، مجازات اشد بعدی اجرا می‌شود. در هر مورد که مجازات فاقد حداقل و حداکثر باشد اگر جرائم ارتكابی بیش از سه جرم نباشد، تا یک چهارم و اگر جرائم ارتكابی بیش از سه جرم باشد، تا نصف مجازات مقرر قانونی به اصل آن اضافه می‌شود افزون بر آن در تبصره یک همان ماده تصریح شده است در صورتی که از رفتار مجرمانه واحد نتایج مجرمانه متعدد حاصل شود، طبق مقررات فوق عمل می‌شود. نظر به اینکه برخی از محاکم کیفری تبصره یک مذکور را این‌گونه تفسیر می‌کنند که اگر تعداد مقتولان حادثه بیش از سه نفر باشد مرتکب یا مرتکبان مشمول آن تبصره خواهند بود، معنای این استدلال این است که اگر در یک حادثه ساختمانی بیش از سه نفر کشته شوند، مهندسان مرتبط با آن حادثه محکوم به مجازات حبس به میزان چهار و نیم (۴/۵) سال خواهند شد. حال با عنایت به توضیحات مقدماتی مذکور در این بخش پیامدهای قانونی تصویب شرح خدمات پیشنهادی این‌گونه خواهد بود:

۱- از آنجایی که در پاراگراف ماقبل آخر مقدمه تصریح شده است مسئولیت مهندسان در ارائه خدمات مهندسی، طراحی، محاسبه، نظارت و اجراء شرایط اقلیمی و تجهیزات مورد نیاز، خدمات شهرسازی، ترافیک، نقشه برداری، بازرسی و نگهداری، خدمات آزمایشگاهی و ژئوتکنیک، نظارت تمام‌وقت کارگاهی در تدوین شرح خدمات مدنظر بوده است. این‌گونه به ذهن متبادر می‌شود که در تمامی این امور مقررات این شرح خدمات پیشنهادی لازم‌الرعایه است و باید به آن‌ها پایبند بود؛ به بیانی دیگر، عبارت یادشده موجب این باور می‌شود که مسئولیت مهندسان در تمامی موارد گفته شده محرز و مسلم است و چنانچه حادثه‌ای رخ بدهد و یا مدعی‌ای شاکی شود، در تمامی موارد مذکور انجام مقررات شرح خدمات کدایی لازم‌الاجراست و به تعبیر شعبه‌ای از شعبات دیوان عالی کشور در دادنامه صادره مبنی بر مسئولیت مطلق مهندس اصل بر محکومیت

در تدوین شرح خدمات مهندسی رشته‌های مختلف مذکور در قانون ضرورت دارد به گونه‌ای اقدام شود که، ضمن تبیین وظایف حرفه‌ای حرفه‌مندان، ایجاد تکلیف اضافی و مسئولیت مالی و کیفری ناخواسته برای حرفه‌مندان مذکور نشود.

محاکم ریاست سازمان استان را مشمول حکم و مجازات قرار می‌دهند به طریق اولی چنانچه سندی به سبک و سیاق شرح خدمات پیشنهادی در دست باشد، بی‌تردید در اعمال محکومیت‌های مالی و کیفری علیه سازمان استان هیئت‌مدیره و خصوصاً رئیس آن مورد استناد قرار خواهد گرفت.

نتیجه‌گیری

پیمایی که از توضیحات مربوط به دو بخش «الف» و «ب» این نوشتار به‌روشنی می‌توان دریافت این است که در تدوین شرح خدمات مهندسی رشته‌های مختلف مذکور در قانون ضرورت دارد به گونه‌ای اقدام شود که ضمن تبیین وظایف حرفه‌ای حرفه‌مندان در راستای تضمین حقوق مصرف‌کنندگان، که همان کارفرمایان یا صاحب‌کاران هستند، ایجاد تکلیف اضافی و مسئولیت مالی و کیفری ناخواسته برای حرفه‌مندان مذکور نشود. برای تحقق این منظور انتظار نمی‌رود که تعداد معدودی از اعضای محترم شورای مرکزی رأساً و در پشت درهای بسته آن هم به‌فوریت مبادرت به تدوین چنان سندی کنند که خواهی‌نخواهی با سرنوشت تمامی اعضای سازمان استان‌ها در سراسر کشور ارتباط تنگاتنگ و تعیین‌کننده‌ای دارد. اعضای عادی به اقتضای این قاعده که اعضای محترم شورای مرکزی در واقع نماینده تمامی آن‌ها در کل کشور هستند توقع دارند به گونه‌ای عمل شود که حقوق اجتماعی و حیثیت حرفه‌ای آن اعضا مورد خدشه واقع نشود. برای نیل به این هدف آشکار است که سندی مانند شرح خدمات باید در بردارنده دقیق و درست حقوق صاحب‌کار و حرفه‌مند مهندسی به‌طور متقابل باشد و این مهم حاصل نمی‌شود مگر آنکه از توانمندی و آگاهی این اعضا به‌طور اساسی استفاده شود؛ به بیانی دیگر، شایسته آن است که نه‌تنها تدوین شرح خدمات هر رشته توسط دانش‌آموختگان همان رشته انجام شود بلکه برای نیل به تدوین سندی متقن و رسا تمامی سازمان استان‌ها و به‌تبع آن کلیه اعضای آن سازمان‌ها فراخوان شده و از آن‌ها خواسته شود که در این خصوص همراهی و مساعدت کنند. باشد تا سندی تدوین شود که نه‌تنها صاحب‌کاران یا کارفرمایان بی‌حق ششوند بلکه حرفه‌مندان مهندسی نیز از حقوق خود محروم نمانند منوط بر آنکه چارچوب بایسته‌های زیر محفوظ بمانند:

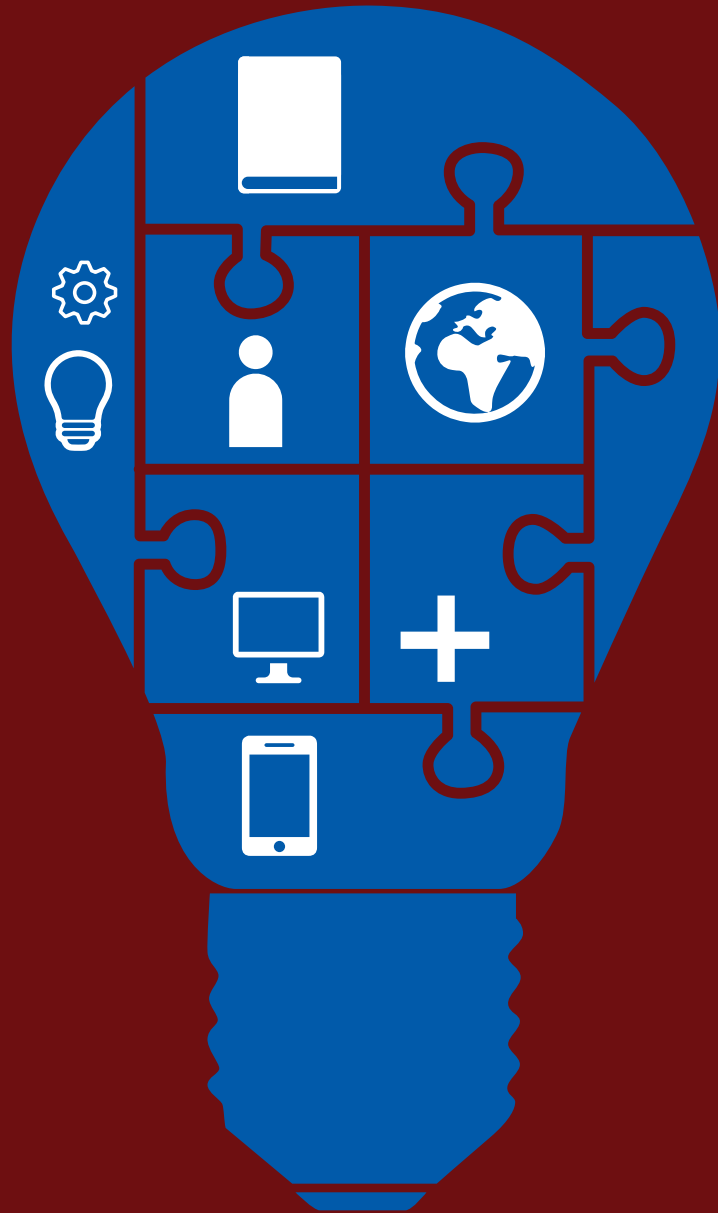
- ۱- اصل تخصص و انجام خدمات تخصصی توسط حرفه‌مند متخصص در زمینه تخصصی خود وی.
- ۲- پرهیز از اعطای اختیارات تخصصی به غیرمتخصص و حفظ اصل تفکیک خدمات با تبیین موارد اشتراکی و اختصاصی.
- ۳- ایجاد کمیته وظایف تخصصی به‌طور شفاف و کاملاً مفصل و ابهام‌زدا.
- ۴- حفظ بایسته‌های قانونی اعم از مدنی و جزائی به‌عنوان چارچوب حاکم بر تدوین شرح خدمات مهندسی.

عمران، تحمیل انجام خدمات مربوط به گودبرداری و پی‌سازی به مهندس عمران به‌طور مطلق است. با عنایت به اینکه امر گودبرداری و پی‌سازی به قدری مهم است که لازم دانسته شده که برای آن مبحث جداگانه‌ای آن هم به‌طور مفصل تدوین و تصویب شود و به رغم آنکه یک دانش‌آموخته مهندسی عمران در دوره کارشناسی تا حدی در زمینه مذکور کسب اطلاعات و دانش کسب می‌نماید مع الوصف شایسته نیست که از وی انتظار داشته باشیم در تمامی انواع گودها (باتوجه به تعاریف داده‌شده در مبحث هفتم) اظهار نظر کرده و خدمات لازم را به‌جا آورد که اگر این‌گونه بود هر آینه در مبحث هفتم برای برخی از انواع گودها تکلیف به استفاده از متخصص ژئوتکنیک و حتی الزاماً شخص حقوقی صاحب‌صلاحیت در آن زمینه نمی‌شد. علی‌هذا، نظر به اینکه در شرح خدمات پیشنهادی بدون توجه به موضوع گفته‌شده در تمامی انواع گودها تکلیفی برای مهندس عمران (که غالباً دارای مدرک کارشناسی هستند) تبیین شده است که خارج از دانش و تخصص آکادمیک اوست و در نتیجه در هنگام وقوع حادثه منجر به خسارت مالی یا آسیب جانی و طرح دعوای صاحب‌کار با ادعای تقصیر مهندس مذکور شده که باید جوابگو باشد و به استناد همان اصل مسئولیت مطلق مهندس به احتمال بسیار زیاد محکومیت مالی و کیفری خواهد یافت؛ علی‌هذا باز هم منطق و قاعده اقتضا می‌کند که در تدوین شرح خدمات مهندسی در بخش مهندسی عمران به این نکته توجه شود و تفکیک و تشریح لازم صورت پذیرد.

۴- حسب بایسته‌های قانونی سازمان نظام مهندسی ساختمان استان دارای نقش و جایگاه نظارتی است و از مواد قانونی این‌گونه برمی‌آید که سازمان مذکور اختیار کنترل عملکرد عضو خود را به صورت نظارت عالیه دارد. در شرح خدمات مهندسی پیشنهادی در بخش طراحی، تأیید سازمان استان را ملاک اقدامات بعدی می‌داند و در بخش نظارت نیز ضرورت انعکاس تخلف به سازمان استان را تصریح نموده است. چنین اعطای اختیار و نیز اطلاع‌رسانی‌ای بی‌تردید پای سازمان استان را در تمامی دعوی، اختلافات و حوادث ساختمانی باز کرده و هیئت‌مدیره سازمان استان عموماً و رئیس آن سازمان خصوصاً یکی از اصحاب دعوا محسوب می‌شوند و باید پاسخگو باشند. چرا که زمانی که سازمان استان خدمات طراحی عضو خود را مهر تأیید می‌زند و یا ناظر یک ساختمان تخلفی را به سازمان استان منعکس می‌کند، که چه بسا مربوط به عدم رعایت ضوابط ایمنی است، پر واضح است که در صورت وقوع اختلاف یا بروز حادثه، اصل بر سببیت سازمان استان در کنار مهندسان مرتبط با بنای در دست‌آورد گذشته می‌شود و مرجع قضایی به سادگی از کنار آن نخواهد گذشت. در جایی که در وضعیت کنونی و به رغم نبود سند شفاف و مصرحی مبنی بر ضرورت دخالت سازمان استان برخی

گزیده‌ها

اطمینان از با کیفیت بودن ساختمان مستلزم اطمینان از هماهنگی کامل و سلامت «سه وجه متمایز» مهندسی، اجرا و مصالح است که لازم است عبارت «کنترل ساختمان»، مورد اشاره در عنوان قانون، متوجه هر سه وجه یادشده باشد.

گزیده‌ها

خوب، بد، حرفه‌ای!

جستاری در نقد کیفیت کاری استادکاران و کارگران ماهر

سعید عباسی
عضو هیئت علمی
دانشگاه زنجان

به کار کردانی یا تجربی و در مورد کارگران ماهر از طریق پروانسه مهارت فنی احراز می‌شود. مرجع صدور پروانسه اشتغال به کار مهندسی و پروانسه اشتغال به کار کردانی و تجربی وزارت مسکن و شهرسازی و مرجع صدور پروانسه مهارت فنی وزارت کار و امور اجتماعی تعیین می‌شود.

پس از تصویب قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان از سه وجه یادشده در حوزه ساختمان، صرفاً مقوله «مهندسی» و آن هم با تشکیل سازمان نظام‌مهندسی ساختمان «سازمان» یافت و به دو وجه دیگر به صورت جدی توجه نشد. از آن زمان ساختمان‌ها از نظر مشخص بودن مهندسان طراح و ناظر، صلاحیت‌ها، دانش فنی و غیره دارای یک نظم و نظام دقیق هستند.

مهندسان برای امکان ورود به حرفه مهندسی باید سه سال سابقه کار حرفه‌ای در بخش‌هایی مانند شرکت‌ها، پروژه‌های ساختمانی و عمرانی داشته باشند. این امر به معنای آن است که حداقل تا سه سال بعد از تاریخ اخذ مدرک کارشناسی امکان ورود مستقیم به حرفه ساختمان‌سازی برای مهندس وجود ندارد. پس از آن مهندسان باید در آزمون ورود به حرفه شرکت کنند که این آزمون، امروزه خود، به شکل کنکور تغییر یافته است و مؤسسات زیادی برای تدوین، فروش کتاب‌ها و برگزاری کلاس‌های آمادگی برای آزمون ورود به حرفه مهندسی به نان و نوایی رسیده‌اند. پس از قبولی در آزمون، دوره‌های کارآموزی و کارورزی برای مهندسان برگزار می‌شود که

می‌گویند روزی فردی دو نفر را می‌بیند که یکی کانالی را حفر و دیگری آن را پر می‌کند! با تعجب می‌پرسد شما مشغول چه کاری هستید؟ یکی از آن دو نفر می‌گوید که ما سه نفر بودیم؛ اولی می‌کند، دومی لوله کار می‌گذاشت و من پر می‌کردم. ما افراد وظیفه‌شناسی هستیم؛ حتی امروز که لوله‌گذار ما غایب است، ما وظایف خود را انجام می‌دهیم.

در قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان مصوب سال ۱۳۷۴ علاوه بر مهندسی، به کنترل ساختمان نیز اهمیت زیادی داده شده است و به واقع اهمیت زیادی نیز دارد. اساساً کنترل ساختمان تضمین‌کننده کیفیت خوب ساختمان است، ولی اطمینان از با کیفیت بودن ساختمان مستلزم اطمینان از هماهنگی کامل و سلامت «سه وجه متمایز» مهندسی، اجرا و مصالح است که لازم است عبارت «کنترل ساختمان»، مورد اشاره در عنوان قانون، متوجه هر سه وجه یادشده باشد. در ماده ۴ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان این چنین تصریح شده است:

اشتغال اشخاص حقیقی و حقوقی به آن دسته از امور فنی در بخش‌های ساختمان و شهرسازی، که توسط وزارت مسکن و شهرسازی تعیین می‌شود، مستلزم داشتن صلاحیت حرفه‌ای است. این صلاحیت در مورد مهندسان از طریق پروانسه اشتغال به کار مهندسی، در مورد کاردان‌های فنی و معماران تجربی از طریق پروانسه اشتغال

در بحث رصد صلاحیت استادکاران و کارگران ماهر شاغل در صنعت ساختمان، وزارت راه و شهرسازی قطعاً نمره قبولی نخواهد گرفت.

دغدغه‌های حرفه‌ای

و شهرسازی، به‌عنوان متولی کنترل کیفیت ساخت‌وساز در کشور، در بخش اطمینان از کیفیت مصالح ساختمانی نمره قبولی نگیرد یا حداقل نمره قبولی بالایی نگیرد. و اما بحث اجرای ساختمان که موضوع مقاله حاضر است. اجرای ساختمان در حال حاضر توسط عوامل اجرایی‌ای صورت می‌گیرد که تقریباً اطمینانی از آموزش صحیح و مهارت ایشان وجود ندارد؛ تقریباً کارآموزی قابل استنادی نداشته‌اند؛ تقریباً هیچ آزمون جدی‌ای نداده‌اند؛ نامشان تقریباً در هیچ قسمت از فرایند ساختمان‌سازی ثبت نمی‌شود و در صورت کوتاهی ایشان در وظایف خود، تقریباً مراجع ذی‌ربط قادر به شناسایی یا اثبات تخلف ایشان نیستند. وضعیت در بخش استادکاران و کارگران ماهر ساختمانی به قدری وخیم است که هیچ‌کس (مهندس، مالک یا بهره‌بردار) نمی‌تواند از کیفیت ساختمان مطمئن باشد. چراکه کافی است فرد ذی‌نفع لحظه‌ای برای مکالمه با تلفن همراه محل فعالیت استادکار را ترک کند تا استادکار بیچی را در موتورخانه سفت نکند، سیم آرماتوری را نبندد، قسمتی از بتن را ویریه نکند، پریزی را بدون اتصال سیم ارت نصب کند، سنگی را در نمای ساختمان بدون اسکوپ وصل کند، لوله معیوبی را استفاده و مخفی کند و در نهایت مسئولیت و تبعات آن گریبان‌گیر مهندس، مالک، بهره‌بردار و تأمین‌کننده مصالح شود. صدها مثال دیگر از این دست قابل ذکر است. در بحث رصد صلاحیت استادکاران و کارگران ماهر شاغل

آن‌ها نیز به نوبه خود آزمون‌هایی دارند. در نهایت پروانه اشتغالی برای مهندسی صادر می‌شود که صرفاً سه سال اعتبار دارد و از لحظه انقضای اعتبار، مهندس فاقد صلاحیت تلقی می‌شود و لازم است که مراحل متعدد تمدید پروانه خود را بگذراند.

وانگهی اگر مهندس در مدت فعالیت حرفه‌ای خود لغزشی داشته باشد، کمیته‌های حل اختلاف، شورای انتظامی استان، کشور و قوه قضائیه به تخلف وی رسیدگی خواهند کرد. علاوه بر این‌ها، در وزارت راه و شهرسازی مجموعه معظمی برای تدوین و ترویج مقررات ملی ساختمان ایجاد شده است و با همراهی پژوهشکده‌ای به نام مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی دائماً در حال بررسی، تکمیل و به‌روزرسانی آن‌هاست تا مهندسان در محاسبات خود سرسوزنی هم به خطا نروند.

همه این‌ها مؤید آن است که وزارت راه و شهرسازی از سه وجه مهندسی، اجرا و مصالح در وجه مهندسی سنگ تمام گذاشته است و الحق قانون را تمام و کمال اجرا کرده و می‌کند. اگر قرار باشد به وزارخانه‌های مختلف در مورد اجرای قوانین نمره داده شود، قطعاً وزارت راه و شهرسازی در تنسیق بخش مهندسی از قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان نمره قبولی بالایی خواهد گرفت، اما این فقط یک وجه از سه وجه تضمین‌کننده کیفیت ساختمان است.

در مورد مصالح در ماده ۳۴ قانون آمده است:

وزارتخانه‌های مسکن و شهرسازی، کشور و صنایع مکلف‌اند، باتوجه به امکانات و موقعیت هر محل، آن دسته از مصالح و اجزاء ساختمانی که باید به تأیید مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران برسد را به‌صورت فهرست‌هایی احصا و آگهی کنند. از تاریخ اعلام، کلیه تولیدکنندگان، واردکنندگان و توزیع‌کنندگان مصالح و اجزای ساختمانی موظف به تولید، توزیع و استفاده از مصالح استاندارد خواهند بود.

لازم است که موضوع کیفیت مصالح ساختمانی در مقاله دیگری بحث شود. در این مقاله همین‌قدر اشاره می‌شود هر چند، در مورد اطمینان بخشی از کیفیت مصالح، اقداماتی صورت گرفته است ولی این موضوع هنوز به اندازه کافی پخته نیست. بنابراین هیچ بعید نیست که وزارت راه

وزارت راه و شهرسازی از سه وجه مهندسی، اجرا و مصالح در وجه مهندسی سنگ تمام گذاشته است و الحق قانون را تمام و کمال اجرا کرده و می‌کند.

ضروری است که طی بخشنامه‌هایی جدی از سوی وزارت راه و شهرسازی و مشابه سختگیری‌هایی که برای مهندسان صورت می‌گیرد، درج مشخصات فردی شاغلینی که در صنعت ساختمان به‌عنوان تأمین‌کننده مصالح یا استادکار اجراکننده فعالیت می‌کنند، الزامی و عملیاتی شود.

و متولی برگزاری آزمون‌های ورود به حرفه (که بی‌شک باید وزارت راه و شهرسازی باشد)، لزوم عضویت افراد در یک صنف مشخص (همانند سازمان نظام‌مهندسی یا کاردانی) و ترکیب تشکیلات صنف یادشده، نحوه رسیدگی به تخلفات انتظامی کارگران ماهر، بازآموزی و به‌روزرسانی مهارت‌های فنی مرتبط و... خالی است.

در حال حاضر استادکاران یک دوره کوتاه‌مدت آموزشی را در آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای می‌گذرانند و برای ورود به حرفه استادکاری خود در ساختمان‌سازی (آرماوربندی، جوشکاری، لوله‌کشی، سیم‌کشی، نقاشی، سنگ‌کاری، عایق‌کاری و...) کارتی دریافت می‌کنند که موسوم به پروانه مهارت فنی است. هرچند ممکن است پروانه مهارت فنی‌ای که به کارگران ماهر داده می‌شود، تا حدی تأییدکننده مهارت فنی استادکار باشد (که غالباً نیست!) لیکن به هیچ‌وجه نمی‌تواند متضمن تعهدات حرفه‌ای و اخلاقی وی باشد و هنوز لازم است که برای اطمینان از مهارت و التزام عملی استادکار، پرس‌وجوهای سنتی از دوست و آشنا انجام گیرد.

همان‌گونه که روی جعبه بسته‌بندی کالاهای مختلف تقریباً تمام مشخصات مرتبط با آن‌ها از تاریخ تولید و انقضا گرفته تا آدرس کارخانه و مواد تشکیل‌دهنده قابل مشاهده است، لازم است که این مهم در مورد ساختمان که به‌عنوان (یکی از) اساسی‌ترین سرمایه‌های هر شخص در زندگی مطرح است نیز به صورت کامل عملیاتی شود. هرچند فعالیت‌های ناقصی در حوزه شناسنامه فنی و ملکی صورت گرفته است، اما ضروری است که طی بخشنامه‌هایی جدی از سوی وزارت راه و شهرسازی و مشابه سختگیری‌هایی که برای مهندسان صورت می‌گیرد، درج مشخصات فردی شاغلینی که در صنعت ساختمان به‌عنوان تأمین‌کننده مصالح یا استادکار اجراکننده فعالیت می‌کنند، الزامی و عملیاتی شود.

البته قبل از همه، لازم است که این باور در مجموعه وزارت راه و شهرسازی و سایر مراجع حاکمیتی تصمیم‌گیر وجود داشته باشد (یا ایجاد شود) که نباید عمر مفید ساختمان در عصر تکنولوژی‌های خیره‌کننده فنی و مهندسی، فقط حدود ۲۵ سال باشد!

در صنعت ساختمان، وزارت راه و شهرسازی قطعاً نمره قبولی نخواهد گرفت.

اگر به ماده ۴ قانون مراجعه کنیم، مشاهده می‌کنیم که قانونگذار اشتغال اشخاص حقیقی و حقوقی به آن دسته از امور فنی در بخش‌های ساختمان و شهرسازی که توسط وزارت مسکن و شهرسازی تعیین می‌شود را مستلزم داشتن صلاحیت حرفه‌ای دانسته است. منتها در ماده ۳۲ قانون این‌طور اشاره شده است:

اخذ پروانه کسب و پیشه در محل‌ها و امور موضوع ماده ۴ قانون موقوف به داشتن صلاحیت حرفه‌ای خواهد بود. این ماده قانونی به صورت ضمنی اشاره دارد که داشتن صلاحیت حرفه‌ای به تنهایی برای ورود به حرفه‌های مرتبط با ساختمان‌سازی شرط لازم هست، ولی کافی نیست. بلکه افرادی که قصد داشته باشند در امور ساختمان‌سازی فعالیت کنند، باید نسبت به اخذ پروانه کسب و پیشه اقدام کنند. مهندسی که از دانشگاه فارغ‌التحصیل شده است، دانش لازم برای داشتن عنوان مهندس را دارد، ولی برای کار در حرفه ساختمان‌سازی حتماً باید پروانه دریافت کند. تولیدکننده، واردکننده و توزیع‌کننده مصالحی که سرمایه و مکان لازم را دارد، برای کار در حرفه تأمین مصالح لازم در ساختمان‌سازی حتماً باید پروانه دریافت کند (که غالباً دریافت می‌کند).

هیئت وزیران در سال ۱۳۷۵ و در تصویب پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی، در بند ۲ ماده ۲ آئین‌نامه اجرایی قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان، احراز صلاحیت موضوع ماده ۴ قانون را برای استادکاران و کارگران ماهر معادل اخذ پروانه مهارت فنی می‌داند و صدور آن را به وزارت کار و امور اجتماعی محول کرده است. سپس در سال ۱۳۷۶ مجدداً در تأیید پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی آئین‌نامه صدور پروانه مهارت فنی کارگران ماهر را تصویب کرده است.

در آئین‌نامه صدور پروانه مهارت فنی کارگران ماهر که نیاز جدی به بازبینی، ویرایش، تکمیل و تجدیدنظر دارد جای موارد مهمی از جمله حداقل مدارک تحصیلی لازم برای اخذ پروانه مهارت فنی کارگران ماهر، نحوه دریافت گواهی اشتغال به کارآموزی و سوابق کاری حرفه‌ای، نحوه

داشتن صلاحیت حرفه‌ای به تنهایی برای ورود به حرفه‌های مرتبط با ساختمان‌سازی شرط لازم هست، ولی کافی نیست؛ بلکه افرادی که قصد داشته باشند در امور ساختمان‌سازی فعالیت کنند، باید نسبت به اخذ پروانه کسب و پیشه اقدام کنند.

اخبار شورای مرکزی

مروری بر مهم‌ترین جلسات، مذاکرات، تصمیمات و اقدامات شورای مرکزی طی سه‌ماهه اخیر

که تمام رشته‌های مهندسی را همراهی می‌کند و تا به حال نود کشور جهان در آن عضو هستند. سازمان نظام‌مهندسی ساختمان می‌تواند به‌عنوان یک نهاد مردمی و ملی در این سازمان بین‌المللی عضو شود و از مزایای این عضویت در جهت تعالی اعضای خود بهره‌مند شود. در نهایت، این پیشنهاد به اتفاق آرا مورد تصویب اعضای شورای مرکزی قرار گرفت.

تهیه و تنظیم: روابط عمومی شورای مرکزی

ایجاد شبکه نوآوری صنعت ساختمان

در پی تأکید اعضای شورای مرکزی برای ایجاد شبکه نوآوری صنعت ساختمان، کارگروه این شبکه نوآوری با حضور نماینده فناوری ریاست جمهوری و اعضای فناوری سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها تشکیل شد و ارائه طرح اولیه مربوط به این شبکه مورد ارزیابی قرار گرفت. نحوه ورود اعضا و ثبت نام آن‌ها در شبکه، نحوه ارتباط اعضای شبکه با یکدیگر، چگونگی طرح ایده در این شبکه و نحوه دریافت این ایده‌ها توسط شرکت‌های دانش‌بنیان، همچنین چگونگی فعالیت استارت‌آپ‌ها و نحوه تشکیل شرکت‌های دانش‌بنیان و خدمات و فعالیت‌های شبکه، نوآوران و فناوران، از مهم‌ترین محورهای بحث و بررسی‌های مورد نظر بود. در این جلسه، همچنین بحث ایده بازار مطرح و درباره نحوه امتیازگیری ایده‌ها و استفاده از ایده‌ها در فرایند تجاری‌سازی آن‌ها رایزنی شد.

در فاصله انتشار شماره‌های ۱۱۶ و ۱۱۷ نشریه شمس، شورای مرکزی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان جلسات ۲۴۰، ۲۴۱ و ۲۴۲ خود را برگزار کرد. در جلسه ۲۴۰ شورای مرکزی، مازیار حسینی، معاون وقت امور مسکن و ساختمان وزیر راه و شهرسازی، به همراه منصور نویریان و حامد مانی‌فر در جمع اعضای شورای مرکزی حضور یافتند. مازیار حسینی در این نشست، با اشاره به اینکه اخلاق حرفه‌ای یکی از موضوعات جدی و خدشه‌ناپذیر در کار نظام‌مهندسی ساختمان است، اظهار داشت: «من به عنوان معاون وزیر بر اختیار شورای مرکزی در تصمیم‌گیری‌ها تأکید می‌کنم و خواهان اقتدار جایگاه شورای مرکزی و رئیس شورا هستم و مایلم همه امور در چارچوب مقررات انجام شود.» وی همچنین خواستار وحدت و انسجام در شورای مرکزی شد و گفت: «آنچه برای ما مهم است اقتدار و حسن عمل در سازمان نظام‌مهندسی ساختمان و انتخابات است. باید به سمت جلو حرکت کرد و هرگونه بازگشت به عقب پذیرفتنی نیست.»

اعضای شورای مرکزی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان در این نشست با اکثریت آرا روش رأی‌گیری در انتخابات شورای مرکزی دوره هشتم را مطابق با ادوار گذشته به تصویب رساندند.

تصویب عضویت سازمان در فدراسیون جهانی سازمان‌های

مهندسی

در جلسه ۲۴۱ شورای مرکزی، حبیب‌اله بی‌طرف عضو این شورا درباره سازمان غیردولتی فدراسیون جهانی سازمان‌های مهندسی به ایراد سخن پرداخت و گفت: «فدراسیون یادشده پنجاه سال است که به‌عنوان زیر مجموعه سازمان یونسکو در حال فعالیت است.» بی‌طرف در سخنان خود چشم‌انداز، اهداف و مأموریت‌های فدراسیون جهانی سازمان‌های مهندسی را معرفی کرد و مزایای عضویت در این سازمان را برشمرد و گفت: «فدراسیون جهانی سازمان‌های مهندسی تنها سازمان جهانی است

هر استان به ثبت برسند و هرگونه تغییرات در سازمان در سامانه ثبت اسناد و املاک درج شود.

در سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها نباید به هیچ عنوان حساب شخصی به نام فرد یا افراد افتتاح شود و در صورت مشاهده چنین موردی مسئبان، هیئت‌مدیره و رئیس سازمان مسئول و پاسخگو خواهند بود. در این جلسه به صورت ویژه، ثبت سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها در ادارات ثبت اسناد و املاک استان مورد تأکید شورای مرکزی قرار گرفت.

برگزاری آزمون کارشناسان ماده ۲۷ خواسته مهم شورای مرکزی

براساس مذاکرات اعضای شورای مرکزی، آزمون کارشناسان ماده ۲۷ اواخر آبان یا اوایل آذر برگزار می‌شود.

این آزمون از سال ۱۳۹۰، طی هشت سال گذشته، به دلایل مختلف برگزار نشده است، اما اخیراً جلسات متعددی با همکاری نمایندگان وزارت راه و شهرسازی برگزار و موانع موجود برطرف شده است و در نهایت وزارت راه و شهرسازی با برگزاری این آزمون موافقت کرده است.

در حال حاضر، هیئت اجرایی آزمون ماده ۲۷ متشکل از دو نفر از اعضای کمیسیون حقوقی و لوائح شورای مرکزی، نماینده هیئت‌رئیس شورای مرکزی و نمایندگان وزارت راه و شهرسازی است تا مقدمات برگزاری آزمون را به سرعت فراهم کنند.

نشست مشترک رؤسای سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها

و هیئت‌رئیس شورای مرکزی

رؤسای سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها روز ۲۲ خرداد در سالن جلسات شورای مرکزی گرد آمدند تا در مواردی چون تعرفه خدمات مهندسی، شناسنامه فنی و ملکی، شناسه ملی و اشکالات حقوقی مربوط به آن به رایزنی بپردازند و نتیجه این تبادل آراء در نشست مشترک با سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مورد بحث و بررسی قرار بگیرد.

رؤسا همچنین در مورد دفاتر مهندسی، نظارت عالی و اجرای نظارت و سازوکارهای اجرایی آن به گفت‌وگو پرداختند و مقرر شد کارگروهی در این ارتباط تعیین و پیگیر موضوع شود. مبنای قیمت‌گذاری خدمات مهندسی، که پیش از این در کارگروه‌های مختلف به بحث گذاشته شده بود، در این جلسه جمع‌بندی و درباره کمک به مناطق سیل‌زده و ارائه خدمات مهندسی رایگان به این مناطق نیز مواردی عنوان شد تا با هماهنگی وزارت راه و شهرسازی ملاک عمل قرار گیرد. فرج‌اله رجبی در نشست رؤسا با تأکید بر اهمیت شفافیت و انضباط مالی در حوزه کاری آنان خواستار محدودیت حساب‌های سازمان و پرهیز از تداخل امور مالی فردی و سازمانی در استان‌ها شد.

در نشست دیگری چگونگی فعال‌سازی نمایندگان استانی شبکه نوآوری صنعت ساختمان مورد بحث و بررسی قرار گرفت و شیوه‌نامه راه‌اندازی شبکه نوآوری و مراکز نوآوری صنعت ساختمان در حوزه سازمان‌های نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها بحث شد. در این حال، کارگروه شبکه نوآوری صنعت ساختمان و کارگروه IT شورای مرکزی در نشست‌های جداگانه با مدیران، کارکنان و کارشناسان دفتر توسعه مهندسی ساختمان وزارت راه و شهرسازی و واحد فناوری اطلاعات وزارتخانه، سامانه جامع عضویت و کارنامه حرفه‌ای اعضا و همچنین شبکه نوآوری صنعت ساختمان را مورد بررسی قرار دادند تا وزارت راه و شهرسازی مقدمات لازم را برای اتصال سامانه جامع عضویت و کارنامه حرفه‌ای با ارگان‌هایی نظیر اداره گذرنامه، سازمان ثبت احوال، بیمه‌های مختلف از جمله بیمه تأمین اجتماعی، وزارت علوم-تحقیقات و فناوری اطلاعات و دانشگاه آزاد اسلامی را فراهم آورد.

تدوین و تایید نظام‌نامه ارجاع نظارت

این نظام‌نامه در یازده ماده و هجده تبصره تنظیم شده است و در آن میزان ارجاع کارها و میزان آزادسازی ظرفیت‌ها و نحوه عمل به بند دوم ماده ۲۹ از فصل هفتم آئین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان به منظور اجرای مناسب کار بین مهندسان و در نظر گرفتن تناسب مترای کارهای نظارت مشخص شده است.

براساس مفاد این نظام‌نامه، به هیئت مدیره اجازه داده می‌شود در هر مقطع زمانی با توجه به میزان کارهای قبلی و ظرفیت مهندسان از لحاظ میزان اشتغال و یا درصد آزادسازی ظرفیت در ابتدای هر سال اقدام نمایند. در همین راستا، کلیات نظام‌نامه مورد نقد و بررسی قرار گرفت و قرار شد پس از تأیید شورای مرکزی و ارسال به وزارت راه و شهرسازی، در طول دوره اجرا، ارزیابی و رفع اشکالات احتمالی آن انجام شود.

در نظرخواهی‌های انجام‌شده از سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها، ساختار و کلیات این نظام‌نامه مورد تأیید قرار گرفته و صرفاً پیشنهادهایی در زمینه‌های نرم‌افزاری و سامانه‌ای دریافت شده است. انتظار می‌رود با جمع‌بندی مهم‌ترین پیشنهادهای مطرح‌شده از سوی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها و دیدگاه‌های دریافتی از وزارتخانه متن‌نهایی نظام‌نامه ارجاع نظارت تنظیم و به وزارت راه و شهرسازی ارسال شود.

تأکید و پیگیری شناسه ملی برای سازمان نظام‌مهندسی ساختمان

استان‌ها

در جلسه شورای مرکزی عنوان شد که سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها دارای شخصیت حقوقی مستقل‌اند و باید در سازمان ثبت اسناد و املاک

گزارش کارگاه‌های آموزشی

مدیریت بهره‌وری و مصرف هوشمندانه انرژی در صنعت ساختمان
ویژه مدیران ارشد سازمان نظام مهندسی ساختمان
و کارگاه آموزشی تهویه، تبرید و پمپ حرارتی ویژه مدرسان مکانیک

بر اساس تفاهم‌نامه همکاری مشترک «سازمان نظام مهندسی ساختمان» ایران
و «وزارت آموزش و تحقیقات آلمان»
۲۷ شهریور - ۱۲ مهر ۱۳۹۸

مصرف انرژی را کاهش دهد و بخش قابل توجهی از این
مهم به صنعت ساختمان بر می‌گردد.

سوابق موضوع

کنفرانس تغییر اقلیم ۲۰۱۵ سازمان ملل متحد در
پاریس یا COP21 از ۳۰ نوامبر تا ۱۲ دسامبر ۲۰۱۵
در شهر پاریس برگزار شد. این کنفرانس بیست‌ویکمین
کنفرانس سالانه طرف‌های معاهده کنوانسیون تغییرات
اقلیم سازمان ملل متحد از سال ۱۹۹۲ و یازدهمین
ملاقات پیمان کیوتو تاکنون بود. هدف اصلی این کنفرانس
دستیابی به یک توافق‌نامه و قرارداد جهانی برای تغییرات
اخیر آب‌وهوایی با حضور تمام ملت‌های جهان است.
هدف از این نشست جهانی را می‌توان در سخنان دبیر
کل سازمان ملل یافت که تأکید داشت سرعت تغییرات
اقلیمی در جهان باید کنترل شود. «بان کی مون» با اشاره
به حرکت سریع و رو به جلوی کاهش انتشار آلاینده‌های
زیست‌محیطی و گازهای گلخانه‌ای در سطح جهان تأکید
کرده است باید بتوان افزایش دمای جهانی را «به زیر
۲ درجه سلسیوس» رساند؛ هدف بزرگی که تحقق آن

مقدمه

بر اساس برنامه راهبردی و مصوب مجمع عمومی،
سازمان نظام مهندسی ساختمان برای افزایش توانمندی
مهندسان در سطوح ملی و بین‌المللی برنامه‌های آموزشی
خود را گسترش می‌دهد. یکی از مهم‌ترین اقدامات در
این زمینه، برنامه سلسله کارگاه‌های آموزشی بهره‌وری و
مصرف هوشمندانه انرژی در صنعت ساختمان است که
به طور اختصار با عنوان «CC Iran» شناخته می‌شود.
باتوجه به برنامه راهبردی و تأکید مجمع عمومی، سازمان
نظام مهندسی ساختمان توجه ویژه‌ای به ارتقای آموزش‌ها
و توسعه آن‌ها در سطح بین‌الملل داشته است. در این راستا
مجموعه اقداماتی تعریف شده که از جمله آن‌ها ارتباط با
کشورهای مطرح در صنعت ساختمان به ویژه در اروپاست.
در این زمینه سه کشور در دستور کار قرار گرفت: آلمان،
فرانسه و ایتالیا. سوابق سازمان نظام مهندسی ساختمان
کشور نشان می‌دهد که از جمله موارد مطرح شده در
ارتباط با برنامه آموزشی مشترک با آلمان، در حیطه
«بهره‌وری و مصرف بهینه انرژی» تعریف شده است. البته
گفتنی است بر اساس اسناد بین‌المللی ایران متعهد است

براساس اسناد بین‌المللی ایران متعهد است مصرف انرژی را کاهش دهد و بخش قابل توجهی از این مهم به صنعت ساختمان بر می‌گردد.

گزیده‌ها

علیه زندگی و معیشت در همه جاست. ثبات اقتصادی و امنیت ملت‌ها با خطر مواجه‌اند. از این رو باید پاسخی دسته‌جمعی به این مشکل جهانی یافت. کنفرانس پاریس این پیام مهم را به همراه داشت که زمان آن فرا رسیده است تا فراتر از افق‌های ملی بنگریم و به منافع مشترک اولویت دهیم. مردم جهان و نسل‌های آتی بر نگرش و شجاعت شما برای استفاده از این لحظه تاریخی حساب می‌کنند؛ فرصتی کوتاه برای نجات نسل‌های آینده از «بحران آب» و «بحران انرژی».

نتایج عملی این تلاش‌ها در کنترل تغییرات اقلیمی را می‌توان در چارچوب پیمان‌نامه سازمان ملل در تغییر اقلیم (United Nations Framework Convention on Climate Change) یا به اختصار UNFCCC مشاهده کرد. البته گفتنی است چارچوب پیمان‌نامه سازمان ملل

نیازمند ائتلاف و همکاری تمام کشورهای جهان است. این کنفرانس با اشاره به حرکت سریع و رو به جلوی کاهش انتشار آلاینده‌های زیست‌محیطی و گازهای گلخانه‌ای در سطح جهان تأکید کرده است که اقدام سریع‌تر به منفعتی بیشتر برای همه از جمله ثبات و امنیت بیشتر، رشد اقتصادی قوی‌تر و پایدارتر، تاب‌آوری تقویت‌شده در برابر آسیب‌ها، آب و هوای پاک‌تر و ارتقای سلامت منجر می‌شود.

باید دانست به دلیل اینکه هیچ کشوری به تنهایی نمی‌تواند با چالش تغییرات اقلیمی روبه‌رو شود باید آن را در اولویت قرار داد. کشورها دریافته‌اند که تغییرات اقلیمی گذرنامه ندارد. براساس متن گزارش رئیس سازمان ملل متحد، انتشار آلاینده‌های زیست‌محیطی و گازهای گلخانه‌ای در هر جایی به این مشکل می‌افزاید. تهدیدی

یکی از مهم‌ترین گام‌ها در این زمینه کارگاه مشترک با اتاق معماری آلمان ۴ تا ۹ تیرماه ۱۳۹۷ بود. در این کارگاه طرف آلمانی ظرفیت‌های اساسی خود را در حوزه صنعت ساختمان معرفی کرد. در ادامه این برنامه‌ها همکاری با وزارت آموزش و تحقیقات آلمان در اولویت برنامه‌های بین‌المللی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان کشور قرار گرفت. هدف از این برنامه انتقال دانش فنی و یادگیری فناوری‌های روزآمد و پیشرفته در صنعت ساختمان، به خصوص در بهره‌وری و مصرف هوشمندانه انرژی، در کنار توسعه و کیفیت‌بخشی به ساختمان‌سازی و صنعت ساختمان کشور با تأکید بر مقاوم‌سازی ساختمان‌ها در برابر بلایای طبیعی است.

با انعقاد تفاهم‌نامه مشترک در تاریخ ۲۲ آذر ۱۳۹۷ و نهایی شدن چارچوب قانونی این برنامه در گام اول اجرایی از این برنامه در حوزه تهویه مطبوع تعدادی از مدرسان دوره‌های تخصصی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان برای آموزش انتخاب می‌شوند و آموزش‌هایی را در ایران و آلمان خواهند گذراند. گام‌های بعدی این برنامه در دست طراحی است و در صورت موفقیت‌آمیز بودن آموزش‌های موردنظر در ایران و آلمان ادامه خواهد یافت. براساس تفاهم‌نامه مشترک، وزارت آموزش و تحقیقات آلمان حمایت از پیشنهادهای مربوط به گام‌های بعدی را با حسن‌نیت

در تغییر اقلیم (UNFCCC) معاهده‌ای بین‌المللی در مورد محیط‌زیست است که توسط بخش محیط‌زیست و توسعه سازمان ملل متحد اداره می‌شود. هدف این معاهده پایدارسازی مقدار گازهای گلخانه‌ای در جو زمین برای جلوگیری از مشکلات آبی و هوایی در جهان است. اقدامی که تحقق آن نیازمند اجماع جامعه جهانی به خصوص در صنعت ساختمان است.

براساس راهبردهای کلان ملی و سیاست‌های بین‌المللی، ایران همواره یکی از کشورهای پیشگام در حفظ محیط‌زیست و کنترل تغییرات اقلیمی بوده است. ایران نیز، به‌عنوان یکی از کشورهای که سهم قابل ملاحظه‌ای در انتشار گازهای گلخانه‌ای دارد، پیشنهادات خود را به دبیرخانه این کنفرانس داده است. ایران به صورت رسمی در آن زمان اعلام کرد که اگر تحریم‌های اقتصادی تحمیلی از جانب ایالات متحده آمریکا، سازمان ملل و اتحادیه اروپا برداشته شود، تلاش خود را برای کاهش مصرف سوخت‌های فسیلی عملاً ۴ برابر خواهد کرد و همچنین می‌تواند محدودیت‌های کافی برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای اعمال کند. ایران در عمل ۲ راهکار پیشنهاد داد: ۱- با استفاده از همان تکنولوژی موجود اقدام به کاهش گازهای گلخانه‌ای کند و ۲- زمانی که تحریم‌ها برداشته شوند، ایران می‌تواند ظرفیت خود را برای کاهش گازهای گلخانه‌ای عملاً ۳ الی ۴ برابر کند. البته باید گفت که براساس آخرین داده‌های مؤسسه منابع جهانی، میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای توسط ایران در حدود ۱.۵ درصد از کل این میزان در سطح جهان تخمین زده شده است. این عدد در مقایسه با سهم اقتصاد ایران (حدود نیم درصد) و جمعیت ایران (حدود یک درصد) عدد بسیار بالایی است و در عمل ایران برای رسیدن به شرایط مطلوب باید اقدامات مهم و تأثیرگذاری انجام دهد.

برنامه کارگاه آموزشی

سابقه این فعالیت‌ها به شهر یورماه ۱۳۹۶ و اعلام آمادگی وزارت آموزش و تحقیقات آلمان برای مشارکت و همکاری با سازمان نظام‌مهندسی ساختمان باز می‌گردد. در این راستا با میزبانی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان،

که با تربیت مدرسان در طراحی و سیستم‌ها کمک کنند و راه‌گشا باشند. با اهتمام گروه تخصصی مکانیک شورای مرکزی و تدابیر هیئت‌رئیس‌ ششورای مرکزی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان، در نهایت ۸ نفر از مهندسان مکانیک برای این منظور اعزام شدند. براساس برنامه‌ریزی انجام‌شده، دو گروه دیگر از مهندسان مکانیک نیز در نیمه اول سال آینده برای این منظور اعزام خواهند شد که مجموع تعداد آن‌ها به ۲۵ نفر خواهد رسید.

در حوزه مدیریت انرژی، چند نفر دیگر نیز برای شرکت در کارگاه انرژی، با کمک وزارت آموزش و تحقیقات آلمان شرکت کرده‌اند. در حوزه مدیریت انرژی، تعداد افراد اعزام‌شده تا پایان سال آینده به ۷۵ نفر خواهد رسید و سعی خواهد شد که افراد اعزامی برای حوزه مدیریت انرژی از مهندسان در رشته‌های مختلف از جمله عمران، برق، معماری، شهرسازی و ترافیک باشند تا در موارد و رشته‌های مختلف این امر صورت پذیرد.

توجه: پس از این مرحله، ضمن بازبینی دستاوردها، نقاط قوت و ضعف احتمالی ادامه همکاری‌های علمی با گروه‌های مخاطب براساس تفاهم‌نامه همکاری مشترک «سازمان نظام‌مهندسی ساختمان» از ایران و «وزارت آموزش و تحقیقات آلمان» مورد بازنگری قرار خواهد گرفت.

براساس چشم‌انداز ترسیم‌شده، انتظار می‌رود که این برنامه در سال آینده به یک برنامه فراگیرتر تبدیل شود که طی آن حدود ۱۰۰ نفر مهندس برای یادگیری اعزام شود و سپس آکادمی مشترک ایران و آلمان راه‌اندازی خواهد شد. در این آکادمی، هم فرجام یا کنسرسیومی بین‌المللی از گروه‌های فعال و تأثیرگذار بر بهره‌وری و مصرف هوشمندانه انرژی شرکت خواهد یافت، موضوعی در مقیاس ملی که ریشه در معاهدات بین‌المللی و سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی دارد. براساس برنامه‌ریزی انجام‌شده، این آکادمی در ایران تأسیس خواهد شد و هدف آن تربیت مهندسانی در تراز جهانی است تا بتوانند در سطح جهانی فعالیت‌های خود را گسترش دهند. سازمان نظام‌مهندسی ساختمان در این برنامه در صدد است متخصصانی تربیت کند که

بررسی می‌کند. براساس این برنامه، دولت آلمان از انتقال دانش فنی در حوزه‌های مختلف صنعت ساختمان با هدف بهره‌وری و مصرف هوشمندانه انرژی حمایت می‌کند. کارگاه تخصصی قبلی در روزهای سه‌شنبه تا جمعه مورخه ۲۰ تا ۲۳ آذرماه ۱۳۹۷ در حوزه صنعت ساختمان بین نمایندگان جامعه تخصصی ایران و آلمان در آلمان برگزار شد.

هدف کلی برنامه نهادینه‌سازی بهره‌وری و مصرف هوشمندانه انرژی در صنعت ساختمان است: مجموعه‌ای از اقدامات اصلاحی در صنعت ساختمان برای کاهش گازهای گلخانه‌ای. در این زمینه با مشارکت گروه‌های مختلف فعال در حرفه مهندسی یکی از این کارگاه‌ها آذرماه سال گذشته در آلمان برگزار شد. و کارگاه دیگری نیز با حضور منتخبان سازمان نظام‌مهندسی ساختمان در تهران به اجرا درآمد. در این گروه چند تن از اعضای شورای مرکزی و مهندسان منتخب استان‌ها شرکت کردند. برنامه‌ای که در سال جاری ترتیب داده شد و در ۲۷ شهریور ۱۳۹۸ - ۱۲ مهر ۱۳۹۸ به اجرا درآمد نیز با همین موضوع و با عنوان «Climate Competence Iran» و یا به طور اختصار با عنوان «CC Iran» است. برنامه طراحی شده در دو حیطة به اجرا درآمد: یکی به صورت تخصصی در رشته مکانیک با این هدف

سازمان نظام‌مهندسی ساختمان در این برنامه در صدد است متخصصانی تربیت کند که با علوم روز آشنا و با پیش‌نیازهای واقعی کشور در ارتباط باشند.

اخبار شورای مرکزی

- Environmental aspects and future refrigerants
- EU-regulations, German regulations in cooling systems of markets and aspects for Iran
- Functionality of main components of a refrigerant circuit and influence of efficiency
- Functionality of main components of a refrigerant circuit and influence of efficiency
- Practice work on refrigeration systems leak, checking and efficiency
- Practice work on refrigeration systems, leak checking and efficiency and evaluation of equipment of a workshop
- Practice work on refrigeration systems reclaiming and recovering
- Certification scheme and certification process

تأکید دوره آموزشی بر روی نظام تدوین قوانین، مقررات، ضوابط و آئین‌نامه‌های مربوط به بهره‌وری و مصرف هوشمندانه انرژی در صنعت ساختمان با تأکید بر تهویه، تبرید و پمپ حرارتی بوده است:

■ Laws, regulations, environmental projects in western countries,

- in particular with reference to refrigeration technology

با علوم روز آشنا و با پیش‌نیازهای واقعی کشور در ارتباط باشند. همزمان با اعزام افراد از سازمان نظام‌مهندسی ساختمان گروه‌های تخصصی از دانشگاه فنی و حرفه‌ای دبیر شهید رجایی (Shahid Rajaei Teacher Train- ing University Iran's Technical and Vocational Training Organization) نیز در این آموزش‌ها حضور داشتند. این گروه‌ها از گزینه‌های احتمالی برای مشارکت با سازمان نظام‌مهندسی ساختمان در طراحی و راه‌اندازی آکادمی مشترک ایران و آلمان خواهند بود.

طبق برنامه‌ریزی انجام‌شده، از افراد اعزامی تعهد گرفته می‌شود که در بازگشت به افراد پیشنهادی گروه‌های تخصصی مربوطه در استان‌های خود تدریس کنند. پرورش نسلی جدید از مهندسان که ضمن آشنایی با فناوری‌های روزآمد و پیشرفته با مفاهیم اساسی بهره‌وری و مصرف هوشمندانه انرژی در صنعت ساختمان آشنایی داشته باشند هدف کلیدی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان در این راستا خواهد بود. این اقدام گام مهمی در تربیت مدرسان در سطح جهانی است و یک سرمایه‌گذاری بزرگ آموزشی بدون تحمیل کوچک‌ترین هزینه مالی به سازمان‌های نظام‌مهندسی ساختمان محسوب می‌شود.

■ اجرای برنامه آموزشی

پیرو انعقاد تفاهم‌نامه مشترک در تاریخ ۲۲ آذر ۱۳۹۷ و نهایی شدن چارچوب آن در قالب اجرای برنامه آموزشی CC-Iran، برنامه کارگاه تخصصی-آموزشی در قالب کارگاه تخصصی با عنوان‌های ۱- کارگاه آموزشی مدیریت بهره‌وری و مصرف هوشمندانه انرژی در صنعت ساختمان ویژه مدیران ارشد سازمان نظام‌مهندسی ساختمان در تاریخ ۵ مهر ۱۳۹۸ تا ۱۲ مهر ۱۳۹۸؛ و همچنین ۲- کارگاه آموزشی تهویه، تبرید و پمپ حرارتی ویژه مدرسان مکانیک در تاریخ ۲۷ شهریور ۱۳۹۸ الی ۱۲ مهر ۱۳۹۸ به اجرا در آمد.

مهم‌ترین موضوعات مطرح در این کارگاه عبارتند از:

- Basics of thermodynamic and efficient behaviour

این اقدام گام مهمی در تربیت مدرسان در سطح جهانی است و یک سرمایه‌گذاری بزرگ آموزشی بدون تحمیل کوچک‌ترین هزینه مالی به سازمان‌های نظام‌مهندسی ساختمان محسوب می‌شود.

گزیده‌ها

گستره نشر گازهای گلخانه‌ای دارند.

فعالیت‌های آموزشی-ترویجی

همچنین مدیران ارشد سازمان نظام‌مهندسی ساختمان از مجموعه فناوری‌های نوین - FIAP (Institute for innovative and preventive job design) بازدید علمی داشتند. آشنایی و استفاده عملی از فناوری‌های روزآمد و پیشرفته در حوزه آموزش از راه دور و سامانه‌های چندرسانه‌ای از مهم‌ترین دستاوردهای این بازدید علمی در FIAP بود. بازدید علمی با تأکید بر «خدمات مهندسی و کیفیت ساخت» با محوریت اهمیت مبحث پایداری در سیاست‌ها و برنامه‌ها انجام پذیرفت. پس از معرفی کلی و نشست‌های مقدماتی، افراد به بازدید از ظرفیت‌های FIAP در حوزه آموزش از راه دور، و بهره‌گیری از فناوری‌های روزآمد و پیشرفته در آموزش و فرایند طراحی و اجرا در صنعت ساختمان پرداختند.

با هدف آشنایی هرچه بیشتر با سرفصل‌های تخصصی و آموزشی در بهره‌وری و مصرف هوشمندانه انرژی بازدید از مجموعه ظرفیت‌های مؤسسه فدرال آموزش و پرورش و آموزش حرفه‌ای آلمان (BIBB) در دستور کار قرار گرفت. مهم‌ترین محورهای مطرح‌شده، عبارت‌اند از:

■ روش‌ها و رویه‌ها در تدوین قوانین، مقررات، ضوابط و آئین‌نامه‌های مربوط.

■ ضرورت توجه به پایداری در طراحی تهویه و تبرید.

■ تحلیل ظرفیت‌های صرفه‌جویی در مصرف در طراحی

تهویه و تبرید.

■ معرفی پروژه‌های موفق طراحی و حول محور تهویه

و تبرید با هدف کاهش نیاز به انرژی از طریق مدیریت اتلاف انرژی.

■ روش‌های استفاده از فناوری روز برای افزایش

بهره‌وری زیرساخت‌ها و افزایش بهره‌وری تهویه و تبرید.

■ مدیریت انرژی (بالاخص از طریق کاهش بار حرارتی

و برودتی ساختمان) و اهمیت توجه بیشتر متخصصان به ظرفیت بالای صرفه‌جویی در مصرف انرژی بخش ساختمان.

■ مدیریت انرژی و طراحی ساختمان انرژی کارا.

■ Environmental Aspects & Development

■ EU regulations

■ Future refrigerants and new technologies

■ safety aspects

■ Maintenance & Service

یکی از موضوعات بسیار مهم شناخت جایگاه (TEWI)

در تهویه، تبرید و پمپ حرارتی است. موارد مربوط به جایگاه (TEWI) اعم از:

TEWI – Total Equivalent Warming Impact

Direct contribution of refrigerant emissions into the atmosphere + indirect contribution of the CO₂-resulting from energy to operate the system

مبردهای آینده (Future of refrigerants) سهم مهمی در تهویه، تبرید و پمپ حرارتی و تأثیر آن‌ها بر میزان و

اقدامات استان‌ها در بخش ترویج مقررات ملی ساختمان

اصفهان

ترویج مقررات ملی ساختمان در غرفه سازمان، برگزاری مسابقه پیامکی با موضوعات فرهنگ‌سازی مقررات ملی ساختمان برای ارباب رجوع و شهروندان از طریق سایت سازمان، تعامل با شهرداری بندر بوشهر برای الکترونیکی کردن فایل نقشه‌های ساختمانی جهت ارسال به شهرداری و سازمان جهت تأیید، آماده‌کردن نشریه نمای ساحل سازمان برای چاپ، پخش شعارهای ترویج مقررات ملی بر روی تابلو روان سازمان.

راه‌اندازی و کنترل نقشه‌های معماری، تأسیسات برقی و مکانیکی، کنترل مضاعف عملکرد مهندسان ناظر، برگزاری سمینارهای آموزشی، برگزاری سمینار انرژی، عقد تفاهم‌نامه با ۲۱ ارگان استان در مورد بهینه‌سازی مصرف سوخت در اداره‌ها و بازبینی موتورخانه‌های آن‌ها، برگزاری نمایشگاه انرژی، ارسال نامه در مورد اجرایی کردن مقررات ملی ساختمان، جمع‌آوری نقطه‌نظرات اعضای سازمان در مورد ویرایش‌های جدید مباحث مقررات ملی ساختمان.

خراسان جنوبی

درج دو صفحه در کتب دبستانی استان، با شمارگان ۱۳۰۰۰ جلد، با موضوع معرفی مهندسان دارای صلاحیت سازمان نظام مهندسی ساختمان و نقش آن‌ها در ساخت‌وساز و صرفه‌جویی مصرف انرژی در ساختمان، اختصاص یک بخش در صفحه اول روزنامه استان، دو بار در هفته، با موضوع درج پیام‌های عمومی مقررات ملی ساختمان، برگزاری همایش و تبیین نقش مهندسان در ساختمان برای ۴۰۰ مربی پیش دبستانی به منظور آموزش به کودکان ۵ تا ۶ سال.

سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان اردبیل، در راستای ترویج مقررات ملی ساختمان، تدوین دستورالعمل اقدام جامع فرهنگ‌سازی مقررات ملی را در دستور کار داده است و با کلیه تولیدکنندگان مصالح استاندارد و نوین ساختمانی در برگزاری همایش‌های ملی و منطقه‌ای، با موضوعات مرتبط با مقررات ملی ساختمان، همکاری ویژه‌ای دارد. همچنین این سازمان دوره‌های آشنایی با مقررات ملی به‌ویژه ایمنی کارگاه‌های ساختمانی را برای کارفرمایان اجباری کرده است و کارفرمایان باید قبل از خروج نقشه از سازمان گواهی حضور در این دوره را اخذ کنند. استفاده از کلیه ابزارهای ارتباطی و تبلیغاتی حقیقی و مجازی در این مورد از اقدامات جاری و سالانه سازمان است.

بوشهر

بررسی، تحقیق و مطالعه کاربردی پژوهش‌های بنیادی در تنظیم مقررات ملی ساختمان، طراحی مجتمع مسکونی دوست‌دار سالمند، اصلاح ساختاری و مناسب‌سازی محیط و مبلمان شهری، امکان‌سنجی فنی و اقتصادی استفاده از انرژی خورشیدی در ساختمان باتوجه به اقلیم خوزستان، برگزاری مسابقه طراحی معماری، برگزاری دوره‌های آموزش تخصصی براساس آخرین ویرایش مقررات ملی ساختمان، سمینارهای آموزشی مرتبط با مباحث مقررات ملی، سمینار نما در شهرسازی، دوره‌های آموزشی مبحث بیستم و بیست‌ویکم (پدافند غیرعامل) مقررات ملی، نکات کلیدی گودبرداری از منظر مبحث هفتم مقررات ملی ساختمان، بررسی کیفی و کمی مصالح ساختمانی براساس مصالح استاندارد، آموزش مدیران، مهندسان، تکنیسین‌ها، کارگران فنی و ماهر و سایر

صدور شناسنامه فنی و ملکی در شهر گناوه در کنار مرکز استان بوشهر، برگزاری دوره‌های آموزشی برای مهندسان جدیدالورود و قدیمی در راستای رعایت مقررات ملی ساختمان در بین ناظران، تعامل با شهرداری بندر بوشهر برای راه‌اندازی و شروع به کار مهندسان مجری ذیصلاح در سطح شهر بوشهر، حضور در نمایشگاه بین‌المللی صنعت ساختمان و ارائه خدمات مشاوره‌ای به شهروندان توسط کارشناسان گروه‌های تخصصی و کمیته‌های سازمان و ارائه تراکت‌های

کار آفرینی و شرکت‌های دانش‌بنیان با پارک علم و فناوری رایزنی کرده‌ایم. حلقه‌های مفقوده برای رفع مشکل بهره‌برداران و تولیدکنندگان را شناسایی کرده‌ایم. کمیته ۵ نفره درباره شیوه‌نامه ابلاغی وزارت صنعت، معدن و تجارت با موضوع نظارت مبحث ۱۵ تشکیل داده‌ایم. ابلاغیه هیئت دولت مبنی بر کاهش ۲۰ درصدی مصرف انرژی در ساختمان‌های دولتی و تشکیل کمیته انرژی با محوریت شرکت توزیع برق را پیگیری کرده‌ایم. کمیسیون ویژه HSE در سازمان استان تشکیل شده است که مأموریت آن دسته‌بندی مقررات ملی ساختمان در چارچوب ایمنی، بهداشت، سلامت و محیط زیست است.

قم

سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان قم دبیرخانه مقررات ملی ساختمان راه به منظور ارائه پیشنهادها برای بازنگری ویرایش‌های جدید مباحث مقررات ملی ساختمان، دایر کرده است و جلسات کارشناسی در این زمینه برگزار می‌کند. همچنین سازمان در کلیه کارگروه‌های تخصصی استان عضو است و تلاش می‌شود ترویج مقررات ملی ساختمان در این جلسات متذکر و مورد پیگیری قرار گیرد. سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان قم در ۸ سال گذشته برنامه رادیویی «نظام ساخت» را با مشارکت صدا و سیمای استان قم و با حضور کارشناسان و مهندسان سازمان تهیه و تولید کرده است. این برنامه شامل موضوعاتی است که مردم در حوزه ساخت‌وساز با آن در ارتباط هستند و همچنین مقررات ملی ساختمان را به زبان عامه مردم تبیین می‌کند و هم اکنون سه روز در هفته از رادیو قم پخش می‌شود.

سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان قم، در حوزه آموزش، دوره‌ها و سمینارهای مختلف آموزشی در راستای مباحث مقررات ملی ساختمان در رشته‌های هفت‌گانه مهندسی برگزار می‌کند که تمامی این دوره‌ها به صورت رایگان است. این دوره‌ها در سال ۹۷ بالغ بر ۹۰ هزار نفر ساعت بوده است. همچنین، جشنواره رسانه‌ای با عنوان «رسانه و مهندسی» را به منظور فرهنگ‌سازی در راستای ضرورت و تقویت رعایت مقررات ملی ساختمان، مشارکت رسانه‌ها در شناساندن جایگاه سازمان نظام‌مهندسی ساختمان در امر ساخت‌وساز و نیز فراهم‌سازی زمینه ارتباط بیشتر مهندسان به عنوان نخبگان جامعه طی ۴ سال اخیر برگزار نموده است که این جشنواره رسانه‌ای در ۴ بخش گزارش، خبر، مصاحبه و یادداشت در محورهای مشخص شده برگزار می‌شود و از نفرت‌برگزیده در همایش روز مهندس در اسفندماه هر سال تجلیل می‌شود.

سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان قم، در راستای ترویج مبانی معماری و شهرسازی اصیل اسلامی، کتابی تخصصی در زمینه معماری اسلامی با عنوان «از معنا تا معناپردازی در معماری اسلامی» منتشر کرده است که کتاب «از معنا تا معناپردازی در معماری اسلامی» در سه فصل به موضوعاتی از جمله «تحلیلی بر

دست‌اندر کاران صنعت ساختمان و شهرسازی، آموزش دستورالعمل مناسب‌سازی فضاهای شهری برای معلولان جسمی-حرکتی برای کارشناسان بهزیستی و برخی شهرداری‌های استان، پیگیری و پیشنهاد تشکیل دبیرخانه دائمی آتش‌سوزی در ساختمان در استان خوزستان، چاپ و انتشار کتاب، بروشور و تهیه موشن گرافیک در زمینه مباحث مقررات ملی، تشکیل کارگروه حریق با عضویت نمایندگان سازمان آتش‌نشانی، نظام‌مهندسی، شهرداری و برگزاری جلسات مستمر، تهیه و تنظیم ضوابط و مقررات مربوط به آن منبعت از مقررات ملی ساختمان در طراحی، اجرا و نظارت، شرکت فعال در کمیسیون‌ها و کارگروه‌های استانی مبحث ۲۱ (پدافند غیرعامل) مقررات ملی ساختمان و اعمال دستورالعمل‌های مرتبط در طراحی و نظارت ساختمان‌های مشمول.

زنجان

اصلاح ساختاری و ریشه‌ای برای اجرای مقررات ملی ساختمان به طور مثال در بحث بتن قراردادهای بتن بین تولیدکننده و خریدار از معیار عیار بتن به مقاومت بتن تغییر یافته است. نتیجه این است که تمام تولیدکنندگان بتن به دنبال کیفیت بتن می‌روند و اگر کیفیت بتن کافی نبود خریدار می‌تواند از تولیدکننده شکایت کند بدون اینکه پای مهندس در بین باشد.

فارس

پیگیری ترویج مقررات ملی ساختمان در کارگروه‌ها و کمیسیون‌ها با مشارکت شهرداری، اداره کل راه و شهرسازی، استانداری، انعقاد تفاهم‌نامه‌هایی با اداره کل میراث فرهنگی، اداره کل کار و رفاه اجتماعی در راستای ترویج مقررات ملی ساختمان، برگزاری جلسات متعدد با شهرداری در مورد رعایت اعلام حریق و مسائل مربوط به مبحث سوم مقررات ملی ساختمان و مبحث ۱۳ و ۱۹، راه‌اندازی ۲۳ دفتر برای ترویج مقررات ملی، استقرار یک دفتر ویژه برای ترویج مقررات ملی ساختمان در سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان فارس.

قزوین

واقعیتی که وجود دارد این است که ارتباط ما با بهره‌بردار بسیار ناچیز است. باتوجه به این موضوع، در استان قزوین دفتر مشاوره رایگان برای شهروندان راه‌اندازی کردیم. نمایشگاه تخصصی صنعت ساختمان برگزار و از تمامی متولیان امر در بخش صنعت ساختمان در رده‌های مختلف دعوت کردیم. همچنین، ارتباط با مشاورین املاک در برنامه‌های آینده سازمان است. الزام استفاده از کارگران دارای کارت مهارت فنی از جمله مواردی است که در حال پیگیری هستیم؛ به طوری که تمدید بیمه‌نامه‌های این کارگران منوط به گذراندن دوره‌های آموزشی مهارت فنی شده است. در بحث آموزش به سمت مهارت‌محور بودن این آموزش‌ها می‌رویم. در بحث

خدمات مجریان ذی صلاح در سطح استان از ابتدای تیرماه سال ۹۸، خدمات فنی-آزمایشگاهی در زمینه‌های بتن، جوش و ژئوتکنیک در کلیهٔ ساخت‌وسازهای سطح استان و آموزش‌های مستمر مهندسان سازه در این خصوص، برگزاری مستمر دوره‌های بازآموزی در رشته‌های هفت‌گانه، اصول گزارش‌نویسی و موضوعات حقوقی-مهندسی اشاره کرد.

مازندران

سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان مازندران، در بخش آموزش، ۶ کارگاه آموزشی و کلاس‌های بازآموزی برای مهندسان و دوره‌های غیر ارتقا در رشته‌های مختلف در سطح استان برگزار کرده است و در بخش کنترل نظارت نیز با تهیهٔ نرم‌افزار جامع کنترل نظارت، تشکیل گروه کنترل نظارت و به‌کارگیری مسئول ایمنی در پروژه‌های ساختمان مورد تعریف در تحقق این امر اقداماتی انجام داده است.

شایان ذکر است واحد روابط عمومی سازمان نیز با ترویج مقررات ملی ساختمان و اطلاع‌رسانی به‌روز و شفاف در سایت سازمان و صفحهٔ اینستاگرام با بیش از ۶۰۰۰ عضو و برنامه‌ریزی مسابقهٔ عکاسی در روز دانش‌آموز و برگزاری مسابقهٔ نقاشی در راستای ترویج مقررات ملی ساختمان با چاپ دفتر نقاشی و توزیع در مدارس ابتدایی استان و همچنین انتشار اینفوگرافیک و موشن گرافیک آموزشی-ترویجی در این راستا گام برداشته است.

ضمناً این سازمان ساخت برنامه‌های تلویزیونی و پخش آن در شبکهٔ استانی و شبکه‌های مجازی، در راستای ترویج مقررات ملی ساختمان، را نیز در دستور کار خود دارد که سناریوهای آن تدوین شده است.

یزد

برای اولین بار در کشور، دوره‌های آموزشی رایگان برای مالکین پرونده‌های ساختمان از سوی سازمان برگزار می‌شود. شرکت‌کنندگان در این دوره‌ها، ضمن آشنایی با سازمان نظام‌مهندسی ساختمان، وظایف ناظر، سازندهٔ ساختمان، مصالح استاندارد، نحوهٔ انتخاب آن و چگونگی ساخت ساختمان ایمن و بهره‌ور را فرا می‌گیرند. به منظور ارتباط مؤثر با مردم و آشنایی آنان با سازمان نظام‌مهندسی ساختمان و همچنین پاسخگویی به سؤالات و طرح مشکلات، در حاشیهٔ نماز جمعه، میز خدمت با حضور رئیس و مدیران سازمان تشکیل شد. در این برنامه بروشورهای مربوط به مراحل اخذ پروانهٔ ساختمانی و هشدارهای مربوط به عدم رعایت نکات فنی گاز نیز توزیع شد.

در راستای بهره‌مندی از ظرفیت فراگیر صداوسیما جمهوری اسلامی ایران، کلیپ‌های صوتی و تصویری با موضوع آگاه‌سازی شهروندان از تبعات عدم رعایت مقررات ملی ساختمان تهیه و در نوبت‌های مختلف از شبکهٔ استانی یزد پخش شد.

نظریات معناشناسی در معماری»، «نظریهٔ معناشناسی در آثار معماری از منظر اسلامی» و «رویکردهای معناپردازی در معماری از منظر اسلامی» پرداخته است و اغلب بخش‌های این کتاب مبتنی بر آموزه‌های عقلی و نقلی مکتب اسلام است.

کرمانشاه

ارائهٔ فیلم‌های انیمیشنی دربارهٔ راهکارهای مقابله با حوادث طبیعی، برگزاری سمینارها و همایش‌هایی با موضوع آگاه‌سازی مالکان ساختمان‌ها در مورد زلزله، تهیهٔ بروشور با همکاری سازمان فنی و حرفه‌ای، برگزاری سمینارهایی با موضوع حقوق مهندسی، آشنایی با امور سازمانی، پدافند غیرعامل و مطالعات ژئوتکنیکی، برگزاری میزگردهای آموزش‌محور با موضوع کاهش خسارات ناشی از زلزله، برگزاری جلسات متعدد با ادارهٔ استاندارد و صنایع به منظور نظارت سازمان بر تولیدکنندگان مصالح ساختمانی.

گیلان

کنترل نقشهٔ الکترونیکی تمام پروژه‌هایی که از ابتدای سال ۹۸ ثبت شده‌اند، ارسال گزارشات مرحله‌ای و تخلف ناظران به صورت الکترونیکی، اجرای ارجاع نظارت، برگزاری مسابقهٔ طراحی پوستر با موضوع ترویج مقررات ملی ساختمان و مسابقهٔ جایزه معماری برتر گیلان، ارائهٔ ضوابط پیشنهادی و الگو برای اقامتگاه‌های بوم‌گردی (۹ الگو برای جلگه و ۴ الگو برای کوهپایه و کوهستان) و همچنین ارائهٔ ۱۲ الگوی پیشنهادی معماری در ساخت‌وساز روستایی، برگزاری حدود ۲۰۰ کلاس ارتقاء پایه در رشته‌های مختلف در زمینه‌های طرح، نظارت و اجرا و برگزاری بیش از ۱۰ سمینار آموزشی مرتبط با مقررات ملی ساختمان، توزیع بروشور نظام‌نامهٔ رفتار حرفه‌ای اخلاقی در مهندسی ساختمان و دفترچه‌های ترویج مقررات ملی ساختمان در سمینارها، تولید موشن گرافی و ویدیو، نماهنگ، انیمیشن، کاریکاتور در مورد مقررات ملی ساختمان، درج تصاویر مربوط به مقررات ملی در سایت سازمان و نشر پست‌های مربوط به مقررات ملی ساختمان در فضای مجازی.

لرستان

از اهم دغدغه‌های سازمان در راستای ترویج مقررات ملی ساختمان مواردی از جمله به‌کارگیری خدمات مجریان ذی صلاح در ساخت‌وسازهای سطح استان، واقعی کردن ارائهٔ خدمات مهندسی، استفاده از خدمات فنی آزمایشگاهی در زمینهٔ بتن، جوش و ژئوتکنیک در کلیهٔ ساخت‌وسازها، آموزش و بازآموزی مستمر اعضای سازمان، استفاده از انیمیشن‌های تبلیغاتی در مورد معرفی و ترویج مقررات ملی ساختمان بوده است.

گفتنی است با پیگیری‌های فراوان با معاونت عمرانی استانداری لرستان و مدیر کل راه و شهرسازی تمام موارد مورد نظر انجام گرفته است. از جمله می‌توان به

یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های مدیریت شهری برای رسیدن به شهر پایدار، علاوه بر کارآمدی، شفافیت، مشارکت‌طلبی، دانایی‌محوری، یکپارچگی در عرصه سیاست‌گذاری، تصمیم‌سازی، اجرا و نظارت است.

گزیده‌ها

توسعه شهری با کمک سازمان نظام مهندسی ساختمان

در گفت‌وگو با حمید لطف‌اللهیان، شهردار اردبیل

« نظر شما درباره نقش قوانین و مقررات در تحقق مدیریت یکپارچه در مجموعه شهری چیست؟ »

مدیریت یکپارچه شهری یک مطالبه اجتماعی است و برای ساماندهی امور شهرها لازم است تا شهرها به صورت سیستماتیک، علمی و تحت مدیریت یکپارچه اداره شود بدین ترتیب از موازی‌کاری، ناهماهنگی سازمان‌های خدمات‌رسان، کم‌کاری در امور شهری و ضایع شدن بیت‌المال جلوگیری شود و به دلیل تداخل مسئولیت‌های مشابه، کسی از زیر بار مسئولیت شانه خالی نکند، پاسخگوی مسائل شهری باشد و وحدت و انسجام ملی را حفظ کند.

در برنامه پنجم توسعه طبق ماده ۱۷۳ در قالب مدیریت هماهنگ شهری ذکر شده است: «دولت مجاز است در طول برنامه نسبت به تهیه برنامه جامع مدیریت شهری به منظور دستیابی به ساختار مناسب و مدیریت هماهنگ و یکپارچه شهری در محدوده و حریم شهرها رویکرد تحقق توسعه پایدار شهرها تمرکز مدیریت از طریق واگذاری وظایف و تصدی‌های دستگاه‌های دولتی به بخش‌های خصوصی، تعاونی و شهرداری‌ها، بازرگری و به‌روزرسانی قوانین و مقررات شهرداری‌ها و ارتقاء جایگاه شهرداری‌ها و اتحادیه آن‌ها اقدام قانونی به عمل آورد.»

مدیریت یکپارچه شهری به دنبال حل یا کاهش تفرقه‌های موجود در نظام مدیریت شهری است که این هماهنگی از طریق نزدیکی دیدگاه‌ها، یکپارچه‌سازی

فضاسازی پیاده‌راه
شهبیدگاه در بافت
کهن شهر اردبیل

گردآورنده:
روابط عمومی سازمان
نظام مهندسی
ساختمان استان
اردبیل

سیستم‌ها، عملکردها و کارآمدکردن فرایندها به دست می‌آید. البته منظور از مدیریت واحد شهری، قرارگرفتن شهرداری در رأس همه امور اجرایی شهر نیست؛ بلکه نوعی مدیریت یکپارچه و توانمند در همه نهادها و ارگان‌هایی است که در بهبود مسائل و رفع مشکلات شهری می‌تواند به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم نقش داشته باشد. مدیریت یکپارچه شهری به صورت وحدت در تصمیم‌گیری و کثرت در اجراست و یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های مدیریت شهری برای رسیدن به شهر پایدار، علاوه بر کارآمدی، شفافیت، مشارکت‌طلبی، دانایی‌محوری، یکپارچگی در عرصه سیاست‌گذاری،

اگر شهرداری‌ها، نظام‌مهندسی ساختمان و انبوه‌سازان در کنار یکدیگر قرار بگیرند و یک نقشه راه ترسیم شود، پیشرفت صنعت ساخت‌وساز را از نظر کمی و کیفی شاهد خواهیم بود.

مدیریت شهری

یکی از چالش‌های مهم شهر اردبیل در حوزه معماری و شهرسازی، رشد نامتوازن و نامتعادل شهر است و شهرداری اردبیل همواره تلاش کرده است تا با توزیع مناسب کاربری‌ها براساس راهبردهای اجرایی طرح‌های جامع و تفصیلی و رعایت ضوابط شهرسازی و معماری در ساخت‌وسازها به توسعه متوازن و متعادل شهری به‌خصوص در مناطق کم‌برخوردار بپردازد.

چالش دوم پیش‌روی شهر اردبیل در حوزه معماری و شهرسازی، موضوع سیما و منظر شهری و اغتشاشات بصری است که حل مشکل شهر در این حوزه، علاوه بر برنامه‌ریزی و اقدامات شهرداری، به مشارکت و همراهی شهروندان محترم نیاز دارد و لازم است تارتباط شایسته‌ای میان شهروندان و محیط پیرامون آن‌ها به‌وجود آید.

یکی دیگر از چالش‌ها و دغدغه‌های شهرداری اردبیل در حوزه‌های مختلف معماری و شهرسازی، توسعه انسان‌محور شهری و ارتقای کیفیت زندگی شهروندان اردبیلی است و بانگاه تحول‌گرایانه، ارتقای کیفیت فضاهای شهری به‌عنوان مهم‌ترین عامل توسعه تعاملات اجتماعی در دستور کار ویژه شهرداری اردبیل قرار گرفته است. ایجاد مسیرهای متعدد پیاده‌روی از جمله جاده تندرستی شورابیل به طول بیش از هفت کیلومتر، اجرایی شدن فاز

تصمیم‌سازی، اجرا و نظارت است.

« راهکارهای قابل بحث برای کاهش شکاف بین وضع موجود و وضعیت مطلوب در زمینه قوانین و مقررات چیست؟ »

مدیریت شهری باید در راستای شهروندمداری و ایجاد شهروندانی مسئول باشد، شهروندانی که خود را متعلق به شهر بدانند و متقابلاً مجموعه مدیریت شهری هم در تصمیمات کلان، قانون‌گذاری‌ها و اجرای پروژه‌های شهری با جلب اعتماد عمومی، توجه به هویت شهری و مشارکت با شهروندان در تصمیم‌گیری برای منطقه زندگی‌شان، احساس رضایتمندی بیشتری برای شهروندان فراهم کند.

« مهم‌ترین چالش‌ها و معضلات شهر اردبیل در حوزه معماری و شهرسازی را در چه مواردی می‌دانید؟ »

شهرداری اردبیل تلاش داشته است، تا با تشکیل کمیسیون‌های متعدد و کارگروه‌های تخصصی در حوزه معماری و شهرسازی، به شناسایی چالش‌های شهر اردبیل و برنامه‌ریزی و راهکارهای مؤثر در این حوزه بپردازد که برخی از آن چالش‌ها بدین شرح است:

طرح مسیر فرهنگ و هنر واقع در فاز دوم جاده تندرستی در شورابیل

ایران جزء یکی از ده کشور بلاخیز جهان به شمار می‌رود که لازم است هر چه بیشتر به فکر برنامه‌ریزی کاربری اراضی شهری در سطوح مختلف تقسیمات شهری باشیم.

گزیده‌ها

ساخت‌وسازها و طراحی و احیا و بازآفرینی بافت اطراف بقعه شیخ‌صفی‌الدین اردبیلی از جمله این اقدامات است. از جمله چالش‌های مهم دیگر در مباحث شهرسازی نوین در شهر اردبیل، عدم توجه جدی به بحث هوشمندسازی شهری و ایجاد شهر الکترونیک است. هدف اصلی برنامه‌های هوشمندسازی شهری، بهبود خدمات عمومی و کیفیت زندگی است که با کاهش هزینه‌های مدیریت شهری، افزایش بهره‌وری، کاهش آلودگی و توسعه پایدار همراه است. بدون شک یک شهر هوشمند بهتر از یک شهر سنتی می‌تواند به چالش‌های ناشی از افزایش جمعیت واکنش نشان دهد و از این طریق مسئولین شهری، با بهره‌گیری مؤثرتر از منابع، هزینه‌ها را پایین بیاورند، کیفیت زندگی را ارتقا دهند و نیاز نسل‌های آینده را برآورده کنند.

بزرگ‌ترین جاده تندرستی در اردبیل بیش از ۷ کیلومتر

دوم جاده تندرستی به طول شانزده کیلومتر که همزمان با اجرای سواره، اجرای پیست دوچرخه‌سواری و مسیر پیاده‌روی است و شامل خیابان ولایت، میدان پلیس، شهرک دادگستری، میدان دکتر معماری و شهرک نادری است و همچنین پیاده‌راه بسیج، پیاده‌راه شهیدگاه، پیاده‌راه عالی قاپو (اسفیریس) از جمله اقدامات صورت گرفته شهرداری اردبیل در راستای ترویج فرهنگ حرکت پیاده در شهر و توسعه سلامت‌محوری است.

« آیا، در حل موارد گفته‌شده، سازمان نظام‌مهندسی ساختمان می‌تواند ایفاگر نقش باشد؟ »

تاکنون، ۲۲ مبحث از مقررات ملی ساختمان تصویب و ابلاغ شده است که هریک از آن‌ها بخشی از ابعاد ساختمان را مورد توجه قرار داده‌اند تا ساختمان‌ها مستحکم، ایمن و با کیفیت مناسب ساخته شوند. هدف اصلی این مباحث تدوین الزاماتی است که رعایت اصول شهرسازی در

ساماندهی مبادی ورودی متعدد، همراه با توسعه فضاهای سبز و سرزنده در شورابیل

چالش بعدی ساماندهی مبادی ورودی شهر اردبیل است که قطعاً ورودی‌های شهر به‌عنوان نماد و هویت شهر از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است و شهرداری اردبیل هم برنامه‌های متعددی در راستای ساماندهی این ورودی‌ها دارد.

بحران هویت نمونه‌ای دیگر از چالش‌های حوزه معماری و شهرسازی است و آنچه در زمان فعلی به‌عنوان معماری و ساختمان در شهرها می‌بینیم هیچ‌گونه وجه مشترکی با گذشته ندارد و برگی از تاریخ و میراث ما نخواهد بود. شهرداری اردبیل تلاش داشته است تا باتوجه به ابعاد اقتصادی، زیست‌محیطی و فرهنگی در حوزه‌های مختلف حفاظت، نوسازی، بازآفرینی و توانمندسازی برنامه‌های متعددی را برنامه‌ریزی و اجرا کند. مرمت و احیای عمارت شهرداری اردبیل و تأسیس موزه شهر، کنترل

اگر به دنبال توسعه شهری هستیم باید به انسان محوری، امید به زندگی، خودباوری و خوداتکایی توجیهی ویژه داشته باشیم و با نهادینه کردن نقش مهندسان شهرسازی از پتانسیل ویژه، دانش و مهارت عظیم موجود در اعضای سازمان نظام مهندسی ساختمان نهایت استفاده را ببریم.

مدیریت
شهری

احیا و بازآفرینی عمارت شهررداری اردبیل

طراحی و اجرای ساختمان‌ها را قانونمند سازد و اجازه ندهد ساختمان‌هایی ساخته شوند که حقوق شهروندان را در حوزه عمومی مخدوش کند و یا موجب آلودگی‌های زیست‌محیطی، عدم کارایی عملکردی و نامناسب بودن سیما و منظر شهرها بشوند. اگر شهرداری‌ها، نظام مهندسی ساختمان و انبوه‌سازان در کنار یکدیگر قرار بگیرند و یک نقشه راه ترسیم شود، پیشرفت صنعت ساخت‌وساز را از نظر کمی و کیفی شاهد خواهیم بود.

در بحث نما، وضعیت نمای ساختمان‌های اردبیل مطلوب نیست و در این زمینه سازمان نظام مهندسی ساختمان می‌تواند وضعیت موجود را بهبود بخشد و امیدواریم با هدایت اصولی سازندگان، از طریق مهندسان معمار و شهرساز سازمان نظام مهندسی ساختمان، به یک وحدت رویه برسیم و نمایی همگون، زیبا و متناسب با معماری ایرانی-اسلامی داشته باشیم.

نگرانی بعدی از دیدگاه تاب‌آوری شهری و مدیریت بحران است. بحث مدیریت بحران در زمان وقوع زلزله پیش می‌آید. ایران جزء یکی از ده کشور بلاخیز جهان

به‌شمار می‌رود که لازم است هر چه بیشتر به فکر برنامه‌ریزی کاربری اراضی شهری در سطوح مختلف تقسیمات شهری باشیم و با تعامل شهرداری و سازمان نظام مهندسی ساختمان در مورد اهداف شهرسازی با برنامه‌ریزی بلندمدت و مسئولانه وارد عمل بشویم.

معضل بعدی شهرسازی ما اینست که طراحی شهری در شهرهای ما از رویکرد مطلوبی تبعیت نمی‌کند و سهم معیار اختصاص یافته به حمل‌ونقل عمومی و پیاده‌محور در مقایسه با استاندارد جهانی بسیار پایین است و با محوریت زندگی‌ها، با توجه به تراکم شهر توسط خودروها، امروز انسان به‌سوی خودرو رفته و زندگی در شهرها طاقت‌فرسا شده است و انسان محوری در شهر و شهرسازی نادیده گرفته می‌شود. اگر به دنبال توسعه شهری هستیم باید به انسان محوری، امید به زندگی، خودباوری و خوداتکایی توجیهی ویژه داشته باشیم و با نهادینه کردن نقش مهندسان شهرسازی از پتانسیل ویژه، دانش و مهارت عظیم موجود در اعضای سازمان نظام مهندسی ساختمان نهایت استفاده را ببریم.

آذربایجان شرقی

تسریع در عملیات اجرایی راه آهن دوخطه تبریز-میانه

با هدف تسریع در عملیات اجرایی راه آهن دوخطه تبریز-میانه جلسه هماهنگی فرمانده نیروی انتظامی استان با مدیرکل راه و شهرسازی برگزار شد. به گزارش اداره ارتباطات و اطلاع‌رسانی اداره کل راه و شهرسازی استان آذربایجان شرقی، جلسه هماهنگی تسریع در عملیات اجرایی راه آهن تبریز-میانه با حضور فرمانده نیروی انتظامی استان و سایر عوامل ذی‌ربط در محل دفتر مدیرکل راه و شهرسازی استان برگزار شد.

باتوجه به اینکه قسمتی از اراضی موردنیاز حریم راه آهن در محدوده اراضی مربوط به نیروی انتظامی است تملک و ارزیابی این محدوده در اولویت کاری شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور قرار گرفته است و نمایندگی این شرکت در استان با هماهنگی اداره کل راه و شهرسازی پیگیری‌های لازم را انجام دهد.

به گفته مدیرکل راه و شهرسازی استان برای رفع مشکلات و تسریع در اجرایی شدن این طرح مهم استانی که آرزوی دیرینه مردم نیز است، جلسات هماهنگی به‌طور مستمر برگزار خواهد شد.

در حال اجراست.

به گزارش اداره ارتباطات و اطلاع‌رسانی اداره کل راه و شهرسازی استان اردبیل مدیرکل راه و شهرسازی در بازدید از پروژه چهار خطه پارس آباد به سربند و پروژه ساختمان فرمانداری اردبیل گفت: «چهار بانده کردن راه ارتباطی پارس آباد-سربند یکی از پروژه‌های بزرگراهی و اولویت‌دار در حوزه راه شمال استان به‌شمار می‌رود.

مدیرکل راه و شهرسازی در بازدید از پروژه عملیات اجرایی ساختمان فرمانداری پارس آباد نیز گفت: «این پروژه از نیمه دوم سال ۹۷ توسط اداره کل راه و شهرسازی استان اردبیل شروع شد. طرح فوق در فاز اول و دوم توسط مشاور مطالعه، امکان‌سنجی و نهایتاً نقشه‌های اجرایی و سایر اسناد جهت برگزاری مناقصه توسط مشاور مطرح شد.»

خراسان رضوی

آغاز عملیات اجرایی پروژه احداث محور مشهد-فریمان

با حضور وزیر راه و شهرسازی، عملیات اجرایی پروژه احداث قطعه سوم باند دوم محور مشهد-فریمان به طول ده کیلومتر و پروژه قطعه یک باند دوم محور تربت حیدریه-زاوه به طول ده کیلومتر آغاز و همزمان پروژه ساماندهی تقاطع سنگ بست-فریمان و پل‌های بزرگ این محور افتتاح شد. به گزارش اداره ارتباطات و اطلاع‌رسانی اداره کل راه و شهرسازی استان خراسان رضوی، محمد اسلامی، وزیر راه و شهرسازی، با تأکید بر لزوم توسعه زیرساخت‌های ارتباطی و شکوفایی اقتصادی در استان خراسان رضوی گفت: «این استان به لحاظ موقعیت مکانی، در نقطه مهمی واقع شده است، چراکه تلاقی کوریدور شمال به جنوب و شرق به غرب است و

اردبیل

اجرای پروژه تبدیل راه اصلی به بزرگراه

دو قطعه واگذارشده پروژه الویت‌دار چهار خطه پارس آباد-سربند به پیمانکار برای تبدیل راه اصلی به بزرگراه با ۳۵ درصد پیشرفت فیزیکی

توان مالی و مدیریتی باشند می‌توانند در این فراخوان شرکت کنند.»

فارس

تکمیل بزرگراه شیراز-اهواز

مدیر کل راه و شهرسازی استان فارس گفت: «بزرگراه شیراز-اهواز از سه استان فارس، کهگیلویه و بویراحمد و خوزستان می‌گذرد و مسیر آن حدود پانصد کیلومتر است که ۲۱۰ کیلومتر از این مسیر در استان فارس قرار دارد.»

به گزارش اداره ارتباطات و اطلاع‌رسانی اداره کل راه و شهرسازی استان فارس، مدیر کل راه و شهرسازی این استان افزود: «مسیر شیراز-دشت ارژن کامل شده و در حال استفاده است و قطعه دشت ارژن-تنگ ابوالحیات با پیشرفت فیزیکی مناسبی در حال ساخت است.

وی در پایان اذعان داشت با جدیت تلاش می‌کنیم در سال ۹۹ این بزرگراه به‌طور کامل در بخش استان فارس به بهره‌برداری برسد.

قزوین

آسفالت بیست راه روستایی

امسال عملیات زیرسازی و روکش آسفالت بیست راه روستایی در قزوین با پانصد میلیارد ریال اعتبار انجام خواهد شد.

به گزارش اداره روابط عمومی اداره کل راه و شهرسازی استان قزوین، معاون مهندسی و ساخت اداره کل راه و شهرسازی استان گفت: «برای انجام عملیات روکش آسفالت بیست راه روستایی، قراردادی از سوی اداره

به همین دلیل تلاش می‌کنیم توسعه راه‌ها و راه‌آهن را در این استان در اولویت قرار دهیم.

وی به اجرای پروژه‌های مهمی همچون راه‌آهن خواف-هرات، خط راه‌آهن تربت حیدریه به بافق و اتصال راه‌آهن به مراکز ترانزیت بار و نیز شهر فرودگاهی جدید، که مطالعات آن به تازگی آغاز شده است، اشاره کرد و گفت: «با توسعه راه‌های مواصلاتی در این استان، امکان شکوفایی اقتصادی و تجاری فراهم می‌شود که می‌تواند موتور محرک‌های برای رونق تولید و نیز توسعه مبادلات تجاری با کشورهای همسایه باشد.

زنجان

آغاز پروژه‌های مشارکتی تولید مسکن

مدیر کل راه و شهرسازی استان زنجان گفت: «همزمان با سراسر کشور، پروژه‌های مشارکتی تولید مسکن با انتخاب زمین دولتی در مرغوب‌ترین مناطق شهر زنجان و آگهی فراخوان مشارکت در ساخت در روزنامه‌های کشوری و استانی کلید خورد.

به گزارش اداره ارتباطات و اطلاع‌رسانی راه و شهرسازی استان زنجان، در راستای تحقق منویات مقام معظم رهبری در سال رونق تولید و پیرو دستور ریاست محترم جمهوری پیرامون تولید مسکن، به مناسبت اعیاد بزرگ قربان و غدیر، پروژه‌های مسکونی مادر و کودک در قالب مشارکت از طریق اداره کل راه و شهرسازی استان زنجان با برگزاری فراخوان کلید خورد. مدیر کل راه و شهرسازی استان زنجان گفت: «کلیه سرمایه‌گذاران حقیقی و حقوقی دارای توان مالی و مدیریتی دارای صلاحیت فنی، انبوه‌سازان، پیمانکاران و یا سازندگان حرفه‌ای صلاحیت‌دار که دارای

به گزارش اداره ارتباطات و اطلاع‌رسانی اداره کل راه و شهرسازی استان قم، مدیرکل راه و شهرسازی این استان ضمن اعلام خبر فوق افزود: «عملیات تکمیل بلوار امام علی (ع) پردیسان قم از سال ۱۳۹۶ آغاز شد، اما به دلایلی از جمله وجود معارضات، تورم و انجام تأسیسات و لوله‌گذاری روند پیشرفت آن کند شده بود.»

وی همچنین افزود: «در این پروژه عملیات تخریب بتن و جداول طرح قدیمی بلوار، جدول‌گذاری مسی‌ها، تخریب آسفالت بخشی‌هایی از مسیر قدیمی، تخریب و عقب‌نشینی دیوار محوطه دانشگاه باقرالعلوم (ع) و احداث مجدد آن، خاک‌برداری حدود ۲۵ هزار مترمکعب، خاک‌ریزی حدود هزار مترمکعب، دال‌گذاری بر روی خطوط تأسیساتی و اجرای نهرها، روفوژ و دریچه و پل‌های فلزی مربوط، اجرای زیر اساس، اساس و اجرای آسفالت حدود پانزده هزار تن اقدامات اجرایی در ساخت و احداث این پروژه بوده است.»

کل با پیمانکاران منعقد شده است.» وی با اشاره به پایان عملیات آسفالت چهار راه روستایی در استان، خاطر نشان کرد: «جاده آشنستان به طول ۱۰۵۰ متر با شش میلیارد ریال اعتبار و راه انجیلاق-شکرناپ به طول ۱۵۵۰ متر با هشت میلیارد ریال اعتبار از جمله طرح‌های پایان‌یافته هستند.»

معاون مهندسی و ساخت اداره کل راه و شهرسازی استان اضافه کرد: «در صورت تأمین اعتبار و اجرای قراردادهای منعقدشده، شاهد انجام عملیات روکش آسفالت راه‌های روستایی استان به طول ۱۱۰ کیلومتر خواهیم بود.»

کرمان

بهره‌مندی بیش از ۹۲ درصد روستاهای بالای صد خانوار استان کرمان از راه آسفالت

بیش از ۹۲ درصد روستاهای با جمعیت بالای صد خانوار استان کرمان راه آسفالت مناسب دارند.

به گزارش اداره ارتباطات و اطلاع‌رسانی اداره کل راه و شهرسازی استان کرمان، مدیرکل راه و شهرسازی این استان با اعلام این خبر گفت: «از ۵۱۳ روستای با جمعیت بیش از صد خانوار استان کرمان، ۴۷۵ روستا دارای راه آسفالت هستند.»

مدیرکل راه و شهرسازی استان کرمان افزود: «برای آسفالت راه ۳۸ روستای باقیمانده چهل میلیارد ریال اعتبار نیاز است. میزان بهره‌مندی روستاهای با

قم

بازگشایی بلوار امام علی (ع) پردیسان

مدیرکل راه و شهرسازی استان قم گفت: «با عنایت به درخواست‌های مکرر مردمی و پیگیری‌های متعدد مسئولان محترم منطقه، برای بازگشایی پروژه تکمیل بلوار امام علی (ع)، هم‌زمان با ایام عید سعید غدیر و به مناسبت هفته دولت، این بلوار بازگشایی شد.»

مازندران در شهرهای رامسر و تنکابن برگزار شده بود، از پروژه‌های حوزه راه و شهرسازی در این دو شهر بازدید کرد و به منظور تسریع در روند انجام پروژه و رفع موانع و مشکلات برای بهره‌برداری هر چه سریع‌تر این پروژه‌ها دستورات لازم را صادر کرد.

وی همچنین تأکید کرد: «غرب مازندران باتوجه به موقعیت خاص و گردشگرپذیربودنش و همچنین حجم بالای مسافر که بدون تردید تأثیرگذاری فراوانی بر شریان توسعه دارد، مورد توجه ویژه اداره کل راه و شهرسازی در اجرای پروژه‌های زیرساختی است.»

مدیرکل راه و شهرسازی مازندران تصریح کرد: «در راستای تأکيدات استاندار مازندران مبنی بر تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام در صدد هستیم باتوجه به نقش راه و شهرسازی در توسعه همه جانبه این پروژه‌ها در کمترین زمان ممکن افتتاح و بهره‌برداری کنیم. در محورهای روستایی گلین، روستای سپارده در اشکور، زیر سازی ولنگان و چاک و همچنین روستای لرتنسا پیمانکاران در حال فعالیت هستند که به همین منظور میزان اعتباری بالغ بر ۷ میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان توسط دولت به تصویب رسیده است.»

بیش از پنجاه خانوار جمعیت، از راه آسفالت، حدود ۸۳ درصد است.»
رئیس شورای هماهنگی راه و شهرسازی استان کرمان، با بیان اینکه ۱۴۴۰ روستا با جمعیت بیش از بیست خانوار در این استان وجود دارد، تصریح کرد: «از این تعداد، ۴۶۷ روستا معادل ۶۷/۶ درصد از راه آسفالت مناسب بهره‌مند هستند.»

گیلان

احداث پل فلزی جدید در مجاورت پل فعلی محور رودبار-منجیل

به گزارش اداره ارتباطات و اطلاع‌رسانی راه و شهرسازی استان، مدیر ساخت و توسعه راه و شهرسازی این استان گفت:
«به منظور سهولت تردد در این محور، پل فلزی در پایین دست رودخانه سفیدرود در محدوده رودبار- منجیل احداث می‌شود.»

وی افزود: «مراحل اولیه تعیین پیمانکار برای ساخت و نصب پل فلزی در این منطقه انجام شده است و پس از تجهیز کارگاه عملیات اجرایی آن آغاز می‌شود. این پل راه ارتباطی شهرستان رودبار به منطقه طارم زنجان است که به علت کم‌عرض بودن پل موجود امکان تردد دو طرفه برقرار نمی‌شود؛ به همین منظور پل فلزی نود متری در کنار پل فلزی موجود اجرا می‌شود که با اجرای این پل ترافیک این نقطه به‌طور قابل ملاحظه‌ای کاهش خواهد یافت و امکان ارتباط دوطرفه برقرار می‌شود.»

مازندران

بازدید پروژه‌های در دست اجرای غرب استان

مدیرکل راه و شهرسازی استان مازندران، به منظور تسریع در روند اجرای پروژه‌های حوزه راه و شهرسازی، از غرب استان با محوریت تنکابن و رامسر بازدید کرد و از نزدیک در جریان پیشرفت پروژه‌ها قرار گرفت.
به گزارش اداره ارتباطات و اطلاع‌رسانی راه و شهرسازی مازندران، وی در حاشیه حضور در نشست مشترک شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان و همچنین شورای برنامه‌ریزی که با حضور معاون رئیس‌جمهور و استاندار

مرکزی

آغاز عملیات اجرایی احداث محور خمین-گلپایگان

مدیرکل راه و شهرسازی استان مرکزی از آغاز عملیات اجرایی احداث باند دوم محور خمین-گلپایگان خبر داد. به گزارش اداره ارتباطات و اطلاع‌رسانی اداره کل راه و شهرسازی استان مرکزی، مدیرکل

اعتبارات بازآفرینی شهری تا این تاریخ در سطح استان منعقد شده و در حال اجراست.»

یزد

باز آفرینی بافت‌های فرسوده در گرو جذب اعتبارات ملی

در دیدار تعدادی از معاونان و مسئولان شهرداری با مدیرکل راه و شهرسازی استان، به موضوع طرح‌های بازآفرینی شهر یزد اشاره شد و به اجرای این طرح‌ها، برای جلوگیری از توسعه نامتوازن شهر و برگشت جمعیت به بافت، تأکید شد.

به گزارش اداره ارتباطات و اطلاع‌رسانی راه و شهرسازی استان یزد، مدیرکل راه و شهرسازی در این نشست تأکید کرد که باتوجه به حمایت‌های دولت و همچنین تخصیص اعتبارات در حوزه بازآفرینی شهری، تسریع در تعریف پروژه‌های متعدد در این حوزه می‌تواند در جذب حداکثری این اعتبار ملی سازنده باشد.

وی تأثیر اجرای طرح‌های بازآفرینی در محلات هدف را موجب باززنده‌سازی فضاهای ناکارآمد شهری پیش‌بینی و خاطر نشان کرد: «به دلیل وجود زیرساخت‌های لازم در حوزه خدمات شهری و فضاهای عمومی، کاهش برخی هزینه‌های شهری دور از انتظار نیست.»

وی در ادامه این نشست از شهرداری خواست، به‌عنوان بازوی اصلی اجرای طرح‌های بازآفرینی شهری به پشتوانه حمایت راه و شهرسازی در تصویب و تأمین اعتبارات لازم، از این فرصت مهم پیش‌رو بهره کافی ببرد تا در آینده شاهد یک شهر جهانی منسجم و توانمند در بافت شهری با حضور مردم باشیم.»

راه و شهرسازی این استان گفت: «باتوجه به اینکه باند رفت محور خمین- گلپایگان در سال ۱۳۹۱ در حریم محور قدیم به طور کامل احداث شد و باند برگشت به سمت شهرستان خمین باتوجه به سرعت طرح محور اصلاح نشد و در حال حاضر ترافیک بر روی این محور در جریان است. به خاطر بالا بردن شرایط ایمنی محور مقرر شد اصلاح باند برگشت با احداث باند جدید به فاصله تقریبی بیست متر از باند موجود انجام شود.»

وی اضافه کرد: «پروژه مذکور با قراردادی به مبلغ حدود ۲۱ میلیارد تومان به شرکت فرد سازه سپاهان با مدت زمان ۳۶ ماه سپرده شد و عملیات اجرایی آغاز آن آغاز شده است.»

همدان

اجرای طرح باز آفرینی شهری

استاندار همدان گفت: «در نه شهر مرکز شهرستان‌های استان، طرح جامع بازآفرینی طراحی شده است و در ده شهرستان ۴۵۰۷ هکتار در محدوده باز آفرینی شهری مشخص شده است.»

به گزارش اداره ارتباطات و اطلاع‌رسانی اداره کل راه و شهرسازی استان، استاندار این استان در ستاد بازآفرینی همدان افزود: «طرح بازآفرینی شهری در دستور کار دولت تدبیر و امید قرار دارد. کار شهرداری‌ها فقط ارائه خدمات شهری نیست اجرای طرح بازآفرینی شهری مشارکت شهرداری‌ها را می‌طلبد و یکی از مهم‌ترین اقداماتی است که نشاط را به شهر می‌آورد.»

وی اضافه کرد: «شوراها و شهرداری‌ها اگر کمی هوشمندانه اقدام کنند، می‌توانند با حذف هزینه پروانه ساخت در برنامه‌های بلندمدت اعتبارات موردنیاز خود را از طریق دیگر تأمین کنند.»

حسن ربانی ارشد افزود: «تعداد ۲۷ قرارداد (پروژه عمرانی) از محل

عملکرد گروه‌های تخصصی و کمیسیون‌ها

۲ **اهم پیشنهادات گروه/کمیسیون برای پیگیری در دوره آتی چیست؟**

۱ **مهم‌ترین اقداماتی که گروه/کمیسیون در دوره هفتم موفق به اجرای آن نشده است.**

گروه تخصصی برق

۱ الف) ساماندهی موضوع آسانسور در زمینه انجام نظارت، بازرسی و صدور گواهینامه تأییدی بهره‌برداری آسانسور توسط اعضای دارای صلاحیت.
ب) اجرایی کردن تفاهم‌نامه FTTH.

۲ الف) با توجه به اینکه حذف به کارگیری صلاحیت طراحی و نظارت در گروه الف از تأسیسات (برق و مکانیک)، تهدیدی جدی برای ایمنی، کنترل و بهره‌دهی مناسب ساختمان است اکیداً درخواست می‌شود در راستای تنسيق امور

مربوط به مشاغل، حرفه‌های فنی و مهندسی و به منظور حفظ و افزایش ایمنی و کیفیت خدمات مهندسی و نظارت بر حسن اجرای خدمات، صلاحیت رشته‌های هفت‌گانه در تمامی گروه‌های ساختمانی به طور مستقل همانند گذشته الزام شود. (به استناد بندهای ۲-۵-۷ و ۱۰ ماده ۲ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان و ماده ۴ آئین‌نامه اجرایی).
ب) با عنایت به اینکه یکی از شروط تأسیس دفاتر اجرای تأسیسات ساختمان، مطابق بند ۵-۸ مبحث دوم مقررات ملی ساختمان برگرفته از آئین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان، داشتن صلاحیت اجرا توسط مهندسان برق و مکانیک است، لذا پیشنهاد می‌شود شورای مرکزی نسبت به درخواست و پیگیری اخذ صلاحیت اجرای برق و مکانیک اقدام کند.
ج) پیشنهاد می‌شود در راستای موارد برشمرده در ماده ۱۱۴

آئین‌نامه اجرایی قانون (وظایف و اختیارات شورای مرکزی)، شورای مرکزی نسبت به اجرایی شدن و اخذ «صلاحیت فنی آزمایشگاه» توسط مهندسان برق و مکانیک اقدام کند. (به استناد موارد برشمرده در ماده ۴ آئین‌نامه اجرایی).

(د) با عنایت به ماده ۲ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان، در راستای تنسيق امور مربوط به مشاغل و حرفه‌های فنی و مهندسی، بالابردن کیفیت خدمات مهندسی و نظارت بر حسن اجرای خدمات به منظور اطمینان از ایمنی و بهره‌دهی مناسب برای حمایت از مردم به‌عنوان بهره‌برداران ساختمان، شورای مرکزی نسبت به ساماندهی بحث نظارت و بازرسی آسانسور با هدف جلوگیری از مداخله افراد فاقد صلاحیت اقدام کند.

گروه تخصصی ترافیک

(الف) علی‌رغم تلاش‌های بسیار در داخل و خارج از شورای مرکزی، هنوز شورای تدوین و وزارت راه و شهرسازی مصوبه یکپارچه مبحث ترافیک در ساختمان یا همان الزامات ترافیکی ساختمان‌ها را صادر نکرده است و بیم آن می‌رود که اصل کار را تکه‌تکه کنند و مشکلی از مشکلات ترافیکی کشور را حل نکرده بر فرصت‌طلبی‌های تحت عنوان توسعه و ساخت‌وساز، بدون ضوابط ترافیکی، افزوده شود.

(ب) شرح خدمات هماهنگ بین گروه‌های تخصصی که نقش و زمان نقش‌آفرینی گروه‌ها را بدون تداخل و هماهنگ به دقت در موضوع ساختمان مطرح و تدوین کرده و ساعت‌ها زمان صرف کرده، اما هنوز تصویب و اجرایی نشده است.

(ج) تولید و هماهنگ‌سازی ابزارهای نرم‌افزاری عارضه‌سنجی ترافیکی ساختمان‌ها به‌نحوی که اعتبار ابزارها و شیوه استفاده در مقیاس‌های موردنظر به دقت لحاظ شود که هنوز باقیمانده است.

(د) آموزش هماهنگ و طبقه‌بندی‌شده اعضا در استان‌ها یا همان کاربران موضوع عارضه‌سنجی ترافیکی و ارتقای آن‌ها همچنان باقی مانده است.

(ه) همسان‌سازی مدارک تحصیلی برخی فارغ‌التحصیلان رشته حمل‌ونقل و ترافیک و به‌کارگیری آن‌ها در سازمان

استان‌ها به‌نحوی که حق و حقوق آن‌ها ضایع نشود و برای جامعه نیز مفید واقع شوند، قابلیت تکمیل و پیگیری دارد. (و) مبانی قیمت‌گذاری خدمات مهندسان ترافیک با توجه به مبحث جدید ترافیک نیز باقی مانده است.

۲

تمامی موارد فوق را برای پیگیری‌های جدی در دوره جدید پیشنهاد می‌کنیم.

گروه تخصصی شهرسازی

(الف) اتمام پیش‌نویس مبحث بیست‌وپنجم مقررات ملی ساختمان با عنوان «انطباق شهری ساختمان».

گفتنی است پیش‌نویس این مبحث در بیست سرفصل مختلف به همت اعضای گروه تخصصی شهرسازی شورای مرکزی در دست تهیه بوده است و تا حدود ۷۰ درصد پیشرفت کار دارد.

(ب) متقاعد کردن شورای عالی کارشناسان رسمی دادگستری برای اختصاص صلاحیت «ارزیابی بهای اراضی شهری» به مهندسان شهرساز.

(ج) ضرورت تدوین آئین‌نامه «نظارت شهرسازی» برای جلوگیری از تخلفات ساختمانی.

(د) تعیین تکلیف نهایی در مورد شرح خدمات مهندسان شهرساز در نظام ساخت‌وساز کشور.

(ه) اعمال صلاحیت‌های مهندسان شهرساز در سطح کشور.

(و) تعیین تکلیف دوره‌های آموزشی برای ورود به حرفه و ارتقای پایه مهندسان شهرساز.

۲

اگرچه تلاش‌هایی بسیاری، توسط گروه تخصصی شهرسازی شورای مرکزی، برای تحقق موارد فوق صورت گرفته ولی این تلاش‌ها هنوز به نتیجه قطعی و نهایی

نرسیده است و باید تا حصول نتیجه پیگیری شود.

گروه تخصصی عمران

در طی دوره هفتم نظام‌نامه‌های ایمنی، ارزیابی و بهسازی لرزه‌ای سازه‌ها و نظام‌نامه مجریان ذی صلاح، جهت بررسی و تصویب، به دفتر مقررات و کنترل ساختمان وزارت راه و شهرسازی ارسال شد ولی تاکنون توسط آن دفتر تصویب نشده است.

۲

پیشنهاد می‌شود در دوره آتی گروه تخصصی عمران، امور فوق پی‌گیری شود و همچنین کیفیت ارائه خدمات مهندسان رشته عمران به مردم عزیز کشورمان، با تنظیم نظام‌نامه‌هایی، ارتقاء یابد. امید است نظام‌نامه‌های ایمنی، نظام‌نامه ارزیابی و بهسازی لرزه‌ای سازه‌ها و نظام‌نامه مجریان ذی صلاح با پیگیری گروه تخصصی عمران در دوره هشتم به تصویب برسد. همچنین پیگیری اصلاح مباحث ۷-۹-۱۰ مقررات ملی ساختمان و تدوین و به‌روزرسانی بررسی موارد مربوط به تدوین قیمت‌گذاری خدمات مهندسی در رشته عمران انجام شود.

گروه تخصصی معماری

اعضای گروه تخصصی معماری در دوره هفتم، جهت دستیابی به اهداف گروه، تلاش‌های ارزنده‌ای داشته‌اند ولیکن نظام‌نامه اجرایی پیشنهادی طراحی نما و سیمای ساختمان‌ها، که با تلاش گروه تخصصی معماری در پاییز ۹۷ تدوین شد و در اختیار هیئت‌رئیس محترم شورای مرکزی قرار گرفت، هنوز اقدامی برای چاپ و ابلاغ آن به استان‌ها صورت نگرفته است. در صورت چاپ این کتابچه توسط شورای مرکزی، ضمن ارسال آن به سازمان استان‌ها می‌توان بر مسئله آموزش مهندسان و کنترل و نظارت فنی ساخت‌وساز تأکید کرد.

گروه تخصصی مکانیک

الف) فعالیت در مورد تعیین جایگاه طول مدت مسئولیت مهندسان ناظر که تاکنون به دلایل زیر محقق نشده است.
ب) اجرانشدن مبحث ۲۲ مقررات ملی ساختمان، که با تمام پیگیری‌های به‌عمل آمده، تاکنون آن هم به دلیل محدودیت‌های حقوقی و قضایی اجرایی نشده است.
ج) راه‌اندازی دوره دوم تربیت مدرس گاز فشار قوی که تا به حال از نظر متقاضی به حد نصاب نرسیده است.
د) حق‌الزحمه خدمات مهندسی رشته تأسیسات در سال‌های ۹۷ و ۹۸ که هنوز برای سال ۹۸ ابلاغ نشده است.
ه) شرح خدمات رشته تأسیسات مکانیکی ساختمان که به وزارت راه و شهرسازی پیشنهاد شده است به‌طوری‌که درخواست شده که مبنای تعیین حق‌الزحمه خدمات مهندسی از این به بعد بر پایه شرح خدمات باشد و هنوز حرکتی از سوی وزارتخانه دیده نشده است.
و) نظارت بر عملکرد گروه‌های تخصصی مکانیک استانی و اعضا که هنوز محقق نشده است.
ز) تدوین سرفصل‌های آموزشی ورود به حرفه، تمدید و ارتقای پایه پروانه اشتغال اعضای نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها و پیشنهاد آن به وزارتخانه از طریق کمیسیون آموزش شورای مرکزی.

کمیسیون آموزش، پژوهش، آزمون و انتشارات

مباحثی مانند شیوه‌نامه مجریان آموزشی، شیوه‌نامه مدرسان آموزش، نحوه ایجاد ساختار سیستماتیک، آموزش‌های برون مرزی و بین‌المللی برای ایجاد توانمندی در اعضا جهت صدور خدمات مهندسی، همچنین نحوه ایجاد بستری متحدالشکل در تولید محتواهای آموزشی، نحوه ارتباط اعضا با صنعت در مورد آشنایی بیشتر با تکنولوژی‌های نوین از مباحث مغفول‌مانده در این دوره است که امیدواریم همکاران در دوره بعدی به این امور مهم اهتمام ورزند.

کمیسیون انرژی، استاندارد مصالح و محیط زیست

الف) راهاندازی دبیرخانه نشان تعالی ساختمان سبز و اعطای نشان تعالی ساختمان سبز.
ب) تهیه مباحث مربوط به الگوی ساختمان سبز.

الف) در راستای اجرای ماده ۳ آئین‌نامه اجرایی صرفه‌جویی مصرف انرژی در ساختمان‌ها و همچنین مواد ۳۸ و ۴۴ قانون توسعه برنامه ششم، عملیاتی ساختن و اجرایی کردن ویرایش جدید مبحث ۱۹ مقررات ملی ساختمان و نیز اجرایی کردن طرح ممیزی انرژی و مدیریت پسماند (بازیافت آب و انرژی).

ب) با عنایت به تبصره ۲ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان، که وزارتخانه‌های راه و شهرسازی، کشور و صنایع و همچنین کلیه تولیدکنندگان، واردکنندگان و توزیع‌کنندگان را مکلف به استفاده از مصالح استاندارد کرده است. دوره هشتم نسبت به تدوین و اجرایی کردن شیوه‌نامه تشکیل ساختار راهبردی و اداری استانداردسازی ساختمان و نیز نظارت در مبدأ تولید مصالح و تجهیزات اقدام کند.

ج) با هدف ارتقاء و اعتلای مهندسی در کشور، نسبت به تربیت و آموزش ارزیابان سبز و بازرسان انرژی و ساختمان سبز و نیز راهاندازی دبیرخانه نشان تعالی کیفیت و ساختمان سبز اقدام کنند.

کمیسیون خدمات مهندسی و اشتغال

الف) تدوین نظام‌نامه دفاتر ویژه نمایندگی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان در مناطق آزاد.
ب) بازنگری و تدوین شرح خدمات مهندسی در رشته‌های هفت‌گانه مهندسی.

۲

الف) تهیه دستورالعمل برای مدت زمان مسئولیت مهندسان و دوره تضمین.
ب) بررسی و تدوین ضوابط اجرایی بازرسی نگهداری ساختمان (مبحث ۲۲).
ج) بازنگری مبحث دوم مقررات ملی ساختمان.
د) بازنگری در نحوه ارائه خدمات مهندسی در روستاها و شهرک‌های صنعتی.
ه) تدوین نظام‌نامه «تجمیع خدمات مهندسی».

کمیسیون نظام فنی و اجرایی کنترلی

الف) عدم تشکیل جلسات مشترک با مسئولان سازمان برنامه و بودجه (نظام فنی و اجرایی کشور) در راستای جلب نظر سازمان مذکور برای امکان تعمیم نظام فنی و اجرایی به سیستم اجرایی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان باتوجه به درخواست‌های مکرر کمیسیون.
ب) عدم تنظیم و تدوین پیوست و ضمیمه نظام فنی و اجرایی خاص و تطبیق با سیستم حاکم بر سازمان نظام‌مهندسی ساختمان باتوجه به عدم همکاری در به‌کارگیری مشاور مورد تأیید سازمان برنامه و بودجه.

۲

الف) طرح نظام‌نامه تنظیمی کمیسیون در مورد نحوه فعالیت مجریان ذی‌صلاح به منظور یکپارچه‌سازی نحوه فعالیت آنان در کل استان‌ها در صحن شورای مرکزی و ارائه به وزارت راه و شهرسازی جهت تأیید و ابلاغ آن به کلیه استان‌ها.
ب) طی مراحل اجرایی نظام‌نامه‌های تنظیمی کمیسیون در زمینه فعالیت آزمایشگاهی از قبیل ژئوتکنیک، گودبرداری-آزمایشات جوش و بتن توسط شورای مرکزی و ابلاغ آن به عنوان نظام‌نامه هماهنگ به کل استان‌ها.
ج) اجتناب از موازی‌کاری کمیسیون‌ها با تعیین شرح وظایف کمیسیون‌ها.

نقشه‌های جامع (طرح تفصیلی) شهری در آلمان هر ۲۰ تا ۲۵ سال تجدید نظر می‌شود. پهنه‌بندی شهری بنا به اقتضای آن به فضاهای مسکونی، تجاری، اداری و مختلط تقسیم می‌شود.

زیر آسمان
جهان

مراحل ساخت‌وساز شهری در کشور آلمان

باتوجه به نحوه انجام و اجرای پروژه‌های ساختمانی در کشور آلمان مشاهده می‌شود که سیستم بروکراسی، مسیر ارتباطی، اعتمادسازی و تفکر عوامل اداری، فنی، تولیدی و اجرایی ذی‌نفع، کم، کوتاه، صحیح و کاملاً به‌طور دموکراسی توصیف می‌شود، زیرا در غیر این صورت نمی‌توان این صنعت خانمان‌ساز و سلامت‌ساز و آرامش‌ساز، که لازمه پیشرفت هر جامعه مدنی است، را در راستای توسعه در قالب مسائل فنی، مهندسی، اقتصادی، زیبایی و فضا سازی پیش برد. برای روشن شدن این مراحل، سؤالاتی از دانش آموخته مهندسی راه و ساختمان در کشور آلمان پرسیدیم که در ادامه می‌خوانیم.

صورت کمبود و اشکالات مشاهده شده در ساختمان تأیید نمی‌شود و در این راستا مدت مشخصی از طرف شهرداری برای رفع آن اشکالات و معایب معین می‌شود که مالک به همراه گروه فنی طرف قرارداد خود موظف به رفع آن تا تأیید کامل از طرف شهرداری می‌شود.

« پرداخت حق الزحمه مهندسان ناظر (بازرس) به عهده کیست؟ »

اولاً بازرس مأمور اعزامی از طرف شهرداری است که حق الزحمه ایشان در عوارض پرداختی در زمان اخذ پروانه مستتر است.

دوماً در ابتدای انجام هر پروژه، هزینه کلی آن در شروع کار بین مالک و دفتر معماری و مهندسی و یا شرکت ساختمانی طی محاسبات دقیق و کامل مشخص می‌شود و از آن هزینه کلی (شامل: طراحی، پیگیری، تهیه متریکال و اجرا)، برای تمام پروژه که توسط مالک به گروه مهندسان طرف قرارداد پرداخت خواهد شد، درصدی معمولاً نسبت به مترژ و موقعیت ملک (وسعت، نوع کاربری، طبقات و غیره) از ۱۵ درصد به بالا نسبت به کل هزینه‌های انجام شده جهت حق الزحمه گروه مهندسان طرف قرارداد منظور می‌شود.

تبیه و تنظیم:
محسن فخرائی‌راد

« سطح اشغال
قطعات زمین بنا
به اقتضای محیط
و فضای شهری
تعیین می‌شود. »

« برای اخذ مجوز
ساخت‌وساز از
شهرداری باید نه
فاز از طراحی تا
اتمام منظور شود. »

« آیا پیگیری امور شهرداری به صورت حضوری است یا الکترونیکی؟ »

پیگیری امور شهرداری به صورت حضوری، پستی و الکترونیکی رایج و امکان‌پذیر است به طوری که درخواست اخذ مجوز توسط مالک یا دفتر معماری و مهندسی با تنظیم یک وکالت‌نامه به شهرداری ارائه می‌شود.

« چه کسی مسئولیت اخذ مجوز را دارد؟ »

مسئولیت دریافت مجوز ساختمان (پروانه ساختمان) به عهده مالک، دفتر معماری و مهندسی و یا مهندس ساختمان و یا شرکت ساختمانی، که از طرف مالک وکالت دریافت کرده باشد، میسر است که شامل نه فاز از طراحی تا پایان کار است و مهندسان مشاور و مجری در قبال آن مسئولیت کامل دارند.

« نظارت بر صحت عملکرد فنی به عهده چه کسی است؟ »

نظارت بر عملکرد فنی به عهده دفتر معماری و مهندسی و یا شرکت ساختمانی و به تبع آن مهندس ناظر معرفی شده از طرف آن‌هاست، اما نظارت بر صحت آن بعد از اتمام پروژه ساخت‌وساز بر عهده مهندس بازرس شهرداری است که در

مهندسان مشاور (دفتر معماری و مهندسی) برای انتخاب گروه‌های اجرایی باید مدارک مناقصه را برای سه شرکت معتبر جهت استعلام بفرستند.

گزیده‌ها

سوماتراکنتور
ساختمان اداری مدرن
در هامبورگ آلمان

« در ساخت‌وساز از مهندسان در چه رشته‌هایی استفاده می‌شود؟ »

در پروژه ساخت‌وساز از مهندسان مشاور طراح معماری، محاسباتی، الکتریکی، مکانیکی و مهندسان مجری و ناظران معرفی شده از طرف مشاور یا مالک در چهار رشته اصلی مرتبط با پروژه یا بیشتر (بستگی به نوع پروژه دارد) استفاده خواهد شد.

« مجری ساختمان و طراح چگونه تعریف شده‌اند؟ »

طراح و اجراکننده می‌توانند در قالب یک شرکت و یا شرکت‌های مختلف معماری، مهندسی و یا مهندسان مختلف ذی صلاح با مسئولیت‌های مشخص وارد عمل شوند.

« مسئولیت مهندسان چگونه تعریف شده است؟ »

مسئولیت مهندسان در ارتباط با رشته‌ها و قابلیت‌های آن‌ها و زمان آغاز و پایان مسئولیت آن‌ها در پروژه کلی ساخت‌وساز پروژه تعریف می‌شود.

« حق الزحمه به چه صورت است؟ »

حق الزحمه ساختمان‌سازی در آلمان، براساس قانون (HOAI) (نحوه پرداخت حق الزحمه آرشیته‌ها، مهندسان و طراحان)، مشخصاً تعریف شده است که البته در آن یک حداکثر و یک حداقل حق الزحمه تعیین شده است و به این صورت است که حق الزحمه به‌صورت درصدی از کل هزینه‌های پروژه به نسبت سختی و یا آسانی آن منظور می‌شود. معمولاً برای تمام قسمت‌های پروژه به‌طور تقریبی از ۱۵ درصد به بالای کل هزینه‌های ساختمان مشمول حق الزحمه مهندسان خواهد شد.

« سازمان نظام‌مهندسی ساختمان در آلمان به چه شکلی است؟ »

مهندسان پس از فارغ‌التحصیل شدن، برای اخذ پروانه اشتغال، به نظام معماری و مهندسی استان مراجعه می‌کنند و پروانه فعالیت (بدون امتحان) دریافت می‌کنند و در طول فعالیت، برای به‌روز شدن، دوره‌های مختلف را می‌گذرانند. سپس می‌توانند به‌صورت حقیقی و یا حقوقی (در دفاتر معماری و مهندسی) فعالیت کنند.

« مهندسان ناظر بر اجرا از طرف مهندسان مشاور برای انجام امور ساخت‌وساز در کارگاه معرفی و اعزام می‌شوند. »

« مدت پنج الی ده سال گارانتی ساخت از طرف مهندسان مشاور برای مالک تعیین می‌شود. »

« چه کسانی می‌توانند ساخت‌وساز کنند؟ »

مهندسانی که مجوز فعالیت از نظام معماری و مهندسی استان دریافت کرده‌اند و فعالیت خود را از طریق شرکت‌ها، با دفاتر معماری و مهندسی و یا به‌طور شخص حقیقی اعلام و شروع به کار کرده باشند.

« قوانین و مقررات مربوط به ایمنی در کارگاه چگونه است؟ »

کلیه مسائل ایمنی هم از طریق دفاتر معماری و مهندسی و هم از طریق شهرداری کنترل و آموزش داده می‌شود و شهرداری به شکل‌های مختلف، اتفاقی و یا از طریق شکایات همسایگان از کارگاه‌ها بازرسی می‌کند و تذکرات و توصیه‌های لازم را صادر می‌کند. بعد از اتمام ساخت‌وساز، توسط دفاتر معماری و مهندسی به شهرداری اطلاع داده می‌شود و پس از بازرسی و کنترل از صفر تا صد پروژه توسط بازرسان شهرداری و اعلام کلیه خطاها و یا نواقص احتمالی به مهندسان مزبور و یا مالک، ایشان موظف به رفع کلیه نواقص و خطاهای اعلام‌شده تا اخذ پایان کار از طرف شهرداری هستند.

مرکز همایش‌های بین‌المللی اصفهان

مقدمه

طرح نهایی مرکز همایش‌های بین‌المللی اصفهان، پس از ارائه طرح‌های مختلف، انتخاب و عملیات اجرایی آن از تیرماه سال ۱۳۹۰ شروع شد. این مجموعه عظیم در زمینی ۷۲ هکتاری شامل سالن اصلی، سالن چند منظوره، سینما، هال و ۲۴ دفتر ملاقات، پارکینگ‌های اختصاصی، آشپزخانه، ویلاها و با زیر بنای ۸۵۰۰۰ متر مربع توسط شهرداری اصفهان در حال ساخت است. در کنار این مجموعه یک هتل پنج ستاره ۲۵۰ اتاق و یک مرکز تجاری با زیربنای ۲۶۵ هزار مترمربع در دست احداث است. سایت این پروژه عظیم در جنوب شرق شهر اصفهان و در مجاورت رینگ چهارم ترافیکی شهری، به

تبیه و تنظیم:
کمیل صرامی

با همکاری مدیر پروژه
مرکز همایش‌های
بین‌المللی اصفهان

جهت دسترسی مناسب به قسمت‌های مهم شهری از جمله فرودگاه اصفهان و ایستگاه آبی قطار سریع‌السیر تهران-اصفهان، واقع شده است که دسترسی‌ها را، شامل وروری‌ها و خروجی‌ها، از دو مسیر بدون توقف و چراغ قرمز با امنیت کامل برقرار می‌کند.

معماری

سالن اصلی

سالن اصلی با ظرفیت ۱۱۵۴ نفر و در قالب هیئت‌های هفت نفره در طبقه همکف و ۱۲۳۲ نفر در طبقات اول و دوم به‌عنوان مهمانان و تماشاگران، مجموعاً با ظرفیت حدود ۲۴۰۰ نفر، برنامه‌ریزی شده است. شکل هندسی

دید هوایی
به مجموعه

یکی از مهم‌ترین مباحث پروژه پدافند غیرعامل است که با دوربودن از هسته مرکزی شهری و ازدحام ترافیک و دوربودن موتورخانه، استفاده از شیشه‌های لمینیت و سایر موارد در این پروژه رعایت شده است.

پوشش سقف پروژه مرکز همایش‌ها با استفاده از تکنولوژی نوین Ziptech پوشش داده شده است. در این نوع پوشش کل فضای خارجی سقف علاوه بر پوشش یکپارچه، دارای قابلیت زیباسازی بصری، عایق صوت و حرارت و همچنین هدایت آب‌های سطحی به داخل گاترهای پیش‌بینی شده است.

اسلیمی

در بخشی از جداره بالایی فضای کنکورس به وسیله مس طرح‌های اسلیمی ایجاد شده که این امر سبب بخشی از اقدامات و استفاده از هنرهای بومی شهر اصفهان در این پروژه شده است. این طرح‌های اسلیمی در سطحی به طول ۱۵۰ متر ایجاد و دارای نورپردازی خاص است که در ساعات مختلف، خصوصاً شب‌ها، جلوه ویژه و خاصی به فضای داخلی کنکورس می‌بخشد.

نمای پروژه

یکی دیگر از اقدامات نمای پروژه با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین و استفاده از بتن الیافی GFRC نخستین بار در کشور توسط مهندسان پروژه و پیمانکار اصفهانی به صورت تجاری به تولید انبوه رسید. الیافی مذکور ضمن سبکی و ضخامت بسیار کم دارای مقاومت خمشی و دوام بالاست و هر چهار پنل آن نمایش یک گل که در آثار اسلامی-ایرانی نماد موهبت الهی و تجلی پرتو لطف خدا بر آینه خلقت است. مصالح تشکیل‌دهنده بتن الیافی به صورت کلی از

سالن اصلی مجموعه

سالن اصلی به صورت کروی و با قطر ۸۵ متر و زیر بنای ۱۴۰۰۰ مترمربع پنج طبقه است.

سقف سالن با استفاده از گلیبرگ‌هایی از جنس GFRP و با الهام از سقف مسجد شیخ لطف‌الله یادآور وحدت در عین کثرت است. دیوارهای سالن به صورت ساندویچ پانل‌های آکوستیکی، که با ابعاد خاصی شیار و سوراخ می‌شوند، مرکب از چوب ضد حریق و پشم سنگ در لایه‌های داخلی است که با نرم‌افزارهای آکوستیکی شبیه‌سازی و خواص آن‌ها تعیین شده است. از سایر قابلیت‌های دیگر سالن اصلی پیش‌بینی اتاق‌های ترجمه همزمان، کنترل نور و صوت در طبقات میانی اول و دوم است. هوای گرم و سرد و تازه سالن به وسیله کانال و صندوق‌های در کف و زیر صندلی‌ها تأمین می‌شود.

فضای داخل پروژه
عکس: رضا شریفی،
ایسنا

شناسایی و مقادیر شاخص‌های تعریف‌شده در آن به صورت سالیانه به دست آمده است که از شاخص‌های مذکور می‌توان به شاخص‌های خیرگی (DGP)، نور روز (DF)، ساعات انحراف از حد مجاز (DAMAX)، ساعات کفایت نور روز پیوسته (DACONT)، و روشنایی روز مفید (UDI)، تحلیل پایا (استاتیک)، تحلیل پویا (دینامیک) اشاره کرد. از دیگر بخش‌های مهم این مرکز می‌توان به فضاهای ذیل اشاره کرد:

سالن‌ها یا چند منظوره: سالن‌ها به صورت مسطح و به صورت جانبی در کنار سالن اصلی و با ظرفیت ۶۱۲ نفر و مساحت ۱۱۳۵ مترمربع.

سالن چندمنظوره

طبیعت و خاک گرفته شده و اثر ناسازگاری بر محیط زیست نداشته است. این مصالح شامل سیمان پرتلند و ماسه سیلیسی و ماسه بادی به همراه الیاف شیشه که برای ایجاد مقاومت بالا به مصالح تشکیل دهنده بتن الیافی اضافه می‌شود. به دلیل امکان تهیه الیاف شیشه از مصالح بازیافتی شیشه و نیز تأمین میکروسیلیس و پوزولان‌های مصرفی در طرح بتن الیافی از ضایعات کارخانه‌های دیگر فیلرگیری در صافی دودکش‌ها و جمع‌آوری سرباره کوره آهن در سیستم گواهی LEED بتن الیافی به عنوان مصالح پایه معماری سبز در نظر گرفته می‌شود.

فرایند انجام‌شده در نمای GFR سالن اصلی به صورت ارائه فرم ظاهری گل‌یخ مت‌شکل از چهار پنل مجزای حدوداً ۳/۳۰ در ۳/۳۰ متر برای هر گل‌یخ دارای مرکز تقارن طراحی شده، رنگ مورد نظر پانل‌ها رنگ سفید صدفی در نظر گرفته شده است. به منظور جانمایی و چیدمان پانل‌ها قبل از تولید با استفاده از برنامه مدل‌سازی RHINO پوسته نما مدل‌سازی شده و جهت تولید نقشه‌های SHOP برای ساخت قالب از خروجی نرم‌افزار مذکور استفاده شده است.

یکی دیگر از متریال‌های مورد استفاده در نامسازی پروژه مرکز همایش‌ها، استرچ متال است. استرچ متال نوعی ورق فلزی پانچ‌شده است که پس از پانچ‌شدن به وسیله گیره‌های خاصی کشیده، سپس فرآوری و رنگ‌آمیزی می‌شود. از ویژگی‌های استرچ متال می‌توان به نیمه شفاف بودن، قابلیت عبور هوا و نصب آسان با اتصال‌های فلزی اشاره کرد.

ساختار شیشه‌های استفاده‌شده در این پروژه ترکیبی از شیشه‌های اسپایدر و لامل است. جنس شیشه‌های مذکور از شیشه‌های سانترژیک که توانایی کنترل میزان عبور تشعشعات نور خورشید به میزان کافی را داراست. انتخاب شیشه مناسب هر فضا براساس بررسی ساختار شیشه در قالب استراتژی مختلفی انجام شده است، در هر استراتژی ضرایب اپتیکی شیشه و شرایط بارگذاری (مانند شرایط آب و هوایی، ساعات کار پروژه و ...) در نظر گرفته شده است. همچنین با در نظرگیری مسیر حرکت خورشید بر روی پروژه، ساعات بحرانی و نواحی مستعد عدم آسایش دیداری

به‌صورت نیمه دایره با سطح ۲۹ هزار مترمربع با مصالح بتنی با ظرفیت اسمی ۸۰۰ خودرو مکانیزه به‌صورت هوشمند و مدرن و منفک از ساختمان پیش‌بینی شده است. دیوارهای این مجموعه به روش خشک و با استفاده از گچ برگ مقاوم در برابر حریق و رطوبت به ضخامت ۱۰ تا ۲۰ سانتی‌متر ساخته شده است. رینگ ارتباطی پروژه در سه تراز مختلف شامل پل VIP پی جهت اتصال به سالن اصلی و رینگ ارتباطی حاشیه جهت ورود مهمانان در طبقات اول و دوم از درهای جانبی برنامه‌ریزی شده است.

پدافند غیرعامل

یکی از مهم‌ترین مباحث پروژه پدافند غیرعامل بوده است که با دوربودن از هسته مرکزی شهری و ازدحام ترافیک در دسترسی به رینگ سوم چهارم شهری و پیش‌بینی‌های از قبیل دسترسی مهمانان و دوربودن موتورخانه، استفاده از شیشه‌های لمینیت شده و دسترسی‌های اضطراری و سایر موارد در این پروژه رعایت شده است.

سازه

سالن اصلی

سازه سالن اصلی از نوع فولادی، با وزن حدود ۳۵۰۰ تن است که سیستم سازه‌ای آن از نوع قاب خمشی فولادی با مهاربندی فولادی هم‌محور است. سیستم سازه‌ای سقف طبقات آن نیز از نوع سیستم جدید عرشه فولادی (metl deck) با ضخامت ۱۵ سانتی‌متر است. سقف سالن از سازه فضایی به‌صورت دایره‌ای شکل در پلان است و به‌صورت شیب‌دار بر روی سالن اصلی قرار گرفته است. این سقف دارای دهانه حدود ۸۰ متر است و دارای سه لایه المان‌های کششی و مساوی بافته شده است. ضخامت نهایی سقف سازه فضایی حدود ۶ متر است.

سالن‌های جانبی

کلیه سازه‌های سالن اصلی و جانبی از نوع فولادی با وزن حدود ۷۵۰۰ تن است که سیستم سازه‌ای آن‌ها از نوع قاب خمشی فولاد، فولادی و مهاربندی‌های هم‌محور فولادی است. سیستم‌های سازه‌های سقف طبقات آن نیز

۸۵

هزار مترمربع

سطح زیربنای پروژه

سالن سینما و آمفی تئاتر: با ظرفیت ۵۶۴ نفر و مساحت ۸۰۰ مترمربع.

سالن پذیرایی و چند منظوره: با مساحتی بیش از ۲۸۰۰ مترمربع به‌عنوان یکی دیگر از سالن‌های جانبی که قابلیت تبدیل شدن به دو فضای مستقل با استفاده از پارتیشن متحرک به‌صورت ماشینی و در کمتر از یک دقیقه را داراست.

فضای ارتباطی و اجتماعی (کنکورس): این فضا ارتباط فیزیکی، فضایی و حجمی کلیه قسمت‌های مختلف و سالن‌ها را به یکدیگر در ارتفاع و پلان مهیا می‌کند. سقف و دیوارهای فضای اجتماعات با استفاده از شیشه طراحی و اجرا شده است. طرح شیشه‌های داخلی نیز با بهره‌گیری از هنر اساتید به‌نام مینیاتور اصفهان و به‌صورت اسلیمی یادآور وحدت در عین کثرت است و با استفاده از مس بر روی شیشه اجرا شده است.

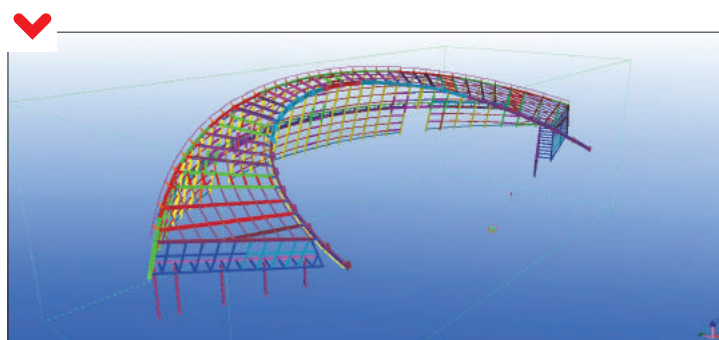
دفاتر: دفاتر با مساحت ۱۰۹۰۰ مترمربع است که در طبقه همکف ۲۴ دفتر کار دیپلمات به همراه سالن جلسات واقع شده و در طبقه میانی ناهارخوری و سالن انتظار و اتاق تأسیسات مکانیکی و برقی واقع شده است.

هتل و تجاری: هتل مرکز همایش‌های بین‌المللی با زیربنای ۶۵۰۰۰ مترمربع پنج ستاره دارای ۱۲ طبقه و ۲۵۰ اتاق و ۲۳ سوئیت و فضاهایی مثل استخر، سونا، ماساژ، تالارهای پذیرایی، سالن‌های ملاقات، کافی شاپ و غیره.

ویلا: در بخش دیگر از محوطه هشت واحد مجموعه ویلاهای سنتی هرکدام به مساحت ۴۵۰ مترمربع.

پارکینگ‌ها: در این مجموعه دو طبقه پارکینگ

مدل سه بعدی سازه

نمای پروژه با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین و استفاده از بتن الیافی GFRC نخستین بار در کشور توسط مهندسان پروژه به صورت تجاری به تولید انبوه رسید.

یک ساختمان

درجات آزادی به صورت فضایی و در جهت محورهای مختصات محلی هر المان به گونه‌ای قرار گرفته‌اند که در نقاطی درجه آزادی دورانی و در نقاط دیگر درجه آزادی محوری، آزاد یا محدود شده است. همچنین بسیاری از المان‌های اصلی نیز به صورت دوجداره لولایی ساخته شده که در نوع خود بی نظیر است.

مدل‌سازی سازه توسط نرم‌افزار STADD PRO به صورت سه بعدی انجام شده و طراحی تک‌تک المان‌ها با توجه به درجات آزادی خاص اتصالات آن المان صورت پذیرفته است. با توجه به شکل قوسی سازه و شیب‌دار بودن المان‌ها، نحوه بارگذاری ثقلی سازه با بررسی سناریوهای مختلف تجمع آب باران، برف و زاویه تابش خورشید جهت بارگذاری نامتقارن برف به دلیل آب شدن مقطعی و تردهای دسترسی، بررسی رواناب سطحی روی شیشه توسط آئین‌نامه‌های معتبر دنیا و در هماهنگی با آئین‌نامه ایران صورت گرفته است. بارگذاری جانبی در دو حالت بار باد و بار زلزله به صورت جداگانه مورد بررسی قرار گرفته و در مدل‌سازی و طراحی المان‌های سازه‌ای و اتصالات مدنظر قرار گرفته است.

از نکات بسیار حساس سازه کنکورس طراحی بارهای حرارتی پروژه به دلیل اختلاف دمای داخل و خارج فضای کنکورس با توجه به شیشه‌ای بودن پوشش و تابش آفتاب است که این تنش حرارتی در مدل‌سازی اعمال شده و جهت تعدیل آن از دو عدد درز انقطاع حرارتی سازه‌ای استفاده شده است. این موضوع در طراحی اتصالات المان‌های ثانویه نیز مدنظر قرار گرفته و طراحی‌ها بر اساس اتصالات پیچی و لولایی صورت پذیرفته است.

سیستم سازه‌ای عرشه فولادی

۷۵۰۰

تن

وزن کلیه سازه‌های
سالن اصلی
و جانبی

مدل‌سازی سه بعدی سازه

از سیستم جدید عرشه فولادی (metal deck) با ضخامت ۱۵ سانتی‌متر است. سقف نهایی سالن‌های بال روم و هال و سینما از نوع خرپای فولادی است که وظیفه باربری سقف calzip را داراست.

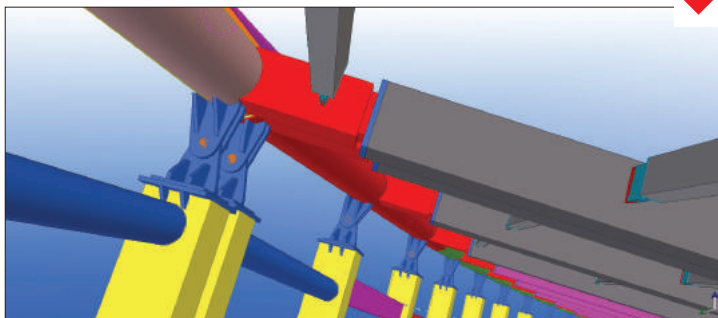
پل ورودی

در محل ورود به ساختمان اصلی و پارکینگ‌ها پل vip قرار گرفته است. این پل با ۴ خط عبور و عرض ۲۳ متر در ابتدا و ۳۲ متر در انتها از نوع دال مجوف و با دهانه‌های ۱۸ متر طراحی اجرا شده است.

کنکورس

سازه کنکورس با توجه به ماهیت ساختار فضایی و به دلیل نمایش بعد فضا در کل مساحت آن بارهای خود را فقط با استفاده از ۱۰ عدد ستون به زمین منتقل می‌کند و کلیه بارهای وارده توسط اعضا و المان‌های فلزی و توسط اتصالات خاص به سازه‌های مجاور منتقل شده است.

سیستم اتصالات المان‌های سازه کنکورس به سازه‌های مجاور از نوع اتصالات خاص با درجات آزادی مختلف و به صورت لولایی پیچی به صورت خاص و مخصوص این پروژه طراحی شده است و عملکرد آن‌ها به گونه‌ای است که در سازه‌های معمول ساختمانی استفاده نمی‌شود. نمونه‌ای از این اتصالات در تصاویر نشان داده شده است. همان‌طور که در تصاویر مشاهده می‌شود اتصالات لولایی طراحی شده برای این پروژه جهت محدود کردن

پوشش سقف پروژه مرکز همایش‌ها با استفاده از تکنولوژی نوین Ziptech پوشش داده شده است. در این نوع پوشش کل فضای خارجی سقف علاوه بر پوشش یکپارچه، دارای قابلیت زیباسازی بصری، عایق صوت و حرارت و همچنین هدایت آب‌های سطحی به داخل گاترهای پیش‌بینی‌شده است.

باران و شبکه شهری.

ج: دارای ۳۸۰۰ متر طول شبکه لوله‌کشی زهکش جهت جمع‌آوری آب‌های زیرزمینی و تعداد ۲۰ حلقه انتقال به تصفیه‌خانه.

- شبکه آبیاری فضای سبز

پروژه سالن همایش‌های بین‌المللی دارای ۳۲ هکتار فضای سبز است که به دو بخش اصلی تقسیم می‌شود. بخش داخلی رینگ و جاده‌های رینگ دارای فضای سبز فانتزی و بخش خارجی دارای جنگل کاری است که با شبکه آبیاری هوشمند پوشش آبیاری می‌شود.

- شبکه آب مصرفی سرد و گرم

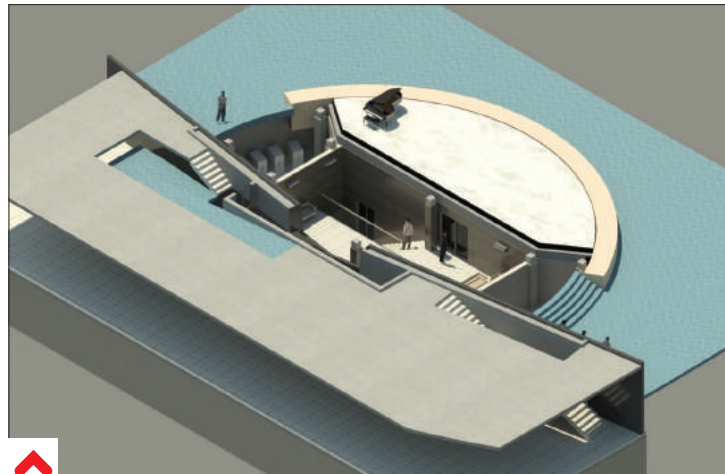
سیستم آبرسانی مجموعه با رعایت استانداردها و استفاده از روش‌های کاهش مصرف و حفاظت شبکه لوله‌کشی آب آشامیدنی طراحی و اجرا شد که شامل:

- ۱- مخازن بتنی با ظرفیت ۴۰ مترمکعب مستقر در موتورخانه.
- ۲- مخازن ذخیره با ظرفیت ۲۴ مترمکعب مستقر در فضای داخلی ساختمان به صورت GRP.
- ۳- سیستم پمپاژ با تأمین فشار جهت زونبندی مختلف ساختمان (فشار پایین و بالا).
- ۴- مخازن ذخیره آب گرم به ظرفیت ۲۴ مترمکعب.
- ۵- شبکه لوله‌کشی آب گرم و سرد به متراف ۱۰۰۰ متر طول لوله‌کشی و استنلس استیل و ۶۰۰۰ متر طول لوله‌کشی پلیمری مشبک پنج لایه.
- ۶- سیستم‌های حفاظت شبکه در برابر آلودگی و ضربات قوچ.

- شبکه آتش‌نشانی و سیستم‌های ایمنی فنی

باتوجه به نوع کاربری پروژه و زیر فضاهای مختلف جهت کاربرهای خاص، شبکه آتش‌نشانی پروژه براساس ضوابط و استانداردهای داخلی و خارجی (NFPA)، طراحی و اجرا شد که شامل:

۱-۴- مخازن بتنی جهت تأمین آب آتش‌نشانی تحت هر شرایطی در موتورخانه مرکزی.

سن متحرک سالن اصلی

طراحی ستون‌ها نیز براساس وضعیت بارهای وارده و براساس نیازهای سازه‌ای به صورت دو لایه و با جزئیات خاص این پروژه صورت گرفته است. نمونه‌ای از جزئیات ستون در تصویر ذیل نشان داده شده است.

تاسیسات مکانیکی

- سن متحرک: مساحت سن سالن اصلی حدود ۲۸۰ مترمربع است که ۱۰۰ متر آن به صورت سن متحرک به صورت سیستم الکترومکانیکی (linklift) جهت نمایش‌ها و مراسم خاص به صورت ماشینری پیش‌بینی شده است.

- فاضلاب داخل ساختمان

الف: دارای ۲۵۰۰۰ متر طول شبکه لوله‌کشی فاضلاب با سیستم هواکش + full vent با استفاده از مصالح مقاوم دو برابر خوردگی و انتشار صدا.

ب: دارای ۱۰۰۰ متر طول شبکه لوله‌کشی آب باران جهت انتقال به شبکه جمع‌آوری آب‌های سطحی.

- فاضلاب محوطه شبکه انتقال

الف: دارای ۳۰۰۰ متر طول شبکه لوله‌کشی فاضلاب و تعداد ۳۰ حلقه فاضلابی جهت انتقال فاضلاب به شبکه شهری و تصفیه‌خانه.

ب: دارای ۲۰۰۰ متر طول شبکه لوله‌کشی جمع‌آوری آب‌های سطحی و تعداد ۲۰ حلقه آب‌های سطحی و آب

۲۴۰۰۰

نفر

ظرفیت سالن اصلی و طبقات اول و دوم مرکز همایش

-سیستم‌های حرارتی و سرمایشی مستقر در فضاها که به صورت فن کوئل پیش‌بینی شده است.
-سیستم‌های حجم تغییر سرمایش VRV جهت تأمین سرمایش و گرمایش ویلاها با متراژ ۵۰۰۰ مترمربع و تناژ ۲۰۰ تن تبرید.
-کنترل تجهیزات و سیستم حرارتی و سرمایشی هوارسان سال، فن کوئل‌ها با توجه به موقعیت قرارگیری، نوع کاربری برای فضاها و فاکتورهای کیفیت هوا به صورت لحظه‌ای.
-کنترل و مانیتورینگ تجهیزات ایمنی و فنی آتش‌نشانی.

سیستم مدیریت هوشمند ساختمان (BMS)

مجموعه‌ای از DDC ها (Direct Digital Controller) که به صورت یک شبکه به هم متصل است. این مجموعه کنترل‌گرهای اطلاعات متغیرها را نظیر درجه حرارت، فشار، رطوبت، وضعیت و حالت کارکرد تجهیزات نظیر پمپ، فن، بویلر، چیلر را که توسط سنسورها و سوئیچ‌ها اندازه‌گیری می‌شود، دریافت و پس از آنالیز آن‌ها فرمان‌ها را به محرکه‌ها و موتورهای نظیر شیرهای برقی، دمپر، کنتاکتورها و غیره ارسال می‌کند و بدین ترتیب کنترل و مانیتورینگ سیستم‌های HVAC، هواسازها و اگر است فن‌ها، تجهیزات موتورخانه و تأسیسات مکانیکی، روشنایی را بر عهده می‌گیرد.

۶۵

هزار
مترمربع

زیربنای هتل
پنج ستاره

۱-۲- شبکه اطفاء اتوماتیک آبی (آب افشان) با پوشش کامل (Pendent – Upright) دارای ۸۰۰۰ متر طول لوله کشی فنی و تعداد ۹۰۰۰ نازل آب افشان.
۳-۴- شبکه اطفاء اتوماتیک خشک (آبی) با پوشش کامل جهت مجموعه پارکینگ‌ها دارای ۳۰۰۰ متر طول لوله کشی و تعداد ۸۰۰ نازل آب افشان.
۴-۴- شبکه اطفاء اتوماتیک گازی (FM200) جهت فضاها با کاربری خاص الکتریکی (اتاق‌های برقی، پست‌های برن).
۵-۵- کنترل هوشمند شبکه آتش‌نشانی به صورت دائم فعال با قابلیت مانیتورینگ فضاها.
۶-۱- مدیریت کنترل و خروج دود ساختمان هنگام آتش‌سوزی با در نظر گرفتن مسیرهای خروجی اضطراری پروژه و سناریوی Fire policy.

سیستم تهویه مطبوع (سرمایش و گرمایش) ساختمان

سیستم شبکه حرارتی ساختمان با توجه به نوع کاربری فضاها به صورت دائم فعال برای سرمایش و گرمایش در طول سال توسط لوله‌کشی با متراژ ۲۰۰۰۰ متر طول لوله فلزی به همراه عایق کاری استاندارد با در نظر گرفتن صرفه‌جویی انرژی از قبیل پلنوم بتنی طراحی شده در کف سالن اصلی.

موتورخانه مرکزی

-ظرفیت برودتی ساختمان تعداد ۲۵۰۰ تن تبرید است که با دو سیکل ترکیبی جذبی (استفاده از سوخت فسیلی گاز) و تراکمی (برقی) مستقر در موتورخانه مرکزی است و امکان استفاده از سیستم برودتی ساختمان را تحت شرایط مختلف میسر می‌کند.
-ظرفیت حرارتی ساختمان ۸ میلیون کیلوکالری است که با دو سیکل جداگانه جهت تأمین آب گرم سیستم‌های حرارتی و آب گرم مصرفی ساختمان، مستقر در موتورخانه مرکزی است.
-سیستم‌های هوارسان منطقه‌ای با ۱۱ تیپ متفاوت با قابلیت کنترل لحظه‌ای.

رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان خراسان شمالی: «در زلزله اردیبهشت ۹۶ هیچ خسارتی در حوزه سازه نداشتیم که تحقق این امر آورده تفکر و حضور مهندسان در حوزه ساخت و ساز است.»

گزیده‌ها

چهارمین همایش زلزله، مدیریت بحران و دورنمای آینده

مهندس عضو سازمان نظام مهندسی ساختمان استان گفت: «وجود این مهندسان ظرفیت بزرگی است که اگر از این ظرفیت به درستی استفاده کنیم درجه‌ای از اعتلا در جامعه را برای مردم به ارمغان می‌آوریم.» وی افزود: «در حال حاضر ۵۰ درصد مهندسان دارای پروانه اشتغال هستند و بالغ بر ۱۵ درصد این مهندسان در رده‌های مدیریتی در سطح استان قرار دارند. با پیگیری و تلاش جامعه مهندسی پیوست شش استاندارد ۲۸۰۰ جهت ارتقای کیفیت خدمات مهندسی ابلاغ شد و خوشبختانه در دهه اخیر ضریب ایمنی ساختمان‌ها افزایش پیدا کرده است.»

وی با بیان اینکه جامعه مهندسان در مواقع بحران حضور دارند، خاطر نشان کرد: «جامعه مهندسان استان در سیل اخیر و زلزله اردیبهشت ۹۶ به صورت رایگان و داوطلبانه به مردم خدمات می‌دادند که این موضوع نمادی از تعهد در جامعه مهندسان است.»

رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان خراسان شمالی در ادامه گفت: «در چهار ماهه ابتدای سال جاری نسبت به چهار ماهه سال قبل در حوزه آموزش مهندسان ۲۸۴ درصد رشد داشتیم که این موضوع نشان‌دهنده استقبال مهندسان در به‌روزرسانی دانش است.»

وی همچنین افزود: «در زلزله اردیبهشت ۹۶ هیچ

گردآورنده:
روابط عمومی سازمان
نظام مهندسی
ساختمان استان
خراسان شمالی

همایش دو روزه زلزله، مدیریت بحران و دورنمای آینده در استان خراسان شمالی برگزار شد. در آغاز این همایش علی‌اکبر رضانی رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان گفت: «باتوجه به حادثه سیل اخیر، رویکرد جدیدی به این همایش اضافه شده است. سعی کردیم با نگاه تخصصی به این موضوع وارد شویم و امیدواریم در آینده گام‌های خوبی در حوزه پیشگیری و اجرای ضوابط و مقررات برداریم که خوشبختانه با آگاهی‌دادن به مردم، آموزش مهندسان و تدبیر مسئولان به این سمت حرکت کردیم.»

وی خاطر نشان کرد: «اگر با فلسفه روزمرگی پیش برویم و به دنبال ارائه آمارهای کذب باشیم و اگر در حوزه مسکن به اقتصاد مسکن و در حوزه تولید مسکن به موضوع صرفه‌جویی انرژی توجه نکنیم، به طور حتم با بحران مواجه می‌شویم که تا چند سال نمی‌توان خسارات آن را جبران کرد.»

رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان خراسان شمالی گفت: «با برگزاری این همایش‌ها به دنبال این هستیم تا خدمات مهندسی را برای مردم به‌روز کنیم و تلاشمان را به گونه‌ای مدیریت کنیم که رضایت مردم را به دنبال داشته باشد.»

علی‌اکبر رضانی در ادامه با اشاره به وجود ۴۲۰۰

مدیر کل راه و شهرسازی استان: «باید قوانین حوزه ساخت‌وساز اصلاح شود و کمیسیون ماده ۱۰۰ از وجه حقوقی به وجه کیفی تغییر کند تا با داشتن قوانین محکم ساختمان‌های محکم‌تری داشته باشیم.»

یک رخداد

با استناد قانونی به سمت سبک‌سازی ساختمان‌ها پیش برویم.»

وی خاطر نشان کرد: «ما در یک استان زلزله‌خیز زندگی می‌کنیم و تعداد گسل‌ها در کشور ما زیاد است، اما متأسفانه هنوز این موضوع به فرهنگ و نظم ذاتی تبدیل نشده است.»

رجب‌زاده در چهارمین همایش زلزله اظهار کرد: «برگزاری چنین همایش‌هایی مسئولیت‌های حرفه‌ای و اجتماعی می‌طلبد زیرا صنعت ساختمان نیازمند نگاه حرفه‌ای‌تر است و راه بهبود کیفیت آن داشتن چنین نگاه حرفه‌ای به آن است.»

وی تصریح کرد: «اگر ایرادی در ساختار نظارت و احداث ساختمان دیدیم، این موضوع باید ریشه‌ای حل شود ولی اعتقاد داریم که بخش عمده آن حفظ شأن و جایگاه مهندسان و اعتماد جامعه است.»

رجب‌زاده تصریح کرد: «اینکه نظام‌مهندسی در کشور ما آسیب‌ها و مشکلاتی دارد قطعاً تنها سازمان نظام‌مهندسی ساختمان در آن دخیل نیست بلکه مهندسی در نظام

خسارتی در حوزه سازه نداشتیم که تحقق این امر آورده تفکر و حضور مهندسان در حوزه ساخت‌وساز است.»
در این همایش، مدیر کل راه و شهرسازی استان به خساراتی که به مردم در اثر حوادث طبیعی وارد می‌شود اشاره کرد و گفت: «وقوع زلزله و سیل یک حادثه تکراری است بنابراین وظیفه ما این است که در این همایش‌ها با طرح مطالب تخصصی سعی کنیم از این پس خسارات کمتری در حوادث طبیعی داشته باشیم.»

مصطفی‌زاده با اشاره به اینکه قوانین حوزه ساخت‌وساز در مقایسه با سایر حوزه‌ها ضعیف‌تر است، افزود: «باید قوانین حوزه ساخت‌وساز اصلاح شود و کمیسیون ماده ۱۰۰ از وجه حقوقی به وجه کیفی تغییر کند تا با داشتن قوانین محکم ساختمان‌های محکم‌تری داشته باشیم.»
معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری خراسان شمالی در این همایش با اشاره به اینکه یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌ها در موضوع زلزله کاهش خسارات ساختمان است، گفت: «متأسفانه آئین‌نامه دقیق و لازم‌الاجرائی برای سبک‌سازی ساختمان‌ها نداریم و باید تلاش کنیم

**مدیر گروه
زلزله‌شناسی
پژوهشگاه
بین‌المللی
زلزله: «تعداد
ایستگاه‌های
لرزه‌نگاری در
کشور کم است و
باید به سه برابر
وضعیت فعلی
افزایش یابد.»**

معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری استان: «اینکه نظام‌مهندسی در کشور ما آسیب‌ها و مشکلاتی دارد قطعاً تنها سازمان نظام‌مهندسی ساختمان در آن دخیل نیست بلکه مهندسی در نظام آموزشی ما در سطح پایینی دیده شده است.»

آموزشی ما در سطح پایینی دیده شده است.»

وی اظهار داشت: «وقتی به نظم موجود در عالم هستی نگاه می‌کنیم و به آنچه در جهان هستی که مخلوق خداوند است دقت می‌کنیم به این باور می‌رسیم که خالق هستی دانش مهندسی را در حد اعلا خود دارد. تمام اتفاقات موجود در طبیعت قابل پیش‌بینی است، اما زلزله با ابزار کنونی بشر قابل پیش‌بینی نیست ولی روزی خواهد آمد که با تکنولوژی‌های به‌روز بتوانیم زلزله را پیش‌بینی کنیم»

وی خاطرنشان کرد: «نگرش اشتباهی بین کسانی که در دانشگاه و در رشته مهندسی تحصیل می‌کنند با کسانی که کار می‌کنند وجود دارد که همین عامل موجب مهاجرت مهندسان شده است و یا اینکه به دلیل مسائل اقتصادی و مالی جذب سایر رشته‌ها می‌شوند و این مسئله به نظام آموزشی کشور باز می‌گردد که باید شأن و جایگاه مهندسان در تمامی حوزه‌ها حفظ شود.»

معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار خراسان شمالی، با تأکید بر این که دانش مهندسی باید در صدر علوم کشورها در حال توسعه باشد، گفت: «در حال حاضر دانشگاه‌های سطح کشور کرسی‌هایی در رشته مهندسی دارند که کسی طالب آن نیست و این در حالی است که دانش مهندسی باید در صدر علوم کشورها در حال توسعه

همچون ایران باشد.»

همامی عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی نیز در این همایش گفت: «هم‌اکنون با فعالیت‌هایی که در استان خراسان شمالی به همت جامعه مهندسی انجام می‌شود به نظر می‌رسد این قشر مسیر درستی را طی می‌کنند ولی راه درازی در پیش دارند تا به شرایط ایده‌آل برسند.» وی اظهار کرد: «تازمانی که متقاضیان مسکن مطالبه‌گر کیفیت نباشند، تولیدکننده نیز به دنبال سودآوری بیشتر است و کیفیت را پایین می‌آورد. در همین راستا دستگاه‌های نظارتی و مجریان نقش تعیین‌کننده‌ای دارند که با رعایت حداقل‌های آئین‌نامه ساخت مقررات ملی از تجملات در ساخت‌وساز بپرهیزند و کیفیت را بیشتر مورد توجه قرار دهند.»

وی با اشاره به اینکه تولید مصالح و استفاده از مصالح بی‌کیفیت و غیراستاندارد در شرایط اقتصادی نامطلوب رواج پیدا می‌کند، افزود: «وقتی مالکین به سمت استفاده از مصالح بی‌کیفیت و ارزان باشند، فقط برای اینکه سرپناهی تهیه کنند، این کارگاه‌های غیراستاندارد محصولات بی‌کیفیت خود را بیشتر به بازار عرضه می‌کنند.»

مدیر گروه زلزله‌شناسی پژوهشگاه بین‌المللی زلزله‌شناسی در این همایش، با اشاره به اینکه در حال حاضر ۱۳۰ ایستگاه لرزه‌نگار باند کوتاه و باند پهن در کشور وجود دارد، گفت: «تعداد ایستگاه‌های لرزه‌نگاری در کشور کم است و باید به سه برابر وضعیت فعلی افزایش یابد.»

وی با اشاره به حساسیت‌ها برای کاهش مخاطرات زلزله اظهار کرد: «معمولاً پس از اتفاق و رخداد، تلنگری برای اهمیت کاهش مخاطرات زلزله ایجاد می‌شود اما پس از گذشت زمان این اهمیت کاسته می‌شود.»

زارع، با بیان اینکه دو سال از زلزله اردیبهشت ۹۶ در استان خراسان شمالی می‌گذرد، خاطر نشان کرد: «در حال حاضر به سختی می‌توان در مقامات استانی اهمیت این حادثه را دید ولی ناگفته نماند در بدنه سازمان نظام‌مهندسی ساختمان این دغدغه وجود دارد و تاکنون چهار همایش برای زلزله برگزار شده است.»

مدیر گروه زلزله‌شناسی پژوهشگاه بین‌المللی زلزله، با بیان اینکه در حال حاضر در کشور ۱۲۰ گسل اصلی و

عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی: «تا زمانی که متقاضیان مسکن مطالبه‌گر کیفیت نباشند، تولیدکننده نیز به دنبال سودآوری بیشتر است و کیفیت را پایین می‌آورد.»

مدیرکل مدیریت بحران استان: «در زلزله‌ای که سال ۷۵ رخ داد شاهد از دست دادن ۸۴ نفر از هم‌استانی‌هایمان بودیم، اما همان شدت زلزله در سال ۹۶ دو کشته در برداشت که این نشان‌دهنده پیشرفت ساخت‌وسازها و توان ملی است.»

یک رخداد

چهارمین همایش زلزله
مدیریت بحران، دورنمای آینده، خراسان شمالی
4th Conference Earthquake Crisis Management Future Prospects Of North Khorasan

۳۱ مرداد و یکم شهریورماه ۹۸
August 2019
دانشگاه آزاد اسلامی واحد بجنورد

موضوعات همایش:

- بازسازی‌های زمین در زلزله
- بررسی اثرات زلزله در سازه‌های موجود
- الزامات ساخت‌وساز در طرح‌های نوین
- ارزیابی تاب‌آوری سازه‌های جدید در برابر زلزله
- تکنولوژی‌های نوین در تحلیل خطر زلزله
- آسیب‌پذیری لرزه‌ای سازه‌های جدید
- بررسی اثرات زلزله در سازه‌های موجود
- در بحران و آماده‌سازی کادرس مدیریت بحران
- طراحی و ساخت‌وساز در حوزه زلزله
- مفاوضات ایمنه تاریخی
- معماری و پدافند غیرعامل در مدیریت بحران
- آمادگی شهروندان در مدیریت بحران
- مشاهده زلزله‌های اخیر از وقوع زلزله و سیل و آلودگی هوا
- مدیریت بحران و آماده‌سازی و پاسخ به زلزله و سیل
- فن آوری‌های نوین در مدیریت بحران
- مباحث سلامت جسمی و معنوی (پست‌تراپی)

آخرین مهلت ارسال مقالات و دستاوردهای پژوهشی
۹۸/۵/۲۰

www.NCEE.nkhsco.ir

شدت زلزله در سال ۹۶ دو کشته در برداشت که امیدواریم در آینده همان دو نفر را نیز نداشته باشیم. این نشان‌دهنده پیشرفت ساخت‌وسازها و توان ملی است. روز به روز تاب‌آوری شهرها در حال افزایش است تا ریسک‌پذیری مدیریت بحران را کاهش دهیم.»

مدیرکل مدیریت بحران خراسان شمالی خاطر نشان کرد: «مقیاسه زلزله‌های رخ داده در گذشته کشور با حال، نشان از توجه و اهتمام ویژه تمام سطوح مدیریتی، مهندسان و کارگاه‌ها برای انجام درست ساخت‌وسازهاست.»

وی در ادامه گفت: «در سونامی ژاپن که با بزرگی نه ریشتر به وقوع پیوست شاهد کشته شدن بیش از سی هزار شهروند ژاپنی و تحمیل خسارات زیادی در این کشور بودیم. به دنبال زلزله ژاپن، سازمان ملل در سال ۲۰۱۵ سندی را تحت عنوان هفت زیر اساس طراحی کرد و در اختیار کشورها قرار داد.»

نظری در ادامه افزود: «افزایش تاب‌آوری جامعه و کاهش ریسک‌پذیری بخشی از این هفت اساس بوده که به کلی در کشور و در استان در حال اجرایی شدن است.»

مهم وجود دارد که حدود ۱۰ گسل در خراسان شمالی است، افزود: «گسل عشا آباد یا کپه داغ، گسل باغان-گرماب و گسل راز از جمله گسل‌های مهم این استان است.»

مدیرکل مدیریت بحران خراسان شمالی نیز با حضور در این همایش اظهار داشت: «استان خراسان شمالی جزء استان‌های حادثه‌خیز کشور است و براساس آمار و ارقام جزء ده استان اول کشور در حوزه زلزله‌خیزی قرار دارد.»

نظری با اشاره به حوادث رخ داده در این استان افزود: «تاکنون قریب به ۸۴ حادثه و رخداد طبیعی در این استان اتفاق افتاده است که آخرین آن مربوط به سیل فروردین‌ماه ۹۸ است. خراسان شمالی اولین استان متأثر از سیل بود که با تلاش و رهنمودهای استاندار و مدیران توانستیم کمترین خسارات را در بین ۲۵ استان داشته باشیم.»

وی با تأکید بر نقش مهندسان در پیشرفت و توسعه استان تصریح کرد: «در زلزله‌ای که سال ۷۵ رخ داد شاهد از دست دادن ۸۴ نفر از هم‌استانی‌هایمان بودیم، اما همان

مبحث دوازدهم:

ایمنی و حفاظت کار در حین اجرا

مقدمه

افزایش جمعیت شهری و نیاز به محل سکونت و کار در شهرها و به‌خصوص شهرهای بزرگ، افزایش تراکم و افزایش ارزش املاک را به دنبال دارد. این افزایش‌ها عموماً باعث توسعه عمومی شهرها و افزایش طبقات ساختمان‌ها در بالا و زیر همکف می‌شود. افزایش طبقات ساختمان‌ها از یک طرف مدت ساخت را بالا می‌برد و از طرف دیگر نیاز به فضاهای شهری برای حمل‌ونقل، تخلیه و جابه‌جایی مصالح و اجرای عملیات ساختمانی را افزایش می‌دهد. ساخت‌وساز وسیع و حجیم در مناطق شهری اثر جدی بر ایمنی، محیط‌زیست و زندگی روزمره ساکنان این مناطق می‌گذارد. در چند دهه اخیر در اکثر کشورهای صنعتی و پیشرفته و یا در حال توسعه ضوابط و مقرراتی کارساز برای کاهش خطرات ناشی از اجرای عملیات ساختمانی تدوین شده است. در کشور ما نیز در سال ۱۳۷۲ ویرایش اول و در سال‌های ۱۳۸۰ و ۱۳۸۵ ویرایش‌های دوم و سوم مبحث دوازده مقررات ملی ساختمان تحت عنوان «ایمنی و حفاظت کار در حین اجرا» تدوین و ابلاغ شده است. ویرایش چهارم این مبحث، با توجه به مسائلی که از طرف جامعه مهندسی و سازمان‌های ذی‌ربط به شکل‌های مختلف مطرح شده، تهیه شده است.

در مبحث دوازده، وظایف هر یک از عوامل دست‌اندر کار اجرای ساختمان از قبیل صاحب‌کار، سازنده یا مجری، ناظر، شهرداری و سازمان نظام‌مهندسی ساختمان درباره ایمنی، بهداشت و محیط‌زیست کارگران، عابران، ساکنان و شاغلان مجاور کارگاه ساختمان و همچنین حفاظت از ساختمان‌ها، ابنیه، وسایل نقلیه و درختان مجاور کارگاه ساختمانی در خطرات ناشی از اجرای عملیات اجرایی بیان شده است. مطالب موجود در مبحث دوازده از مجموعه مقررات ملی ساختمان شامل موارد زیر است:

تهیه و تنظیم: ساعد معارفی

- ایمنی عابران و مجاوران کارگاه ساختمانی
- جلوگیری از سقوط افراد
- جلوگیری از حریق
- سوختگی و برق‌گرفتگی و بهداشت کار و تسهیلات بهداشتی
- وسایل و تجهیزات حفاظت فردی

- وسایل و سازه‌های حفاظتی
- ایمنی کار با وسایل تجهیزات و ماشین‌آلات ساختمانی
- ایمنی کار در استفاده از وسایل دسترسی شامل داربست، نردبان و...
- ایمنی در تخریب ساختمان‌ها
- ایمنی عملیات خاکسی و به‌خصوص ایمنی گودبرداری و حفاظت دیوارهای گودبرداری و ساختمان‌های مجاور گودبرداری
- ایمنی در اجرای عملیات ساخت و نصب اسکلت ساختمانی اعم از ساختمان‌های فولادی و بتنی
- ایمنی در اجرای تأسیسات گرمایی، تعویض هوا و تهویه مطبوع، سیم‌کشی و نصب تأسیسات و تجهیزات برقی

تغییرات ویرایش چهارم مبحث دوازده

در ویرایش چهارم مبحث دوازده، موارد تکراری و ویرایش پیشین حذف شده است و متن‌ها تا حد امکان کوتاه و ساده‌سازی شده‌اند. خطراتی که ایمنی، محیط‌زیست و زندگی روزمره ساکنان مجاور کارگاه‌های ساختمانی را تحت تأثیر قرار می‌دهد، در این ویرایش، به متن مبحث اضافه شده است. در ویرایش قبلی مطلبی در مورد ریسک و ارزیابی ریسک وجود نداشت. در ویرایش چهارم مدیریت ریسک و به‌طور کلی مدیریت ایمنی کارگاه‌های ساختمانی آورده شده است. ارتقای

د) حفاظت از محیط‌زیست در داخل و مجاور کارگاه ساختمانی.

حفاظت

حفاظت عبارت‌اند از:

اقدامات و عملیاتی که به‌منظور نگهداری و مراقبت از افراد، اشیاء، اموال، ابنیه، وسایل و تجهیزات در مقابل خطرات ناشی از اجرای عملیات ساختمانی به‌کار برده می‌شود. ایمنی در ساختمان‌سازی به دلیل کثرت حوادث و مرگ‌ومیر زیاد این صنعت، از جمله مباحث بسیار مهم می‌باشد. صنعت ساختمان به دلیل ماهیت خشن و سخت و فعالیت‌های پر خطر مانند گودبرداری و حفاری، پی‌سازی، تخریب، کار در ارتفاع و... جزء صنایع حادثه‌خیز می‌باشد. عدم رعایت قواعد ایمنی در مراحل مختلف ایجاد یک واحد ساختمانی باعث شده که این شغل جزء سخت‌ترین و پر حادثه‌ترین مشاغل باشد که تا کنون جان کارگران زیادی را گرفته و افراد زیادی را دچار صدمات جبران‌ناپذیر کرده است. این در حالی است که با سه‌کاربردن تدابیر ایمنی و رعایت مقررات لازم به راحتی می‌توان ایمنی افراد را در این شغل تأمین کرد.

بحث و نتیجه‌گیری

علی‌رغم خطر زیاد و حوادث فراوان در صنعت ساختمان، وضعیت موجود در این صنعت با وضعیت مطلوب فاصله زیادی دارد و ضروری است توجه هر چه بیشتر همراه با حمایت قانونی در این زمینه اعمال شود تا شاهد ارتقای سطح ایمنی ساختمان در عمل و کاهش حوادث ساختمانی یا حداقل کاهش مرگ‌ومیر کارگران ساختمانی باشیم. اجرای کارهای ساختمانی شامل مراحل متعددی است که ضمن آن افراد با

ایمنی و بهداشت کار شاغلان کارگاه‌های ساختمانی نکته دیگری است که در این ویرایش مورد توجه قرار گرفته است. بانوجهبه حوادث گسترده در عملیات تخریب و گودبرداری و عدم رعایت اصول ایمنی در آن، به این مسئله مهم نیز در ویرایش چهارم پرداخته شده است. در یک ویرایش کلی نیز متن‌ها ساده‌سازی شده و مسئولیت‌ها و وظایف دست‌اندرکاران اجرای ساختمان از هم تفکیک شده است.

دامنه کاربرد مبحث دوازدهم

رعایت مفاد این مبحث به همراه آئین‌نامه حفاظتی کارگاه‌های ساختمانی، در انجام کلیه عملیات ساختمانی لازم‌الاجراست.

هدف

هدف از تدوین این مبحث پیشگیری از حوادث منجر به صدمات و خسارات جانی و مالی در عملیات ساختمانی و تأمین ایمنی و حفاظت نیروی انسانی شاغل در کارگاه‌های ساختمانی است.

ایمنی

ایمنی عبارت‌اند از:

الف) مصون و محفوظ‌بودن، سلامت و بهداشت کلیه کارگران و افرادی که به نحوی در محیط کارگاه با عملیات ساختمانی ارتباط دارند.
ب) مصون و محفوظ‌بودن، سلامت و بهداشت کلیه افرادی که در مجاورت یا نزدیکی (تا شعاع مؤثر) کارگاه ساختمانی، عبور و مرور، فعالیت یا زندگی می‌کنند.
ج) حفاظت و مراقبت از ابنیه، خودروها، تأسیسات، تجهیزات و نظایر آن در داخل یا مجاورت کارگاه ساختمانی.

مقدمه

بهداشت و ایمنی از سال ۱۸۸۵ میلادی با هم مطرح شده‌اند. مباحث ایمنی بعد از انقلاب صنعتی به دلایل افزایش آمار مرگ‌ومیر کارگران مطرح شد. مسائل محیط‌زیست نیز بعد از انقلاب صنعتی به وجود آمد و به شکل حادی مطرح شد. همچنین به دلیل شرایط و سنگینی کار در معادن زغال سنگ و افزایش بیماری‌های ناشی از کار در میان کارگران، بحث بهداشت نیز به وجود آمد و در گام بعدی ارتباط بین بیماری و وقوع حادثه کشف شد. به عبارت دیگر، وقتی کارگری بیمار شود حادثه می‌آفریند یا اینکه دچار حادثه می‌شود. با افزایش بیماری‌ها نیز حوادث افزایش می‌یابد و این‌ها به گونه‌ای به یکدیگر متصل هستند. به جهت اهمیت این موضوع می‌بینیم که در قانون کار آمریکا که در سال ۱۹۷۰ تصویب شده است بخشی تحت عنوان ((رایت تونو)) گنجانده شده است که بر حق کارکنان و کارگران نسبت به شناخت خطرات و مشکلات محیط کارشان تصریح دارد. این مسئله یکی از حقوق کارکنان است و باید توسط کارفرمایان به آگاهی آنان برسد تا بدانند در چه محیطی کار کنند و در این صورت موضوع تعهد که از الزامات HSE است در او ایجاد می‌شود و این قانون به عنوان ارگونومی HSE مطرح است. لذا به‌طور کلی می‌توان گفت که واژه ایمنی مترادف با امنیت است؛ به عبارتی امنیت هر مؤسسه، محیط کار و حتی هر کشوری در گرو ایمنی و رعایت مسائل و تکنیک‌های کاربردی و عملی مربوط به آن است. بنابراین در تعریف HSE به‌طور کلی تر می‌توان ابعاد زیر را نیز بیان کرد: فنی، پزشکی، فرهنگی و اجتماعی-رفتاری و روانی.

در حقیقت، HSE موضوعات بهداشت، ایمنی و محیط‌زیست را در پروژه‌ها تحت کنترل خود درمی‌آورد؛ به عبارت دیگر در هر کدام از شاخه‌های HSE، مواردی گنجانده شده که هر یک به‌تنهایی شامل موارد متعددی است که در زیر به آن‌ها اشاره می‌شود.

بهداشت (Health): در سازمان، موضوع بهداشت که شامل بهداشت عمومی (فردی)، بهداشت محیط و بهداشت حرفه‌ای می‌شود حائز اهمیت است. بهداشت فردی به سلامت مجموعه افراد مربوط می‌شود و بهداشت محیط پیرامون سازمان را در برمی‌گیرد و بهداشت حرفه‌ای نیز شامل یک سری آنالیزهای شغلی می‌شود. ایمنی (Safety): در هر سازمان، یک سری مخاطرات ایمنی وجود دارد که در صورت عدم رفع آن مغایرت‌ها ممکن است منجر به حوادثی شود.

محیط‌زیست (Environment): محیط‌زیست محیطی است شامل هوا، آب، خاک، منابع طبیعی، گیاهان، جانوران، انسان‌ها و روابط متقابل بین آن‌ها که سازمان در آن فعالیت می‌نماید. محیط می‌تواند از درون یک سازمان تا سیستم محلی، منطقه‌ای و جهانی گسترش یابد. گفتنی است فعالیت‌های سازمان دارای جنبه‌های محیط‌زیستی می‌باشد که می‌تواند با محیط‌زیست تأثیر متقابل داشته باشد.

ماشین‌آلات، ابزار و مصالح گوناگون سروکار دارند. این ویژگی‌ها امکان وقوع حوادث را برای نیروی انسانی افزایش می‌دهد. محافظت از نیروی انسانی، در قبال حوادث ناشی از کار، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. از این رو باید ابزار و ماشین‌آلات، به طور مستمر، مورد بازرسی کامل قرار بگیرند و از سالم بودن آن‌ها اطمینان حاصل شود. در به‌کارگیری ماشین‌ها نیز باید از افراد با تجربه استفاده شود. برای تأمین ایمنی کارگاه‌های ساختمانی، باید همه کارها با برنامه‌ریزی و رعایت اصول فنی انجام بگیرد و تدابیر لازم برای مقابله با خطرات ناشی از کار فراهم شود. در تجهیز کارگاه باید تمامی عوامل، وسایل و نیروی انسانی موردنیاز برای حفاظت افراد، محل کارگاه، تجهیزات و ماشین‌آلات در مقابل عوامل اقلیمی، حریق، جانوران و غیره فراهم شده باشد. در این راستا باید تسهیلات موردنیاز برای سکونت، تهیه مواد غذایی، آب آشامیدنی سالم، وسایل بهداشتی و سایر سرویس‌های لازم فراهم شود.

علاوه بر مبحث دوازدهم مقررات ملی ساختمان، مقوله HSE نیز در حوزه موارد مرتبط با ایمنی اهمیت به‌سزایی دارد. از این رو در ادامه مطلب به معرفی اجمالی این مبحث می‌پردازیم، چراکه اخیراً نیز این بحث در دوره‌های اجباری وزارت راه و شهرسازی قرار گرفته که لازم است از مفاد آن آگاه باشیم:

در سال‌های اخیر فرهنگ ایمنی، بهداشت و مسائل زیست‌محیطی (HSE) بحث‌انگیز بوده است و عوامل مختلف بروز حادثه در کارگاه‌های ساختمانی از جهات مختلف نیاز به بررسی دارد.

سیستم مدیریت HSE به‌عنوان ابزاری مدیریتی جهت کنترل و بهبود مسائل مربوط به بهداشت، ایمنی، محیط‌زیست و کیفیت است. این سیستم مدیریتی، با بررسی همزمان سه فاکتور مذکور، بستر مناسبی جهت استقرار و اجرای استانداردهای مدیریت زیست‌محیط (ISO1400)، استانداردهای مدیریت ایمنی و بهداشت حرفه‌ای (OHSAS18001) ایجاد می‌کند. با توجه به تحقیقاتی که تاکنون در این زمینه انجام گرفته است، توجه به اصول ایمنی و بهداشت حرفه‌ای و رعایت این اصول نقش زیادی در کاهش زیان‌های اقتصادی واحدهای صنعتی داشته است. چراکه با کاهش حوادث، احتمال آسیب‌دیدن تجهیزات و ایجاد خسارات مالی و لطمات جانی کاهش می‌یابد.

HSE چیست؟

تعریف کلی: بهداشت، ایمنی و محیط‌زیست (HSE) را اصطلاحاً HSE می‌گویند که حروف آن مخفف واژه‌های زیر است:

H: Health بهداشت کار

S: Safety ایمنی کار

E: Environment محیط‌زیست

صدمات، از آغاز پیدایش در حال تغییر و گذار بوده است. شکل اولیه آن زمانی، تنها یک روش ساده عمده اصلاحی و نه پیشگیرانه، به منظور حذف عوامل خسارات و صدمات بود. به شکل کنونی آن که اغلب روشی پیچیده و ضوابط سخت گیرانه برای کنترل مطمئن صدمات است، دگرگون شده است. در میان قابلیت‌های بارز مفهوم ایمنی ظرفیت کافی برای کارهایی فراتر از شناسایی روابط علت و معلولی و طرح‌ریزی روش‌های کنترل عملی وجود دارد. ضرورت بسترسازی تفکر ایمن، که از طریق فرهنگ‌سازی در بین افراد درگیر در کار اعم از مدیریت ارشد، مدیریت کارگاه و مهندسان، کارگران و متصدیان بسط و گسترش می‌یابد، می‌تواند سبب کارایی برنامه‌های ایمنی شود.

اهمیت مخاطرات در صنعت ساخت کارگاه‌های عمرانی و ساختمانی یکی از پرخطرترین فضاهای کاری به شمار می‌روند که از دیدگاه تنوع خطرات موجود نیز باتوجه به روال کاری در آن در زمره کارگاه‌های خطرناک به حساب می‌آیند. براساس آماری که همه ساله از سوی اداره‌های کار کشورهای مختلف و همچنین نهادهای سازمان‌های منطقه‌ای و جهانی داده می‌شود، بیشترین مخاطرات شغلی و حوادث کاری در صنعت ساختمان اتفاق می‌افتد.

نتیجه‌گیری

می‌توان گفت سهم قابل توجهی از سوانح و حوادث شغلی در کشورهای دنیا در بخش صنعت ساخت رخ می‌دهد و بنابراین برای کاهش این سهم برقراری ضوابط خاص ایمنی در این رشته کاری و دقت و الزام در رعایت آن‌ها در کارگاه‌های کشور ضروری است. این موضوع تقریباً در تمام کشورهای جهان تجربه شده است و طرح مقررات خاص و ویژه همراه با بازرسی‌های سختگیرانه ادواری و غیرمترقبه را به وجود آورده است. همچنین براساس محاسبات اقتصادی اثبات شد، برخلاف آنچه به نظر می‌رسد، ایجاد و برقراری ایمنی در کارگاه می‌تواند کمک شایانی به صرفه‌جویی در هزینه‌های کاری پیمانکاران بکند. در عین حال که در سلامت و بهبود وضعیت کاری سطح ملی نیز تأثیر بسیار زیادی دارد.

HSE-MS چیست؟

سیستم مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط‌زیست را HSE-MS گویند. اصطلاح HSE-MS شامل دو عبارت HSE و MS است. MS مخفف شده واژه‌های Management به معنای مدیریت و system به معنای سیستم/سامانه است.

مزایای سامانه مدیریت ایمنی، بهداشت و محیط‌زیست

- ایجاد بستر مناسب برای بهبود بهره‌وری و تعالی سازمان.
- کاهش زیان‌های مستقیم و غیرمستقیم ناشی از حوادث.
- هدفمندسازی فعالیت‌های مرتبط با مدیریت سامانه ایمنی، بهداشت و محیط‌زیست.
- ارزیابی مؤثر مخاطرات ایمنی، بهداشتی و محیط‌زیست.
- کاهش هزینه‌های مربوط به خسارات ایمنی، بهداشت و محیط‌زیست از قبیل خسارت ناشی از توقف کار، هزینه‌های درمان و ازکارافتادگی کارکنان و خسارت وارده به تجهیزات دستگاهها.
- شناخت کافی از عوامل بالقوه آسیب‌رسان در محیط کار.
- ایجاد ساختار مشخص برای مدیریت سامانه HSE و تعیین مسئولیت‌ها.
- هدفمندسازی و یکپارچه‌سازی سامانه مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط‌زیست.
- ایجاد بستر مناسب برای بهبود مستمر سامانه مدیریت HSE در سازمان.
- شناخت قوانین و مقررات ایمنی و محیط کار.
- رعایت مسائل حفاظت و ایمنی محیط کار.
- ارزیابی مؤثر ریسک‌ها و کاهش آن‌ها به‌منظور کنترل حوادث.
- ایجاد انگیزه در کارکنان به‌واسطه تلاش برای ایجاد محیط کاری ایمن.
- ایجاد زمینه مناسب برای استفاده از توان فکری بالقوه کارکنان برای تقویت سامانه مدیریت HSE.

ضرورت ایمنی در کارگاه‌های عمرانی

ایمنی، به‌عنوان یک مفهوم و روش مقابله با خطرات در راستای حفظ جان انسان‌ها و جلوگیری از خسارات و

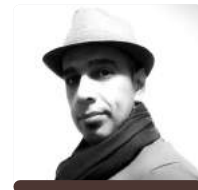
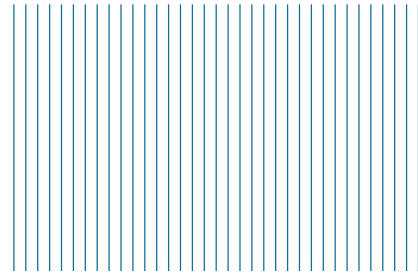
چک لیست ایمنی و حفاظت کار مطابق با مبحث دوازدهم

چک لیست خلاصه ایمنی و حفاظت کار

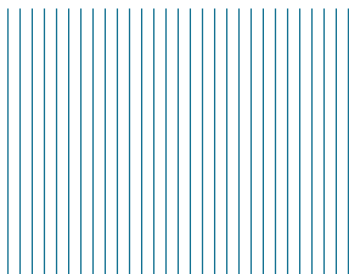

چک لیست ایمنی و حفاظت کار سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس

محمود نظری
کاریکاتوریست
و تصویرساز

- متولد ۱۳۶۰ همدان
- فارغ‌التحصیل رشته گرافیک
- برگزاری بیش از ۱۰ نمایشگاه انفرادی و گروهی کاریکاتور.
- همکاری با نشریات و خبرگزاری‌ها به‌عنوان کاریکاتوریست و تصویرساز به مدت ۱۰ سال.
- شرکت در جشنواره‌های کاریکاتور و کسب بیش از ۱۳۰ جایزه ملی و بین‌المللی از کشورهای ایران، ترکیه، چین، کره جنوبی، انگلستان، اکراین، ایتالیا، رومانی، صربستان، هندوستان، اسلواکی، هنگ کنگ، سوریه، آلمان.
- حضور در هیئت داوران بیش از ۲۰ جشنواره ملی و بین‌المللی کاریکاتور.
- ساخت چندین فیلم کوتاه انیمیشن و کسب چند جایزه ملی در این زمینه.

ضرورتی به نام «آئین‌نامه کنترل شهرسازی»

چکیده

در قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان، صاحبان هفت رشته مهندسی موظف شده‌اند تا با همکاری حرفه‌ای یکدیگر نسبت به طراحی و اجرای اصولی ساختمان‌ها در سطح کشور اقدام کنند. طی بیش از دو دهه‌ای که از ابلاغ قانون فوق‌الذکر می‌گذرد، کیفیت ساختمان‌ها به لحاظ استحکام، ایمنی و آسایش ارتقا یافته ولی متأسفانه

کارکردهای محیطی ساختمان‌ها مورد غفلت قرار گرفته است و این موضوع موجب شده تخلفات شهرسازی نسبتاً زیادی در سطح شهرهای کشور به وقوع بپیوندد. عدم بهره‌گیری از توان و تخصص مهندسان شهرسازی، ترافیک و نقشه‌بردار در نظام ساخت‌وساز کشور را می‌توان یکی از دلایل عمده برای این نقیصه دانست. مقاله کوتاه حاضر ضرورت تدوین و ابلاغ آئین‌نامه‌ای تحت عنوان «کنترل شهرسازی» را در راستای توجه جدی‌تر به کارکردهای محیطی ساختمان‌ها، نظارت دقیق بر فعالیت‌های شهرسازی و بهره‌گیری از خدمات متخصصان ذی‌ربط برای جلوگیری از تخلفات شهرسازی یادآوری و به مهم‌ترین عوامل زمینه‌ساز در تخلفات شهرسازی اشاره می‌کند.

کلیدواژه‌ها: تخلفات ساختمانی/شهرسازی، آئین‌نامه، کنترل شهرسازی، قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان، رشته‌های مهندسی نقطه‌نگر و پهنه‌نگر.

مقدمه

در قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان (مصوب سال ۱۳۷۴) از تخصص‌های عمران، معماری، شهرسازی، تأسیسات الکتریکی و مکانیکی، نقشه‌برداری و ترافیک تحت عنوان مهندسان ساختمان نام برده شده است و آن‌ها موظف و مکلف شده‌اند تا با همکاری و هماهنگی حرفه‌ای یکدیگر، طراحی و اجرای ساختمان‌ها را در سطح کشور به صورت اصولی انجام دهند.

در دو دهه گذشته بیشتر تمرکزها بر استفاده از خدمات مهندسان عمران،

عباس صنیع‌زاده
دکتری شهرسازی
و سردبیر ماهنامه
دانش‌نما

معماری، و تأسیسات الکتریکی و مکانیکی بوده است که عمدتاً طراحی و اجرای اصولی تک بناها را در چارچوب ضوابط ساخت‌وساز (و از جمله مقررات ملی ساختمان) برعهده دارند. به عبارت دیگر تاکنون از خدمات رشته‌های «نقطه‌نگر» استفاده شده که تمرکزشان عمدتاً بر عملکردهای درونی ساختمان‌ها بوده است و البته این خدمات به صورت غیر قابل انکاری موجب ارتقای کیفیت ساختمان‌ها به لحاظ استحکام، ایمنی و آسایش شده است.

از سوی دیگر، ساختمان‌ها به لحاظ محیطی نیز دارای کارکردهایی هستند که در موقع طراحی و اجرای آن‌ها باید کاملاً مد نظر قرار بگیرند. توجه به رعایت ملاحظات شهرسازی «در طراحی و اجرای ساختمان‌ها» از وظایف مهندسان شهرسازی، ترافیک و تا حدودی نقشه‌بردار است و این متخصصان با نگرش «پهنه‌نگر» خود، بر استقرار صحیح ساختمان‌ها در بستر شهر، ایجاد هماهنگی‌های لازم با ساختمان‌های مجاور و پیرامونی و عملکرد صحیح محیطی ساختمان‌ها نظارت دارند و به عبارت دیگر بر اجرای دقیق ضوابط و مقررات شهرسازی مراقبت می‌کند. غفلت از نقش رشته‌های پهنه‌نگر در طراحی و اجرای ساختمان‌ها تاکنون موجب بروز خسارات فراوانی برای شهرهای کشورمان شده است. همچنین تخلفات شهرسازی بعضاً موجب تضییع حقوق شهروندان در حوزه عمومی می‌شود و متأسفانه هیچ نهاد و ارگانی نیز پیگیر احقاق حقوق شهروندان در حوزه عمومی نیست.

ضرورت تهیه و ابلاغ آئین‌نامه کنترل شهرسازی

یکی از عوامل مهمی که موجب وقوع تخلفات شهرسازی در سطح کشور شده فقدان قانون و یا آئین‌نامه منسجمی است که بتواند بر مراحل مختلف طراحی و اجرای ساختمان‌ها، به لحاظ مراعات ضوابط شهرسازی، کنترل و نظارت کند و با تبیین درست نقش مهندسان شهرسازی در نظام ساخت‌وساز اجازه ندهد، با نادیده گرفتن ضوابط و مقررات شهرسازی، شهرهای کشورمان به لحاظ سیما و

عدم توجه به کارکردهای محیطی ساختمان‌ها در طول دو دهه گذشته موجب بروز خسارات عمده برای شهرهای کشور از یک سو و تضییع حقوق شهروندان در حوزه عمومی از سوی دیگر شده است.

گزیده‌ها

عوامل زمینه‌ساز تخلفات شهرسازی

اگر شروع ساخت‌وساز را از مرحله تهیه طرح توسعه و عمران یک شهر و پایان آن را نگهداری از ساختمان بدانیم، در این صورت مراحل مختلفی که می‌تواند به صورت مستقیم و یا غیر مستقیم زمینه‌ساز تخلفات شهرسازی باشد، به شرح زیر است:

۱- انتخاب نوع طرح توسعه و عمران

هر شهر برای اداره امور خود نیازمند طرح توسعه و عمران است. اما این طرح باید متناسب با نیاز شهر تهیه شود. بعضی از شهرها نیاز به رشد و توسعه کالبدی دارند و رشد و توسعه در بعضی از شهرهای دیگر، باید بنا بر مصالحی متوقف شود. لذا تهیه طرح توسعه و عمران متناسب با نیاز شهر اولین گام در جهت جلوگیری از تخلفات شهرسازی است. طرح توسعه و عمرانی که نتواند پاسخگوی نیازهای شهر باشد، نه تنها مفید نخواهد بود بلکه زمینه تخلفات شهرسازی بسیاری را فراهم می‌سازد.

۲- انتخاب مشاور برای تهیه طرح توسعه و عمران

تهیه یک طرح توسعه و عمران مطلوب و مناسب مستلزم آشنایی کامل مشاور با شهر مورد نظر از یک سو و برخورداری از توانمندی، دانش و تجربیات مشاور جهت درک مشکلات و نیازهای شهر از سوی دیگر است. اگر مشاور مناسبی برای تهیه طرح انتخاب نشود و در نتیجه طرحی بدون کیفیت و بدون توجه به مقتضیات شهر تهیه شود، در این صورت زمینه برای بروز تخلفات شهرسازی فراهم می‌شود.

۳- بررسی و تصویب طرح توسعه و عمران

بررسی و تصویب طرح باید توسط افراد و یا نهادی صورت پذیرد که بسیار مسلط‌تر و مطلع‌تر از مشاور طرح به مسائل، مشکلات و نیازهای شهر باشد و ضمناً مدت زمان بررسی و تصویب طرح هم باید در چارچوب مشخص صورت پذیرد. عدم دقت در تحویل گرفتن طرح و یا طولانی شدن روند بررسی و تصویب آن نیز از جمله عواملی است که می‌تواند زمینه‌ساز وقوع تخلفات شهرسازی بشود.

۴- تهیه، بررسی و تصویب طرح تفصیلی

اعمال نفوذ مدیریت‌های شهری در تهیه طرح‌های تفصیلی به دلیل تقبل همه یا بخشی از هزینه‌های آن، از جمله مواردی است که موجب می‌شود بعضاً شاکله اصلی طرح توسعه و عمران در مرحله تهیه طرح تفصیلی آسیب‌پذیر شود و همین دوگانگی و یا چندگانگی زمینه را برای بروز و ظهور تخلفات شهرسازی فراهم می‌سازد.

۵- اجرای طرح توسعه و عمران شهر

اجرای طرح‌های توسعه و عمران را می‌توان به دو بخش متمایز که البته به موازات یکدیگر صورت می‌پذیرد، به شرح زیر تقسیم نمود:

۱-۱- اجرای فضاهای عمومی و تغییرات احتمالی در طرح جامع و تفصیلی

در این بخش فضاهای عمومی شهر توسط مدیریت شهری به مرور به حیطه اجرا

منظر، کارایی و محیط زیست با مشکلات متعدد مواجه شوند. تهیه، تصویب و ابلاغ این آئین‌نامه که اخیراً تهیه آن نیز مورد توجه و تأکید وزیر راه و شهرسازی قرار گرفته است می‌تواند تا حدود زیادی به رفع مشکلات موجود کمک کند و نظام ساخت‌وساز کشور را در جایگاهی مطلوب‌تر و اصولی‌تر قرار دهد. البته این آئین‌نامه باید از جامعیت لازم برخوردار باشد و با در نظر گرفتن همه جوانب موضوع تهیه شود.

مهم‌ترین تخلفات شهرسازی در حوزه ساخت‌وساز

عدم توجه به ملاحظات شهرسازی و عدم بهره‌گیری از توان و تخصص مهندسان شهرساز در نظام ساخت‌وساز کشور، موجب وقوع تخلفات شهرسازی متعدد و متنوعی در سطح مراکز زیست کشورمان شده و می‌شود که اهم آن‌ها به اختصار به شرح زیر است.

۱- احداث ساختمان‌ها در حریم مسیل‌ها، شبکه‌های تأسیساتی، بناهای تاریخی

و ...

۲- مخدوش ساختن مناظر و چشم‌اندازهای طبیعی شهرها با استقرار نامناسب ساختمان‌ها.

۳- مسدود ساختن کریدور هوایی شهرها با احداث ساختمان‌های بلند مرتبه در مسیر این کریدورها.

۴- ایجاد سایه و اشراق برای ساختمان‌های پیرامونی و تجاوز به حریم خصوصی آن‌ها.

۵- استقرار و جانمایی نامناسب ساختمان‌ها بدون توجه به بافت کالبدی و اجتماعی پیرامونی.

۶- احداث ساختمان‌های بلند مرتبه بدون توجه به ظرفیت گذرهای مجاور و تأمین دسترسی‌های مناسب.

۷- عدم پیش‌بینی تعداد پارکینگ مورد نیاز و اشغال فضاهای عمومی توسط خودروها.

۸- تغییر کاربری‌های غیر کارشناسی و بعضاً مغایر با اصول طرح‌های توسعه و عمران.

لیست تخلفات فوق البته بسیار مفصل و طولانی است که برای جلوگیری از اطاله کلام از ذکر آن‌ها خودداری می‌شود.

کنترل شهرسازی به مثابه یک فرایند

آئین‌نامه کنترل شهرسازی باید قادر به نظارت فرایندی در کلیه مراحل ساخت‌وساز باشد. تخلفات شهرسازی بنا به دلایل مختلفی زمینه‌های بروز و ظهور می‌یابند. لذا لازم است که آئین‌نامه کنترل شهرسازی بتواند الزامات و ملاحظات لازم را برای کلیه مراحل پیش‌بینی کند و مانع از بروز تخلف در همه این زمینه‌ها و مراحل بشود.

آئین‌نامه کنترل شهرسازی باید نگرشی فرایندی داشته باشد و در آن الزامات مورد نیاز برای جلوگیری از بروز تخلفات شهرسازی در کلیه مراحل ساخت و ساز پیش بینی شود.

مقالات

اجرای ساختمان‌ها دارای مراحل مختلفی است که عدم کنترل لازم در هر یک از آن‌ها می‌تواند زمینه‌ساز تخلفات شهرسازی باشد. شاید بتوان گفت عمده تخلفات شهرسازی در این مرحله از اجرای طرح‌های جامع و تفصیلی صورت می‌پذیرد. به همین دلیل و برای روشن تر نمودن موضوع، مراحل مربوط به طراحی و اجرای ساختمان‌ها با جزئیات بیشتر ارائه می‌شود.

۵-۲-۱. مرحله دستور تهیه نقشه

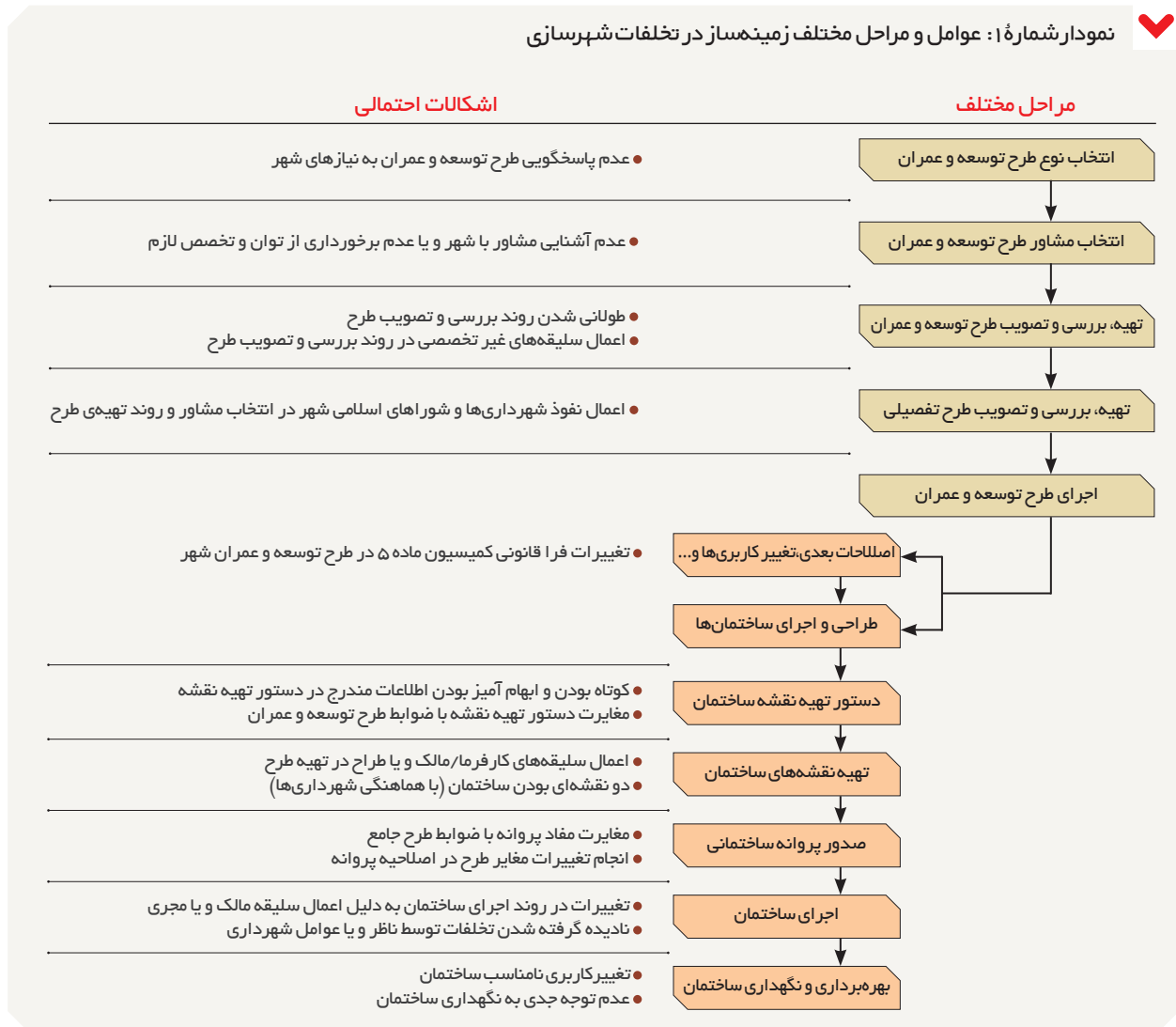
در این مرحله، با مراجعه مالک به مدیریت شهری، دستور تهیه نقشه توسط مرجع صدور پروانه با توجه به ضوابط و مقررات طرح توسعه و عمران در

کشیده می‌شود و بعضاً تغییراتی نیز حسب درخواست سازمان‌ها، نهاده‌ها، و حتی اشخاص توسط کمیسیون ماده پنج در حوزه کاربری‌ها، جابه‌جایی شبکه معابر و... صورت می‌پذیرد. در اجرای این بخش از طرح‌های جامع و تفصیلی نیز اگر دقت و مراقبت لازم به عمل نیاید ممکن است تصمیماتی اتخاذ شود که زمینه‌های تخلفات شهرسازی را در مراحل بعدی فراهم سازد.

۵-۲. طراحی و اجرای ساختمان‌ها

به موازات بخش اول، طراحی و اجرای ساختمان‌ها با کاربری‌های مختلف، قاعدتاً، در چارچوب ضوابط و مقررات طرح‌های جامع و تفصیلی انجام می‌گیرد. طراحی و

نمودار شماره ۱: عوامل و مراحل مختلف زمینه‌ساز در تخلفات شهرسازی

مرحله دقت و مراقبت لازم به عمل آید، از بسیاری تخلفات شهرسازی جلوگیری به عمل خواهد آمد.

۵-۲. مرحله بهره‌برداری و نگهداری

ساختمان‌ها بعضاً در مرحله بهره‌برداری و یا نگهداری دستخوش تغییر و با تغییراتی می‌شوند که از آن پس عملکرد آن ساختمان مغایر با ضوابط و مقررات طرح توسعه و عمران شهر در آن‌ها تبیین و تشریح نشده، بعضاً نقشه‌هایی مغایر با ضوابط و مقررات تهیه و ارائه می‌شود و اگر این نقشه‌ها کنترل نشود، موجب ظهور و بروز تخلف ساختمانی می‌شود.

۵-۲-۲. مرحله تهیه نقشه‌های ساختمانی

در این مرحله احتمال بروز چند خطا به شرح زیر وجود دارد که می‌تواند زمینه‌ساز تخلفات شهرسازی باشد:

- * گویا و واضح نبودن دستور تهیه نقشه.
- * اعمال سلیقه مالک یا طراح در تهیه نقشه.
- * عدم درج صحیح اطلاعات در فرم دستور تهیه نقشه توسط مرجع صدور پروانه.

عدم اعمال کنترل‌های لازم در این مرحله هم می‌تواند زمینه لازم برای تخلف ساختمانی شهرسازی فراهم کند.

۵-۲-۳. مرحله صدور پروانه ساختمانی

در این مرحله مجوز رسمی برای احداث ساختمان صادر می‌شود و قاعدتاً پروانه ساختمان باید کاملاً بر اساس ضوابط و مقررات طرح توسعه و عمران صادر شده باشد. بعضاً دیده شده که بنابر مصالحی و از جمله تأمین درآمدهای مالی مدیریت شهری، پروانه ساختمانی با ضوابطی فراتر از ضوابط طرح توسعه و عمران صادر می‌شود؛ که این موضوع پایه‌گذار تخلف شهرسازی می‌شود.

۵-۲-۴. مرحله اجرای ساختمان

در این مرحله اتفاقات زیر محتمل است و تخلفات شهرسازی صورت می‌پذیرد:

- * اعمال سلیقه مالک در اجرای ساختمان.
- * عدم نظارت دقیق مهندس ناظر و یا عوامل نظارتی شهرداری بر اجرای ساختمان.
- * نادیده گرفته شدن (تعمدی) تخلف توسط مدیریت شهری برای اخذ جریمه و افزایش درآمد.
- * اعمال کنترل در مرحله اجرای ساختمان بسیار مهم است و اگر در این

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

عدم نظارت جدی بر فعالیت‌های شهرسازی و عدم بهره‌گیری از تخصص رشته‌های پهنه‌نگر (شهرسازی، ترافیک و نقشه‌برداری) در نظام ساخت‌وساز کشور طی دو دهه اخیر موجب بروز و ظهور تخلفات شهرسازی بسیاری در سطح شهرهای کشور شده و همین موضوع زمینه تضييع حقوق شهروندان در حوزه عمومی را فراهم ساخته است. تهیه، تصویب و ابلاغ آئین‌نامه‌ای تحت عنوان «آئین‌نامه کنترل شهرسازی» برای رفع مشکل فوق‌الذکر کاملاً ضروری است و اخیراً نیز تهیه آن مورد تأکید وزیر راه و شهرسازی قرار گرفته است. کنترل شهرسازی در واقع نیازمند یک نظام فرایندی است و این کنترل باید مراحل مختلفی را از مرحله تهیه طرح توسعه و عمران شهر تا مرحله نگهداری از ساختمان شامل شود و از جامعیت لازم برخوردار باشد. در پایان ذکر این نکته لازم است که اگرچه تهیه و ابلاغ آئین‌نامه کنترل شهرسازی برای جلوگیری از تخلفات شهرسازی ضروری است ولی کافی نیست و باید به موازات آن اقدامات دیگری نیز صورت پذیرد. یکی از مهم‌ترین اقدامات، تهیه مجموعه الزاماتی تحت عنوان «انطباق شهری ساختمان» ذیل مقررات ملی ساختمان است که اهمیت و ضرورت تهیه و ابلاغ آن در مقاله دیگری تشریح خواهد شد.

کتابنامه

- قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان مصوب سال ۱۳۷۴ مجلس شورای اسلامی
- آئین‌نامه اجرایی قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان مصوب سال ۱۳۷۵ هیئت وزیران
- آئین‌نامه اجرایی ماده ۲۳ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان مصوب جلسه مورخ ۱۳۸۲/۴/۱۷ هیئت وزیران

در یک اکوسیستم نوآوری، هدف رسیدن به نوآوری از طریق ایجاد شبکه‌های تعاملی بین نقش‌آفرینان سیستم است.

مقالات

اکوسیستم نوآوری در صنعت ساختمان

مقدمه

کلمه «اکوسیستم» مخفف و ترکیب واژه‌های «کولوژیکی» به معنای بوم‌شناسی و «سیستم» به معنای سامانه است. اکوسیستم اشاره به گردآوری اجزاء و روش‌هایی دارد که تشکیل‌دهنده و حاکم بر رفتار برخی زیر مجموعه‌های فضای زیستی است. مفهوم ادراک شده این واژه معمولاً برای اشاره به عناصر حیاتی و غیرحیاتی تعامل آن‌ها با یکدیگر در محیط‌های تعریف شده و بدون در نظر گرفتن محدودیت‌های ذهنی در خصوص بزرگ یا کوچک بودن آن منطقه، به کار می‌رود. از نظر بسیاری از مردم، اکوسیستم‌ها (مانند انواع دیگر سیستم‌ها) تحت حاکمیت قوانین علوم سیستم‌ها و علوم سایبرنتیک بوده و کاربری خاص آن‌ها در گردآوری ارگانیزم‌ها و اجزای مرتبط غیر جاندار است. از نظر برخی دیگر، اداره مقدماتی اکوسیستم‌ها توسط امور تصادفی، عکس‌العمل‌های برانگیخته شده آن‌ها در مواد غیر جاندار و پاسخ‌های انعکاسی ارگانیزم‌ها انجام می‌پذیرد.

ظهور روندهای همکارانه و شبکه‌سازی به تدریج منجر به شکل‌گیری سیستم‌های نوآورانه شده است و به تدریج با شفاف‌شدن مزایای شبکه‌های همکاری، نظریه‌های جدیدی در زمینه شکل‌گیری این شبکه‌ها و تعامل بین آن‌ها انجام گرفته که مهم‌ترین آن‌ها ظهور

مهدی سالاری

رئیس سازمان
نظام‌مهندسی
ساختمان استان یزد

تئوری اکوسیستم نوآوری در سطح منطقه‌ای متمرکز بر فناوری‌های خاص بوده است. این مفهوم، که برگرفته از تجارب جهانی است، براساس عوامل زمینه‌ای، شرایط خاص و تحلیلی-تاریخی در هر منطقه تبیین شده است که از یک منطقه به منطقه‌ای دیگر متفاوت است.

همان‌طور که مشخص است، شرایط خاص هر منطقه یا استان تأثیر به‌سزایی بر اکوسیستم نوآوری آن منطقه دارد. این شرایط برگرفته از شرایط اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، جغرافیایی و سایر مؤلفه‌های آن منطقه است. علاوه بر این موارد، در هر منطقه بازیگرانی وجود دارند که نقشی کلیدی در موفقیت اکوسیستم نوآوری منطقه بر عهده دارند. این بازیگران می‌توانند از دولت محلی، شهرداری، شورای شهر، دانشگاه‌ها، مراکز تحقیقاتی دولتی و خصوصی باشند تا سازمان‌ها و شرکت‌های خصوصی و همچنین سازمان‌های مردم‌نهاد و مدنی. تمامی این نهادهای دولتی و غیردولتی به نوبه خود در سیستم نوآوری منطقه خود نقش‌آفرین هستند. به منظور بررسی نقش هر کدام از این نقش‌آفرینان در یک رویکرد سیستماتیک و تعیین وظایف و نحوه تعامل هر کدام از آن‌ها، یک چارچوب مفهومی تحت عنوان «اکوسیستم نوآوری» شکل گرفته است. در یک اکوسیستم نوآوری، هدف رسیدن به نوآوری از طریق ایجاد شبکه‌های تعاملی بین نقش‌آفرینان سیستم است.

تعریف اکوسیستم نوآوری: شبکه‌ای از سازمان‌های به هم پیوسته که پیرامون یک نقطه کانونی شکل گرفته و ترکیبی از تولیدکنندگان، مصرف‌کنندگان و بخش‌های جانبی دیگر است و بر توسعه ارزش‌های جدید از طریق نوآوری تأکید دارد.

برنامه‌ریزی و ضرورت توجه به توسعه و استقرار اکوسیستم نوآوری

۱	توجه به خواست و انتظارات جامعه هدف جهت افزایش رضایت مهندسان و مردم
۲	ضرورت توانمندسازی و قابلیت‌سازی در نیروهای سازمان‌های متولی خدمات مهندسی و ساخت‌وساز
۳	توسعه رویکرد فرآیندمحوری در سازمان‌های متولی خدمات مهندسی و ساخت‌وساز
۴	توسعه و استقرار اکوسیستم و زیست‌بوم جدیدی در نظام مهندسی (کارآفرینی، نوآوری، فناوری)

می‌تواند افق وسیعی از آینده صنعت و چگونگی اجرای اکوسیستم نوآوری و ارتقاء توانمندی در صنعت ساختمان را به نمایش بگذارد.

بحث عمده پیرامون مجموعه‌ای از عوامل مؤثر است که به وجود آورنده اثرات نافذ و سیستماتیکی هستند که بنگاه‌های درون منطقه را برای توسعه اشکال خاص سرمایه که ناشی از روابط اجتماعی، نرم‌ها، ارزش‌ها و تعاملات درون جامعه با هویت تقویت نمودن قابلیت نوآورانه و رقابت‌پذیری هستند را تشویق می‌نماید.

اکوسیستم نوآوری را به عنوان مجموعه پیچیده‌ای از بازیگران و نهادهای حاضر در یک منطقه که به صورت مستقیم در ارتباط با تولید، انتشار و تخصیص نوآوری فناورانه و همچنین رابطه متقابل مابین بازیگران نوآوری می‌باشند، را تعریف نموده‌ایم. بحث عمده پیرامون مجموعه‌ای از بازیگرانی است که تولیدکننده اثرات نافذ و سیستماتیکی هستند که بنگاه‌های درون منطقه را برای توسعه اشکال خاص سرمایه که ناشی از روابط اجتماعی، هنجارها، ارزش‌ها و تعاملات درون جامعه با هدف تقویت‌سازی قابلیت نوآورانه‌ای و رقابت‌پذیری منطقه‌ای هستند را تشویق می‌کند.

شرایط خاص هر منطقه یا استان تأثیر به‌سزایی بر اکوسیستم نوآوری آن منطقه دارد. این شرایط برگرفته از شرایط اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، جغرافیایی و سایر مؤلفه‌های آن منطقه است.

در این اکوسیستم تأثیرات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، محیط‌زیستی، شهری سیستم نوآوری بر منطقه مورد بررسی و تحلیل قرار می‌گیرد.

عوامل و بازیگران مختلف در یک اکوسیستم دارای نوعی همزیستی، انطباق و تکامل مشترک هستند که با یکدیگر رشد و تکامل می‌یابند و تکامل آن‌ها در حول ایجاد نوآوری‌ها، همکاری و حمایت از تولید محصولات جدید و ایجاد رضایت در مشتری شکل می‌گیرد. این شبکه یک طیف گسترده و پیچیده از ذی‌نفعان در هر دو بخش دولتی و خصوصی را در بر دارد. اکوسیستم نوآوری نیازمند یک حجم وسیع و گسترده از مشارکت‌کنندگان و منابع ضروری برای نوآوری است که شامل کارآفرینان، سرمایه‌گذاران، محققان، دانشگاهیان، سرمایه‌گذاران خطرپذیر، ارائه‌دهندگان خدمات فنی و بهره‌برداران خدمات است.

با این مقدمه می‌توان اکوسیستم نوآوری را چنین تعریف کرد: شبکه‌ای از سازمان‌های به هم پیوسته که پیرامون یک نقطه کانونی شکل گرفته و ترکیبی از تولیدکنندگان، مصرف‌کنندگان و بخش‌های جانبی دیگر است و بر توسعه ارزش‌های جدید از طریق نوآوری تأکید دارد.

در هر منطقه یک بازار نیروی کار مشترک، یک بازار مشترک برای تأمین‌کنندگان مواد اولیه و انتقال تکنولوژی و اطلاعات بین بنگاه‌ها می‌تواند به وجود بیاید. به منظور تحقق این اهداف لازم است این مناطق در قالب اکوسیستم نوآوری در نظر گرفته شوند. همچنین بحث اکوسیستم نوآوری به عنوان مبحثی نو در سطح ایران شناخته شده است و ارتباط آن با صنعت ساختمان

بایه‌های مفهوم اکوسیستم نوآوری صنعت ساختمان

• اکوسیستم نوآوری بر این تأکید دارد که بنگاه‌ها باید به عنوان بخشی از یک شبکه سازمان‌های بخش عمومی و خصوصی که فعالیت‌ها و تعاملاتشان انتخاب، واردات،

اولین جاده پنل خورشیدی در جهان

انرژی خورشیدی INES نیروهای خود را، جهت خلق ایده‌های نو در جاده‌ها، گرد آورده‌اند. «وات وی» برخلاف دیگر سیستم‌های جاده‌ای خورشیدی از جاده‌های فعلی به‌عنوان پایه استفاده می‌کند. به‌طوری‌که پنل‌های خورشیدی مستقیماً روی آن‌ها نصب می‌شوند. مواد مورد استفاده کمتر از یک اینچ ضخامت دارد. موادی که همزمان به انبساط دما در لایه زیرین و همچنین کنترل وزن خودرویی که روی آن مواد حرکت می‌کند کمک می‌کند. سال گذشته، روستای کوچکی در فرانسه به نام «تورو آپرچه» اولین مکانی بود که این سیستم روی جاده‌های آن نصب شد. محلی که اولین جاده خورشیدی از هر نوعی در دنیا را دارد. طبق نوشته روزنامه گاردین، جاده‌ای به طول یک کیلومتر در این روستا با ۲۸۰۰ متر مربع (۳۰/۰۰۰ فوت مربع) از پنل‌های خورشیدی پوشانده شده است. جاده‌ای که انتظار می‌رفت حجم تردد حدود ۲۰۰۰ خودرو در روز را جابه‌جا کند. مسیری که اجرای آن در حدود ۵/۳ میلیون دلار (۵ میلیون یورو) هزینه در بر داشته است و پنل‌ها دوره آزمایشی دو ساله را برای اطمینان از صحت تحمل‌پذیری و میزان انرژی تولیدی واقعی بر روی آن نصب کرده‌اند. آزمایشات اولیه حاکی از آن است که برای تولید انرژی یک خانه متوسط فرانسوی، ۲۱۵ فوت مربع از پنل‌های فوق مورد نیاز است و ذکر این نکته ضروری است که پنل‌های افقی کارایی کمتری نسبت به پنل‌های مایل دارند.

گردآورنده:
فرهاد سهرابلو

استفاده از میلیون‌ها مایل جاده در کل جهان برای تولید انرژی به‌نظر غیر منطقی می‌آید. اگرچه به کارگیری آسفالت و بتن به‌منظور انتقال ترافیک جاده‌ای است و در مسیر تولید انرژی کاری از پیش نمی‌برد، اما امروزه دلایل بسیار محکمی چون سفت و سخت بودن، قابل اطمینان و نسبتاً با دوام بودن برای استفاده از آن‌ها توجیه‌پذیر است. امروزه علاوه بر موارد فوق محققان زیادی بر این عقیده‌اند که این‌گونه جاده‌ها پتانسیل زیادی برای استفاده‌های گوناگون دارند. امروزه جهان موضوع آزمایش بسیار بزرگی را برای آینده جاده‌های خورشیدی در دستور کار خود دارد؛ جاده‌هایی مانند جاده روستای تورو آپرچه در کشور فرانسه. تکنولوژی «وات وی» سیستم جاده‌ای فتوولتاییک است که از پنج سال پیش در مسیر توسعه قرار گرفته است. شرکت تأسیساتی کولاس و مؤسسه ملی

شروع به کار لودرهای خودران در سایت‌های ساختمانی

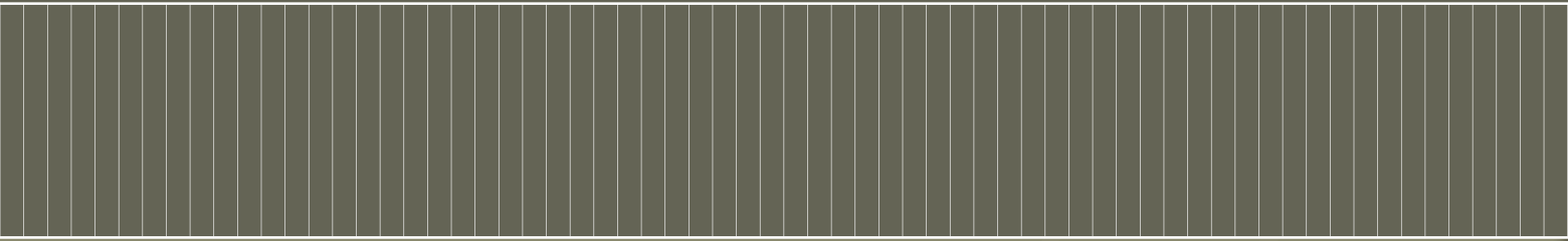
مسکونی کوچک مورد استفاده قرار می‌گیرند در حالی که تیم رباتیک بر این باورند که قبل از اینکه خودروهایی خودران جاده‌های آمریکا را پر کنند به‌زودی شاهد شروع به کار تراک لودرهای ربات در سایت‌های بزرگ‌تر کاری خواهیم بود.

باید گفت این ربات‌ها از سرعت بالایی برخوردار نیستند، چراکه سازندگان آن ادعا می‌کنند این ربات‌ها جای پای کارگر انسانی خواهد گذاشت. پر واضح است که ربات‌ها در صورت کار تمام‌وقت، سرعت بالاتری دارد و حجم کاری بیشتری را انجام خواهد داد؛ به این معنا که محدودیتی در ساعت کاری و سروصدا وجود نخواهد داشت.

تراک لودر رباتیک خودران (ATL) مجهز به یک کنترل‌کننده سقفی است که با ساختار الکترونیکی پیشرفته کار می‌کند. لودری که مجهز به حس‌گر کنترل‌کننده و شناساننده نوری محدوده کاری نیز هست (LTDAR). این سیستم با استفاده از اشعه لیزر مسافت و محدوده اشیاء اطراف را اندازه‌گیری و مسیر را کنترل می‌کند. این دستگاه برای مقاومت بیشتر در محیط‌های لرزه‌ای و پرفشار همانند محیط کارگاه‌های ساختمانی طراحی شده است.

زمانی که تنظیمات نرم‌افزار ATL انجام می‌شود، سیستم فوق، با دقت سانتی‌متری، کار کردن، حفاری و خالی کردن خاک را انجام می‌دهد. گفتنی است که در جهت جلوگیری از هرگونه تصادف سنسورهای کمکی دیگری بر روی دستگاه با کنترل مرکزی نصب شده است به طوری که در مواقع لزوم، کاربرها نیز از طریق کنترل با یک سوئیچ قرمز و نارنجی در سایت کارگاهی امکان غیرفعال‌سازی دستگاه را نیز خواهند داشت.

هم‌اکنون به‌صورت آزمایشی تراک لودرهای ATL در منطقه سان فرانسیسکو در پروژه‌های

English Chapter

Self-Driving Track Loader Debuts on Construction Sites

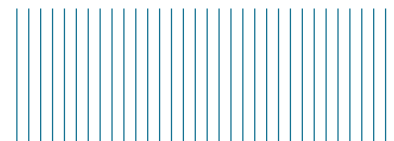
Built Robotics' Autonomous Track Loader (ATL) is powered by a rooftop cargo carrier that is filled with electronic equipment, including Light Detection and Ranging (LIDAR). LIDAR utilizes a pulsing laser in order to measure distance and range from objects around it. These lasers are specifically designed to withstand high-vibration and high-impact environments, like the ones found in the construction industry.

Once the coordinates are loaded into the ATL's software, it uses the LIDAR and GPS, which is accurate to the nearest centimeter, to get to work cutting and dumping the soil. Another sensor on board the robot allows it to avoid collisions, but as Wired points out, a supervisor with a large red and orange kill switch must remain on site to shut it down, if needed.

The ATL is only being used on small pilot projects in the San Francisco area at the moment, but the Built Robotics team believes we'll start seeing robots on job sites well before self-driving cars hit US roads.

This robot is not a speed demon, however, as its makers only claim that it can match the pace

of a human worker. Robots can obviously make up for speed with overall duration of work, however, as long as there are not restricted work hours and noise ordinances.

France Officially Unveils World's First Solar Panel Road

Using the millions of miles of roadways throughout the world to also create power seems like a no brainer, the asphalt and concrete we're using now aren't really accomplishing anything more than handling the traffic on the road. But, there's also a very strong reason why those products are used: they're strong, reliable, and relatively durable. Still, many researchers believe there is a lot of unharnessed potential for roads and the world now has a very strong test subject for the future of solar roadways in Tourouvre-au-Perche, France.

Wattway, a photovoltaic road pavement system, has been in development stages for the past 5 years. Colas, a worldwide infrastructure company, and INES, the National Institute for Solar Energy, joined forces to create what they

An automobile drives on a solar panel road during its inauguration in Tourouvre
Benoit Tessier / Reuters

think is the future of roads. Unlike other solar road systems, Wattway uses existing roads as the base and the solar panels adhere directly on top. The material, which is less than an inch thick, allows for both the thermal expansion of the material beneath, as well as the ability to handle the load from vehicles driving on it, according to the company.

Last year, a small village in France, named Tourouvre-au-Perche, became the first to have the system installed on its roads and the first in the world to have a solar road of any kind. A 0.6 mile (1km) road in the village has been covered by over 30,000 square feet (2,800 square meters) of solar panels, according to The Guardian. The road, which is expected to handle around 2,000 vehicles a day cost over \$5.3 million (€5m) to complete. The panels will undergo a test period of 2 years in order to determine their true durability and figure out how much energy they can actually generate. Initial tests have indicated that it will take 215 square feet of panels to power the average French household, as panels that lay horizontal have proven to be much less efficient than those that are tilted.

English Chapter

